

SPISY ALFABETYCZNE. *)

(Znaczenie skrótów: bud. = budownictwo; el. = elektrotechnika; gór. = górnictwo; kol. = kolejnictwo; kuźn. = kuźnictwo; miern. = miernictwo; okręt. = okrętownictwo; wodn. = wodnictwo.)

Niemiecko-polski

spis alfabetyczny niektórych, ważniejszych wyrazów technicznych, zawartych w tomach I i II.

Abdampf —para odlotowa.	Achse —oś; Lenkachse —oś zwrotna (kol.).
Abfallrohr, Abfallrinne —deszczówka.	Achshalter —widły maźnicowe (kol.).
Abfälle —odpadki.	Achsdruk —nacisk poosiowy.
Abfallrohrstrang —rura opadna.	Achsialturbine —turbina osna.
Abfuhr von Wärme —ubytek ciepła.	Achslager —panowka.
Abgase —odlocny, lecz w silniku spalinowym: wydyszynny.	Adiabate —adiabata.
Abkantmaschine —krawężarka.	Admissionsdampf —para święta.
Ablasshahn —kurek spustowy.	Aequivalent —równoważnik.
Ablaufgleis —pochylnia.	Aggregatform —stan skupienia.
Ablosung —przeçyt (miern.).	Akkumulator —zasobnik, stadło (ogniwo) wtórne.
Abpressschraube —śruba odporowa.	Akkumulatorenbatterie —rzesa zasobników.
Abreisszylinder, elektrischer —elektryczny za- płonnik odrywkowy.	Akkumulatorraum —zasobnia.
Abrichtmaschine —wyrówniarka.	Alidade —celownica (miern.).
Abreisten —zerdzewianie.	Aluminium —glin.
Abbruchung —osuw.	Amalgam —rtęcień.
Abschliesskante —krawędź przymykająca (su- waka); k. przymykana (na cylindrze).	Amalgamiert —nartęciony.
Abscisse —odcięta.	Ammoniakwasser —a) woda pogazowa (gaz.); b) woda amoniakowa (czysty roztwór amoniaku).
Absolutes Masssystem —bezwzględny układ miar.	Amorph —beztostaciowy.
Absperrschieber —zasuwa nastawna.	Angriffspunkt der Kraft —punkt przytknięcia siły.
Absperrventil —zawór nastawny.	Anker —kotwica, kot (żegluga); ściąg, kotek (bud.); twornik (w prądnic). Ankerrohr —ściągówka.
Absperrvorrichtung —zawieradło nastawne.	Ankorrückwirkung —przeciwwzbudzenie twornikowe.
Abstecken —wytykanie (linii prostych); wy- znaczanie (krzywych) (miern.).	Ankersegment —zwojka = działka tworni- kowa.
Abstellbahnhof —stacja oporzadczna.	Anlasser, Anlasswiderstand —opornik roz- ruszny, rozrusznik.
Abstich —spust (żeliwiaka lub wielkiego pieca).	Anlassfarben —barwy naleciałe.
Absturzbücke —zesuwnia, zrzutnia.	Anlassmaschine —roztuszarka.
Abteufpumpe —pompa pogłębiarska.	Anlassventil —zawór rozruchowy; z. rozruszny.
Abtropfbehälter —ściekiew; ściekiewka	Ansatzrohr —wylot, nasadka.
Abwässer —odcieki, ścieki.	Anschlussbahn —kolej podjazdowa.
Abweiser —uchylak.	Anschlussdose —gniazdo przyłączone, złą- czowe (el.).
Abzweigstutzen —rozcepką.	Anschlussflansch —kotłnierz przyłączny.
Achromatisch —niebarwnicy, np. ustrój so- czewek.	
Achsbuchse —maźnica (całość bez panewek).	
Achsdruk —nacisk na oś; n. osi.	

*) Poniżej podajemy właściwy alfabetyczny spis rzeczy z oznaczeniem stron i z tłumaczeniem poszczególnych wyrazów na rosyjskie i niemieckie, a poprzedzamy go dwoma spisami ważniejszych wyrazów technicznych, ułożonych alfabetycznie, raz podług wyrazów niemieckich, drugi raz podług rosyjskich, z dodaniem znaczenia polskiego. Wyrazy do spisów wybrano przodewszystkiem ze spisu rzeczy oryginału. Wyrażenia niemieckie zacierpnięto również z oryginału, a wyrażenia rosyjskie przeważnie z rosyjskiego tłumaczenia podręcznika „Hütte“.

- Anschlussstutzen—przyłącza, króciec przy-
 łączny.
 Anspannkraft—siła wyprężająca.
 Anstrengung—natężenie; wyciężanie.
 Anstrich—powłoka.
 Antifriktionskurve—krzywa antyfricykcyjna,
 traktorya Huyghens'a.
 Antrieb—napęd.
 Antriebsmoment—moment napędu.
 Antriebsscheibe—koło napędne; krążek na-
 pędny.
 Arbeit—praca (mech.); robota.
 Arbeitseinheit—jednostka pracy.
 Arbeitshub—skok roboczy.
 Arbeitstakt—suw roboczy.
 Arbeitsleiste—przyłga.
 Arbeitsmaschinen—robniki, wyrabiarki.
 Arbeitsstärke, Leistung—moc.
 Arbeitsverhältnis (Getriebe)—przełożenie.
 Arbeitsverlust—strata pracy.
 Arbeitsverlust, verhältnismässiger—strat-
 ność
 Arbeitsvermögen—możność pracy.
 Architektur—architektura, budownictwo.
 Armatur—armatura, lepiej o s p r z ę t (kotła);
 oprawa (żarówek i t. p.).
 Astatisch—niestateczny, chwiejny.
 Astroide—krzywa gwiaździsta.
 Asymptote—niemalczyna.
 Asymptotischer Punkt—punkt niedobieżności.
 Asynchronmotor—rozprądnik nienadający.
 Aufenthaltstation—postanek, postojnia.
 Aufenthaltzeit—postój.
 Auflager—opora, poduszka oporowa; stała
 lub ruchoma (przesuwna, albo przegibna).
 Auflagerdruck, Auflagerwiderstand—odpór
 podpory (opory, poduszki).
 Auflagerstein—cios podpoduszkowy.
 Auflaufen des Spurkranzes—najeżdżanie
 obrzeża na...
 Aufnehmer, Receiver—pośrodek, lepiej p r z e-
 lotnia.
 Aufschlag der Zungenspitze (Weiche)—roz-
 suw śpica iglicowego.
 Aufstellgleis—tor zestawczy.
 Aufzug—dźwig (bud.); wyciąg (górn.),
 Aufzugmaschine, Winde—dźwigarka (bud.);
 wyciągarka (górn.).
 Aufzugskorb—kosz (dźwiga, a w nim klatka).
 Ausbeute—uzysk.
 Ausblasebahn (Dampfkessel)—kurek spusto-
 wy.
 Ausdehnung (durch die Wärme)—rozszerza-
 nie (skutkiem ciepła).
 Ausdehnung (elastische)—wydłużenie, od-
 kształtowanie (sprężyste).
 Ausdehnungsgefäss—rozszerzalnik.
 Ausdehnungskupplung—sprzęgło suwliwe.
 Ausdehnungsmass—wydłuż.
 Ausdehnungsverhältnis—iloczynność rozprę-
 żania (pary).
 Ausfluss (d. Dämpfe u. Gase)—wylot (par
 i gazów).
 Ausfluss (des Wassers)—wyptyw (wody).
 Ausgehalst—wyobloni.
 Ausklinkung—wrąb.
- Auskrampen—wyoblić.
 Auskragung, Vorkragung—wysadzenie; wy-
 sadzka.
 Ausladung—wysięg.
 Auslaufräum—wylotnia.
 Ausleger—wysięgnica (pozioma); wysięgnik
 (zastrzał).
 Auspuff—wydech.
 Auspuffdampf—para wydychowa.
 Auspufftopf—garnek wydychowy.
 Auspuffventil—zawór wydychowy.
 Ausschalter—włącznik (el.).
 Ausschalter, selbsttätiger—włącznik samo-
 czynny.
 Ausschlag—odchylenie; odchył.
 Ausschub—wypychanie.
 Aussenbahnsteig—wsiad przytorowy.
 Aussenfuehrung—palenisko zewnętrzne.
 Aussenleiter (el.)—a) przewód zewnętrzny
 (napowietrzny); b) przewód skrajny.
 Aussenpolmaschine (el.)—prądnicza o biegu-
 nach dośrodkowych.
 Aussetzer (Ausfall)—opust wzbuchów; opustka.
 Ausstrahlung—rozpromienianie.
 Ausströmung—wylot (gazów), wyptyw (cieczy).
 Austauschung—Austauchtiefe—wynur (okręt).
 Ausziehgleis—tor wyciągowy.
 Atelier—świetlica (malarska, fotograficzna
 i t. p.).
 Axonometrie—półperspektywa.
 Azimut—odpołudnik (miern.).
- Backenbohr**—gwinciak.
 Backenbremse—hamulec klockowy.
 Backenschiene—opornica (zwrotówki) (kol.).
 Bagger—pogłębiarka (draga); Handbagger—
 pogłębiacz.
 Baggerarbeit—pogłębianie (podwodne).
 Bahn—tor; kolej.
 Bahnhof—stacja (kolejowa); dworzec (=bu-
 dynek).
 Bahnhofshalle—wiata dworcowa.
 Bahnkörper, Erdkörper, Unterbau—poddroże.
 Bahnmeisterwagen—wózek droźniczy.
 Bahnräumer—odgarniacz.
 Bahnsteig—wsiad, peron.
 Balanceruder—ster odciążony.
 Balancier-Maschine—silnik wabaczowy.
 Balken—belka; armierter B.—b. podpięta;
 ausgewechselter B.—b. przejęta.
 Balkenanker—kotew.
 Ballast—naciąg.
 Bandbremse—hamulec taśmowy.
 Bandeisen—taśmownik.
 Bandsäge—piła taśmowa.
 Basalt—bazalt, słupeń.
 Batterie von Kesseln—rzesza kotłów.
 Baugrund—grunt (budowlany).
 Bauholz—budulec.
 Baukonstruktionen—ustroje, zeszkłady (budo-
 wlane).
 Baulänge—długość użytkowa.
 Baumwollseil—lina bawełniana.
 Beanspruchung, zulässige—naprężenie bez-
 pieczne; n. dozwolone.

- Beaufschlagung—obszar wlotu (koła wodnego).
- Becher-Elevator—podnośnik kubełkowy.
- Bedingungleichung—równanie warunkujące.
- Befestigungsschraube—śruba złączna, lepiej złączcza.
- Beharrungszustand—stan ustalenia.
- Beize—wytrawa (np. kwas do wytrawiania metali).
- Bekleidung (der Ufer-Böschungen)—odzież (brzegów, stoków).
- Belageisen—pomostownik.
- Belaschen die Schienen—łubczyć szyny.
- Belastung, ausserste—obciążenie krańcowe (np. łańcucha).
- Belastung, Feder—naciś sprężyna.
- Belastung, Gewichts—naciążenie, naciąż.
- Belastungslinie—wykresowa obciążenia.
- Belebter Motor—silnik żywy.
- Benetzter Umfang—obwód podwodny.
- Benzin-Motor—silnik benzynowy.
- Beobachtungsfehler—błąd spostrzegania.
- Bergbau—górnictwo.
- Berne—odsada.
- Beschleunigung—przyspieszenie.
- Beschleunigungsdruck—naciś (ciśnienie) przyspieszenia.
- Beschriftung (der Zeichnung)—povpis.
- Bessemerbirne—gruszka besemerowska.
- Beton—beton.
- Betrieb—czyn (fabryki, kolei i t. p.); ruch kolejowy.
- Betrieb, hin und hergehender—ruch nawrotowy.
- Betriebswasser—woda napędna.
- Bettungstoff—podsypka (w podtorzu kolejowym).
- Bewegungen, störende—ruchy uboczne (parowozu).
- Bewegungsrösse (m. v)—wielkość rozpędu.
- Bewegungsschraube—śruba napędna; ś. napędcza.
- Biberschwanz—karpówka; halber B.—półkarpówka (bud.).
- Biegungsfeder—sprężyna giętna.
- Biegungsfestigkeit—wytrzymałość na gięcie.
- Biegungsmoment—moment gięcia; m. gnący.
- Biegungsspannung—gięcie.
- Bilge—żęza (okręt).
- Bimstein—pumeks (gąbczak).
- Binder—wiązar (bud.).
- Bindersparren—krokiew wiązarowa.
- Binomialkoeffizient—spółczynnik dwumianu.
- Binomischer Satz—dwumian Newton'a.
- Bituminös—smolnawy.
- Blanker Leiter—przewód goły (el.).
- Blasrohr—dysza (w dymnicy parowozu).
- Blattstoss—złącze na wciós (bud., kol.).
- Blech—blacha.
- Blechträger—blachownica.
- Blindgleis—tor ślepy.
- Blitzableiter—odgrom.
- Blitzpfeil—godło pioruna (strzałkowane).
- Blitzschutzvorrichtung—odgromnik.
- Robine, Drahtspule—zewój (elektr.).
- Bockgestell—oprawa rozsochata (silnika).
- Bockkran—suwnica bramiasta.
- Bockkran, feststehender—brama z dźwigarką.
- Boden, gewachsener—grunt dziewiczy.
- Bodeneinsenkung—zapadlina.
- Bodenfläche, Erdoberfläche—naziom.
- Büdelblech—blacha wywijalna (dająca się wyoblać).
- Büsung—stok.
- Böschungsarbeiten—roboty stokowe.
- Böschungswinkel—kąt zesypu, stoczystość.
- Bogen—łuk.
- Bogenbrücke—most łukowy.
- Bogenhöhe—strzałka łuku.
- Bogenlänge—długość łuku.
- Bogenlampe—łukówka.
- Bogenmittellinie—krzywa pośrodkowa łuku.
- Bohnenerz—żelaziak bobiasty.
- Bohr—świder (do drzewa); wiertło (tak zwane spiralne, chociaż właściwie śrubowate); wiertak (zwykły).
- Bohrkanal—tarczownica.
- Bohrhalter—wiertaczysko; wiertlisko; świdrzyisko.
- Bohrkopf—pieść.
- Bohrmaschine—wiertarka.
- Bohrrohr—rura wiertnicza.
- Bohrspähne—wywierciuj.
- Bohrstange—wytaczadło.
- Bombirtes Weibblech—sklepieniasta blacha falowana (falista).
- Boot, offenes—łódź, łódka, czółno.
- Bordseite, Backbordseite—lewa strona statku.
- Boye—piawa (w portach).
- Brandmauer—grodziżar.
- Braunkohle—węgiel brunatny.
- Braunstein—mauganiak szary.
- Brecheisen—łamacz (zamiast „łom“, który ma już kilka innych znaczeń).
- Breithacke—czekan.
- Breitspurbahn—kolej szerokotorowa (torowyjski).
- Bremsdynamometer—hamownica (Prony'ego).
- Bremse—hamulec.
- Bremse, durchgehende—hamulec zespolone.
- Bremse, selbstthommende—hamulec samohamowny.
- Bremsersitz—kozioł.
- Bremshobel—dźwignia hamulcowa.
- Bremseistung—moc hamowana.
- Bremswerk—hamulec.
- Brennpunkt—a) ognisko (paraboli i t. p.); b) temperatura zapalności.
- Brennstoff—paliwo.
- Bronze—spiz, bronz.
- Bruch—złom; pęknięcie; złamanie.
- Bruch (stücke)—druzg.
- Bruchsicherheit—spółczynnik bezpieczeństwa; bezpieczeństwo.
- Brückenbahn. Brückenfabrbahn—jezdni mostu.
- Brückenbau—mostownictwo.
- Brückenpfeiler—skar (mostowy).
- Brückentafel—pomost.
- Brückenwage—waga pomostowa.
- Brunnenrohr—rura studniarska.

- Buckelplatte—blacha nieckowata, albo wypuklasta.
 Bügel—pałak.
 Bühne—widnia.
 Bürgersteig—chodnik.
 Bürste (Dynamo)—zdawa (prądniczy).
 Bürstenhalter—grabki (u prądniczy).
 Buffer—odbój; zderzak (kol.).
 Bufferscheibe—tarcza zderzaka.
 Bufferstößel—łuczek zderzakowy.
 Buhne—tama poprzeczna.
 Bundmutter—naśrubek z obrzeżem.
 Bunker—węglownia (na statku).
 Bunsonbrenner—palnik bunzenowski, albo bezświatły.
 Calotte—czasza.
 Capell-Ventilator—przewietrznik z prądnikiem na osi (ustroju Capell'a).
 Carbid—węgiel wapnia.
 Cementmörtel—zaprawa cementowa.
 Cementmörtel, verlängerter—zaprawa półcementowa.
 Centralcondensation—skraplanie skupione.
 Centrieren (ein Kad;—wyosić.
 Centrifugalkraft—siła odśrodkowa.
 Centrifugalmoment—moment odśrodkowy.
 Centrifugalpendel—wahadło odśrodkowe, w. stożkowe.
 Centrifugalpumpe—pompa odśrodkowa.
 Centrifugalregulator—miarkownik odśrodkowy.
 Centrifugalventilator—przewietrznik odśrodkowy.
 Centripetal—dośrodkowy. [kowy].
 Centripetalkraft—siła dośrodkowa.
 Chabotte—kłodzisko.
 Charakteristik (der Dyuamomaschine)—znamienna (prądniczy).
 Cissoide—cysoida, krzywa bluszczowa, k. bluszczowata.
 Clavette (Reibungsprisma)—osadka.
 Cohäsion—zcepność.
 Collinationsache—oś wzajemności (mat.).
 Communicierende Gefässe—naczynia skojarzone.
 Complan—współrówniany.
 Componente—składowa.
 Compound (Verbund) Dampfmaschine—sprzężony silnik parowy.
 Compound-Dynamo = Doppelschlussmaschine—prądnicza sprzężona lub bocznikowo-głównikowa.
 Compression—sprężanie; spręż (jako miara).
 Concav—wklęsły.
 Conchoide—konchoida, krzywa muszlowata.
 Conchoidenlenker—prostowód konchoidowy.
 Conjugiert—sprzężony; skojarzony.
 Contact p. Kontakt.
 Continuitätsgleichung—równanie nieprzerwaności.
 Contraction—zwężenie.
 Contromutter—nakrętka.
 Convex—wypukły.
 Coordinaten—spółrzędne.
 Cosinus—dostawa.
 Cotangens—dotyczna.
- Conlisse—jarzmo; półjazek (obmurze kotł.).
 Coulißennullpunkt—punkt martwy jarzma.
 Coulissensteuerung—stawidło jarzmore.
 Cykloide—Cykloida.
 Cykloidenpendel—wahadło cykloidalne.
 Cykloidenvor Zahnung—zazębienie podług cykloidy.
 Cylinder—walec (geom.): cylinder (pompy i t. p.).
 Cylinderausrüstung—osprzęt cylindra (armatura).
 Cylinderbohrmaschine—wytaczarka.
 Cylinderbohrung—draż (cylindrowa).
 Cylinderdeckel—pokrywa cylindra.
 Cylindergebläse—dmuchawa.
 Cylinderheizung (Dampf.)—ogrzewek.
 Cylinderhuf—kopyto walcowe.
 Cylinderkessel—kocioł walcowaty, walczak.
 Cylinderkopf—łbica cylindra.
 Cylinderreibungs kupplung—sprzęgło o walcach ciernych.
- Dach—dach, strzecha.
 Dachdeckung—krycha, pokrycie dachu.
 Dachpappe, Teerpappe—smołowiec.
 Dachfanne—esówka (holendrówka).
 Dach-Stiel, Stuhlpfosten—stojec, słup.
 Dachstuhl—więźba (dachu, strzechy).
 Dachtraufe—okap.
 Damm, Auftrag—tama, grobla, nasyp.
 Dammkrone—grzbiet tamy.
 Dampf—para.
 Dampfabsperrventil—parowy zawór nastawny.
 Dampfzylinder—cylinder parowy.
 Dampfdiagramm—wskaza: nakres lub wykres (parowy).
 Dampfdom—dzwon parowy.
 Dampfdruckübersetzer—pośrednica parowa.
 Dampfentnahmerohr—odbiornica.
 Dampfhammer—młot parowy.
 Dampfhaspel—dźwigarka parowa (górn.).
 Dampfheizung—ogrzewanie parowe.
 — Hochdruck D.—o. p. wysokoprężne.
 — Mitteldruck D.—o. p. średnioprężne.
 — Niederdruck D.—o. p. niskoprężne.
 Dampf kabel—dźwigarka parowa (górn.).
 Dampfkessel—kocioł parowy.
 Dampfkessel-Armatur—osprzęt kotła par. (armatura).
 Dampfkessel-Dampfraum—przestrzeń parowa (przestrzeń nadwodna) kotła par.
 Dampfkessel-Einmauerung—obmurze kotła p.
 Dampfkessel-Heizfläche—powierzchnia ogrzewana (ogrzewalna) kotła par.
 Dampfkessel-Prüfung—sprawdzanie kotła par.
 Dampfkessel-Systeme—ustroje kotłów par.
 Dampfkessel-Ueberwachungsverein—stowarzyszenie kotłowe.
 Dampfkessel-Untersuchung—badanie kotła par.
 Dampfkessel-Wasserraum—przestrzeń wodna, lub podwodna kotła par.
 Dampfkolben—tłok parowy.
 Dampfkran—żóraw parowy.

- Dampfleitung—przewód parowy.
 Dampfmantel—ogrzewek.
 Dampfmaschine—silnik parowy.
 Dampfspindel (Injector)—iglica.
 Dampfstrahlapparat—strumiennica parowa.
 Dampfstrahlgebläse—dyszak parowy.
 Dampfstrahlpumpe—smoczek parowy.
 Dampfturbine—turbina parowa.
 Dampfüberdruck—nadprężność pary.
 Dampfverbrauch—rozchód pary.
 Dampfwärme—ciepłota pary; ciepło pary.
 Daumenrolle—krążek z gniazdkami (k. z ksiukami).
 Daumenscheibe—tarcz z ksiukami.
 Decke, massive—strop ogniotrwały, sklepiony, mruwany; sufit.
 Deckel (Hinter-)seite—strona odkorbowa (silnika).
 Deckenanker—belka podniebienna (nad paleiskiem parowozu).
 Deckenschalung—podbitka.
 Deckplatte—nakładka.
 Deckung—przysłonięcie; przysłon.
 Decoupirsäge (Schweifsäge)—wyrzynarka.
 Deformation—odkształcenie.
 Dehnung—wydłużenie.
 Deplacement—Verdrangung—wyporność.
 Derrickkran—żóraw obrotowy z chylnym zastrażałem (wysięgnikiem), żóraw szkocki.
 Descartessches Blatt—liść Kartezjusza.
 Determinante—wyznacznik.
 Diagonale—a) przekątnia; b) przekątnik, pręt przekątny (Diagonalstab).
 Diagram—wykres; nakres; wskaza.
 Dichte—gęstość.
 Dichtungsfuge—szczeliwnia.
 Dichtungsleiste—przyłga.
 Dichtungsmaterial—szczeliwo.
 Dichtungsring—uszczelka.
 Dielektrischer Stoff—nieprzewodnik.
 Dielektrizität—nieprzewodność elektryczna.
 Dielektrizitätszahl—spółczynnik nieprzewodności.
 Differential—różniczka.
 Differentialbremse—hamulec różnicowy.
 Differentialflaschenzug—ciągnak różnicowy.
 Differentialgleichung—równanie różniczkowe.
 Differentialkolben—tłok różnicowy.
 Differentialpumpe—pompa różnicowa.
 Diopter—przeziernik; D.-Paar—przeziernica.
 Discriminante—wyróżnik.
 Distillation: nasse D.—przekraplanie; trockene D.—wygazowanie.
 Dochkohle—węgiel urdżeniony (el.).
 Dom (Dampfkl.)—dzwon (parowy).
 Doppelduwalze—dwudwójka walcarska.
 Doppelherzstück—krzyżownica dwudziobowa (kol.).
 Doppelhub—dwusok.
 Doppelpunkt—punkt podwójny, lepiej p. z dwójony lub dwoiasty.
 Doppelschiebersteuerung—stawidło dwoiste (suwakowe); rozrząd suwakami dwoistymi.
 Doppelsitzventil—zawór dwusłodłowy.
 Doppelsteuerung—stawidło dwoiste.
- Doppelt T Eisen, I Eisen—dwutoownik.
 Doppelwirkende Maschine—silnik o działaniu obustronnym.
 Dosenlibelle—poziomnica okrągła.
 Draht—drut.
 Drahtbahn—kolej podrutowa.
 Drahtglas—szkło na siateca.
 Drahtseil—lina druciana.
 Drahtseilantrieb—napęd liną drucianą.
 Drahtseilgestänge—żerdziny linowe (górn).
 Drahtspule—zwojnica (el.).
 Drahtstift—druciak.
 Drehachse—oś obrotowa; oś obrotu; oś wirowania; oś kręcenia.
 Drehbank—tokarka.
 Dreherei—tokarnia.
 Drehfeld—pole wirujące.
 Drehgestell—półwozak (truck).
 Drehkante—krawędź obrotu, k. wywrotu.
 Drehkran—żóraw obrotowy.
 Drehkranführer—żórawniczy.
 Drehmaschine—pokręcarka.
 Drehmoment—moment obrotu; m. skręcający.
 Drehscheibe—obrotnica.
 Drehscheibengrube—dół obrotnicowy.
 Drehschimmel—ława pokrętna (wagonu).
 Drehsphäre—otocznik, wióry.
 Drehspannung—kręcenie.
 Drehstrom = Dreiphasenstrom—trójprąd.
 Drehstrom-Generator—trójprądnicą; D.-Motor—trójprądnik.
 Drehtür—drzwi (drzwiczki) pokrętne, d. na zawiasach.
 Drehungsfeder—sprężyna krętna.
 Drehungsfestigkeit—wytrzymałość na kręcenie.
 Drehwerk—obracarka (żórawia).
 Dreicylindermaschine—silnik trójcyldrowy.
 Dreieck—trójkąt.
 Dreikant—trójgrzą.
 Dreikanteisen—trójgrannik.
 Dreiphasenstrom—trójprąd.
 Dreiphasenstrom-Generator—trójprądnicą; D.-Motor—trójprądnik.
 Dreiweghahn—kurek rozcepnny, lepiej rozcepnkowy.
 Drempe (Schleuse)—próg.
 Drillingsmaschine—silnik trojaczny.
 Drosselklappe—przepustnica (tanki).
 Drosselspule—tłumica (el.).
 Drosselung—dławienie.
 Drosselventil—zawór przydławiający.
 Drosselvorrichtung—przywieradło.
 Druckfestigkeit—wytrzymałość na ciśnienie.
 Druckkeil—klin wciskany.
 Druckkraft—nacisk, siła ciśnąca.
 Druckpumpe—pompa tłocząca.
 Druckregler (Dampf)—miarkownik prężności.
 Druckrohr—rura tłoczna, lepiej tłoczca.
 Druckspannung—ciśnienie; prężność.
 Druckventil—zawór tłoczny, lepiej tłoczca.
 Druckverlust—strata ciśnienia, s. na ciśnieniu (prężności).
 Druckwasser-Aufzug—dźwig hydrauliczny, d. napędzany wodą.

- Druckwasser-Hebezeug—dźwignica hydrauliczna, d. napędzana wodą.
 Druckwasserkran—żóraw hydrauliczny, z. napędzany wodą.
 Dückdalbe—trójpal (wodnictwo).
 Düse—dysza.
 Dunstabzug—wywiewnik.
 Duowalze—dwójka walcarska.
 Durchbiegung—ugięcie (pionowe); przegięcie.
 Durchfahrtsgleis—tor przelotowy.
 Durchfluss—przepływ (cieczy), przelot (gazu).
 Durchgangsventil—zawór przelotowy.
 Durchgangswagen—wagon przechodni (z korytarzem na wlot), w. przechodzący (prowadzący do celu bez przesiadania).
 Durchgehen einer Maschine—rozbieganie się silnika.
 Durchlässigkeit—prześląkalność (dla cieczy).
 Durchlass—przepust (kol.).
 Durchlaufende Träger—dźwigary wieloprzęsłowe.
 Durchsenkung (einer Zugorganes)—zwisanie (ciągną).
 Durchsickerung—przesiakanie.
 Dyn—dyna.
 Dynamik—dynamika.
 Dynamo—prądnicą.
 Dynamomaschine mit Selbstregung—prądnicą samowzbudną.
 Dynamomaschine mit Sondererregung—prądnicą obcowzbudną.
- Eckanker (Kessel)**—usztywniak (z blachy); ściąg narożny (np. z krągownika).
 Eckventil—zawór kątowy.
 E-Eisen—ceownik.
 Effekt, mechanischer—moc (Nutzeffekt = sprawność).
 Eimerwerk—podnośnik kubelkowy.
 Eincylinderkessel—kocioł jednowalczasty.
 Eincylindermaschine—silnik jednocylindrowy.
 Einfachwirkeade Maschine—silnik o działaniu jednostronnem.
 Einflammrohrkessel—kocioł jednopłomieniowy.
 Einflussfläche—powierzchnia wpływowa.
 Einflusslinie—wpływowa (krzywa).
 Eingehalst—woblony.
 Einkapsolt—oskorupiony.
 Eingriffsdauer (Zahnäder)—trwanie wechwy.
 Eingriffslinie—linia (krzywa) przyporu. (tu. Einheit—jednostka).
 Einkrämpfen—zaoblać, woblać.
 Einlage—wkładka; przekładka.
 Einpoliger Ausschalter—włącznik jednorowy.
 Einschneiden, vorwärts, rückwärts, seitlich—celowanie, naprzód, wstecz, wbok (miern.).
 Einschnitt, Abtrag—przekop, wykop.
 Einspritzhahn—kurek wpryskowy.
 Einspritzkondensator—skraplacz wpryskowy (bezprzeponny).
 Einströmung—wlot (gazów); dopływ (cieczy).
 Eintauchtiefe—zanur.
 Einzelhebung—ogrzewanie niezespolone.
 Einzelkessel—kocioł samotny.
- Einzelkondensation—skraplanie samotne.
 Einzellast—ciężar skupiony.
 Einzelrad—koło bez stańia.
 Einzelschmierung—zaolejanie dorywcze.
 Eisen—żelazo; Guss-E.—żeliwo; Schmied-E.—żelazo kowalne; Schweiss-E.—żelazo zlipne.
 Eisenabgang, Eisenabbrand—zgar, np. w % zgorzyny, np. w kg.
 Eisenbahn—kolej.
 Eisenbahnwesen—kolejnictwo.
 Eisengiesserei—żeliwnia.
 Eisengessereibetrieb—żeliwnictwo.
 Eisenglanz—błyszcz żelazny.
 Eisen-Glühfarben—barwy żaru (żelaza).
 Eisenhüttenkunde—kuźnictwo żelaza.
 Eisenkonstruktion—zeskład żelazny.
 Eisen-Rost—rdza.
 Eisenverlust—straty na żelazie (kuźnictwo) straty od żelaza (olektr.).
 Ejektor—przetryskacz.
 Ekonomizer (Dampf.)—ekonomajzer, podgrzewacz (wody zasilającej).
 Elastizität—sprężystość.
 Elastizitätsgrenze—granica sprężystości.
 Elastizitätsmodul—spółczynnik sprężystości.
 Elastische Linie—odkształcona (oś pręta).
 Elektrische Ladung—nabój elektryczny.
 Elektrische Induktion—wzniecanie (elektryczne).
 Elektrische Masseinheit—jednostka elektryczna.
 Elektrischer Steuerungsdruckknopf—elektryczny przycisk nastawniczy.
 Elektrizitätswerk—elektrownia.
 Elektromotor—silnik elektryczny, prądnicą.
 Elektromotorische Gegenkraft—napięcie prądociłonne, przeciwnapięcie.
 Elektromotorische Kraft—napięcie prądociłotwórcze.
 Element (Flächen)—cząstka (powierzchni).
 Ellipse—elipsa.
 Ellipsenlenker—prostowód eliptyczny, lepiej elipsowy.
 Ellipsoid—elipsoid.
 Elliptische Räder—tarcze eliptyczne.
 Endlose Kette—łańcuch okrężny.
 Endrad—koło skrajne.
 Endstation—stacya krańcowa.
 Entladen—wyprądnić (el.).
 Entladestrom—wyprąd (el.).
 Entlasteter Schieber—suwak odciążony.
 Entlüften—odpowietrzyć.
 Entlüftungsöffnung—oddech.
 Entwässern—odwodnić.
 Epicykloide—epicykloida.
 Erdarbeiten—roboty ziemne.
 Erddruck—parcie ziemi, napór ziemi.
 Erdförderung—przewóz ziemi.
 Erdgewinnung—dobycie, dobywanie (ziemi).
 Erdgeschoss—pryziom, parter.
 Erdung, erden—doziemienie, doziemić (el.).
 Erg—erga.
 Erker—wykusza.
 Erweiterung der Bohrung—roztoczo.
 Erzgattierung—dobieranie rud.

- Eselsrückengleis—grzbłotnia (kol.).
 Etagenringventil—zawór pierścieniowy o przegrodzie piętrowej.
 Etmal—droga na dobę (w milach morskich).
 Evolute—rozwinęta.
 Evolvente—rozwijająca, owolwenta.
 Evolventenverzahnung—uząbienie podług rozwijającej (ewolwentowe).
 Excenter—mimośród.
 Excenterbügel—obręcz mimośrodu.
 Excentricität—mimośrodkowość.
 Exhaustionsfeuerung—palenisko wydmuchowe.
 Exhaustor—wywietrznik.
 Expansion—rozprężanie.
 Expansionskurve—krzywa lub wykresowa rozprężania.
 Expansionsmaschine—silnik rozprężny; Einfach-E.—silnik jednoprzężny; Zweifach-E.—silnik dwuprzężny; Dreifach-E.—silnik trójprężny; Vierfach-E.—silnik czwóprężny.
 Expansionschieber—suwak rozprężak, lepiej zmiennik.
 Expansionssteuerung—stawidło rozprężcze, stawidło do zmiennego rozprężania; rozrząd o zmiennym rozprężeniu.
 Explosion—wybuch, a w silnikach spaliniowych wzbuch.
 Exponent—wykładnik.
Fabrik—wytwórnia.
Fäbre—prom.
Fachwerk—a) kratowie; b) ściana rozworowa (Fachwerkwand).
Fachwerk-Bogenträger—łuk kratowiany.
Fachwerksfette—płatwa z kratowia (kratownicowa).
Fachwerkwand—ściana rozworowa, ś. w rozwoży, mur pruski.
Fachwerkträger—kratownica.
Fächer—przepłona (w obmurzu kotła).
Fahrbahn der Strasse—jezdni.
Fahrbarer Drehkran—obrotny żóraw przesuwny.
Fahrdrabt, Kontaktleitung—przewód zdawny.
Fabbrichtung, normale—ustalona strona jazdy.
Fahrschacht—dźwigownia; wyciągnia (górn).
Fahrstuhl—dźwig.
Fahrt (eines Aufzuges)—jazda dźwiga.
Fahrwasser—tor (wodny), nurt, wart.
Fahrwerk—suwarka (żórawia).
Fahrzeug—jeździec.
Faktor—spółczynnik; czynnik.
Fakultät—różnicznik, lepiej silnia.
Fall, Gefälle—spad (wiatra); spadek (stosunek).
Fallbär—baba.
Fallrohr f. Förderzwecke—rywna zsuwowa.
Falz; Anschlag—przyłga.
Falzziegel—wpustówka.
Fangedamm—grodza.
Fassung—obsada (żarówki).
Faulen—gnić.
Feder—sprężyna; wpust.
Federn—sprężynować.
Federregulatoren—miarkowniki sprężynowe.
Federrohr—wydłużka.
Federspiel—sprężynowanie.
Federstahl—stal sprężynowa, s. na sprężyny.
Feeder, Speiseleitung—przewód dosyłowy (el.).
Feederpunkt, Speisepunkt—punkt dosyłowy (el.).
Fehlerglied (des Kurbeltriebes)—uchylenie drogi.
Feilspähne—opiłki.
Feldstärke—natężenie pola (el.).
Fensterbrett—podokienka, deska parapetowa.
Fensterbrüstung—podoknie.
Fensterfutter, Fensterrahmen—oknica.
Fernrohr—luneta.
Fernwirkende Einrichtungen—przyrządy zdalaczynne.
Ferromangan—żeliwo namanganione.
Ferrosilicium—żeliwo nakrzemione.
Fertigwalzenstuhl—walcarka wykończająca.
Festigkeit—wytrzymałość.
Festpunkt—punkt stały, p. ustalony.
Festscheibe—koło osadzone.
Fetto—łoźnia, płatwa (bud.).
Fettgas—gaz tłusty.
Feuchtigkeit—wilgoć; wilgotność.
Feuchtigkeit der Luft—wilgoć powietrza.
Feuchtigkeitsgrad der Luft—wilgotność powietrza.
Feuerbrücke—przewał (paleniskowy).
Feuerbüchse—skrzynia paleniskowa.
Feuerbuchsdecke—podniebienie paleniskowe.
Feuereschüranke (Dampf.)—odrzewice paleniskowe.
Feuerschlauchmundstück—wylot (wylotnica) węża przeciwpożarnego.
Feuerspritze—sówka, sikawka przeciwpożarna.
Feuerstein—krzemień (skałka).
Feuerung (Dampf.)—palenisko.
Feuerzüge (Dampf.)—kanały spalinowe; loty spalin.
Feuerzugregler, Zugregler—miarkownik paleniska, m. ciągu.
Filter—filtr, lepiej: przesącznik.
Firstziegel, Gratziegel, Hohlziegel—gąsior.
Fischbauchträger—dwuparabolnica (zwykła).
Fixpunkt, Festpunkt—pionik ustalony (reper).
Flacheisen—plaskownik.
Flaches Wellblech—blacha płytko falista, lepiej płytko falowana.
Flachkell—klu jednowpustny.
Flachlandbahn—kolej równinna.
Flachbringanker—twornik płaskopierścienny (el.).
Flachseil—taśma linowa.
Flächenbeanspruchung (Lager)—moc ciśnienia.
Flächenbeschleunigung—przyspieszenie polowe.
Flächengeschwindigkeit—prędkość polowa.
Flächeninhalt—pole (powierzchnia).
Flächenregulator—miarkownik płaski.
Flamme, entleuchtet—plomień nieświecący, p. bezświetły.
Flammofen—plomiennik.

- Flammpunkt — temperatura zapłomienienia (zapłonienia).
 Flammrohr (Dampfkr.) — płomieniec.
 Flammrohrkessel — kotłol płomienicowy.
 Flansch — kołnierz.
 Flansch, aufgesetzt — kołnierz. z.
 Flansch, loser — obroza.
 Flanschen-Formstücke — kształtki kołnierzo-
 we, k. o kołnierzach, k. z kołnierzami.
 Flanschenrohre (guss-eiserne) — rury kołnier-
 zowe (żeliwne).
 Flanschenstutzen mit Muffe — kieliszek.
 Flanschzug — wciąg (wielokrążkowy).
 Flechtzaun — opłotek.
 Fließgrenze (Festigkeit) — granica ciastowa-
 tości.
 Flügel des Herzstücks — skrzydło krzyżownicy.
 Flügelmutter — nasrąbok motylkowy.
 Flügelspitze (im Herzstücke) — załom (w krzy-
 żownicy).
 Flüssigkeit — płyn.
 Flüssigkeit, gasförmige — gaz, płyn lotny.
 Flüssigkeit, tropfbar flüssig — ciecz, płyn
 ciekły.
 Flüssigkeitswärme — ciepłik cieczy.
 Flugsche — popiołek
 Fluss (ang. flux), magnetischer — dąż magne-
 tyczny, lecz przepływ energii promie-
 niującej.
 Flusseisen — żelazo zlewne, złoivo.
 Flußspat — topnik (fluspat).
 Flußstahl — stal zlewna, stalwo.
 Fördergefäß, Förderkorb — klatka, kosz wy-
 ciągowy (górn.).
 Fördergurt, Traineur — przenośnik taśmowy.
 Fördermaschine — wyciąg, wyciągarka, dźwi-
 garka wyciągowa (górn.).
 Förderseil — lina wyciągowa (górn.).
 Formkasten, Gusskasten — skrzynia odlewni-
 cza.
 Formstein — kształtówka.
 Fräsen — gryzować.
 Fräser — gryz.
 Fräsmaschine — gryzarka.
 Frässpähne — gryzowina.
 Freie Rostfläche — przewiewie (rusztu).
 Freier Fall — spadanie swobodne (droga prze-
 byta podczas spadania = spąd).
 Freibang; freihändig (Wassermotor) — nad-
 wodność; nadwodny.
 Freileitung — przewód napowietrzny (el.).
 Freistrahlturbine — turbina odrzutna o stru-
 mieniu swobodnym.
 Freitragger — belka jednym końcem osadzona,
 zresztą swobodna.
 Friktionkupplung — sprzęgło cierne.
 Friktionsrad — koło cierne.
 Frischen des Eisens — uszczerzanie żelaza
 (kuźn.).
 Fuchs — czopuch.
 Führen — prowadzić (po prostej); wodzić (po
 krzywej).
 Führerstand — stań, stanowisko silniczego.
 Führungsdruck — nacisk w przewodnikach; n.
 na przewodnicę; n. przewodniczy.
 Führungsschiene — prowadnica.
 Fullofen — piec zasypny.
 Füllplatte — wkładka.
 Füllung (Dampfkr.) — napełnienie.
 Füllungsverhältniss — stosunek napełnienia.
 Fuge — spoina.
 Fuhrwerk — wóz, wozidło.
 Fundament — posada.
 Fundamentanker — przyciąg posadowy.
 Fundiren — posadowić.
 Funkenfänger — odiskiernik.
 Funkeninduktor — iskiernik (el.).
 Fussplatte — płyta posadowa, p. przyziomowa.
 Futter — wykładzina (np. cegła), zaprawa,
 np. w gruszcze besemerowskiej.
 Futtermauer — mur wsporezy.
 Gabelförmig — widlasty — rozwidłony.
 Gaffel (ang. gaff) — socha (okręt).
 Gaffelsegel — soszel (okręt).
 Gallowayrohr — garłacz Galloway'a.
 Gallsche Kette — łańcuch przegubowy.
 Galvanisches Element — staćdo (ogniwo) gal-
 waniczne.
 Ganghöhe der Schraube — skok śruby.
 Gargang — zdarny bieg pieca (kuźn.).
 Gas — gaz (płyn lotny)
 Gasabgabe — odbył gazu.
 Gasanstalt, Gaswerk — gazownia.
 Gasbehälter — gazieniec (w gazowni).
 Gasbereitung — wyrób gazu.
 Gasfabrikation — gazownictwo.
 Gasgemisch — mieszanina, mieszanica gazów.
 Gasgewinde — gwint do rur gazowych (gwint
 gazowniczy).
 Gasglühlicht — światło gazowo-żarowe.
 Gasleitungen — przewody gazowe.
 Gasmaschinen — silniki gazowe.
 Gasmesser — miernik gazu.
 Gasmotor — silnik gazowy.
 Gasofen — gaziak.
 Gasretorte — wygaźnica.
 Gasrohr — rura gazowa, r. na gaz, gazówka.
 Gasrohrmuffe — skrętkła.
 Gatter — trak.
 Gatterrahmen — oprawa traka.
 Gattersäge — piła trakowa; p. traczna.
 Gebirgsbahn — kolej górńska.
 Gasbläsemaschine — dmuchawa.
 Gefährlicher Querschnitt — przekrój niebez-
 pieczny.
 Gefälle — spadek (stosunek); spąd (różnica
 poziomów).
 Gefälle, verfügbares (Wassermotor) — spąd
 do zużycia (składający się ze spadu jaw-
 nego i utajonego).
 Gefrierpunkt — punkt marznięcia.
 Geführter Maschinenteil — prowadnik.
 Gegendruck — przeciwność (pary); prze-
 ciwciśnienie (wody).
 Gegengewicht — odciążek.
 Gegenläufige Kolben — tłoki przeciwbieżne.
 Gegenlenker — nawodzik, odwodzik.
 Gegenstrom — przeciwpąd.
 Gegenstromkondensator — skraplacz przeciw-
 pądowy.
 Gehrung — uciós.

- Gekrempfter Boden (Kessel) - dennica.
 Geleis—tor (kol).
 Gelonkgeradföhrung—wodzidło po prostej.
 Gelonkkotte—łańcuch przegubowy.
 Generator—czadnica (piec); prądnicą (ol.).
 Generatorgas—czad z czadnicy, gaz czadnicowy.
 Geometrie, analytische—geometria analityczna.
 Geometrie, kinematische—geometria kinematyczna.
 Gepäckraum—przedział na łódmoki, p. łódmoczy (w wagonie); łódmokownia (w budynku dworcowym).
 Gepäckwagen—wagon łódmokowy.
 Geradflankenverzahnung—uzębienie prostoboczne.
 Geradföhrung—prostowód.
 Gerberloche—garbowiny.
 Gerberscher Träger—belka wspornikowa, belka wioloprzesłowa z przegubami.
 Gerinne—pogródka.
 Geripptes Rohr—rura uezebrowana, zebrowka.
 Gerüstkran, Bockkran—suwnica bramiasta.
 Gesamtarbeitsaufwand—całkowita praca włożona.
 Gesamtprogramm (Dampf.)—wykres zjednoczony.
 Gesamtgefälle—spad całkowity.
 Gesamtreibungsarbeit—praca tarcia całkowitego.
 Gesamtrostfläche—całkowita powierzchnia ruszta, pole ruszta.
 Geschränkte Schubkurbel—mimoosiowy napęd korbowodowy.
 Geschützbronze—spiż na działa.
 Geschweisstes Rohr—rura skuwana, r. zlipiana.
 Geschwindigkeit—prędkość.
 Geschwindigkeitshöhe—wysokość prędkości.
 Gestänge—zerdziny (górn.); ogólnie zaś: zeskład drążków.
 Gestelle—więźba; stojan.
 Gewinde—gwint.
 Gewinde, rechts- (links-) gängiges—gwint prawo- (lewo-) zwity.
 Gewindebacke, Schneidbacke—gwintnica.
 Gewindebohr, Schneidbohr—gwintnik.
 Gewinde-Schneidkluppe—gwintownica.
 Gewinde-Schneidmaschine—gwinciarka.
 Gewölbe—sklepienie; Tonnen-G.—sk. kolebczaste; Kloster-G.—sk. kopankowate; Kreuz-G.—sk. krzyżowe; verkehrtes-G.—sk. odziemne.
 Gewölbekappe—poład sklepienia (ogólnie); Böhmische Kappe—sklepienie żaglaste.
 Gewölbeleibung—podniebienie sklepienia.
 Gewölberücken—grzbiet sklepienia.
 Gewölbezwickel—pachwina (sklepienia).
 Giessereikran—zórav odlewniczy.
 Giessereiwesen—odlewnictwo.
 Giesskran—zórav lejnicowy (lejnica—Giesspfanne).
 Glasbirne—bańka (żarówka).
 Glaserei—szkliniarnia.
 Glashütte—szklownia.
 Glaskopf, rotor—czerwony żelaziak naciekowy.
 Glastafel, Glasscheibe—szklina.
 Gleichförmig—jednostajny.
 Gleichläufige Kolben—łoki spółbieżne.
 Gleichmässig—równomierny, jednostajny.
 Gleichpolmaschine, Induktionstyp—prądnicą naprzeciwobiegunowa (ol.).
 Gleichrichter (eines Wechselstromes)—sprądniac (ol.).
 Gleichrichter—sprądniarka (ol.).
 Gleichstrom—sprąd (el.).
 Gleichung—równanie, wzór.
 Gleiskreuzung—krzyżnia (kol.).
 Gleiswage—waga podtorowa.
 Gleitbahn—tor ślizgania.
 Gleitmodul—spótczynnik sprężystości na przesuwanie.
 Gleitplatte—plytka podglicowa (zwrotnicy) (kol.).
 Gleitpunkt—punkt ślizgania.
 Gleitstück (in der Coulisse)—przesuwek.
 Gleitwiderstand (bei Nictungen)—opórtarcia przy ślizganiu.
 Gliederriemen—pas ogniwkowy.
 Glimmer—łyaszczyk, mika.
 Glockenventil—zawór dzwonowy.
 Glühfarbe des Eisens—barwa żaru żelaza.
 Glühkörper, Glühstoff—żarzywó.
 Glühlampe—żarówka.
 Glühlampenfassung—obsada żarówki.
 Glühlampensockel—trzonek żarówki.
 Glührohr, gesteuertes—zapłonka rozrządzana (silniki spalinowe).
 Glührohr, offenes—zapłonka nierozrządzana.
 Glühspalin—żędra.
 Glühzünder—zapłonka.
 Gneis—gnusiec (gnejs).
 Göpel—kierat.
 Gradföhrung—prostowód, prowadzenie.
 Gradient—rys pochyłych.
 Gradierwerk (Dampfcondensation)—chłódnica tężniowata.
 Gradierwerk, geschlossenes—chłódnica sztucznie przewietrzana.
 Grat—zadziór (np. na obrzeżu dziury wierconej w metalu); krawęż (dachu, strzechy).
 Gratsparren—krawężnica.
 Grenzspannung—naprężenie skrajne, n. krańcowe.
 Grenzturbine—turbina odrzutna o strumieniu ujętym.
 Grossmotor—silnik duży.
 Grubenventilator—wywietrznik, przewietrznik kopalniany.
 Grünstein—zieleniec.
 Grundschieber—niezmiarn.
 Grundschleuse—spust.
 Grundwehr—przewal; jaz zatopiony.
 Gruppenkolben—łoki zrzczone.
 Gütegrad—pełnota wskazy (silniki par.).
 Güterschuppen—towarownia.
 Güteverhältniss—sprawność.
 Guldin'sche Regel—prawidło Guldin'a.
 Gunmibeutel—pućco gumowe (siln. spalin.).

Gurt: Gurtung—pas.
 Gurtbogen—podłęczce (bud.).
 Gurtplatte—taśma pasa (np. w blachownicy).
 Guss, schmiedbarer—żeliwo odwęglone, ż.
 kowalne.
 Gussoisen—żeliwo, żelazo lane.
 Gusshaut—naskórek (odlowniczy).
 Gussnaht—szew (odlowniczy).
 Gussspannung—naprężenie odlewnicze.

Hängebank—nadszybie (górn.).
 Hängebrücke—most wiszący.
 Hängelager—łożysko wiszące.
 Hängesäule—stoszczyk, jeżeli z jednego ka-
 wała drzewa; lisica (dwie lisice, para
 lisic), gdy dwa bale w postaci dyb za-
 stępują stozczyk.
 Hängewerk—wieszak.
 Hämmern—klepać, młotować.
 Hafen—port.
 Hahnfassung (der Glühlampe)—obsada
 z wężnikiem (el.).
 Haken—hak.
 Hakengeschirr—oprawa haka.
 Hakenplatte—podkładka z nadchwytem
 (kol.).
 Halbholz—półdrzewie.
 Halbkreuztrieb—napęd pasami półskrzyżo-
 wanymi.
 Halbparabelträger—parabolnica przycięta.
 Halbspant, Wrange—półwąg (okręt.).
 Halbwassergas—gaz wodnoczadowy.
 Hals der Besemerbirne—gardziel.
 Halslager—łożysko naszyjne (na wałach pio-
 nowych); łożysko siodłowe, pośrednie (na
 wałach poziomych).
 Hamburger Normen—prawidła hamburskie.
 Hammer—młot.
 Hammerschlag—młotowiny.
 Handaufzug—dźwig z napędem ręcznym,
 dźwiołek.
 Handdrehkran—żóraw obrotny z napędem
 ręcznym.
 Handfaustel—perlik.
 Handgriff—uchwyłka.
 Handhabe (Griff)—dzierżak.
 Handkurbel—korba ręczna.
 Handrad—pokrętło, kółko pokrętne.
 Hanfgurt—pas parciany.
 Hanfseile—dusza konopna (w linie).
 Hanfseil—lina konopna.
 Hartblei—ołów twardy; ołów utwardzony.
 Hartguss—odlew utwardzony.
 Hasepel—kołowrót.
 Hauptgleis—tor główny (stacji); tor zasad-
 niczy (zwrotnicy) (kol.).
 Hauptspannung—naprężenie główne, n.
 pierwszorzędne.
 Hauptstrombogenlampe—łukówka główniko-
 wa (el.).
 Hauptstrommaschine, Hauptschlusmaschine
 —prądnicza głównikowa (el.).
 Haut, Behautung—poszycie (okręt).
 Hebebock—dźwignik (np. hydrauliczny).
 Hebel—dźwignia, ramię (dźwigni).
 Hebelsteuerung—nastawnica dźwigniowa.

Hebezeug—dźwignica.
 Hefner-Einheit, H.-Kerze—światłotka hef-
 nerowska.
 Heftniet—nit zeczopy.
 Heisslaufen—zagrzenie się.
 Heissluftmaschine—silnik żarowo-powietrzny.
 Heizer—palacz.
 Heizfläche—powierzchnia ogrzewana, p. o-
 grzewalna.
 Heizfläche, dampfberührte—nadwodna po-
 wierzchnia ogrzewana.
 Heizfläche, feuerberührte—powierzchnia o-
 grzewana spalinami.
 Heizfläche, unmittlbarc—powierzchnia opło-
 mieniona.
 Heizfläche, wasserberührte—podwodna po-
 wierzchnia ogrzewana.
 Heizgas—gaz grzeiwny, g. grzejny.
 Heizkammer—nagrzewnia.
 Heizkanäle (Dampf.)—kanały spalinowe.
 Heizkörper—grzejnik.
 Heizrohr (Dampf.)—płomieniówka.
 Heizrohrkessel—kocioł płomieniówkowy.
 Heizungsanlage—zład ogrzewczy.
 Heizungsfach—ogrzewnictwo.
 Heizungsinstallateur—ogrzewnik.
 Heizungsmitte—ogrzewne.
 Heizungswärter—ogrzewca, obsługujący o-
 grzewanie.
 Heizwert (calorimetrischer)—wartość opalo-
 wa, lepiej ciepłikowa.
 Helling—śluzyny (w okręciarni).
 Herdgauss—odlew otwarte lany.
 Herdraum—żarowisko (np. pieca, płomie-
 niaka).
 Herzstück—krzyżownica zwykła (jednodzió-
 bowa).
 Herzstückspitze—dziób krzyżownicy i jego
 śpic.
 Hin- und Rückgang—bieg naprzód i wstecz.
 Hinterstevn—tylnica (okręt.).
 Hirnholz—sterc, powierzchnia drzewa na
 poprzecznym przekroju pnia.
 Hitze—a) żar, jako stopień gorąca; b) jedno
 grzanie przy robocie kowalskiej; c) jeden
 wsad do płomieniaka; d) jeden
 spust w gruszcze Besomera i w piecu
 martynowskim; e) jedna bitka, przy bi-
 ciu pali.
 Hobel—wiórnik.
 Hobelmaschine—wiórarka (do drzewa); stru-
 gownica (do metalu, o suwającej się
 stolnicy); strugarka (o suwającym się
 nożu = shaping).
 Hobelspähne—strużyny; wióry.
 Hochbahn—kolej nadziemna.
 Hochbau—budownictwo.
 Hochdruckcylinder—cylinder wysokoprężny,
 c. mały.
 Hochofen—wielki piec.
 H.-Bodenstein—spadek.
 H.-Gas—czad wielkopieczowy.
 H.-Gasfang—czadnia.
 H.-Gasrohr—czadówka.
 H.-Gebläse—dmuchawa.
 H.-Gestell—gar.

- H.-Gicht—gardziel.
 H.-Gichtaufzug—dźwig.
 H.-Gichtöffnung—paszczka.
 H.-Gichtplattform—pomost.
 H.-Kohlensack—przestron.
 H.-Rast—spadki.
 H.-Schacht—szyb.
 Hochwasser—woda wysoka; przybór.
 Hodograph der Bewegung—hodograf ruchu.
 Höchstleistung—moc krańcową.
 Höhenkurve—warstwica.
 Hohlcylinder—walec wydrążony.
 Hohlkugel—kula wydrążona.
 Hohlråd—koło wewnętrznie użębione.
 Hohlstein—cegła dęta; c. drążona.
 Hohlzapfen—czop wydrążony.
 Holm—oczop.
 Holzbearbeitungsmaschinen—obrabiarki do drzewa, o. na drzewo.
 Holzbohrmaschine—świdrownica.
 Holzbohrmaschine—wiórarka.
 Holzbohrmaschine—pręciny drewniane.
 Holzkohle—węgiel drzewny.
 Holzschraube—wkrętka.
 Holzwände—ściany drewniane.
 Holzzahn—zęb drewniany (zazwyczaj wstawiany).
 Holzement—warstwiec.
 Homogen—jednolity.
 Horizontalschub—napór poziomy. rozpór, np. sklepienia.
 Horizontalturbine—turbina leżąca.
 Hügelanbahn—kolej podgórska.
 Hülfshub—suw nieroboczy.
 Hüllbahn—tor odtoczony.
 Hüllkurve—krzywa odtaczająca (kin.), k. obwijająca (mat.).
 Hülse—pochwa; tuleja.
 Hülsenkupplung—sprzęgło łukowe z pierścieniami.
 Hütte—kuźnica.
 Hüttenkunde—kuźnictwo.
 Hüttenwesen—kuźnictwo (hutnictwo).
 Huf (d. Cylinders)—kopyto (walcowe).
 Hufnagel—podkowiak (do kucia koni); podkóweczak (do podkówek na obcasach i t. p.).
 Humifizierung—butwienie; butwieć (naprzemian w mokrom i w suchem).
 Hydraulische Druckhöhe—hydrauliczna wysokość ciśnienia.
 Hydraulische Presse—tłocznica, lepiej tłoczarka hydrauliczna, t. napędzana wodą.
 Hydrodynamik—hydrodynamika.
 Hydrostatik—hydrostatyka.
 Hyperbel—hyperbola.
 Hyperbelfunction—funkcja hyperboliczna.
 Hyperboloid—hyperboloid.
 Hypocykloide—hypocykloida.
 Hysterese—uporność magnetyczna (el.).
- Ideale Hauptspannung—zastępcze naprężenie główne.
 Im Handbereich—osięgnięty.
 Imaginär—urojony.
 Imaginäre Grösse—wielkość urojona.
- Impedanz—opór podniecony (el.).
 Indicator (Dampf)—wskaziec.
 Indicatorgramm—wskaza (nakres wskazać).
 Indizieren—wskazować.
 Indizierte Leistung—moc wskazana.
 Induktion—wzniesienie (el.).
 Induktiver Leiter—przewód samowzniejący (el.).
 Industriegas—gaz roboczy.
 In Gang setzen (eine Maschine)—rozruszać.
 Inhalt von Körpern—objętość ciał, brył.
 Injektor—strumienica (smoczok, dyszak, przetryskacz).
 Innenfeuerung—palenisko wewnętrzne.
 Innenfeuerungskessel—kocioł o palenisku wewnętrznym.
 Innenpolmaschine—prądnicą o biegunach odśrodkowych (el.).
 Inselbahnhof—dworzec wyspowaty (kol.).
 Installationsanlage—zład.
 Integral—całka.
 Isobare—izobara (wykresowa jednakowego ciśnienia).
 Isolioren—zosobniad (el.).
 Isolierhülle—odzież (przewodu oelektr.).
 Isolierklemme—dybki (el.).
 Isolierkörper—osobniak (el.).
 Isolierrolle—grzybek (el.).
 Isolierstoff—osobniwo (el.).
 Isolierstoffe (Dampfleitg.)—materiały otulące, albo m. na otuliny.
 Isolierung der Dampfleitungen—otulanie przewodów parowych.
 Isopleere—izopleera (wykresowa przy stałej objętości).
 Isotherme—isoterma (wykresowa przy jednakowej temperaturze).
- Jahresring—słój (drzewa).
- Kabel—kabel.
 Kabelschuh—końcówka kabla (el.).
 Kältomischung—mieszanka ochładzająca.
 Kämpfer—węzłowie (np. sklepienia).
 Kämpferdruck—odpór węzłowie, o. węzłowiowy, o. węzłowny.
 Kämpfergelenk—przegub węzłowiowy.
 Kämpferstein—węzłownik.
 Kalfatern—utkać (okręt).
 Kaliber—wzorzec.
 Kalibrierte Kette—łańcuch dokładny.
 Kalk, eingesumpfter—wapno dołowane.
 Kalkofen—wapieniak.
 Kalk-Sand-Pisè—lepienieć wapienny.
 Kalkstein—wapieniak, wapień.
 Kalorifer—nagrzewnica.
 Kaltbrüchig—zimnokruchy (np. żelazo).
 Kaltwasserpumpe—pompa na wodę zimną.
 Kamin—kominek.
 Kammerschleuse—przepust komorowy, lepiej pogrodowy.
 Kammlager—łożysko grzebieniaste.
 Kammrad—koło o zębach wstawianych.
 Kammwalze—wał użębiony.
 Kammzapfen—czop grzebieniasty.

- Kanal—kanał.
 Kanalhaltung—pogroda kanału.
 Kanalwage—poziomnik wodny.
 Kandelaber—słupiec (latarniowy).
 Kapazität—pojemność.
 Kapazitätseinheit—pojemnostka, np. farad.
 Kappe, böhmische—sklepienie żaglasto.
 Kappongewölbe—sklepienie kapiaste, lepij
 łączące.
 Kappmaschine—zacinarka.
 Kappung der Schwelle—zacięcie (kol.).
 Kapsel—opona, osłona, kaptur, skorupa.
 Kapselmotor—silnik okapturzony, s. oskoru-
 piony.
 Karburator—nawgglanie (gazu).
 Kardioide—kardioida, krzywa sercowata.
 Kastenguss—odlew skrzyniowy.
 Katarakt—przyłumiak (prędkości).
 Kegel—stożek (geometr.); grzybek (w zawo-
 rze).
 Kegelbremse—hamulec stożkowy.
 Kegelfeder—sprężyna stożkowa (stożkowa-
 to zwiata).
 Kegelpendel—wahadło odśrodkowe (stożko-
 we), w. wirujące.
 Kegelrad—stożek zębaty.
 Kegelregulator—miarkownik stożkowy.
 Kegelreibungskupplung—sprzęgło o stożkach
 ciernych.
 Kegelschleibe—krąg stożkowy.
 Kegelschnitt—stożkowa (przecięcie stożkowe).
 Kegelturbine—turbina o przelocie postozo-
 wyn (doosiowa lub odosiowa).
 Kegelventile—zawory o grzybkach, z. grzyb-
 kowe.
 Kehlhaken—jętka, najwyżej z dwóch lub
 kilku jętek położona, zwie się „grzędą”
 (bud.).
 Kehle (Dach)—hultaj.
 Kehlsparrn—hultajnica.
 Keil—klin.
 Keilbahn—podklinie.
 Keilbahnhof—dworzec półwyspowaty (kol.).
 Keilrad—koło kliniaste.
 Kennziffer—wskaźnik.
 Kentern—wywrócić (okręt).
 Kerbe—wręb, karb.
 Kern—rdzeń (przekroju, albo formy odlew-
 niczej).
 Kernguss—odlew rdzeniowy.
 Kernholz—rdzeń.
 Kernlinie—obrys rdzenia.
 Kernloch—otwór rdzeniowy (odlewnictwo).
 Kernnagel—przypinka (odlewn.).
 Kernpunkt—punkt rdzenny.
 Kernstütze—podpinka (odlewn.).
 Kernweite—promień rdzenia; p. rdzenny.
 Kessel—kocioł.
 Kesselarmatur—osprzęt kotła (armatura).
 Kesselblech—blacha kotłowa.
 Kesselgarnitur—obsada paleniskowa.
 Kesselkörper—kottak.
 Kesselmauerwerk—obmurze kotłowe.
 Kesselnetzung—nitowanie, nienie kotłowe.
 Kesselrohr—rura kotłowa.
 Kesselspeisewasser—woda zasilająca kocioł.
 Kesselstein—przywara.
 Ketto—łańcuch.
 Kettenglied—ogniwo łańcucha.
 Kottenlinie—linia łańcuchowa, krzywa łań-
 cuchowa.
 Kettennetzung—nicenie proste.
 Kettenspumpen—podnośnica paciorkowa.
 Kettensrad—koło łańcuchowe.
 Kettensrad, verzahntes—koło (krążek) gniazd-
 kowe.
 Kettenrolle—krążek łańcuchowy.
 Kettenschiffahrt—żegluga po łańcuchu.
 Kettenschluss—ogniwo rozdzielne.
 Kettenstab—kostur (miern.).
 Kiel—stępką (okręt).
 Kielholen—wynurzyć stępkę (okręt).
 Kionig; pechartig—smolny; smolisty.
 Kiesbett—podtorze żwirowe, łoża ż. (kol.).
 Kieselguhr—krzemkówka, martwica krze-
 mionkowa.
 Kippkante—krawędź wywrotu.
 Kippkarren—tak (ręczny, konny).
 Kipplager—łożysko przegibne.
 Kippmoment—moment wywracający (wy-
 wrotczy).
 Klammer—szpona (bud.).
 Klappo—klapa (pastka).
 Klapprost—ruszt pochylony.
 Klauenkupplung—sprzęgło kłowe.
 Kleinbahn—kolejka.
 Kleinmotor—silnik drobny.
 Klemme—zacisk (jako przyrząd do zaciska-
 nia); kraniec (jako koniec przewodu
 w danym przyrządzie elektrycznym,
 franc. borne).
 Klemmenspannung—napięcie międzykrańco-
 we (el.).
 Klemmsperro (Klemmsperwerk)—wechwył
 zakleszczający.
 Klemmkupplung—sprzęgło zaciskowe.
 Kletterweiche—rozjazd przeskokowy.
 Klinkenkupplung—sprzęgło wechwytowe.
 Klinker—klinkier.
 Kliver—dzióbek (żagiel trójkątny na dziobie
 żaglowca).
 Klostergewölbe—sklepienie kopankowate.
 Knagge—kułak.
 Knick-Caps—podchwyty przegibne.
 Knickfestigkeit—wytrzymałość na wybocze-
 nie.
 Knicksicherheit—bezpieczeństwo na wybo-
 czenie.
 Knickspannung—boczenie.
 Knickung—wyboczenie.
 Kniehebel—rozpora przegubowa (w sprzęgło).
 Knierohr; Bogenrohr—kolanko; krzywka.
 Knoten—węzeł. [Prędkość 1-go węzła = 1
 mila morska na godz.].
 Knotenblech—podwęzle.
 Knotenpunkt—punkt węzłowy; K. der Wei-
 che—węzeł rozjazdu; K.-Station—stacya
 węzłowa.
 Kochgas—gaz kuchenny.
 Koeffizient—spółczynnik.
 Königszapfen—czop główny, cz. pienny, pień.
 Körnerlevator—podnośnik (do ziarna).

- Körnertransporteur—przenośnik (do ziarna).
 Körper—ciało, bryła, kadłub.
 Körper, wärmeführender—grzeiwo.
 Kollonbanse—zasiek węglowy.
 Kohlenladebühne—naładówka węgla (dla pa-
 rowozów).
 Koblennrutsche—zesuwnia na węgiel.
 Kokorei—koksziarnia.
 Koksofengas—gaz koksowniawy.
 Kolben—tłok.
 Kolbenaufzug—dźwig nurnikowy (na nurni-
 ku).
 Kolbenbewegungen—ruchy tłoka, t. j. wy-
 suw i wsuw.
 Kolbendeckel—pokrywa tłoka.
 Kolbon-Gebłase—dmuchawa (tłokowa)
 Kolbengeschwindigkeit—prędkość tłoka.
 Kolbenhub—skok tłoka.
 Kolbenkörper—kadłub tłoka.
 Kolbenpumpe—pompa tłokowa.
 Kolbenring—piórcień szczeliwny, sprężyna
 szczeliwna (tłoka).
 Kolbenschieber—suwak tłoczkowy.
 Kolbenstauge—tłoczysko.
 Kolbenweg—droga tłoka.
 Kolbenweglinie—wykresowa drogi tłoka
 Kollektor, Stromwender, Kommutator—prze-
 rządnik (el.).
 Kollergang—miądzdżarka.
 Kombination—kombinacja.
 Kommandodeck—pomost sterniczny (okręt).
 Kommutator, Stromwender, Kollektor—prze-
 rządnik (el.).
 Kompressor—sprężarka (kompresor).
 Komprimirt—słoczony, sprężony.
 Konchoide—konchoida, krzywa muszlowata.
 Konchoidenlenker—prostowód konchoidowy.
 Kondensation (Dampf.)—skraplanie.
 Kondensator—skraplacz (pary); pojemnik (el.).
 Konkretmauerwerk—mur ubijany, m. beto-
 nowy.
 Konsole—wspornik.
 Konsollager—łożysko wspornikowe.
 Kontakt (el.)—styk (czynność lub miejsce
 stykania się); stycznik = Kontaktstößel;
 stycznik = Kontaktstößel.
 Kontaktarm—ramię zdawne (el.).
 Kontaktbügel—pałak zdawny (el.).
 Kontaktrolle—krażek zdawny (el.).
 Kontinuierlicher Träger—dźwigar wieloprze-
 słowy, belka wieloprzesłowa.
 Kontraktion—zwężenie.
 Kopfband—ramię, para ramion (bud.).
 Kopflastigkeit—przegiętność, dzióbowa
 (okręt).
 Kopfstation—dworzec czołowy (kol.).
 Kopiermaschine—obrabiarka do kopiowania,
 malpiarka.
 Korblinie—linia kabłąkowa.
 Korkstein—korkowiec.
 Kostenanschlag—nacen (kosztorys).
 Kote—pionik (miern.).
 Kräftepaar—para sił (dwusił).
 Kräfteplan—Kräftepolygon—wielobok sił.
 Krängung—przechył, przechylenie (okręt).
 Kraft—siła.
 Kraftgas—gaz silniczy (t. j. do silników
 przeznaczony).
 Kraftlinie—oś sił (mech.).
 Kraftlinie (magnetische)—szlak magnetycz-
 ny, lecz jako jednostka natężenia pola:
 magnetostka.
 Kraftmaschine—silnik.
 Kraftsaugrohr (Wasser)—zasobnik.
 Kraftstoff—paliwo.
 Kraftstoffgemisch—mieszanka wzbuchowa
 (siln. spal.).
 Kraftübertragung—pędnia (transmisja), na-
 pęd, przesył pracy.
 Kraftverhältnis (Getriebe)—przełożenie.
 Kralle—sprzęzka pazurowa.
 Krampe—skobel, skobelek.
 Kran—żóraw.
 Kranzelenkkupplung—sprzęgło przegubowe.
 Kranzspalt—luz międzywieńcowy (turbiny).
 Kreis—koło.
 Kreisabschnitt—odcinek koła.
 Kreisabschnitt—wycinek koła.
 Kreisbogen—łuk kołowy.
 Kreiselpumpe—pompa odśrodkowa.
 Kreisen—krążyć, krążenie.
 Kreisevolvente—rozwijająca koła.
 Kreisfunktion—funkcja kołowa.
 Kreisprozess—przebieg kołowy (termodyn.).
 Kreisprozess, umkehrbarer—odwracalny prze-
 bieg kołowy.
 Kreissäge—piła tarczowa.
 Kreissägeblatt—piłak tarczowy.
 Kreisschere—przecinarka tarczowa.
 Kreissohne—ciężciwa koła.
 Kreistrieb—napęd okrężny (linkowy).
 Kreisumfang—obwód koła.
 Kreuzisen—krzyżownik.
 Kreuzhacke, Keilhaue, Spitzhacke—oskard.
 Kreuzholz—krzyżulec.
 Kreuzelenkkupplung—sprzęgło przegubowe.
 Kreuzgewölbe—sklepienie krzyżowe.
 Kreuzkopf—krzyżulec.
 Kreuzstück (Rohr)—krzyżka.
 Kreuzungstation—stacja krzyżna (kol.).
 Kreuzungsweiche—rozjazd w krzyżni; ein-
 seitige K.—rozjazd półkrzyżny (półan-
 gielski); beiderseitige K.—rozjazd krzyż-
 ny (angielski) (kol.).
 Kritischer Widerstand (el.)—opór obciąż-
 niający (może być pochończy, albo nie-
 zmożny) (el.).
 Kröpfung (Drehbank)—względnie.
 Kronleuchter—pałak
 Krümmer (-Rohr)—krzywka.
 Krümmung—krzywica.
 Krümmungseiger—wskaznik krzywicy.
 Krummachse—wał wykorbiony.
 Kubische Parabel—parabola sześcienna (ku-
 biczna).
 Kühlteich (Dampf-kondens.)—staw studzący
 wodę.
 Kühlung—chłodzenie, ochładzanie, studze-
 nie, oziębianie.
 Kugel—kula.
 Kugeldreieck—trójkąt kulisty (sferyczny).
 Kugelenk—przegub gałkowy.

- Kugellager—łożysko kulkowe.
 Kugelventil—zawór o kuli.
 Kugelzapfen—czop kulisty, cz. gałkowy.
 Kulisse (Wasserräder)—szatkownica (przy kołach wodnych).
 Kulisse (Stouerungen)—jarzmo (przy stawidłach rozrządzących parą).
 Kulisse—półzasek (w obmurzu kotłowym).
 Kunstamine—kafar dźwigarkowy.
 Kupferlegierung—stop miedziowy.
 Kupfernes Federrohr—wydłużka miedziana.
 Kuppelgewölbe—sklepienie kopulaste.
 Kuppeln—sprzęgać, doprzęgać.
 Kuppelofen, Kupolofen—żeliwiak (kupałak).
 Kuppelrad—koło dowiązane (w parowozie).
 Kuppelstange—wiązło (między kołami napędnymi parowozu).
 Kupplung—sprzęgło (wał); sprzęg (wagonu).
 Kurbel—korba.
 Kurbelantrieb—napęd korba, n. korbowy.
 Kurbelkröpfung—wykorblenie.
 Kurbelschenkel—ramię korby.
 Kurbelschleife—krzyżulec na korbie.
 Kurbel- (Vorder-) seite—strona kukorbowa.
 Kurbelstango—korbwód, gołoń korbowa.
 Kurbeltrieb—napęd korbowy.
 Kurbelzapfen—czop korby, cz. korbowy.
 Kurve—krzywa.
 Kurzschluss: Kurzschliessen—skrót; skrótować (el.).
- L.-Eisen**—kątownik.
 L-Wulsteisen—kątownik łebkowy, wzgl. dwulebkowy.
 Labiles Gleichgewicht—równowaga chwiejna.
 Labyrinthladerung—uszczelnienie szczeliny grzebieniastej.
 Lademaschine (Dynamo)—naprądnica.
 Laden (elektr.)—naiskrzać, nabijać; naprądnica.
 Ladestrom—naprąd. [niac].
 Ladung—dawka (w siln. spal.); nabój (el.).
 Länge, virtuelle—długość zastępcza (obrys) (kol.).
 Längsschwelle—podkład podłużny (kol.).
 Längssupport—prześwinnik.
 Längsträger—podłużnica.
 Lageplan—plan położenia, p. sytuacyjny.
 Lager—łożysko.
 Lagerdeckel—pokrywa łożyska.
 Lagerhaft—położysty (np. kamień).
 Lagerschale—panew, panewka.
 Lagerung des Kessels—sadowianie kotła.
 Lamellenkupplung—sprzęgło warstwowe.
 Landfuhrwerk—wóz.
 Lasche—łubka.
 Laschennietung—nicenie w łubki.
 Laschenschraube—śruba łubcza.
 Last—ciężar.
 Lastdruckbremse—hamulec niskany ciężarem.
 Lasthebemaschine—dźwignica, dźwigarka.
 Lastkette—łańcuch dźwigni.
 Lastwindewerk—dźwigarka (wórawia).
 Latente Energie—energia (praca) utajona.
 Latente Wärme—cieplik (ciepło) utajony.
 Laufachse, Tragachse—oś potoczna, oś nośna.
- Laufbrett—chodnica (wzdłuż wagonu).
 Lauffliche—gładź.
 Laufkatze, Laufwagen—kot.
 Laufkran—suwnica dźwigarkowa, dźwigarka przesuwna.
 Laufkranführer—suwniczcy.
 Laufrad—koło potoczne (kol.).
 Laufrad—wirnik (turbiny).
 Lauftradschaufel—łopatka.
 Laufrohr f. Förderzwecke—rura przenośnicza.
 Lebendige Kraft—praca rozpadu, energia rozpadu.
 Lebensdauer—okres trwania (budowli).
 Leck—przeciek (okręt).
 Lederstulp—chołwa skórzana, lepiej natłoczka skórzana.
 Leorgang—bieg jałowy.
 Leergangarbeit—praca biegu jałowego; p. jałowa; praca tarcia jałowego.
 Leerhub—skok jałowy.
 Leerscheibe—koło luzne, lepiej jałowe.
 Leeseite—strona zawietrzna (okręt).
 Legierung—stop.
 Lehmestrich—klepisko.
 Lehrsgerüst—krążyńcy (bud.).
 Leistung—moc.
 Leistungsfähigkeit—możność (silnika lub t.p.).
 Leistungsfaktor des Wechselstromes (cos φ)—spółczynnik mocy rozprądu (el.).
 Leistungsregulator—miarkownik energiczności (t. j. utrzymujący stałą pracę na skok, czyli stałą energiczność).
 Leistungszeiger, Wattmeter—wskaźnik mocy, watnik (el.).
 Leiter—a) przewodnik (ciało przewodzące elektryczność). b) przewód (prądu elektrycznego).
 Leitrad—stałka (kierownica).
 Leitradkranz—wieniec kierowniczy.
 Leittradschaufel—kierownica.
 Leitrolle—krążek kierowniczy.
 Leitspindel (Drehbank)—śruba wodząca.
 Leitungen—przewody (el.).
 Leitungsfähigkeit = Leitungsvermögen — przewodność (el.).
 Leitungswiderstand—opór przewodu (el.).
 Lemniskate—lemniskata.
 Lemniskatoidenlenker—prostowód lemniskatowy.
 Lenkachse, freie—odchylna oś swobodna (kol.).
 Lenkachsen, gekuppelte—osie spólnastawne (kol.).
 Lenker (Haupt)—wodzik.
 Lenkerstange—wodzik.
 Lenkstange (Weiche)—przesuwnik (zwrotnicy) (kol.).
 Lenkvorrichtung—wodzidło.
 Lenkvorrichtung—zwrotówka, t. j. iglica z opornicą i podparciem (kol.).
 Leckpumpe, Leckpumpe—pompa odnarna, p. przeciekowa (okręt).
 Leuchtgas—gaz świetlny.
 Leuchtstoff—świetliwo.
 Libelle—poziomnica.
 Lichtbogen—łuk prądny (el.).
 Lichteinheit, Normalkerze—światłostka.

- Lichter Querschnitt—prześwił.
 Lichthof, Lichtschacht—świecinik (bud.).
 Lichtintensität (Beleuchtungsstärke)—jasność (np. powierzchni oświetlonej).
 Lichtintensitätseinheit—jasnostka.
 Lichtstärke, Leuchtkraft—światłość.
 Lieferung—dostawa.
 Linke Seite des Brettes—strona odbielna lub lewa.
 Linksweiche—rozjazd lewozrotny.
 Litze—skrętka.
 Lochbohrer—świder (do drzewa); wiertak, wiertło (do metali).
 Lochkreis—wieniec dziur (śrub).
 Lochmaschine (Perforiermaschine)—przebijarka (dziurkarka).
 Lochstein—cegła drażona (dziurowana).
 Lösbare Befestigung—połączenie rozłączne.
 Löschen des Kalkes—gasić; gaszenie (wapna).
 Löschrube, Reinigungsrube—podłaz (kol).
 Lösen des Bodens—odspajanie gruntu.
 LötKolben—lutownik.
 Lötlampe—lutownica.
 Logarithmus—logarytm.
 Lokomobile—lokomobila.
 Lokomotive—parowóz.
 Lokomotiv-Reparatur-Werkstatt—parowozarnia.
 Lokomotivkessel—kocioł parowozowy.
 Lokomotivkuppelstange—wiązło (w parowozie).
 Lokomotivschuppen—parowozownia.
 Loskuppeln—odprzęgać, wyprzęgać.
 Losscheibe—koło luźne, lepiej ja ła w e.
 Lot—pion; lutowiec; lut.
 Lüftung—przewietrzanie; natürliche L.—p. samoistne; künstliche L.—p. pobudzone.
 Lüftungsanlage—zład przewietrzający.
 Luftbremse—hamulec powietrzny (kol.)
 Luftentnahmestelle—czerpnia powietrza.
 Luftkahn—sapek, kurek powietrzny.
 Lufthaspel—kołowrót napędzany powietrzem.
 Luftmörtel—zaprawa wapienna, z. zwykła, z. napowietrzna (bud.).
 Luftpumpe (Dampfcondens.)—pompa na powietrze, p. próżniowa.
 Luftraum (Dynamo)—cieśnina (powietrzna) (el.).
 Luftreinigung—odpylanie powietrza.
 Luftwechsel—wymiana powietrza.
 Luppe—lupa (kuźn.).
- Magneteisenerz**—żelaziak magnetyczny.
 Magnet-Gestell, M.-Rad—magneśnica.
 Magnetische Erregung—wzbudzenie (magnetyczne).
 Magnetisches Feld—pole magnetyczne.
 Magnetische Strouung—usmyk magnetyczny.
 Magnetomotorische Kraft—usil magnetyczny.
 Magnetpol—biegun maguesu.
 Mahlgang—złożenie młynowe, z. młyńskie.
 Mannesmannrohr—rura systemu Mannesmann'a.
 Manometer—manometr.
- Manschette—cholowa, lepiej natłoczka (skórzana).
 Mantelrohr—rura ołowiana z wnętrzem cynowym.
 Maschinenhaus—silnia.
 Maschinenrahmen (Dampfsm.)—oprawa silnika.
 Maschinensaal—silnicznia.
 Maschinist—silniczy.
 Masse—masa.
 Massenberechnung—obliczenie objętości, o. mas.
 Massenproduktion—wyrób hurtniczy.
 Massenverteilung—rozmieszczenie mas (ziomnych).
 Massiv—a) lity, t. j. niedrażony; b) niepalny, np. murowany.
 Massstab—wymiarowa.
 Masssystem, absolutes—bezwzględny układ miar.
 Mast—maszt.
 Mastenkran—zóraw na maszty.
 Material, Stoff—tworzywo.
 Matritze—podbijka; podtłoczka.
 Mauerabsatz—odsadzka.
 Mauerkasten—obłotze.
 Mauerwerk—mur.
 Maximum u. Minimum—największość i najmniejszość.
 Mechanik—mechanika.
 Mechanische Wärtheorie—mechaniczna teoria ciepła.
 Meereslän—falo, bałwany morskie.
 Mehrcylinderkessel—kocioł wielowalczasty.
 Mehrphasenstrom—wielopład (el.).
 Meissel—dtuto.
 Messband—taśma (miernicza).
 Messkette—łańcuch (mierniczy).
 Messtisch—stolik (mierniczy).
 Metacentrum—nibyśrodek.
 Metallbearbeitungsmaschinen—obrabiarki do metalu.
 Metalliderung—szczeliwo (uszczelka) metalowe.
 Metallschraube—łbiak (śrubowy).
 Metallspahn—wiór (metalowy).
 Meterkerze—jasnostka metrowa.
 Meterkilogramm—kilogramometr.
 Metrisches Gewinde—gwint metryczny.
 Mikrometer—leniwka (miern.).
 Mischdüse—gardziel (w smoczku par.).
 Mischgas—gaz wodnoczadowy.
 Mischkondensator—skraplacz bezprzeponny; s. bezprzeponowy.
 Mischen—mieszanie; mieszanina; mieszanina.
 Mitnehmer—zabierak.
 Mitnehmerkupplung—sprzęgło zabierczo.
 Mitnehmerscheibe—tarcza zabiercza.
 Mitteldruckcylinder—cylinder średniopładny, c. średni.
 Mittelkraft—siła wypadkowa, lep. wynikowa.
 Mittelpunktläche—powierzchnia ośrodkowa; (mat.).
 Mittelrad—koło pośrednie (między skrajnymi); k. środkowe (na środku osi) (kol.).
 Mittelrückenriemen—pas odgrzbietny.

- Mittelwasser—woda średnia.
 Möller—namiar (kuźn.).
 Mörtel—zaprawa.
 Mörtel, hydraulischer—zaprawa podwodna.
 Mörtelmaschine—zaprawiarka.
 Molekulargewicht—ciężar cząsteczkowy.
 Momentschalter—włącznik migowy (ol.).
 Montejus (Dampfwaserheber)—ssawa parowa, przelączarka parowa.
 Motor (Kraftmaschine) — silnik.
 Motorengas — gaz roboczy.
 Motorwagen—wagon silnikowy.
 Mufse—kielich.
 Muffe, verjüngte—zwężka.
 Muffenkupplung—sprzęgło nasówkowe.
 Muffenrohr—rura kielichowa.
 Muffenverstemmung—nabój (nabijac).
 Mundstück—wylot; nasadzka.
- Nabe**—piasta.
 Nachausströmung—wylot powrotny.
 Nachbrennen—dopalanie (pozaspaliskowe).
 Nacheilen—podążać za.
 Nachinströmung—wlot powrotny.
 Nachgiebigkeit der Bettung — poddajność podtorza (kol.).
 Nachladen der Akkumulatoren—dopładniać (zasobniki) (el.).
 Nachschlusswinkel—kąt przyśmyku powrotnego.
 Nachströmung—doleć.
 Nasenkeil — klin łbiasły.
 Nasses Element—stado mokre (el.).
 Nebengleis—tor boczny.
 Nebenschlussbogenlampe—łukówka boczni-
 kowa (el.).
 Nebenschlussmaschine—prądnicza boczni-
 kowa (el.).
 Nebenspannung—naprężenie drugorzędne.
 Negativ—odjemny.
 Neigungszeiger—wskaznik pochyłości (kol.).
 Nennleistung—moc mianowana.
 Netzschaltung, Dreieckschaltung—skojarzenie podwodowe (el.).
 Neutrale Achse—oś obojętna.
 Neutrale Faserschicht—warstwa obojętna.
 Nichtleiter—nieprzewodnik (el.).
 Nickelstahl—stal naniklona.
 Niedrdruckcylinder—cylinder niskoprężny,
 c. duży.
 Niederschlagsgebiet eines Flusses—dorzecze.
 Niederschlagshöhe—wysokość opadów (atmo-
 sferycznych).
 Niedrigwasser—woda niska.
 Niorenerz—żelaziak nerkowaty.
 Niet—nit.
 Nietkopf—łeb i nakówek nita.
 Nietteilung—dziółka nicenia.
 Nietung—nicenie.
 Nietung, ein-, zwei-, vielreihige—nicenie, je-
 dno-, dwu-, wielorzędne.
 Nippel—gwintka.
 Niveaufläche—poziom; równia.
 Nivellementstabelle—dziennik poziomniczy
 (miern.).
 Nivellirinstrument—poziomnik (miern.).
- Nonius—noniusz (drobnomiar); nachtragen-
 der N.—n. postępowy; vortragender N.—
 n. wsteczny (miern.).
 Normalbelastung—obciążenie ustanowione.
 Normalbeschleunigung—przyspieszenie po
 normalnej.
 Normalo—normalna.
 Normalkerze (N. K.)—światłostka obrotowa.
 Normalprofil—obrysie (gabaryt); N. des lich-
 ten Raumes—obrysie torowe; N. der
 Fahrzeuge—obrysie taborowe (kol.).
 Normalspannung—naprężenie normalne.
 Normalspurbahn—kolej średniotorowa (nor-
 malny tor niemiecki).
 Nullleiter—przewód obojętny (el.).
 Nulllinie (Festigkeitslehre)—linia (oś) zerowa,
 wzgl. obojętna.
 Nut—wpustka.
 Nute—wapustka, lecz: Aukernute (el.)—żło-
 bek twornikowy.
 Nutenkeil—klin dwuwpuśtuy.
 Nutzleistung—moc pożytkowa.
- O**berbau—budowa wierzchnia, tor (kol.).
 Oberdeck—pomost górny (okręł.).
 Oberfläche—powierzchnia.
 Oberflächenkondensation—skraplanie naprze-
 ponne.
 Oberflächenkondensator—skraplacz przepo-
 nowy, s. przepenny.
 Oberwasser—poziom górny; woda górna.
 Objektvidiopter—celownik.
 Oeffnung in Schieberspiegel—okno, okienko.
 Oel—olej.
 Oelabscheider—wytlustnik (z wody); odtłu-
 stnik (z pary).
 Oelgas—gaz olejowy, g. olejny.
 Oese—oko, ucho.
 Ofen mit Schüttrost—piec półczadnicowy.
 Okulardiopter—przeziernik (miern.).
 Ordinate—rzędna.
- P**acket: Packetirung (Eisenbereitung)—sno-
 piec; snopcowanie (kuźn.).
 Packung—szczeliwo.
 Parabel—parabola.
 Parabel, semikubische—parabola półsześcienna
 (półkubiczna).
 Parabelträger—parabolnica.
 Paraboloid—paraboloid.
 Parallele Nebenleitung—bocznicza (przewodu)
 (el.).
 Parallelogramm—równoległobok.
 Parallelschaltung—łączenie oboczne (el.).
 Parallelstrom—spółprąd.
 Parallelträger—równoleglica.
 Parallelwerk—tama podłużna (wodn.).
 Partial—częściowy.
 Partialturbine—turbina cząstkowa.
 Pauliträger—parabolnica skrzyżowana (ukła-
 du Pauli'ego).
 Pech—smoła.
 Pendel—wahadło.
 Pendelregulator—miarkownik wahakowy.
 Perforiermaschine—dziurkarka.
 Perforiertes Blech—blacha dziurkowana.

- Periodenzahl (des Wechselstromes)—często-
 tliwość drgawek (rozprądu).
 Permutation—przemiana (permutacja).
 Perspektive—perspektywa.
 Petroleummotor—silnik naftowy.
 Pfahlrost—ruszt na palach.
 Pfahlschuh—grót (pala).
 Pfahlschuh-Lappen—łapa (gróta).
 Pfahlspitze—zacios pala.
 Pfeilerhaupt—naczołek.
 Pfeilrad—koło daszkowo użębione.
 Pferdeöpel—kierat.
 Pferdestärke—kon mechaniczny, moc konia,
 (godło: Mł).
 Pförtnerhaus—odźwiernia.
 Phasenmesser—faznik (el.).
 Phosphorbronze—spis (bronz) nafasforzony.
 Piezometer—piezometr.
 Pipette—ssawka.
 Pyramide—ostrosłup.
 Planum—torowisko (plant) (kol.).
 Plastisch—ogniotny.
 Platte—plyta.
 Plattenf. der Manometer—manometr przypo-
 nowy, m. o przoponia.
 Pleuelstange—korbwód, gołęń korbowa.
 Plunger—urnik.
 Pochwerk—stępa.
 Pochstossel—stępor.
 Pockholz—drzewo gwajakowe.
 Podest—podest, lepiej z a w r a t (bud.).
 Podesträger—podestownica, lepiej z a w r a -
 t n i c a .
 Polbahn—tor biegunowy.
 Polschub—łbica (magnesu) (el.).
 Polstärke—natęż biegun (magnetycznego).
 Polytropische Kurve—krzywa politropiczna.
 Portalkran—obrotny żóraw bramasty.
 Portlandcement—cement portlandzki.
 Porzellan (Isolier) Glocke—kołpak porcela-
 nowy (el.).
 Positiv—dodatny.
 Potenz—potęga.
 Potenzial—potencjał.
 Prellbock—koziół odbojowy (kol).
 Prellung—odrzut.
 Pressanlage—tłocznia, wytłocznia.
 Presse—tłocznica, wytłocznica i t. p.
 Pressschraube—śruba tłoczna.
 Primär—pierwotny (nawój, napięcie przo-
 twornika) (el.).
 Primzahl—liczba pierwotna.
 Prisma—graniastosłup, pryzmat.
 Proberbahn (Dampf.)—kurek dozorczy.
 Process—proces; przebieg; postępowanie.
 Produkt—wytwór, wyrób.
 Profil—obrys, profil.
 Profillaschen—łubki kształtowe (kol.).
 Projektion—rzut.
 Projektions—rzutowy, rzutowany.
 Projektionsapparat—rzutownica.
 Projicirt—rzucony, rzutowany.
 Pronyscher Zaum—hamownica Prony'ego.
 Propeller—pędzisz (okręt.).
 Proportionalitätsgrenze—granica proporcjo-
 nalności.
- Prüfdraht—drut dozorowy (el.).
 Prüfungs-Manometer—manometr sprawdza-
 jący.
 Puffern, buffern—sprężynować, lecz o zasob-
 nikach elektrycznych: prądować.
 Pufferbatterie—rzęsza wyrównawcza (zasob-
 ników) (el.).
 Pulsionsventilation, Überdruckventilation—
 Pulsometer—tętnik. [nawietrzanie].
 Pumpe—pompa.
 Pumpprüder—przelewnice.
 Puster—dmuchawka (na parę świeżą w dym-
 nicy parowozu).
 Putz—wyprawa, tynk.
 Putzmaterial—czyściwo.
 Pyrometer—pyrometr (mierzyżar).
 Pyrometrischer Heizwert—pyrometryczna
 wartość paliwa.
- Quaderstein—cios, kamień ciosowy.
 Quadratischeisen—czworogrannik.
 Quai—nadrzeże.
 Quaimauer—mur nadbrzeżny.
 Quaistrasse—ulica nadbrzeżna.
 Quarterdeck, Achterdeck—pokład tylny
 (okręt.).
 Quarz—twardziec (kwarzec).
 Quecksilbersäule—słup rtęci (rtęciowy), sł. rt.
 Querhebung—rozpęczanie.
 Querknauf—krzyżulec; poprzecznik; poprzecz-
 nica.
 Querkontraktion—zwężenie; zwęż (przekroju).
 Querkraft—siła poprzeczna.
 Querschnitt—przekrój.
 Querschwelle—podkład poprzeczny.
 Quersiederohre—promieniówki poprzeczne.
 Quersupport—nasuwnik.
 Querträger—poprzecznica.
 Quersammenziehung—zwężenie; zwęż
 (przekroju).
 Quetschgrenze—granica ciastowatości.
- Raab—reja (okręt.).
 Raasegel—rejel (okręt.).
 Rad, elliptisches—tarcza eliptyczna.
 Radgehäuse—okolina.
 Radial-Bohrmaschine—wierarka żórawiowa.
 Radialturbine—turbina promiennicza (odśro-
 dowa albo dośrodkowa, lepiej odosiowa,
 albo doosiowa).
 Radiator—grzejnik organkowy. organki.
 Radiusvektor—promień wodzący.
 Radkörper—koło bosa.
 Radreifen—obręcz.
 Radsatz—zestaw kół (kol.).
 Radstand (ausserster)—roztęp (osi).
 Radersatz—dobór kół (zębatach).
 Räderwerkstatt—kolarnia.
 Räucherammer—wędzarnia.
 Rahmen—obwodzina (dachowa).
 Rammbar—baba.
 Ramme—kafar; Handramme—taranek.
 Rampe—Geigte Fläche—pochylnia.
 Rangirbahnhof—przerządnia.
 Rangiren, Verschieben—przerządzać; das R.
 —przerząd.

- Rangirgleis—tor przerządczy.
 Rappputz—obrutka.
 Rasenerz, Wiesenerz—żelaziak łąkowy.
 Rassel—tarnik (raszpla).
 Ratscho, Knarro—grzechotka.
 Rauchfang—oddymnik.
 Rauchgase—spaliny.
 Rauchkammer—dymnica (w parowozie).
 Rauchrohrkessel—kocioł płomienicowy o palenisku podolnem.
 Rauchschieber (Dampf.)—zasuwa czopuchowa.
 Rauchsclot—wydymnica.
 Rauchverzehr—obzdymiak.
 Raubigkeit—chropowatość.
 Raumdigramm (Dampf.)—wykres objętości.
 Reaktanz—opór wzniecony (el.).
 Reaktions turbine—turbina naporowa.
 Rechte Seite des Brettes—strona odrzenna lub prawa.
 Rechtsweiche—rozjazd prawozrotny (kol.).
 Reduzierbarkeit—odlinalność (kuźn.).
 Reduzierter Muffenhub—zastępczy skok pochwy (miarkownika).
 Reduzierventill—przymykadło samoczynne.
 Reflektor—odblasnik.
 Regenerativ-Bronner—palnik odzyskowy.
 Regenerierraum—świeczalnia (w gazowniach).
 Reguläres Vieleck—wielokąt prawidłowy.
 Regulator—miarkownik, lecz na parowozie: „przepustnica“.
 Regulierofen—piec miarkowny.
 Reibahle—rozwiertnik.
 Reibbohr—rozwiertak.
 Reibung—tarcia.
 Reibung der Bewegung—tarcie w ruchu.
 Reibung der Ruhe—tarcie w spokoju (w bezruchu).
 Reibung, gleitende—tarcie przy ślizganiu.
 Reibung, rollende—tarcie przy toczeniu.
 Reibung, zusätzliche—tarcie niejako.
 Reibungs— —cierny.
 Reibungsarbeit—praca tarcia.
 Reibungshammer—młot cierny.
 Reibungskoeffizient—spółczynnik tarcia.
 Reibungskupplung—sprzęgło cierne.
 Reibungsrad—koło cierne.
 Reibungsverluste—straty od tarcia.
 Reibungswiderstände—opory tarcia.
 Reibungswinde—dźwigarka cierna.
 Reibungswinkel—kąt tarcia.
 Reihe—szereg; rząd.
 Reinigungsmaße—czyszcwo.
 Reinigungsöffnung—wyczystka.
 Rente—renta.
 Reparaturwerkstatt—naprawnia.
 Resultante—wypadkowa, lepiej wynikowa.
 Retorte—wygaźnica (w gazowniach).
 Retortenhaus—wygaźnia.
 Retorten-Ofen—piec wygaźnicowy.
 Rhode—postań (okręt.).
 Riemen—pas (skórzany).
 Riemen, gekreuzter—pas skrzyżowany.
 Riemen, geschränkter—pas zwichrzony.
 Riemen, offener—pas obciążony.
 Riemenaustrücker—przesuwacz pasa.
 Riemenbetrieb—napęd pasowy.
 Riemenschoibe—koło pasowe.
 Riementrieb—napęd pasowy.
 Riementrommel—bęben pasowy.
 Rieselkondensator—skraplacz obiekowy.
 Riffblech—blacha karbowana.
 Ring—pierścień.
 Ringanker—twornik pierścieniowy, t. pierścieniasty (el.).
 Ringbahn, Gürtelbahn—kolej obwodowa.
 Ringkeil—pierścień osadny, trójdzielny.
 Ringleitung—przewód okrężny.
 Ringventil—zawór pierścieniowy.
 Ringwicklung—uzwojenie papierścienne (el.).
 Rippe, Grat—żebro, np. sklepienia.
 Rippenrohr—żebrowka.
 Röhren, kommunizierende—naczynia skojarzone.
 Röhrenfeder-Manometer—manometr rurko-prężny.
 Röhrenlibelle—poziomnica podłużna.
 Rosten der Erze—prażenie rud.
 Röstofen—prażak (kuźn.).
 Roggenerz—żelaziak ikrzasty.
 Roheisen—surówka; graues R.—s. szara: halbirtes R.—s. pstra (kuźn.).
 Rohgang—zimny bieg wielkiego pieca (gdy grozi zamarlisko).
 Rohhautrad—koło z surowca skórzanego.
 Rohr—rura.
 Rohransch—kołnierz.
 Rohr-Formstück—kształtka.
 Rohrleitung—przewód rurowy.
 Rohrmuffe—kielich.
 Rohrnetz—sieć rur; oberes R.—sieć nagórna; unteres R.—sieć podolna.
 Rohrregister—grzejnik drabinkowaty.
 Rohrreibmaschine—rozłaczarka.
 Rohrwand—ścianka rury: ścianka sitowata (w parowozie).
 Rolle—krążek.
 Rollenkipplager—łożysko przegibne na wał.
 Rollschicht—cegła na rąb. [kach.
 Root-Gebälse—wietrzak Root'a.
 Rost, liegender—ruszt bez pali (bud.).
 Rostrau—rusztowisko.
 Rostspalt—przewiewie.
 Roststab—rusztowina.
 Rostträger—rusztownica.
 Rotationskörper (Fläche)—bryła (powierzchnia) obrotowa.
 Rotbrüchig—ogniokruchy (np. żelazo).
 Roteisenerz—żelaziak czerwony.
 Rotguss—spisz, bronz.
 Rotierung—wirowanie.
 Ruder—wiosło; ster.
 Ruderfläche—pióro wiosła; pióro steru.
 Ruderspindel—oś steru.
 Rückkehrkreis—koło powrotowe (kin.).
 Rückkehrpol—biegun powrotowy (kin.).
 Rückkehrpunkt—punkt powrotny, lepiej p. n a w r o t u .
 Rückkohlung—powrotne nawęglanie (kuźn.).
 Rückkühlung—studzenie.
 Rückschlagventil—zawór wsteczny.

- Rundeisen—krągownik.
 Rundholz—krąglik.
 Rundkeil—klin okrągły.
 Sägelblatt—pilak.
 Sägomaschine—pila.
 Sägonühlo—tartak.
 Sägen—trzed.
 Sättigung—nasyconie.
 Saule—słup.
 Salon—światlica, salon.
 Salonwagen—wagon bezprzedziałowy.
 Sammelgleis—tor zborny.
 Sammelheizung, Zentralheizung—ogrzewanie zespolone.
 Sammler, hydraulischer—zasobnik.
 Sandschüttung—podsypanie piaskowe (pod podaż budowlą).
 Sandstein—piaskowiec.
 Sandstrahlgebläse—dmuchawa piaskowa.
 Sandstreuer—piasecznica (kol.).
 Satz—zespół (w znaczeniu kompletu).
 Satzräder—kółka skojarzone.
 Sauggas—gaz wodnoczadowy.
 Saugheber—przesysak, ssawa.
 Saugkorb—smok.
 Saugpumpe—pompa ssąca.
 Saugrohr—rura ssawna, lepiej ssawcza.
 Saugventil—zawór ssawny, lepiej ssawczy.
 Saugventilation, Unterdruckventilation—wiewietrzanie.
 Schaar von Kurven—rój krzywych.
 Schablone—wzornik.
 Schacht—szyb (górn).
 Schachtkran—zóraw z łożyskiem podziemnym.
 Schärfmaschine—ostrzarka.
 Schalenkupplung—sprzętło łubkowo ze śrubami.
 Schallfang—odszumka.
 Schalltopf—garnek odszumny.
 Schaltraum—rozrządnicza (el.).
 Schalttafel—rozrządnicza (tablica rozrządnicza) (el.).
 Schaltzeile—stadło odprężne (el.).
 Schaufel—szufla; łopata (turbiny).
 Schaufelraum (Wassermotor)—przegródka międzyłopatkowa.
 Schauloch—wziornik.
 Scheibenkolben—tłok tarczowy.
 Scheibenkupplung—sprzętło tarczowe.
 Scheibenrad—koło tarczowe.
 Scheidewand—ściana przedziałowa.
 Scheidewand (in Kammer-system)—jaz górny, wzgl. dolny (w obmurzu kotła).
 Scheinwerfer—najsłonica.
 Scheitelgelenk—przegub zwornikowy.
 Schekel—ucho.
 Scherblatt—szczeka nożyc.
 Schere—nożyce.
 Scherenkran—zóraw rozkraka.
 Schichtenlinie, Höhenkurve—warstwica.
 Schiebebühne—przesuwnica.
 Schieber—suwak, zasawa.
 Schieberdiagramm—wykres suwakowy.
 Schieberentlastung—odciążenie suwaka.
 Schieberkasten—skrzynka suwakowa.
 Schieberspiegel—gładź suwakowa.
 Schiebersteuerung—stawidło suwakowe; rozrząd suwakiem.
 Schiebetür—drzwiczki lub drzwi: a) przesuwne (jedne), b) rozsuwane (para).
 Schiefe Ebene—równia pochyła, lepiej pochylnia.
 Schiefer—łupek.
 Schienenabzug (Dilatationsstück)—wydłużnik szynowy.
 Schienenhaken—szyniak.
 Schienenkreuzung—krzyż tokowy.
 Schienenoberkante—grzbiet lub wierzchołek szyny.
 Schienenstoss—styk (szyn).
 Schienenstoss-Lücken-Zwischenstückchen—łuznik (torowy) (kol.).
 Schienenverbindung—złącze szynowe.
 Schiff—statek, okręt; scharfgebautes S.—statek ostrawy; völliges S.—statek pełnotłowy; tiefgehendes S.—statek głębokobryny; flachgehendes S.—statek płyt-kobryny.
 Schiffahrt—żegluga.
 Schiffbaukunst—okrętownictwo.
 Schiffsdampfessel—kocioł parowocowy.
 Schiffgerippe—więźba okrętowa.
 Schiffskette—łańcuch okrętowy.
 Schiffskörper—kadłub okrętu.
 Schiffsluke—czelusć (okrętowa).
 Schiffsrud—koło łopatkowe.
 Schiffsschraube—śruba napędna.
 Schlacke, gekörnte—żużel ziarnowany.
 Schlackenform—przelewka (żużla) we wielkim piecu.
 Schlackenwolle—żużel rozwiókniony, wata żużlowa.
 Schlägel—pobijak.
 Schlingern—wężykowanie (parowozu).
 Schlaft—obwisły.
 Schlauch—wąż, kieszka.
 Schleifenwicklung—uzwojenie pętlicowe (el.).
 Schleifmaschine—szlifarka; toczarka.
 Schleifring—pierścień zdawny (el.).
 Schleifstein—toczak (obracający się); ośka (ręczna).
 Schleifsteinvorrichtung—toczydło.
 Schleppschiebersteuerung—stawidło suwakowe z zabrankami (Farco't'a).
 Schluenderbremse—hamulec odśrodkowy.
 Schleudergebläse—wietrzak odśrodkowy (bak).
 Schleuderpumpe—pompa odśrodkowa.
 Schleuderschmierung—smarowanie orzutne.
 Schleuse—upust (np. przy młynie); przepust (żegluga).
 Schleusenthor—brama przepustu.
 Schlichten—gładzić.
 Schlichtfeile—gładzik.
 Schliesse (Kran)—łęcznica.
 Schlieskopf des Nietes—nakówek nita.
 Schlitzmaschine—wcinarka.
 Schließung des Ankers—nienadążność tworzenia (el.).
 Schlusslaterne—latarnia odyłowa (kol.).
 Schlusssignal—sygnał odyłowy (kol.).

Schlussstein—zwornik (bud.).
 Schlusswagen—wagon tylny (kol.).
 Schmalspurbahn—kolej wązkotorowa.
 Schmelzpunkt—punkt (temperatura) topnienia.
 Schmelzwärme—cieplik (ciepło) topnienia.
 Schmiedbarer Guss—odlew odwęglony, o. ko.
 Schmieda—kuźnia. [walny].
 Schmiedeeisen—żelazo, żelazo kowalne.
 Schmiedefeuer—ognisko kuzienne.
 Schmiedepresse—kuźniarka
 Schmierbüchse—oliwiarka.
 Schmiergefäß—maźnica.
 Schnecke u. Schraubenrad—stadło ślimacza, t. j. ślimak i ślimacznica.
 Schneebret—odsnieżka (na dachu).
 Schnaerräumungsmaschine—odsnieżarka
 Schneeschutzvorrichtung—odsnieżnica.
 Schneeschutzzaun—plot odsnieżny.
 Schneidbacke—gwintnica.
 Schneidbohr—gwintnik.
 Schneide—rzeź; ostrze.
 Schneidkluppe—gwintownica.
 Schneidstahl—nóż.
 Schnellläufer (Maschine)—szybkobieg (silnik).
 Schnellumlaufwasserbeizung—ogrzewanie wodne, szybkookrężne.
 Schnepfer—zatrask.
 Schnittbrenner—palnik szczelinowy (lecz jego płomień „motylkowaty“).
 Schnürboden—nadsacenie (w teatrach).
 Schöpfschaukel (eines Ventilators)—czerpak
 Schöpfwerk—podnośnica; przelewnica.
 Schoner—szkunic (okręt.).
 Schoner-Schiffe—statki niedożaglone (okręt.).
 Schornstein—komin.
 Schotte—gródz (rodz. ż.) (okręt.).
 Schottendeck—gródziec (okręt.).
 Schotter—tłuczeń (szaber).
 Schotterbett—podtorze tłuczniowe, łożo t.
 Schräge—pochylnik (w klatownicach bezstojcowych), przekątnik (w stojcowych).
 Schrauper—skrobaczka.
 Schraube ohne Ende—ślimak.
 Schranbe—śruba.
 Schraubenfeder—krętna sprężyna zwiata.
 Schraubenflaschenzug—wciąg ślimaczy, w. ślimakowy.
 Schraubengänge—nitki gwintu.
 Schraubengewinde—gwint.
 Schraubenkern—rdzeń śruby.
 Schraubenkopf—łeb śruby.
 Schraubenlinie—śrubowa, linia śrubowa.
 Schraubenmutter—naśrubek.
 Schraubenpresse—tłoczarka śrubowa; wytłaczarka śrub.
 Schraubenrad—kóło śrubowato użebione; wirnik śrubowaty (w przewietrzniku).
 Schraubenradgebläse—przewietrznik śrubowy (p. o wirniku śrubowatym).
 Schraubenschneidmaschine—gwinciarka.
 Schraubensteuerung—nastawnica śrubowa.
 Schraubenventilator—przewietrznik śrubowy.
 Schraubenwinde—dźwignik śrubowy.
 Schraubenzieher—odkrętka.
 Schrotfeile—zdzierak.

Schrubben—zdzierać.
 Schrumpfring—obrzęcz skurczna.
 Schubfestigkeit—wytrzymałość na ciągnięcie.
 Schubkoeffizient—spółczynnik przesuwalności.
 Schubkurbel, geschränkte—korbwodowy napęd mimoosiowy, mimoosiowy napęd gołenią korbową.
 Schubspannung—ciągnięcie (naprężenie tnące).
 Schubstangenkopf—łeb goleni (korbwodu).
 Schürfloch—rozkop.
 Schüttelrost—ruszt drgawkowy.
 Schüttfeuerung—palenisko zasypne.
 Schütze—stawidło (na upuście).
 Schuss (eines Kessels)—piersciono.
 Schutzkorb der Glühlampe—kaganiec (żarówka).
 Schutznetz—siatka ochronna.
 Schwachstrom—prąd wątyły; Schwachstrom—wątloprądny (el.).
 Schwalbonschwanz-Ueberblattung—wieśa pletwowy.
 Schwanzhammer—młot wahakowy z ogonom.
 Schwarte—okrajka (oblader).
 Schweisseisen—żelazo zlipne.
 Schweissen—zlipiac.
 Schweisshitze—żar zlipności.
 Schweisssofen—zlipiak, piec zlipczy.
 Schwefelkies—iskrzyk żelazny.
 Schwelle—przycieś, podwalina (ściany rozworowej); podkład (kolejowy); próg.
 Schwerpunkt—środek ciężkości.
 Schwerk—krzepica (we więźbie dachowej).
 Schwimmachse—oś pływania.
 Schwimmer—pływak.
 Schwindmass—miara skurczowa (wymiarka); skurec (długość skurczania).
 Schwingung—wabanie; wahnigicie.
 Schwingung, geradlinie—drżanie.
 Schwungmasse—masa rozpędowa.
 Schwungrad—kóło rozpędowe.
 Schwungrad, fliegendes—wywieszzone kóło rozpędowe.
 Scrubber, Wälscher—płóczka (gazu).
 Sechskant—sześciogran.
 Sechskanteisen—sześciogrannik.
 Segel—żagiel.
 Sehne—ciąciwa.
 Seiltrieb—napęd linowy.
 Seilausgleichung (Förderm.)—zrównoważenie liny.
 Seilbahn—kolej linowa; S. mit ruhendem Trageil—kolej polinowa (wózek jedzie po linie); S. mit umlaufendem Trageil—kolej nalinowa (wózek spoczywa na linie krążącej).
 Seilpolygon—wielobok sznurowy.
 Seilriese—pochylnia polinowa.
 Seilrohr—rura giętka, opancerzona.
 Seilrolle—krążek linowy.
 Seilschacht—szyb linowy.
 Seilscheibe—kóło linowe.
 Seiltrieb—napęd linowy.
 Seiltrommel—bęben linowy.
 Seitenablagung—odwał (boczny).
 Seitenhalbierungslinie—osiłkowa.

- Seitenkraft—siła składowa.
 Seitenleder—skóra bokowa (od boku).
 Seitenwand—ściana boczna (wagonu).
 Sekundär—wtórny (napięcie, uzwojenie itp.);
 S-Element—stałość wtórna, czyli za-
 sobnik (el.).
 Sekundenerg—erga na sekundę.
 Sekundometerkilogramm—kilogramometr na
 sekunde.
 Sekundenpendel—wahadło sekundowe.
 Selbsthemmend—samobamowny.
 Selbsthemmung—samobamowność
 Selbstinduktion—samowzniesienie, samo-
 wzniesianie, samowzrost (el.).
 Selbstschmierlager—samosmar.
 Selbstspannung—samoprężny.
 Selbstzirkulierend—samokrążny.
 Selfaktor—samoprządk.
 Semikubische Parabel—parabola półsze-
 ścienna (p. półkubiczna).
 Serienschaltung, Reihenschaltung—łączenie
 posobne (el.).
 Serpentin—węzowiec (minerał).
 Serpentine—szlak węzykowaty (kol.).
 Servomotor—silnik pomocniczy.
 Setzeisen—nabijak.
 Setzkopf des Nietes—leb nita.
 Setzwage—krokiewka.
 Shapingmaschine—strugarka.
 Sicherheitskoeffizient—spółczynnik bezpie-
 czeństwa.
 Sicherheitskurbel—korba zabezpieczona.
 Sicherheitsventil (Dampf.)—zawór bezpie-
 czeństwa.
 Sicherheitsvorrichtungen—bezpieczniki, t. j.
 osłonki, zapobieżniki, ochronniki albo
 ocalniki.
 Sicherung (Schmelz.)—bezpiecznik (topnia-
 kowy) (el.).
 Sickerkanal, Rigole—kanalik odsączny.
 Sieb—sito, rzeszoto (pleciono); przetak (dziu-
 rowany).
 Siedepunkt—punkt (temperatura) wrzenia.
 Siederrohr—płomieniówka.
 Siederrohrkessel—kocioł płomieniówkowy.
 Siliciumbronze—spiż (bronz) nakrzemiony.
 Sinn (der Bewegung) lot, lepiej dążność.
 Sintern—zeskwarzyć.
 Sinus—wstawa.
 Sitz—siedza, a jej części: Armlehne—pod-
 ręcze; Handlehne—poręcz boczna; Kopf-
 lehne—wezgłówek; Rücklehne—od-
 grzbiecie.
 Sitzplatz—siedza.
 Sitzstelle—siedlisko.
 Slip—uślizg (pozorny i rzeczywisty) (okręt).
 Socket—odzium (cokół); Glühlampensocket—
 trzon żarówki.
 Spaltdruck—ciśnienie w szczelinie.
 Spaltdruckregulierung—nastawianie ciśnienia
 (turbin).
 Spaltschieber—suwak rusztowaty.
 Spannkraft—siła wyprężająca.
 Spannriegel—rozwora; rozpóra wyprężająca.
 Spannring—pierścień rozprężny.
 Spannrolle—krążek wyprężający.
 Spannstange—ściąg.
 Spannung—naprężenie (wytrz.); prężność
 (gazów i par); napięcie (el.).
 Spannung, zulässige—naprężenie bezpieczne,
 dozwolono.
 Spannungskoeffizient (Dampf.)—sprawność
 prężności.
 Spannungs-Einflussfläche—powierzchnia bry-
 ły naprężu.
 Spannungsfäche—oznaczna powierzchnia na-
 prężu.
 Spannungszeiger, Voltmeter—wskaźnik na-
 pięcia, woltmik (el.).
 Spant—wreга (okręt).
 Spantfläche—owręże (okręt).
 Sparren—krokiew.
 Spaten—łopata.
 Speiche—sprycha.
 Speichenrad—koło sprychowe.
 Speiserohr (Dampf.)—rura zasilająca.
 Speiseventil (Dampf.)—zawór zasilający
 (samoczynny).
 Speisewasser (Dampf.)—woda zasilająca.
 Sperrhaken—piasek (hamulec).
 Sperrradbremse—hamulec wechwytowy.
 Sperrrad—koło wechwytowe.
 Sperrwerk—wechwył.
 Sperr- u. Bremswerke—wstrzymniki.
 Spezialwerkzeugmaschine—obrabiarka spe-
 cjalna, lepiej swoista.
 Spezifisches Gewicht—ciężkość właściwa.
 Spezifische Wärme—ciepłota właściwa.
 Sphärischer Excess (mat.)—nadmiar sferycz-
 ny (kulistości).
 Spiegel am Cylinder—gładź podsuwakowa.
 Spiegeloisen—surówka zwierciadlista.
 Spielraum—luz.
 Spill—przyciągarka (słupowa).
 Spinnmaschine—przędzarka.
 Spirale—spirala.
 Spiralfeder—giętna sprężyna zwita.
 Spitze—spic; ostrze.
 Spitze (Drehbank)—kieł.
 Spitzenhöhe (Drehbank)—wzniesienie kłów.
 Spießstange—splot, miejsce splotu.
 Spießung—splatanie, splot.
 Splint—lon, lonek, zatyczka.
 Splintholz—biel.
 Sprengarbeit—rozsadzanie.
 Sprengwerk; S.-Balken—rozpornica.
 Sprit—rozprza (okręt).
 Spülluft—przewietrze.
 Spule—cewka (do nawijania); zwojnica (el.)
 = Drahtspule.
 Spundmaschine—wpuszcarka.
 Spundwand—rozgroda (bud.).
 Spurerweiterung—poszerzenie toru.
 Spurkanz—obrzoże (na kole wagonowem).
 Spurmass—wzorek torowy.
 Spurrinne—żłobek.
 Spurstange—ściąg lub zespóra torowa.
 Spurweite—prześwit toru.
 Spurzapfen—czop storcowy, stojący.
 Stabanker—twornik opętowany (el.).
 Stabiles Gleichgewicht—równowaga trwała.
 Stabilitätsmoment—moment stateczności.

- Ständer—słup; stojec; stojak.
 Stag—przewież (okręt).
 Stahl—stal.
 Stahl, temperierter—stal odwęglana.
 Stahl, zementierter—stal nawęglana.
 Stahlguss—odlew stalowy.
 Stahlhalter—trzymak (noża).
 Stammende—odziomok.
 Stammholz—szczapy.
 Stampfbeton—beton ubijany.
 Stampfen, Galloppieren—cwałowanie (parowozu).
 Stand, Stehplatz—stań.
 Starseite, Steuerbordseite — prawa strona statku.
 Starkstrom—prąd wielki; S.—wielkoprądny (ol.).
 Statik—statyka.
 Statisch—statyczny.
 Statisch bestimmter Träger—belka lub dźwigar statycznie wyznaczalny.
 Statisch unbestimmter Träger—belka lub dźwigar statycznie niewyznaczalny.
 Statisches Moment—moment statyczny.
 Stau—podparcie, spiętrzenie (wody).
 Staubkammer—odpylnia.
 Stauchen—napęczać.
 Stauhöhe—podpór.
 Stauweite—dalekość podparcia.
 Stockdose—gniazdo wtykowe (ol.).
 Stecker—wtyczka (el.).
 Steckvorrichtung—przyrząd wtykowy (el.).
 Stegkette—łańcuch z rozpórkami.
 Stehblech—środek (w dźwigarze).
 Stehbolzen (Dampf.)—zespórka.
 Stehender Kessel—kocioł stojący.
 Stehlager—łożysko stojące.
 Stehplatz—stań.
 Steigen; Steigung—wznios (np. w metrach); wzniesienie (np. w %).
 Steighöhe—wysokość wzlotu; w. podzutu.
 Steigrohr—rura wznosna.
 Steinbrocher—gniotownik szczękowy.
 Steinkohle—węgiel kamienny.
 Steinschotter—szaber, łopiej kłuczeń.
 Steinschraube—śruba zalowna.
 Stellmacher—kołodziej, a w warsztatach kol.: więźbiarz.
 Stelling—pierścien osadny, łopiej osadczy.
 Stellschraube—śruba osadna, łopiej osadczą: ś. nastawna.
 Stellvorrichtung—nastawiadło.
 Stellzeug—nastawkiak.
 Stemmeisen—doszczelniak.
 Stemmmaschine—dłuciarka.
 Stempel—bijnik; przobijnik; wybijnik i t. d.
 Stenometrie—stereometria.
 Sternförmige Kupplung—sprzęgło gwiazdźci-
 ste.
 Sternschaltung—skojarzenie dośrodkowe (el.).
 Steuerkanal—kanał rozdzielczy (w cylindrze); k. rozrządcy (w suwaku).
 Steuerlastigkeit—przebiegłość tylna (okręt).
 Steuerschalter—nastawnica (el.).
 Steuerung (Dampf.)—stawidło (przyrząd); rozrząd (czynność).
 Steuerungskanäle—kanały rozrządce.
 Steuerungsnocken—ksiuk rozrządcy.
 Steuerungsscheibe—tarcz rozrządca.
 Stoven, Hinterstoven—tylna (okręt).
 Stovenrohr—pochwa przyśrubowa (okręt).
 Stichspaten—rydół.
 Stielhammer—młot z trzonem, t. j. młot na dźwierżaku (ręczny), albo na wahaku (mechaniczny).
 Stiftschraube—kołek śrubowy.
 Stirnfläche des Zapfens—sterc czopa.
 Stirnhammer—młot wahakowy z nosem.
 Stirnrad—koło zębate zwykłe, łopiej stercowe.
 Stirnseite—ściana czołowa (wagonu).
 Stockholz—karpiny.
 Stössel—strużak (w strugarce).
 Stopfbüchse—dławnica.
 Stoss—zderzenie, uderzenie.
 Stoss; Schienenstoss—złącze (szyn): schwebender S.—złącze wiszące; fester S.—złącze podpartie; gegenüberliegende Stösse—złącza naprzeciwne; Wechselstösse—złącza naprzemienne (kol.).
 Stossmaschine—strugarka pionowa.
 Stosswelle—podkład złączowy (przyzłączowy lub podzłączowy) (kol.).
 Stossunterlagsplatte—podkładka złączowa, (przyzłączowa lub podzłączowa) (kol.).
 Stossvorrichtung—zderzadło.
 Strahlkondensator—skraplacz smoczkowy (strumieniowy).
 Strahlpumpe—strumienica, smoczek parowy.
 Strahl turbine—turbina odrzutna.
 Strassenbahn—kolejka nadrozna; tramwaj.
 Strassenbrücke—most drogowy; m. uliczny.
 Strassenleitung—przewody uliczne; p. poduliczne.
 Strebe—zastrzał (bud.).
 Strebebogen—łuk przyporowy (bud.).
 Strebe Pfeiler—przypora (kontrfors) (bud.).
 Strecke—kresa (mat.); szlak (kol.).
 Streckenlast—obciążenie ciągłe.
 Streckgrenze (Festigkeit)—granica ciastowa-
 tości.
 Streudüse—rozpryskiwacz.
 Strom—prąd; nurt; rzeka.
 Stromkreis—obwód prądu (el.).
 Stromspannung—napięcie prądu (el.).
 Stromstärke—wielkość prądu (el.).
 Stromtrich—wart (rzeki).
 Stromverbraucher—wchłonnik prądu (el.).
 Stromwechsel—przemiana rozprądu (el.).
 Stromzeiger, Amperemeter—wskaźnik wielko-
 ści prądu, ampernik (el.).
 Stützenmoment—moment nadpodporowy.
 Stützkraft (Reaction)—siła odporowa, odpór.
 Stützlinie—naporowa, linia n.
 Stützmauer—mur wsporczy.
 Stützzapfen—czop stercowy, stojący.
 Stufenschleibe—koło schodkowane.
 Stufenförmel—bęben schodkowy.
 Sturmdeck—pomost odburzny (okręt).
 Stutzen—króciec.
 Support (Drehbank)—suwnik.
 Synchronmotor—rozprądnik nadający (ol.).

- T-Eisen**—teownik.
T-Stück—rozczepka prosta.
Tachometer—tachometr.
Tagelohn—dniówka.
Tagesleistung—dzionka (t. j. wytwórczość całodzienna).
Takelage—olinowanie; ozaglenie (okrętów).
Tandemaschine—silnik spółtłoczkowy.
Tangens—styczna.
Tangentialbeschleunigung—przyspieszenie po stycznej.
Tangentalkraft—siła po stycznej.
Tank—przegroda (na wodny naciąg statku).
Taubahn (funiculaire)—kolej powrozowa, lecz i tramwaj o ciągnicy okrężnej.
Taucherkolbeu—nurnik.
Tauwerk—olinowanie (statku).
Teer—maź.
Teilkreis—obwód podziałowy.
Teilstrecke des Netzes—działka sieci (rur, przewodów el. i t. p.).
Teilung der Zahnräder—podziałka kół zębatych.
Tollerventil—płaski grzybek zaworowy.
Temperatur—temperatura (ciepota).
Temperatur, absolute—temperatura bezwzględna.
Temperguss—odlew częściowo odwęglony.
Tender—tender (kol).
Tendermaschine—tendrzak (kol).
Teufe—głębizna (odrń).
Taufenzeiger—wskaźnik głębizny (górń).
Thalsperre—przetamowanie.
Thermometer—termometr.
Tiefgang—zagłęb (okręt).
Tiegelofen—tyglak.
Tiermotor—silnik zwierzęcy.
Tirefond—wkręt (kol).
Tisch (einer Hobelmaschine)—stolnica.
Tonnenblech—blacha sklepieniasta.
Tonnengewölbe—sklepienie kolebczaste, s. półkoliste.
Total—całkowity.
Totbrennen (des Kalkes)—przepalić (wapno).
Tote Umdrehungszahl (der Dynamomaschine)—czcza ilość obrotów (prądnic) (el.).
Tourenzähler—liczydło obrotów, liczyobrot.
Träger—dźwigar.
Träger auf mehreren Stützen (kontinuierlicher)—dźwigar wieloprzęstowy.
Trägerwellblech—blacha głęboko falowana (falista).
Trägheitsellipse—elipsa bezwładności.
Trägheitsellipsoid—elipsoid bezwładności.
Trägheitshauptpunkt—główny punkt bezwładności.
Trägheitskreis—koło bezwładności.
Tragfähigkeit—nośność.
Tragfeder—resor; sprężyna nośna.
Traglager—łożysko siodłowe.
Tragmodul—granica sprężystości.
Tragrolle—koło (krążek) podporne.
Tragseil—nośnica (kol. lin).
 — umlaufendes—nośnica okrężna.
Tragzapfen—czop leżący.
Trajektorie—trajektoria.
- Traineur**—przenośnik.
Transformator—przetwornik (el.).
Transformatorstation—przetwornia (el.).
Transmission—pędnia.
Transmissionsaufzug—dźwig pędniany.
Transmissionsrad—koło pędniane.
Transmissionsseil—lina pędniana.
Transmissionswelle—wał pędniany.
Trapezträger—trapeznica.
Treiben (des Mörtels, Zementes)—pęcznienie; pęcznić.
Treibhaus—cieplarnia.
Treibkette—łańcuch napędny.
Treibriemen—pas napędny.
Treibstange—goleń.
Treppo—schody.
Treppenhaus—schodnia.
Treppenwange—schodnica.
Tretrad—deptak.
Triangulierung, Triangulation—trójkątowanie (miern.).
Trieb—zębnik (tryb).
Triebachse—oś napędna.
Triebkette—łańcuch napędny.
Triebrad—koło silnikowe (parowozu).
Triebssand—kurzawka, mułek.
Triebstockverzahnung—uzębienie palczaste.
Triebwerkwellen—wały pędniane.
Triowalze—trójka walcarska.
Trockenelement—stadło suche (el.).
Trockenfülle—próchnienie; próchnić (na sucho).
Trommelanker—twornik bębnowaty (el.).
Trommelwicklung—uzwojenie nabeębne (el.).
Tropfapparat—wykraplarka (smaro).
Tropfboden—ściekiew (pod zbiornikiem wody).
Tropfrohr—rurka ściekiewkowa (łożyska).
Trottoir—chodnik.
Trumm des Seiles—tok liny.
Tür- (oder Fenster-) Verkleidung—okładzina, np. odzwicy, ościeżu, oboknia i t. p.
Turbine—turbina.
- U-Eisen**—ceownik.
Ueberdruck—nadcisnienie (cieczy); nadprężność (gazów).
Ueberfall—przelew.
Ueberfallwehr—jaz przelewowy, przewał.
Uebergangsbogen—łuk przejściowy (kol.).
Uebergangskurve—łuk przejściowy (kol.).
Uebergangswiderstand—opór na styku (prądu) (el.).
Ueberhitzer—pizgrzewacz.
Ueberkompoundieren—przegłównić (el.).
Ueberlappungsnetzung—nienie na zakładkę.
Ueberschlags-Rechnung—obliczenie dorywcze; o. ocenne; ocenianie.
Ueberschubmuffe—nasówka.
Uebersetzung—przełożenie.
Uferbefestigung—umocnienie brzegów.
Uferkran—zór aw nadbrzeżny.
Uferpfeiler (Widerlager)—przyczółek.
Umformer = Gleichstromumformer — przetwornica jednotwornikowa (el.).
Umgezogener Boden—dennica.

- Umlöppelung—oplot (el.)
 Umschalter przelączauik (el.)
 Umschliessung der Baugrube—obgroda wykopy.
 Umspinnung—omotanie (el.)
 Umsteuermaschine—nawracarka (na parowcach).
 Umsteuer Vorrichtung—nawrotnica, odwrotnica.
 Undrehbar befestigt—niepokrętnie osadzony.
 Unempfindlichkeit—nieczułość.
 Unfreie Bewegung—ruch kłpowany.
 Ungleichförmigkeitsgrad von Maschinen—niejednostajność; stopień niejednostajności.
 Ungleichschenkliges Winkelleisen—kątownik nierównoramienny.
 Universalgelenk—sprzęgło przegubowe.
 Universalwalze—walcarka czterostonna.
 Unrundes Rad—tarcz nieokrągła.
 Unterbau—poddroże (kol.).
 Unterfeuerung—palenisko podolne.
 Untergestell (Wagen)—wozak (kol.).
 Unterlagsplatte—podkładka.
 Untermast—pniak (okręt.).
 Unterwasser—poziom dolny; woda dolna.
 Unterwasserzapfen—czop podwodny.
 Unterwind—nadmuch.
 Unterwindgebläse—przewietrznik nadmuchiwy.
 Vagabondierende Ströme—prądy wałęsające się (el.).
 Vakuum—próżnia.
 Vakuumdampfheizung—ogrzewanie parowe, próżniane.
 Variation—waryacja.
 Ventil—zawór.
 Ventilationsschacht—szyb przewietrzny.
 Ventilator—przewietrznik; nawietrznik; wywietrznik; wietrzak.
 Ventilbuchse—siodło wsadzane.
 Ventilgehäuse (V. Körper)—kadłub zaworowy.
 Ventilkegel—grzybek zaworowy.
 Ventilkolben—tłok z zaworem.
 Ventilsitz—siodło zaworowe.
 Ventilspindel—wrzeciono (pokrętne); trzon (niepokrętny) zaworu.
 Verankerung (Dampf.)—ściągnięcie; ściąganie.
 Verbindungsstelle—złącze.
 Verblendstein—licówka (bud.).
 Verbrennbarkeit—palność.
 Verbrennung—spalanie.
 Verbrennungsabfälle—wypaliny.
 Verbrennungsgase—spaliny.
 Verbrennungsmotor—silnik spalinowy.
 Verbrennungsprodukte—spaliny.
 Verbrennungsraum—palisko.
 Verbund-Dampfmaschine—sprzężony silnik parowy.
 Verdampfung—parowanie; odparowanie.
 Verdampfungswärme—cieplik (ciepło) parowania.
 Verdampfungsziffer—ilokrotność odparowania.
 Verdichtung des Baugrundes—utłaczanie gruntu (bud.).
 Verdichtungsverhältniss—ilokrotność sprężania.
 Verdrängung (Displacement)—wyporność.
 Verdrehung—skręcenie.
 Verdrehungswinkel—kął skręcenia.
 Verdunstungshöhe—wysokość parowania.
 Vergaser—ulatniak.
 Verjüngte Nietung—nicenie w klin.
 Verketteter Strom—prąd skojarzony (el.).
 Verlust an Nutzeffekt—strata sprawności.
 Verlustloser Motor—silnik bezstratny.
 Verpuffung—wzbuch.
 Verpuffungsfähigkeit—wzbuchliwość.
 Verrippung—uzębrowanie.
 Verschlusskappe—naparstek (na rurze).
 Verschnitte, Abschnitte—krajki (przy cięciu blachy do formatu); skiawki (odcinki przy wycinaniu z formatu).
 Verschraubung—śrubunek.
 Verschwindungspunkt—punkt zaniku.
 Versenkvorrichtung—zapad; zapadanka (w teatrach).
 Verspliss—spłecenie.
 Verstärkung—osztynienie; a jeżeli wokół lub t. p. osztynienie.
 Verstemmen—doszczelniać.
 Verteilungsgleis—tor rozstawczy (kol.).
 Verteilungsleitung—rozwód rozsyłowy (el.).
 Verteilungstafel—rozdzielnica (tablica rozdzielcza) (el.).
 Vertikale (im Fachwerk oder Gitter)—pręt pionowy, stojek, słup.
 Vertikalturbine—turbina stojąca.
 Verzahnung—zazębienie; uzębienie.
 Verziehen, sich—wiechrzyć się; paczyć się.
 Verzögerung—zwolnienie.
 Vieleck—wielokąt.
 Vierblatt—czworoliść.
 Viereck—czworokąt.
 Vierkant—czwórgoń.
 Vierlingsmaschine—silnik czworaczy.
 Viertakt—czworosuw (sil. spal.).
 Virtuelle Arbeit—praca przysposobiona.
 Virtuelle Verrückung—przesunięcie przysposobione.
 Volligkeitsgrad—pełnota; pełnotliwość.
 Volldruckverhältniss—ilokrotność rozszerzenia.
 Vollrad—kóło zewnętrznie uzębione, k. zębata, storcowe.
 Vollschiff—statek pełnozagiłony, pełnozagiłowiec.
 Vollstein, poriger—cegła dziurkowata (gąbczasta).
 Vollturbine—turbina całkowista.
 Voltameter—woltametr (el.).
 Vorarbeiten—prace przedwstępne.
 Vorauströmung—wylot przedzwrotowy.
 Vordeck—pokład przedni (okręt.).
 Vorderwagen—wagony przedni (kol.).
 Voreilen—przodować.
 Voreinstromung—wlot przedzwrotowy.
 Vorfeuerung—palenisko odprzeczne.
 Vorgelege (Antrieb)—przystawka (napędna).

- Vorhafen—przedporcie.
 Voröffnungswinkel—kąt odmyku przedzwrotowego.
 Vorsteven—dzióbica (okręt).
 Vorwärmer—podgrzewacz (kol. par.).
 Vorwalzenstuhl—wałcarka wstępna; w. przygotowawcza.
- W**ärme—ciepło; ciepłik (na jednostkę).
 Wärme, spezifische—cieplik właściwy.
 Wärmeäquivalent—równoważnik ciepła.
 Wärmedurchgang—przenikanie ciepła.
 Wärmeinheit—ciepłostka (epl.).
 Wärmemotor—silnik ciepłikowy.
 Wärmeregulator—odzyskownia ciepła.
 Wärmeschutzmasse—masa otulinowa, m. otulacza.
 Wärmespeicher, Wärmeakkumulator—gromadnica ciepła, zasobnik ciepła.
 Wärmetheorie, mechanische—mechaniczna teoria ciepła.
 Wärmetönung—cieplik chemiczny.
 Wagen—wóz; wagon.
 — gedeckter—wagon kryty.
 — offener—wagon niekryty (kol.); wagon bezścienny (tramwajowy).
 — geschlossener—wagon ościeniony (tramwajowy).
 — eingelaufener—wagon objeżdżony.
 Wagenkuppler—sprzęgacz.
 Wagenrahmen—ostoja wagonu (podobnie ostoja parowozu), a jej części: Hauptträger—ostojnica; Stirnträger—czołownica; Querträger—poprzecznicza; Längsträger—podłużnicza; Diagonalträger—przekątnica.
 Wagenschuppen—wozownia; wagonownia.
 Wagenuntersuchungsschuppen—sprawdzalnia wagonów.
 Wagenwinde—dźwignik do wozów.
 Wageschneiden—rzezy wagi.
 Wahrscheinlichkeitsrechnung—rachunek prawdopodobieństwa.
 Walzenkessel—kocioł walczysty; walczak.
 Walzenstrasse—zespół wałcarek.
 Walzenstuhl, Walzengerüst—wałcarka.
 Walzenzugmaschine—silnik wałcarski.
 Walzprocess—przebieg wałcowania.
 Walzwerk—wałcownia.
 Walzwerkkupplung—sprzęgło wałcarskie.
 Wandarm, Wandarmleuchter—naściennik.
 Wandern der Schienen—pełzanie szyn (kol.).
 Wandglieder des Fachwerks—wykratowniki.
 Wandkran—żóraw przysięenny; ż. naścienny.
 Wandenträger (Treppen. W.)—schodnica.
 Wanken (der Locomotive)—kołysanie się (parowozu).
 Wasser, hygroskopisches—woda nawilżająca, wilgoć.
 Wasser, kristallinisches—woda kryształowa.
 Wasserableiter (Kondensstoppf)—odwadniacz.
 Wasserabscheider—odkraplacz.
 Wasserbau—wodnictwo.
 Wasserdampf—para wodna.
 Wasserdruk—napór wody; ciśnienie wody.
 Wasserdrukpresse—tłocznica hydrauliczna.
- Wasserdrukprobe (Dampfkr.)—sprawdzanie ciśnieniem wodnym.
 Wasserdüse—wytrysk; dysza wodna.
 Wassergas—gaz wodno-węglany.
 Wasserhaltungsmaschine—wywadniarka (górn.).
 Wasserkrahn—żóraw wodny (kol.).
 Wasserleitung—wodociąg.
 Wassermantel—obchtodek (siln. spal.).
 Wassermessung—pomiar wody.
 Wassermotor—silnik wodny.
 Wasserrad—kolo wodne.
 Wasserrad, watendes—unurzone kolo wodne.
 Wasserradrantz—wieniec kola wodnego.
 Wasserradkropf—podkólnia.
 Wasserrohrkessel—kocioł opłomkowy.
 Wassersack—odnoga odwadniająca.
 Wasserschncke—przełownica śrubowa, pochyla; przełownica ślinakowa.
 Wasserstandsapparat—wodoskaz.
 Wasserstandsglas—szkło wodoskazowe.
 Wasserstation—wodownia, stacja wodna.
 Wasserstrahlpumpe—strumienica; smoczek wodny (do cieczy); dyszak wodny (do gazów).
 Wassertopf—odwadniacz.
 Wasserturm, Wasserstation—baszta wodna.
 Wasserzoll—cał wodniczy.
 Walt—wał (el.).
 Wattlos—bozmocny (el.).
 Wattstundenzähler—zliczak watogodzin (el.).
 Webstuhl—tkarka.
 Wechsel, Balkenwechsel—przejma (bud.).
 Wechselfeld—pole przemienne (el.).
 Wechselgeschwindigkeit—prędkość wzajemna (kin.).
 Wechselkreis—koło zmianowe (kin.).
 Wechsellaufge Kolben—tłoki różnobieżne.
 Wechselfeldmaschine—prądnicza naprzemianobiegunowa (el.).
 Wechselrad—zębata koło zmianowe.
 Wechselstösse—złącza naprzemianna toru (kol.).
 Wechselstrom—rozprąd (prąd przemienny) (el.).
 Wegebau—drogownictwo.
 Wegeüberführung—przejazd górą (kol.).
 Wegeübergang—przejazd (kol.).
 Wegeübergangsschranke—rogatka (kol.).
 Wegeunterführung—przejazd dołem (kol.).
 Wehr—jaz.
 Weiche—rozjazd (kol.).
 — zentral verstellbare—rozjazd zespolony.
 Weichenbock—zwrotnik (kol.).
 Weichenhebel—przestawiak (kol.).
 Weichen-Markirzeichen—ukres rozjazdowy (kol.).
 Weichenschwelle—podkład rozjazdowy (kol.).
 Weichenstellwerk—zespolenie zwrotnic (kol.).
 Weichenstrasse—rozjezdnia (kol.).
 Weichenverbindung—przełącze rozjazdowe. (prawozwrotne i lewozwrotne) (kol.).
 Weichenverschlingung (links, rechts)—rozjazd niedokrzyżny (lewozwrotny, prawozwrotny) (kol.).

Weichenzunge—iglica (kol.).
 Weissmetall—metal biały, stop biały.
 Weissstrahlleison—biała surówka promienista.
 Wellblech—blacha falista, lepiej falowana; głęboko, albo płytko falowana.
 Welle—wał; fala.
 Welle, comprimirt—wał stłaczany.
 Wellen, geschränkt—wały mijające się.
 Wellenkröpfung—wykorobioną wała.
 Wellrohr—rura falowana; płomienica f.
 Wellrohrkessel—kocioł o płomienicy falowanej.
 Wendetrieb—przystawki nawrotne.
 Wendekreis—koło zwrotne (kinem.); zwrotnik (geogr.).
 Wendepunkt—punkt zwrotny, lepiej punkt zwrotu.
 Werft—okręciarnia (okręt.).
 Werkstatt, Werkstätte—wyrobnia.
 Werkzeugerei—narzędzia.
 Werkzeugmaschinen—obrabiarki.
 Wicklung—uzwojenie (układ zwojów); nawój (zwoje nawinięte) (el.).
 Widder (hydraulischer W.)—łaran wodny.
 Widerlagsmauer—mur wezłowiowy, ścianaw.
 Widerstand—opór, a w elektrotechnice nadto: opornik, czyli reostat, oraz oporzec, np. część składowa opornika.
 Widerstandseinheit—oporostka (el.).
 Widerstandshöhe—wysokość oporu (hydr.).
 Widerstandsmoment—moment wytrzymałości.
 Winddruck—parcie wiatru.
 Winde—dźwignik; dźwignica.
 Windmaschine—dźwīgarka.
 Windkreuze. Windverband—odwiatrowniki.
 Windmühle—wiatrak.
 Windrad—koło wiatrakowe.
 Windseite—strona podwietrzna, ściślej: do-wietrzna.
 Windung—zwój.
 Winkelbeschleunigung—przyspieszenie kąto-we.
 Winkelleisen—kątownik.
 Winkelgeschwindigkeit—prędkość kątowa.
 Winkelhalbierungslinie—dwójściczna.
 Winkelhebel—dźwignia kolankowata.
 Winkelkopf—dajkąt przeziernikowy (miern.).
 Winkelaschen—łubki kątownikowe (kol.).
 Winkelprisma—dajkąt przyzmatowy (miern.).
 Winkelpunkt (einer Leitung)—załom, punkt załomu.
 Winkelräder—stożki węglowe.
 Winkelspiegel—dajkąt zwierciadełkowy (miern.).
 Winkeltrieb—napęd o pasie kierowanym.
 Winkelzähne (Zahn.)—zęby daszkowe, lepiej daszkowate.
 Wippen—chylać.
 Wippwerk—chylarka (żórawia).
 Wirbelströme—prądy wichrzące (el.).
 Wirkungsgrad—sprawność.
 Woltauanscher Flügel—młynek woltmanowski.
 Wurf—rzut.
 Wurfrad—przerzutnica.

Wurfweite—przełot (rzutu).
 Wurzel—pierwiastek.
 Xylolith—trocinowiec (ksylolit).
 Z-Eisen—zetownik.
 Zählstab—śpiłka (miern.).
 Zähigkeit—wisność.
 Zahnbreite—szerokość zęba.
 Zahndruck—parcie zęba.
 Zahnflanke—bok zęba.
 Zahnform—kształt zęba.
 Zahngesperre—wechwył zębaty.
 Zahnkranz—wieniec uzębiony, w. zębaty.
 Zahnlänge—wysokość zęba.
 Zahnücke—wręb.
 Zahnprofil—zarys zęba (obrys zęba).
 Zahnrad—koło zębate.
 Zahnradbahn—kolej zębnicowa.
 Zahnreibung—tarcie międzyzębne.
 Zahnspornwerk—wechwył zębaty.
 Zahnstärke—grubość zęba.
 Zahnstange—zębica.
 Zahnstangenwinde—dźwignik zębnicowy.
 Zahntrieb—zębnik, np. drilling—trójzębnik.
 Zahnzwischenraum—międzyzębie.
 Zange—cęgi, kleszcze; dyby.
 Zapfen—czop.
 Zapfenreibung—tarcie czopa.
 Zapfenschneidmaschine—czopiarka.
 Zarge, Türzarge—odrzewica (bud.).
 Zeitabschnitt—okres.
 Zeitintervall—rozkres.
 Zeitschmierung—zaolejanie okresowe.
 Zellenregulierung—nastawianie wlotu (turb.).
 Zellschalter—doprzęgarka (zasobnika el.).
 Zerdrücken—rozgniecenie, rozmiżdżenie.
 Zerreißen—rozzerwanie.
 Zetlaschen—łubki zetownikowe (kol.).
 Zickzacknetung—nicenie w zakosy.
 Ziegel auf flacher Seite—cegła na płask.
 Ziegelmauerwerk—mur z cegły.
 Ziehband—okleszczka.
 Zinnstein—cyniak.
 Zinsezins—odsetki składane.
 Zucken (d. Locomotive)—szarpanie (parowozu).
 Zünder—zapłonnik.
 Zündung—zapłon.
 Zufuhr von Wärme—przybytek ciepła.
 Zug-Absperrvorrichtung—zawioradło ciągu (kot. par.).
 Zugeordneter Punkt—punkt skojarzony.
 Zugfestigkeit—wytrzymałość na ciągnięcie.
 Zughaken—hak pociągła, h. pociągielny (wagonu kol.).
 Zugkeil—klin dociągany.
 Zugkraft—rozciąg; siła pociągowa (np. ko-nia).
 Zugleine—linka ostrzegawcza (w pociągu kol.).
 Zugorgan—ciągnio.
 Zugsehraube—śruba pociągowa; ś. naciągowa.
 Zugseil—ciągnica (kol. lin.); umlaufendes Z.—ciągnica okrężna.
 Zugspannung—ciągnięcie.

- Zugspindel—śruba przesuwała (tokarka).
 Zugstärke (Schornst.)—siła ciągu.
 Zugstauge—pociągiciel (wagonu kol.).
 Zugvorrichtung—ciągięto (wagonu kol.); ściąg.
 Zulässige Spannung—naprężenie bezpieczne;
 n. dozwolone.
 Zulage—zrąb, pierwszy dolny wieniec zręb.
 Zunge—jaz boczy (w obmurzu kotła).
 Zungenspitze—śpic iglicy (zwrotnicowej)
 (kol.).
 Zungenverbindungsstange—zespora (między-
 iglicowa w zwrotnicy) (kol.).
 Zungenvorrichtung—zwrotnica (kol.).
 Zungenwurzel—osada (iglicy zwrotnicowej)
 (kol.).
 Zusammengesetzte Festigkeit—wytrzymałość
 złożona.
 Zusatzdynamo—prądnicza wzmożna (el.).
 Zusatzspannung—napięcie wzmożne (el.).
 Zuschläge—top (kuźn.).
 Zustandsänderung—zmiana stanu.
 Zustandsgleichung—wzór (równanie) na stan.
 Zuverlässig—zaufny.
- Zwangsläufige Bewegung—ruch kierowany
 lepiej spętany.
 Zwangsschiene, Leitschiene—prowadnica
 (kol.).
 Zweibogenweiche—rozjazd w luki (kol.).
 Zweicylindermaschine—silnik dwucylindro-
 wy.
 Zweiflaminrohrkessel—kocioł dwupłomienico-
 wy.
 Zweiphasenstrom—dwuprąd (el.).
 Zweitakt—dwusuw (siln. gaz. i spal.).
 Zwoiweghahn—kurek zwykły, np. przeloto-
 wy.
 Zwergkessel—kociołek małej zawartości.
 Zwillingsmaschine—silnik bliźniaczy.
 Zwischeubahnsteig—wsiad międzytorowy.
 (jednostronny lub obustronny).
 Zwischengeschoss—półpiętrze (bud.).
 Zwischensparren—krokiew jałowa (niewią-
 zarowa) (bud.).
 Zwischenstation—stacya pośrednia (kol.).
 Zwischenträger—belka drugorzędna.
 Zwischenwand—ściana przedziałowa.

Rosyjsko-polski *)

spis alfabetyczny niektórych, ważniejszych wyrazów technicznych,
zawartych w tomach I i II.

- Абсолютная система мѣръ**—bezwzględny układ miar.
— температура—temperatura bezwzględna.
Абсцисса—odcięta.
Авиапортъ—przedporcie.
Адиабатическая кривая—krzywa adiabatyczna.
Азимутъ—odpołudnik (miern.).
Аккумуляторъ—akumulator, zasobnik, stado wtórne (ogniwo).
— овъ батареи—rzęsa zasobników.
— уравнительная батарея—rzęsa wyrównawcza (zasobników) (el.).
— перезарядъ—naprądnica nadmiernie zas.
— помѣщение—zasobnia (el.). [(el.).
Аксометрическая проекція—półperspektywa.
Активная турбина—turbina odrzutowa (t. rozprędowa).
Азбестъ—gips.
Азлада—celownica (miern.).
Амальгама—rtęcień.
Амальгамированный—nartęciony.
Амбаръ—towarownia.
Амперометръ—wskaznik wielkości prądu, амперник (el.).
Амьичная вода, озгнзхатырный спиртъ—
а) вода pоgазова (gaz.); b) вода амоніакова (czysty roztwór amoniaku).
Анкерная балка—belka podniebienna (nad paleniskiem parowozu).
— труба—ściągówka.
— болты—zespórka.
— скрѣпленія—ściagi.
Анкеръ базочный także штырь—kotew.
Антифрикціонная кривая—krzywa antyfrukcyjna, traktorya Huyghens'a.
Арматура (нар. котловъ)—osprzęt.
Архимедова спираль—spirala Archimedes'a.
— винтъ—podnośnica śrubowa.
Асимптота—niemaltyczna.
Асимптотическая точка—punkt niedobieżności.
Аснидъ—łupek.
Астатическій регуляторъ—miarkownik niestateczny.
Астроида—krzywa gwiaździsta.
Ахроматическій—niebarwiący, np. ustroj soczewek.
Ахтерштевень—tylnica (okręt.).
Баба—baba.
Баббитъ—biały stop, biały metal.
Багажный вагонъ—wagon tłómkowy.
— отдѣленіе—przedział na tłómoki, p. tłómczy (w wagonie); tłómkownia (w budynku dworcowym).
Базальтъ—bazalt, słupień.
Бакаутъ—drzewo gwajakowe.
Балка—belka.
— двутавровая—dwuteownik.
— Гербера—belka wspornikowa, belka wieloprzęsłowa z przegubami.
— многопролетная—belka (dźwigar) wieloprzęsłowa.
— поперечная—poprzecznicа.
— продольная—podłużnicа.
— свободная—belka osadzona jednym końcem zresztą swobodna.
— со сплошной стѣнкою—blachownica.
Балластъ—naciąg.
— — podsyпка (w podtorzu kolejowym).
Балластный сдѣл—podtorze żwirowe, łoże ż. (kol.).
— сдѣл упругостъ—poddajność podtorza (kol.).
Бандажъ—obręcz (koła kol.).
Барabanъ (подъемной машины)—bęben (dźwigarki).
— перевозный (канатный)—bęben linowy.
— цѣпной—bęben łańcuchowy.
Батенка—wykuszc.
Батмакъ—grot (pala).
— а лапа—łapa (grota).
Безконечный винтъ—ślimak.
Безопасная рукоятка—korba zabezpieczona.
Безсильный—bezmocny (el.).
Бензиновой двигателъ—silnik benzynowy.
Бессемеровская грума—gruszka bessemerowska.
Бетонъ—beton.
— трамболоанный—beton ubijany.
Бетонная кладка—mur ubijany, m. betonowy.
Биномъ Ньютона—dwumian Newtona.
Блокъ—krzątek; wciąg.
— для канатовъ—krzątek linowy.
Болтъ—sworzeń.
— анкерный (паров. котловъ)—zespórka.
Боровъ дымовой—szoruch.
Бортъ судна дѣльный—lewa strona statku.
— — правый—prawa strona statku.
Борттанга—wytaczadło.
Браудмауеръ—grodziszar.
Браунштейнъ—manganlak szary.
Бронза—bronz, spiż.
Брусь—bal.
Будка швейцара albo сторожка—odźwiernia.
Буй—pława (w portach).
Булка—maźnica (całość bez panewek).
Буковная вишка—widły maźnicowe (kol.).
Букованіе—swałowаніе (parowozu).
Буравъ—świder (do drzewa); wiertło (do metali).

*) Wyrażenia rosyjskie zaczerpnięto przeważnie z rosyjskiego tłumaczenia podręcznika „Hütte“.

Вуферный стержень—łuszczek zderzakowy.
 — тарелка—tarcza zderzaka.
 Вуширить—dzióbak (okręt).
 Вѣгуны—miażdżarka.
 Бѣлый металл—słop biały.
 Бѣль—biel.

Вагонъ, возъ—wóz, wagon.
 — закрытый—w. ościeniony (tramwajowy).
 — крытый—wagon kryty.
 — обѣзженный—w. objeżdżony.
 — открытый—w. niokryty (kol.); w bez-
 ścienny (tramwajowy).
 — двигатель—wagon silnikowy.
 — задний—wagon tylny (kol.).
 — передний—wagon przedni (kol.).
 — проходной—wagon przechodni (z ko-
 таржем na wyłot).
 — прямое сообщеніи—w. przechodzący
 (prowadzący do celu bez przesiadania).
 — сезонный—wagon bezprzedziałowy.

Вагранка—żeliwiak (kopulak).
 Валъ коничатый—wał wykorbiony.
 Вальцовъ рядъ—zeszół walcerek.
 Ватерпасъ плотничій—krokiewka.
 Ваттометр—wskaźnik mocy, watnik.
 Вентиляторъ зонастный—przewietrznik ło-
 patkowy.
 — винтовой—przewietrznik śrubowy.
 — всасывающий—wywietrznik.
 — вытяжной—wywietrznik.
 — центробѣжный—przewietrznik ośrodko-
 wy, bąk.
 — цилиндрическій—wietrzak o tłokach
 zębikowatych.
 — пароструйный—dyszak parowy.
 — пароструйный, всасывающий—wydu-
 szak, dyszak wysysający.
 — Пельцера—przewietrznik ośrodkowy
 z czterakami paraboloidalnymi.
 Вентиляціонный пахтъ—szyb przewietrzny.
 Вентиляція вытяжная—wywietrzanie.
 — здания—zład przewietrzający.

Вервочный многоугольникъ—wielobok
 sznurowy.
 — передача—napęd link, n. linowy.

Вертикальное водное колесо—koło wodne.
 Вертушка Вольмана—młynek Woltmanow-
 ski.

Верхнеобойное колесо—koło wodne nasię-
 bierne.

Весло, руль—wiosło, ster.
 Верфь—okręciarnia (okręt).
 Верхнее строеніи—budowa wierzchnia, tor
 (kol.).

Взглядъ передній, задній, боковой—cło-
 wanie naprzód, wstecz, w bok (miern.).
 Вывихъ—wubuch (kotła); wzbuch (w silni-
 ку spralinowym).

Вязаніи—węzyкованіе (parowozu).
 Винтовая линия—linia śrubowa.
 — наръзка—gwint.
 — наръзка, прямоугольная—gwint płaski.
 — наръзка, треугольная—gwint ostry.
 — колесо—koło śrubowo uzębione.
 — домкратъ—dźwignik śrubowy.

Винтъ—śruba napędna.
 — безконечный—ślimak.
 — водяной—rodnościca śrubowa.
 — микрометричный—leniwka (miern.).
 — передающий движеніи—śruba napędo-
 wa, ś. napędna, ś. napędcza.
 — ирессовой—śruba tłoczna; ś. tłoczar-
 kowa.

Виртуальная длина—długość zastępcza
 (obręsu) (kol.).

Витворта наръзка—gwint Whitworth'a.

Вкладышь—panew.

Включитель аккумуляторный—doprzęcarka
 (zasobnika) (el.).

Включитель—włącznik (el.).

— именованный—włącznik migowy.

— однополюсный—włącznik jednofazowy.

Включателя оправа—obsada z włącznikiem
 (el.).

Включение звѣздообразное—skojarzenie do-
 środkowe (el.).

— параллельное—łączenie oboczne (el.).

Влажность (воздуха)—wilgoć; wilgotność
 (powietrza).

Вмазка котловъ—obmurze; obmurowanie ko-
 tła.

Вогнутость (кривой)—wklęsłość (krzywej).
 Водобойное колесо—przelewnica łopatkowa
 (rzutnica).

Водоемное здание—baszta wodna; wodownia;
 stacja wodna.

Водозмѣненіи—wyporność.

Водоитрное стекло—wodoskaz, szkło wodo-
 skazowe.

Водоотдѣлитель—odkraplacz.

Водоподъемная машина—wywadniarka
 (górn.).

— колесо—przelewnica kubelkowa.

Водосливъ—przewał, upust, jaz (zatopiony).

Водоснабженіи—wodociągi.

Водоспускный кранъ—zawór (kurek) spus-
 towy.

Водоструйный паясъ—strumienica wodna;
 smoczek wodny; dyszak wodny (do po-
 wietrza).

Водоуказательное стекло—wodoskaz; szkło
 wodoskazowe.

Водяная рубатка—obchłodek.

Водяное колесо—koło wodne.

— пространство котла—przeźrezeń pod-
 wodna.

— гортокъ—odwadniacz.

— двигатель—silnik wodny.

— дымъ—sal wodniczy.

— итмокъ—odnoga odwadniająca.

— столбъ—słup wody.

Воздуха очистка—odpylanie powietrza.

Воздухопускный кранъ (клапанъ)—ku-
 tek (zawór) odpowietrzający; sapek.

Воздуходувка—dmuchawa.

— цилиндрическая—dmuchawa tłokowa.

Воздухопріимникъ—czepnia powietrza.

Воздушное пространство—ciężnina po-
 wietrzna (el.).

- Воздушный колпак насоса—powietrznik ropru.
 — насосъ—pompa od powietrza.
 — столбъ—stup powietrza.
- Возможная работа силы—przysposobiona praca siły.
- Вокзалъ—stacja (kolejowa); dworzec (= budynek).
 — головной—dworzec czołowy (kol.).
 — клинообразный—dworzec półwyspowaty (kol.).
 — островной—dworzec wyspowaty (kol.).
- Волнистое железо—blacha falista, lepiej: falowana.
 — железо сводчатое—sklepieniasta blacha falowana.
 — труба—rura falowana.
 — труба, жарован—płomienica falowana.
- Вольтметр—wskaznik napięcia, woltnik.
 Вольтова дуга—luk prądny (el.).
 Воротъ—kolowrót.
- Воспламенение (газовъ)—zapłoniecie; zapłon; zapłomienienie.
- Впадина—zapadlina.
- Вредное пространство—przestrzeń szkodliwa; niedosuw; niedojuwnia.
- Вредныя движения—ruchy uboczne (parowozu).
- Временное сопротивление—wytrzymałość nietrwała.
- Время существования—okres trwania (budowli).
- Врубка ласточьянимъ хвостомъ—wcios pletwowy.
 — въ полдерева—złącze na wcios (bud. kol.).
- Врѣзь—wgręb.
- Всплываемость—wzbuchliwość.
- Вторичный—wtórny (напряжение, узвоение i t. p.).
- Втулка—tuleja.
- Выключатель автоматическій—wyłącznik samoczynny (el.).
- Выемка—przekop, wycok.
- Вынырание, величина вынырания—wypur.
- Вышукость—wyrukłość.
- Вытапливание газовъ—wyruchanie (w silnikach spalinowych).
- Вытравитель—wytrawa (np. kwas do wytrawiania metali).
- Въведъ нижній—zręb, pierwszy dolny wieńiec zrębin.
- Вѣроятности теорія—teorya prawdopodobieństwa.
- Вѣсъ—waga.
- Вѣсъ, удѣльный—ciężkość właściwa.
- Вѣсы нагонные—waga podtorowa (kol.).
 — мостовые—waga pomostowa.
- Вѣтеръ, давление его—parcie wiatru.
- Вѣтровыя связи—odwiatrowniki.
- Вѣтряной мельницы колесо—koło wiatrakowe.
- Вюрцбургскія нормы для паровыхъ котловъ—prawidła wycburbskie.
- Габаритъ—obrysie (gabaryt); г. подвижнаго состава—obrysie taborowe; г. приближенія строенія къ путякъ—obrysie torowe (kol.).
- Гавань—port.
- Газовый двигатель—silnik gazowy.
- Газовая парѣзка—gwint gazowy.
- Газовикъ—ulatniak (siln. spal.).
- Газъ—gaz.
 — водородный—gaz wodnowęglany.
 — генераторный—czad z gazownicy.
 — доменный чечей—czad (gaz) wielkopięcowy.
 — коксовый—gaz koksowniciany.
 — масляный—gaz tłusty.
 — свѣтильной—gaz świetlny.
 — доменный—czad wielkopięcowy.
 — кухонный—gaz kuchenny.
 — для отопленія—gaz grzewny, g. grzejny.
 — рабочий—gaz roboczy.
- Газа измѣненіе состоянія—zmiana stanu gazu.
 — добываніе—wyrób gazu.
 — отдача—odbyt gazu.
 — производство—gazownictwo.
 — промыватель—очиститель—płósczka (gazu).
- Газгольдеръ—gazieniec (w gazowni).
- Газовый генераторъ—gaziarka; gazownica.
- Газовая реторта—wугаźnica.
- Газовыхъ ретортъ зданіе—wугаźnia.
- Газовый заводъ—gazownia.
- Газомѣръ—miernik gazu.
- Газы отработанные—wudyszynny.
- Гайка—naśrubek.
 — съ закранною—naśrubek z obrzeżem.
- Галловая труба—garłacz Galloway'a.
- Галзы цѣвъ—łancuch przegubowy.
- Гальваническій элементъ—stadło (ogniwo) galwaniczne.
- Гаффель—soszol (okręt.).
- Гафзолъ—socha (okręt.).
- Гвоздь—gwóźdź.
- Геометрія кинематическая—geometrya kinematyczna, kinematyka.
- Гибкое тѣло—ciężno.
- Гигроскопическая вода—woda nawilżająca, wilgoć.
- Гидравлика—hydraulika.
- Гидравлическая подъемная машина—dźwиг hydrauliczny.
- Гидравлическій—hydrauliczny.
 — запоръ—syfon.
 — край—zóraw hydrauliczny.
 — прессъ—tłocznia, lepiej tłoczarka hydrauliczna.
 — растворъ—zaprawa wodotrwała, z. podwodna.
- Гидростатическое давленіе—ciśnienie hydrostatyczne.
- Гипербола равнобокая—hyperbola równoosienna.
- Гипербоидъ—hyperboloid.
- Гипоциклоида—hipocykloida.

Гистерезисъ—oporność magnetyczna (el.).
 Главное напряжение—naprężenie główne;
 n. pierwszorzędne.
 Глубина—głębokość; głębizna (górn.).
 Глухія соединенія пазовъ—sprzęgła stałe,
 sztywne.
 Гнойсь—gnusiec (gnejs).
 Гниение—próchnienie; próchnieć (na sucho).
 Годографъ движения—hodograf ruchu.
 Головка болта—łeb śruby.
 — заклепокъ—łeb i nakówek nita.
 — реза—łeb szyny.
 — шатуна—łeb goleńi korbowej.
 Гольдшмитъ—warstwiec.
 Гончарныя трубы—rury kamionkowe.
 Горизонталь—warstwica.
 Горка—grzbietnia (kol.).
 Горловина—gardziel.
 Горня—gar (wielkiego pieca).
 Горный заводъ—kuźnica.
 Горѣлка—palnik.
 — бузеновская—palnik buzenowski, albo
 bezświatly.
 — плоская—palnik szczelinowy (lecz jego
 plomień „motylkowaty“).
 — регенераторная—palnik odzyskowy.
 Горѣние—spalanie, palenie.
 Горѣнія остатки—wypaliny.
 — продукты—spaliny.
 Горючий материалъ—паливо.
 Градиентъ—rys pochyltych.
 Графическій—wykreślny.
 Графостатика—статика wykreślna.
 Гребенчатая пята—czop grzebieniasty.
 Гребной подшипникъ—pochwa przysrubowa
 (okręt.).
 Громоотводъ—odgromnik.
 Груанья угольня—naładówka węgla (dla
 parowozów).
 — угольня наклонная—zesuwnia na wę-
 гiel.
 Грузъ мертвый—ciężar nieruchomy.
 — сосредоточенный—ciężar skupiony.
 Грузоподъемная машина—dźwignica, dźwi-
 гарка, dźwignik, dźwig towarowy.
 Гюбенса траектория—traktorya Huyghens'a,
 krzywa antyfykcyjna.

Давление—ciśnienie (cieczy); prężność (ga-
 zów).
 — вѣтра—prarcie wiatru.
 — опорное—odpór wezłowia, o. wezłowo-
 wiowy.
 — рабочее пара—nadprężność пары.
 — силы инерции—nacisk od bezwładności.
 — подомытченія—wypór (wody, płynów).
 Дамба—tama, grobla, nasyp, prodza.
 Дверь поворотная—drzwi (drzwiczki) ро-
 крѣтная, d. na zawiasach.
 — задвижная—drzwiczki lub drzwi a)
 przesuwne (jedne), b) rozsuwne (para).
 Двигатель—silnik.
 — асинхроническій—rozprądnik niена-
 дѣзлу (el.).
 — бензиновый—silnik benzynowy.

Двигатель водяной—silnik wodny.
 — вѣтряной—wiatrak.
 — газовый—silnik gazowy.
 — двухтактный—silnik dwusuwny.
 — живой—silnik żywy.
 — калорическій—silnik ciepikowy.
 — керосиновый—silnik naftowy.
 — компоундъ—silnik sprzężony.
 — крупный—silnik duży.
 — малый—silnik drobny.
 — нефтяной—silnik ropowy; s. na ropę
 naftową.
 — паровой—silnik parowy.
 — прокатной—silnik walcarski.
 — тацдемъ—silnik spódluszczyskowy.
 — тендовой—silnik ciepikowy.
 — четырехтактный—silnik czworosuwny.
 Движение—ruch.
 — двустороннее—ruch nawrotowy.
 — замедленное—ruch zwalniany.
 — криволинейное—ruch po krzywej.
 — невольное—ruch krępowany.
 — равномерное и неравномерное—ruch
 jednostajny i niejednostajny.
 — равномерно замедленное—ruch równo-
 miernie zwalniany.
 — равномерно ускоренное—ruch równo-
 miernie przyspieszony.
 — ускоренное—ruch przyspieszony.
 — свободное—ruch swobodny, ruch nie-
 krępowany.
 — центральное—ruch ośrodkowy.
 Двойной кривизны кривая—krzywa podwój-
 nej krzywosci.
 Двойная точка (кривой)—punkt zdwojony
 (krzywej), p. dwoisty, p. podwójny.
 Двойное дѣйствие—obustronne dźiatanie
 (w silniku lub pompie).
 Двухпаровое желѣзо—dwuteownik.
 Двухцилиндровая паров. машина—silnik
 parowy, dwucylindrowy.
 Декларта листъ—liść Kartezjusza.
 Деревострогательный станокъ—wiótrarka
 (heblarka) do drzewa.
 Державка—obsada (zarówki).
 Детали машинъ—części maszyn.
 Диагональ—przekątnia.
 Диаграмма—nakres; wykres; wskazza.
 Диаметр просверливаемого отверстия—
 przoeswit dziury.
 Дилатационная труба—wydłużka.
 Динамика—dynamika.
 Динамо-компоундъ—prądnica sprzężona lub
 бочничково-гловничкова.
 Динамомашина—prądnica (el.).
 — съ внутренними полюсами—prądnica
 o biegunach ośrodkowych.
 — съ вѣшными полюсами—prądnica o
 biegunach dośrodkowych.
 — несамовозбуждаемая—prądnica obco-
 wzбудна.
 — съ внешними полюсами—prądnica
 naprzeciwobiegunowa.
 — основная—prądnica głównикова.
 — съ переменными полюсами—prądnica
 naprzeciwobiegunowa.

- Динамомашина самовозбуждаемая—prąd nica samowzbudna.
 — съ трехфазнымъ токомъ—trójprądni-
 ca; trójprądnik.
 — шунтовая—prądniца bocznikowa (el.).
 Динамометръ Прони—hamownica Proni'ego.
 Директриса—kierownica.
 — параболы—kierownica parabol.
 Дисковый лопрпень—łok tarczowy.
 Дискобразный—tarczowaty, tarczasty.
 Дифферентъ на корму—przegiębność tylna (okręt.).
 — на носъ—przegiębność dzióbowa (okręt.).
 Дифференциальный поинсуаетъ—wciąg róż-
 nicowy.
 — тормазъ—hamulec różnicowy.
 — насосъ—pompa różnicowa.
 Дифференциальное исчисление—rachunek
 różniczkowy.
 Дифференциальное уравнение—równanie
 różniczkowe.
 Дифференциалъ—różniczka.
 Дифференцирование—różniczkowanie.
 Диагональная крыша—krzepica (we więźbio
 dachowej).
 Диаграмма (упругости пара и пар. ма-
 шинѣ)—wskaza, nakres, wykres (pręż-
 ności pary w silniku).
 Диаметры сопряженные—średnice sprzężo-
 ne.
 Диоптръ—przeziernik (miern.).
 — глазной—przeziernik.
 — предметный—celownik.
 Диоритъ—zieleniec.
 Дипло дизиндра (пар. мат.)—pokrywa.
 — (паров. котловъ)—dno, dennica.
 Дюбевский стаюокъ—dłuciarka.
 Дюкратъ съ зубчатой рейкой—dźwignik
 zębiczny.
 — винтовой—dźwignik śrubowy.
 — гидравлическій—dźwignik (lewar) hy-
 drauliczny.
 — прямого дѣйствія—dźwignik (lewar).
 Дюкратъ, станция—więźba dźwignika
 Допускаемое напряжение—naprężenie bez-
 pieczne; n. dozwolone.
 Допускаемая нагрузка—pożność, obciążenie
 bezpieczne.
 Дорога канатная—kolej linowa.
 — — съ несущимъ неподвижнымъ кана-
 томъ—kolej polinowa (wózek jedzie po
 linie).
 — — съ несущимъ подвижнымъ кана-
 томъ—kolej palinowa (wózek spro-
 цува na linie krążącej).
 — канатно-проводочная—kolej podrutowa.
 — окружная—kolej obwodowa.
 Доски дѣвая стороны—strona odbielna lub
 lewa.
 — правая сторона—strona odrzenna lub
 prawa.
 Достигаемый—osięgnę.
 Дренажный канавка—kanalik odsączny.
 Дроссельный клапанъ—przepustnica.
 — приборъ—przymykadło.
 Дроссельшинуалъ—łunnica (el.).
 Дубильное вещество—garbowiny
 Дуга (круга)—łuk.
 Дуговая лампа—łukówka.
 — лампа въ магистралахъ—łukówka głów-
 nikowa (el.).
 — лампа шунтовая—łukówka bocznikowa
 (el.).
 Дымовая камера—dymnica (w parowozie).
 — труба—komin, oddymnik.
 — труба вытяжная—wydymnica.
 Дымогарная труба—płomieniówka (pozioma).
 Дымоходы (паров. котловъ)—kanały spali-
 nowce; loty spalin.
 Диробрибной станюокъ—przebijarka.
 Дышло—wiązło (między kołami napędzemi
 parowozu).
 Единица—jednostka.
 — емкости—pojemnostka, np. farad.
 — напруги епта—jasnostka.
 — свѣтован—światłostka.
 — силы магнитнаго поля—magnetostka.
 — сопротивленія—oporostka (el.).
 — теплоты—ciepłostka (cpt.).
 — электрическаа—jednostka elektryczna.
 Елеваторъ—podnośnik.
 Емкость—pojemność.
 Жаровая труба—płomienica.
 Желобокъ—żłobek.
 Желобъ (вод. мезан.)—pogródka.
 Желѣзная дорога—kolej.
 — дорога воздушная—kolej nadziemna.
 — дорога горная—kolej górська.
 — дорога предгорная—kolej podgórska.
 — дорога равнинная—kolej równinna.
 — дорога уличная—kolejka nadrożna;
 tramwaj.
 — дорога ширококолейная—kolej szeroko-
 kolowa (tor rosyjski).
 Желѣзный блескъ—blaszec żelazny.
 — блескъ—iskrzyk żelazny.
 Желѣзнякъ красный—żelaziak czerwony.
 — магнитный—żelaziak magnetyczny.
 — оозитовый—czerwony żelaziak nacieko-
 (wy-
 Желѣзо—żelazo.
 — ковкое—żelazo kowalne.
 — литое—żelazo zlewne, zlewo.
 — рифленое—blacha karbowana.
 — сварочное—żelazo zlipne, ż skowalne,
 albo wprost: żelazo.
 Желѣзная труба—rura żelazna.
 Желѣзнодорожный кранъ—żóraw kolejowy.
 Жесткость—sztywność (usztywniać—oszty-
 wniać).
 Живая сила—energia rozpędu, e. kinetycz-
 na, праса rozpędu.
 Живои двигатель—silnik żywy.
 Живоичностиль—odtłustnik.
 Жабника свая—bicie pali.
 Заеромина—zadzior (np. na obrzeżu dziury
 wierconej w metalu); krawęż (dachu,
 strzechy).
 Задвижка—zapawa, zasłówa.

- Зажимъ—zacisk (jako przyrząd do zaciskania); kraniec (jako koniec przewodu w danym przyrządzie elektrycznym, franc. borne).
 Зазоръ—luz.
 Закленка—nit.
 Заклепочный шовъ—szew nitowany.
 Заклепочное соединеніе—nicenie.
 Заклепочный шовъ шахматный — nicenie w zakosy.
 Закрытие переходное—łuk przejściowy (kol.).
 Залъ—świetnica, salon, sala.
 Замедленіе—zwolnienie.
 Залочникъ—przyłga.
 — дом. печи—spadki.
 Запоръ. запорный приборъ—zawieradło.
 Зарубка—zacięcie (kol.).
 Заряжать—naiskrzać, naprądnąć (el.).
 Заступъ—rydel.
 Затворъ передатный—rogatka (kol.).
 Затяжка—jętka, najwyżej z dwóch lub kilku jętek położona, zwie się „grzędą“ (bud.).
 Зацепленіе зубовъ линія—linia przyporu zębów.
 Зацепленіе циклоидальное—zazębienie cykloidalne.
 — прямобочное—zazębienie prostoboczne.
 — цѣвочное—zazębienie palczaste.
 — разверткамі—zazębienie ewolwentowe.
 Звено—dzwono; ogniwo.
 — (трубы или котла)—pięściono.
 Звѣздочка для цѣпей—krążek gniazdkowy.
 Землечерпальная работа—pogłębianie (podwodne).
 Земля добыча—dobycie, dobywanie (ziemi)
 — давленію—parcie ziemi, napór z.
 — перевозка—przewóz ziemi.
 Земляная работа—roboty ziemne.
 Зетобразное желѣзо—zetownik.
 Змѣвникъ—węzowiec (minerał).
 Змѣвникъ—szlak węzkowaty (kol.), węzownica (tura).
 Знакъ молніи—godło pioruna (strzałkowate).
 Золъ—poriódł.
 Золотникъ (паровой)—suwak.
 — раздѣленный—suwak dwupółkowy.
 — распределительный—niezmian.
 — расширительный — suwak—zmieniак,
 — качающійся—suwak pokrętny.
 — со щелью—suwak rusztowaty.
 — уравнивающий—suwak odciążony.
 — двойной—suwak dwoisty.
 Золотниковая коробка—skrzynka suwakowa.
 Золотниковое зеркало—gładź podsuwakowa; g. podzmeniакowa.
 Зубило—dłuto.
 Зубца головка—wierchołek zęba.
 Зубчатый репка—zębnica (drąg zębaty).
 Зубчатка—zębnик (tryb).
 Зубчатое колесо—kolo zębate.
 — колесо, коническое—siozek zębaty.
 Зубчатый вѣнецъ—kolo zębate storcowe.
- Известъ сущности въ яму—warpo dolowane.
 Извести гашеніе—gasić; gaszenie (warpa).
 Изгибъ—gięcie.
 — продольный—boczenie, wyboczenie.
 — сопротивленіе на—wytrzymałość na gięcie.
 Измѣненіе формы—odkształcenie.
 Изоллировать—zosobnić (el.).
 Изоллирующая оболочка—odzież (przewodu elektr.).
 Изоллирующее вещество—osobniwo (el.).
 Изоллирующій кружокъ—grzybek (el.).
 Изолляторъ—kolpak porcelanowy (el.).
 — osobniак (el.).
 Изоляционная масса—masa otulacza (od strat ciepła).
 Изоляція (топло)—otulina.
 Изысканія—prace przedwstępne.
 Индикаторъ—wskazіec.
 Индикаторное давленіе—prężność wskazana.
 Индикаторная діаграмма—wskaza.
 — сиза—inos wskazana.
 Индукція электрическая—wzniesanie (elektryczne).
 Инерція—bezwładność.
 Инерція эппса—ciężsa bezwładności.
 — моментъ—moment bezwładności.
 — ось—oś bezwładności.
 Инжекторъ—smoczek, dyszak, strumiennica.
 Инструментальная діаграмма—narzędnia.
 Инструменты дальности стоящие—przyrządy zdalczynne.
 Интегралъ—całka.
 Интегральное исчисленіе—rachunek całkowy.
 Интегрированіе—całkowanie.
 Инфузорная земля—krzemkówka, martwica krzemionkowa.
 Искродержатель—odiskiernик.
 Искровой индукторъ—iskiernик (el.).
 Испареніе теплота—cieplik parowania (cieplo ułajone).
 Испарительная способность—ilożność obróowania.
 Истеченіе жидкости—wypływ cieczy.
 Истеченіе газовъ—wylot gazów.
 Истопникъ—ogrzewca, obsługujący ogrzewanie.
 Кабельный банникъ—koncówка kabla (el.).
 Калевка—ucioś.
 Калиброванный цѣпъ—łańcuch dokładny.
 Калибръ—wzorzec.
 Калильная лампа, а накалываніи—żarówка.
 — трубка—zapłonка (w silniku spalinywym).
 Калильной лампочки груша—bańka (żarówки).
 Калориферъ—nagrzewnica.
 Калорія—ciepłota.
 Камень въ кулацѣ—przesuwек jarzma.
 — ключевой—zwornик (bud.).
 — опорный—węzłownik (bud.).

- Камель паяльный—супиак.
 — пробковый—korkowiec.
 — тесовый—cios, kamień ciosowy.
 — точильный—toczak.
 Камера шлюзовая—komora przepustowa.
 — газомотора—wzłasko.
 Каната часть набігающая, сбгагающая—
 tok liny.
 Канатная дорога—kolej powozowa, lacz
 i tramwaj o ciagnicy okružnej.
 Канатный блок—krążek linowy.
 — шкивь—koło linowe.
 Канать поддерживающий—nośnica (kol.
 linowa).
 — тянувший—ciagnica (kol. lin.).
 Канаты проволочные—liny druciane.
 — оловяные и хлопчатобумажные—li-
 ny konopne i bawełniane.
 — передаточные—liny napędowe: 1. на-
 рędne; liny napędze.
 — подъемные—liny nośne, liny dźwigni-
 cowe, 1. dźwigowe, 1. wyciągowe (górn.).
 Канделябр—slupiec (latarniowy).
 Карборизация—nawęglanie (gazu).
 Кардиоида—kardioida (krzywa sercowata).
 Касательная—styczna.
 Касательное ускорение—przyspieszenie po-
 стyczne.
 Катакратъ жидкий—przytlumiak z cieczą.
 Катающаяся балка—suwnica dźwigarkowa;
 dźwigarka przesuwna.
 Катуха—zwojnica (el.).
 — севка (do nawijania).
 Квадратура—obliczenie pola (powierzchni).
 Квадраты наименьшие, способъ—metoda
 najmniejszych kwadratów.
 Кварцъ—kwarciec (kwarciec).
 Керосиновый двигатель—silnik naftowy.
 Кизельгуръ—martwica (masa) krzemionko-
 wa.
 Киль—stęпка (okręt).
 — поднять—wypurzyć stępkę (okręt).
 Кинематическая геометрия—geometria ki-
 nematyczna (kinematyka).
 Кипящая температура—temperatura wrzenia.
 Кирка—oskard.
 — czekan.
 Кирпичъ фасонный—kształtówka.
 — плашки—cegła na płask.
 — пористый—cegła dziurkowata (gąbcza-
 sta).
 — пустотный—cegła dęta.
 — пустотный—cegła drążona (dziurowa-
 na).
 — желобчатый—wpustówka.
 Клань—zawór.
 — выпускной—zawór wydychowy.
 — обратный—zawór zwrotny.
 — предохранительный—zawór bezpie-
 czeństwa.
 — редукционный—przymkadło samo-
 czinne.
 Кливеръ—dzióbek (żagiel trójkątny na dzió-
 bie żaglowca).
 Клиновый прессъ—tłoczarka klinowa.
 Клинь—klin.
- Клинкеръ—klinkier.
 Клушъ—gwintownica.
 Ковать—kładać, młotować.
 Ковшъ—szepak.
 Ковши—przegródki.
 Козы подъемные для паровозов—dźwig-
 niki do parowozów.
 Коксальня—koksarnia.
 Колесная—kolarnia.
 Колесникъ—kotodziej, a w warsztatach kol:
 więźbiarz.
 Колесо—koło łopatkowe.
 — безъ пивы—koło bosc.
 — ведущее—koło silnikowe (parowozu).
 — верхнебобное—koło nasiębierne.
 — среднебобное—koło śródbierne.
 — водоходное—przerzutnica, przelew-
 nica łopatkowa.
 — водяное—koło wodne.
 — дисковое—koło tarczowate.
 — концевое—koło skrajne.
 — коническое—koło zębate stożkowate,
 stożek zębaty.
 — направляющее—stałka kierownicza (tur-
 бину), wieniec kierownic.
 — полузависное—koło z podkolina.
 — зубчатое—koło zębate.
 — поддерживающее—koło potoczne (kol.).
 — сцепное—koło dowiązane (w parowo-
 zio).
 — со спицами—koło sprychowe.
 — среднее—koło pośrednie (między skraj-
 nemi); k. środkowe (na środku osi) (kol.).
 — фрикциионное—koło cierne.
 Колесо скать—zestaw kół (kol.).
 Козел ширини—prześwit toru.
 Количество движения—wielkość rozpędu.
 Коллекторъ кольцевой—pierścień zdawny
 (el.).
 Колосникъ—rusztowina.
 Колосники подвижные—ruszt drgawkowy.
 Колосниковая рѣшетка—ruszt bez pali
 (bud.).
 — рѣшетка наклонная—ruszt pochylny.
 Колосниковой рѣшетки общая поверхность
 —całkowita powierzchnia rusztu, pole
 rusztu.
 — рѣшетки свободная поверхность—
 przewiewie (rusztu).
 Колотушка—pobijak.
 Колотникъ—gardziel.
 Колотника отверстие—paszcza.
 — платформа—pomost.
 Козпакъ воздушный—powietrzник.
 Колчеданъ зернистый жез.—żelaziak bo-
 biansty.
 Кольцевая пята—czop pierścieniasty.
 Кольцо—pierścień.
 — круговое—pierścień kola, p. kołowy.
 — цилиндрическое—pierściono.
 — поршневое—pierścień, sprężyna tłoka.
 Кольцо (трубы)—kolanko, krzywka.
 Кольчатый валъ—wał wykorbiony.
 Комель—odziołek.
 Коммутаторъ—przerządник (el.).
 Компондъ машина—silnik sprzężony.

Комплектные колеса—kółła skojarzone.
 Комплект зубчатых колесъ—dobór kół zębatach.
 Компрессоръ—kompresor, lepiej s p r e ż a r - k a .
 Конденсаторъ—skraplacz.
 — объемный—skraplacz bezprzerpny.
 — поверхностный—skraplacz przerpny, s. przerpowy.
 — съ трубою—chłodnica z kominem.
 Конденсация (пара)—skraplanie.
 — отдѣльная—skraplanie samotne.
 — центральная—skraplanie skupione.
 Конденсационный гортокъ—odwadniacz.
 Коническая муфта—zwęzka.
 Коническое зубчатое колесо—stożek zębaty.
 Копопатить—utykać (okręć).
 Консоль—wspornik; naściennik.
 Контактъ—styk (czynność lub miejsce stykania się); styczka; stycznik.
 — штепсельный—przyrząd wtykowy (el.).
 Контактное плечо—ramię zdawne (el.).
 Контактный роликъ—krążek zdawny (el.).
 Контръ-гайка—nakrętka.
 Контръ-резьба—przewodnica (kol.).
 Контръ-форсъ—przypora (kontrforsa) (bud.).
 Конусъ—stożek; dysza (w dymnicy parowozu)
 — (фасонная часть трубы)—zwęzka.
 Конхоида—konchoida, krzywa muszlowata.
 Конхоидальное коромысло—prostowód konchoidowy.
 Координаты—spółrzędne.
 Коферъ—kafar; taranek.
 — машинный—kafar dźwigarkowy.
 — паровый—kafar parowy.
 — ручной—kafar ręczny.
 Копровая обдѣлка—obroda wykupu.
 Корень—pierwiastek.
 Коробка золотниковая—skrzynka suwakowa.
 — подъемника—klatka dźwiga, kosz dźwiga (wyciągu w górn.).
 Коромысло—wodzidło, prostowód.
 — эллиптическое—prostowód elipsowy.
 — конхоидальное—prostowód konchoidowy.
 — главное—wodzik.
 — земнискатоидальное—prostowód lemni-skatowy.
 — обратное—odwodzik, nawodzík.
 Коснуть—dostawa.
 Косыль—szyniak.
 Котагенсъ—dotyczna.
 Котель подотрубный—kocioł opłomkowy.
 — маленький—kocioł o małej zawartości, lepiej kocioł drobny.
 — отдѣльный—kocioł samotny.
 — паровый—kocioł parowy.
 — паровозный—kocioł parowozowy.
 — пароходный—kocioł parowcowy.
 — стоящий—kocioł stojący.
 — цилиндрический—kocioł walczasty, walczak.
 — цилиндрический обыкновенный—kocioł jednowalczasty.

Котель цилиндрический составной—kocioł wielowalczasty.
 Котла установка—sadowienie kotła.
 Кочегарная яма—podłaz (kol.).
 Коэффициентъ—spółczynnik.
 — безопасности—spółczynnik bezpieczeństwa.
 — полезности диаграммы—pełnota wskazy; pełnotliwość wskazy.
 — полезного дѣйствия—sprawność.
 — расширения (тепл.)—spółczynnik rozszerzalności.
 — трения—spółczynnik tarcia.
 — упругости—spółczynnik sprężystości.
 Кранъ—zóraw; kurek.
 — воздушный—kurek powietrzny, sapek.
 — въ шахтахъ—zóraw z łożyskiem podziemnem.
 — поворотный—zóraw obrotny; kurek z wylotem pokrętnym.
 — поворотный съ талъжкой—zóraw obrotny z kotem.
 — железнодорожный—zóraw kolejowy.
 — мостовой—wynica dźwigarkowa.
 — на передвижныхъ козлахъ—wynica bramniasta.
 — съ качающейся тросиной—zóraw z chylnym wysięgnikiem.
 — съ канатнымъ приводомъ—zóraw (wynica) z napędem linowym.
 — паровый—zóraw parowy.
 — гидравлический—zóraw hydrauliczny; z. napędzany wodą.
 — пробный (пар. котловъ)—kurek dozorczy.
 — прудушной—kurek spustowy.
 — спусковой (пар. котл.)—kurek spustowy.
 — подной—zóraw wodny.
 Красноломный—ogniokruchy (np. żelazo).
 Краткое соединеніе—skróć, skróćwod (el.).
 Кремень—krzemień (skałka).
 Крепъ—przechył, przechylenie (okręć).
 Крестовина—krzyż tokowy (kol.).
 Крестовина, трехконфъ—krzyżulec.
 — кривоносна звукла (jednodzióbowa).
 — двойная—krzyżownica dwudzióbowa (kol.).
 Крестовины острие—dziób krzyżownicy i jego śpic.
 Крестовое желѣзо—krzyżownik.
 Кривая—krzywa.
 — коробовая—linia kabłakowata.
 — переходная—łuk przejściowy (kol.).
 — плоская—krzywa płaska.
 — вогнутая—krzywa wklęsta.
 — выпуклая—krzywa wypukła.
 — двойной кривизны—krzywa przestrzenna.
 Кривизна (круга)—krzywość (koła).
 Кривизна центръ—środek krzywości.
 — радиусъ—promień krzywości.
 Криволинейное движение—ruch krzywolini-jny, ruch po krzywej.
 Кривое ложе водного колеса—podkolina.
 Кривошипъ—korba.
 — съ кулиссомъ—krzyżulec na korbie.

Кристаллическая вода—woda kryształowa.
 Кривое производство—uszczerzanie żelaza (kuźnia).
 Кровля—krycha, pokrycie dachu.
 Кронштейн—wspornik.
 Круглая пила—piła tarczowa; piłak tarczowy.
 Кругляки—krągłak.
 Круговая функция—funkcja kołowa.
 Круговое кольцо—pierścień koła.
 Круговой сектор—wycinek koła.
 — сегмент—odcinek koła.
 — процесс—przebieg kołowy; p. okrężny.
 Круглая лава покрётна (wagonu).
 — кривизны—kolo krzywości.
 — перегиба—kolo zwrotowe.
 Круглая—krągłyna (bud.).
 Крыло крестовины—skrzydło krzyżownicy.
 Крышка цилиндра—pokrywa cylindra.
 Крюк—hak.
 — сцепной—hak pociągła. h. pocięgielny (wagonu kol.).
 Ксилолит—trocinowiec (ksylolit).
 Куб—kostka, sześcián prawidłowy.
 Кубическая парабола—parabola sześcienna.
 Кузначья пресса—kuźniarka (tłoczarka kuźnienna, hydrauliczna).
 Кузнца—kuźnica.
 Кузак—ksiuk; kiel; kołak.
 Кузначий молот—młot wahakowy.
 Кузнца—szatkownica, włotnica wielokrotna (kolo wodne).
 Кузнца—jarzmo (siln. par.).
 — винтовая—nastawnica śrubowa.
 Куполь—kopuła, bania (bud.); kołpak, lepiej dzwon parowy (kotły).
 Коэффициент непроходимости—spółczynnik nieprzewodności.

Лазь (паров. котлов)—właz, wyczystka.
 Лампы накаливания державка—trzonek żarówki.
 — накаливания укрѣпленіе—obsada żarówki.
 Лагуи—mosiądz.
 Лебедка—dźwigarka.
 Лебзана муфта—sprzęgło rozłączne, o walcach ciernych (Leblanc'a).
 Лежень—przycieś, podwalina.
 — продольный—podkład podłużny (kol.).
 Лемниската—lemniskata.
 Лемникатондальное коромысло—prostowód lemniskatowy.
 Лента—taśma (miernicza).
 Лешадь—spodek.
 Линия давления—parowa, linia n.
 — нагрузки—wykresowa obciążen.
 — силъ—siłak magnetyczny, lecz jako jednostka natężenia pola: magnetośotka.
 — ядра стечения—obrys rdzenia.
 Листъ Декарта—liść Kartezjusza.
 — котельный—arkusz blachy kotłowej.
 Литевнал—żelwnia.
 Литейное дѣло—odlewnictwo.
 — дѣло—żelwnictwo.

Лобовой молотъ—młot wahakowy z nosem.
 Логарифмическая спираль—spirala logarytmiczna.
 Логарномъ—logarytm.
 — натуральный—logarytm naturalny.
 Лодка—łódź, łódka, czółno.
 Ломъ—druzg.
 Ломъ—ламак (zamiast „lom“, który ma już kilka innych znaczeń).
 Лопастный вентиляторъ—przewietrznik łopatkowy.
 Лопата—szufła; łopatka (turbiny).
 Лотковое железо—blacha sklepieniasta.
 — желѣзо—blacha nieckowata, albo wypuklasta.
 Лотадная сила—moc konia, koi mechanicznej. М.
 Луна—luna (kuźu).
 Лѣсной материалъ—budulec.
 Лѣсопильная рама—piła tartaczna, trak tartaczny.
 Люкъ—czelność okrętowa.

Магнитное возбуждение—wzbudzanie (magnetyczne).
 — поле—pole magnetyczne.
 — разсѣиваніе—usmuk magnetyczny.
 Магнитный полюсъ—biegun magnesu.
 — сердечникъ—rdzeń magnesu.
 Магнитодвижущая сила—usił magnetyczny.
 Мазь—maź.
 Максимумъ—największość.
 — относительное—największość względna.
 Манесмана труба—rura Manesmanowska.
 Манжолъ—cholewa, lepiej натѣочка (skórzana).
 Манометръ—manometr.
 — перепончатый—manometr przeponowy, m. o przeponie.
 — потѣрочный—manometr sprawdzający.
 — трубочный—manometr rurkoprężny.
 Мариотта законъ—prawo Mariot'a.
 Машина водостояловая—tłokowy silnik wodny.
 — рабочая—silnica, maszyna robocza.
 Машинное помѣщеніе—silnicznia.
 Масса—masa.
 Мастерская фотографическая—świetlica, atelier (malarskie, fotograficzne i t. p.).
 Мастерская—wyrobnia.
 — ремонтная—naprawnia.
 Матрица—podbijka; podtłoczka (matryca).
 Маховое колесо—kolo rozprędowe.
 Мантиль—wymiarka.
 Маторикъ—grunt dziewiczy.
 Маховичекъ—pokrętło, kółko pokrętne.
 Мачта—maszt.
 Машиннал—silnicznia.
 Машинное зданіе—silnia.
 Машина съ расширеніемъ пара—silnik rozprężny.
 — для раствора—zaprawiarka.
 Маятникъ—wahadło.
 Междузатжное помѣщеніе—półpiętrze (bud.).

Мензура—stolik (mierniczy).
 Мертвое положение поршня—zwrot, punkt zwrotny.
 Металлургическій заводъ—kuźnica.
 Металлургия—kuźnictwo.
 — желѣза—kuźnictwo żelaza.
 Металентръ—nibyśrodek.
 Метчикъ—gwintnik.
 Метчикъ—gwinciak.
 Метельникъ—odgarniacz.
 Механизмъ кривошипа и шатуна—napęd korbowy.
 Механика—mechanika.
 — строительная—statyka budowlana
 Механическая теорія теплоты—mechaniczna teoria ciepła.
 Механический эквивалентъ теплоты—mechaniczny równoważnik ciepła, (praca równoważna ciepłotece).
 Минимумъ—najmniejszość.
 — относительное—najmniejszość względna.
 Милая величина—wielkość urojona.
 Многоугольникъ—wielokąt.
 — правильный—wielokąt prawidłowy.
 — силъ—wielobok sił.
 — веревочный—wielobok sznurowy.
 Модуль упругости—spółczynnik sprężystości.
 Молотъ—młot.
 — кузнечный—młot walcowy.
 — паровой—młot parowy.
 — frictionный—młot cierny.
 Момент пары силъ—moment pary sił, lepiej m. dwusiły.
 — вращающій—moment obrotu; moment wywracający.
 — статическій—moment statyczny.
 — инерции—moment bezwładności.
 — сопротивленіи—moment wytrzymałości.
 — устойчивости—moment stateczności.
 Моноастирскій сводъ—sklepienie kopankowate (klasztorne).
 Монтежюсъ—przetłaczarka parowa, ssawa parowa, montejus.
 Мостовой быкъ—łilaz mostowy.
 — кранъ—brama z dźwigarką.
 Мость арочный—most łukowy.
 — висячій—most wiszący.
 — подъ обыкновенную їзду—most drogowy; m. uliczny.
 Моста полотно—pomost.
 — проезжая часть—jezdnia mostu.
 Мотыль—rękojeść, korba.
 Мощность максимальная—moc krańcowa.
 Муфта соединительная—sprzęgło.
 — кулачная—sprzęgło kłowe.
 — створчатая—sprzęgło łukowe.
 — шарнирная—sprzęgło przegubowe.
 — frictionная—sprzęgło cierne.
 Мѣдъ красная—miodź.
 — желѣтая—mosiądz, bronz.
 Мѣсто—siedza.
 Мѣшокъ резиновый—płósc gumowe (silnospalin).
 Мягкій прпой—lut miękki.

Набережная—ulica nadbrzeżna, nadbrzeże.
 Набивка кожанными манжетами—uszczelnienie chłową, lepiej natłoczka skórzana.
 Набивка (сазньниковъ)—szczeliwo.
 Набивка кольцевая—uzwojenie papierścienne (el).
 Навѣсъ надъ путями—wiata dworcowa.
 Нагрузка нормальная—obciążenie ustalonione.
 Нагружа поперхность непосредственная—powierzchnia oprłomieniona.
 Нагрѣватель—grzejnik.
 Нагрѣвательная камера—nagrzewnica.
 Нагрѣвательное устройство—zład ogrzewczu.
 Нагрѣвательный приборъ трубчатый—grzejnik drabinkowaty.
 Надпись на чертежѣ—p-wpis.
 Наждачная мадба—krązek szmyrgłowy.
 Нажимъ Пронн—hamownica Prony'ego.
 Наибольшіе квадраты, способъ—metoda najmniejszych kwadratów.
 Накаливающееся вещество—żarzywo.
 Накинь—przywara.
 Накладка—łubka.
 Накладка—nakładka
 Накладки зетобразныя—łubki zotownikowe (kol).
 — угловныя—łubki kątownikowe (kol).
 — фасонныя—łubki kształtowe (kol).
 Наклонная плоскость—pochylnia.
 Намѣръ—namiar (kuźn.).
 Наковальни фундаментъ (мабotta)—kłodzisko.
 Наконечникъ—wylot.
 Наполнение (паров. машины)—napelnienie.
 Направляющая—obwodnica, prowadnica.
 — лопасть—kierownica.
 — пояса—prowadnica.
 Напряжение допускаемое—naprężenie bezpieczne, p. dozwolone.
 — междузакимное—naprężenie międzykrańcowe (el).
 — нормальное—naprężenie normalne.
 — главное—naprężenie główne; p. pierwsorzędne.
 — пояса—natęż biegun (magnetycznego).
 Нарѣзка влита—gwint śruby.
 — для газовыхъ трубъ—gwint na rury gazowe, gwint gazowy.
 Насадка—wylot nasadzany, nasadka.
 Насось—pompa.
 — подо-паросрубный—strumiennica wodna, wzgl. parowa, smoczek i t. p.
 — воздушный—pompa od powietrza, p. próżniowa.
 — дифференціальныя—pompa różnicowa.
 — поршневоы—pompa tłokowa.
 — центробжжный—pompa odśrodkowa.
 Настилъ желѣзный—pomostownik.
 Насыщенный паръ—para nasyciona.
 Натуральные логарифмы—logarytmy naturalne.
 Натяжные роликъ—krązek wyprężający.

Необратимый процесс—przebieg nieod-
 wrotalny.
 Неопредѣленность—nieokreśloność.
 Непроводимость—nieprzewodność (elektry-
 czna).
 Непроводник—nieprzewodnik (el.).
 Непроницаемая перегородка—grodziec (okręt).
 Неравномерность маховика—niejednostaj-
 ноść biegu koła rozrędowego.
 — регулятора—niejednostajność miarko-
 wnika.
 Несвященный пламя—płomień nieświelliwy.
 p. bezświelły.
 Нечувствительность регулятора—nieczu-
 łość miarkownika.
 Нивелирь—poziomnik (miern.).
 Нивелировочный журнал—dziennik po-
 ziomniczy (miern.).
 Нижнее строение (позолотно)—poddroże (kol.).
 Ножь (шестовых рычагов)—rzez.
 — долбежный—strużak.
 Ножница—przecinarka.
 Нониус—noniusz (drobniomiar).
 Норія—rodnośnica kubelkowa.
 Нормаль къ кривой—normalna krzywej.
 Нормальное ускорение—przyspieszenie po-
 normalnej.
 — напряжение—naprężenie normalne.
 Нормы Гамбургския для паров. котлов—
 prawidła hamburskie.
 Нурьяло—nurnik.
 Ньютона бинномъ—dwumian Newtona.

Обдѣлка (кирпичемъ)—wykładzina.
 Обелискъ—obelisk.
 Обертывающая кривая—krzywa obwijająca
 (geom.); k. odcaczająca (kinem.).
 Обжимка—nakównik.
 Облицовка—licówka (bud.).
 Облицовочный рядъ на ребро—cegła na
 rąb.
 Обмотка—oplot, omotanie (el.).
 Обмотка—uzwojenie (układ zwojów); nawój
 (zwoje nawinięte) (el.).
 — барабанная—uzwojenie nabębenne (el.).
 — летевая—uzwojenie pętlicowe (el.).
 Объемъ воды—pomiar wody.
 Ободъ колеса—wieniec koła.
 Обратная величина—ilość odwrotna.
 Обратимый процесс—przebieg odwrotalny.
 Обрэзки—krajki (przy cięcin blachy do for-
 мату); skrawki (odcinki przy wycinaniu
 z formatu).
 Обрэзь, берма—odsada.
 Обрэзь—wysadzenie; wysadzka; odsadzka.
 Обрэжотная стропильный прочеръ—leźnia,
 płatwa (bud.).
 Обрэзка откосовъ—roboty stokowe.
 Обшивка—poszycie okręt.).
 Объемъ—objętość; zawartość.
 Огарина—zendia.
 Однородный—jednolity.
 Оканины—śmietowiny.
 Окраска—powłoka.
 Окружность (круга)—obwód (koła).

Озоро—supła.
 Озонация трубы—rury cynowe.
 Ошасное стѣноіе—przekrój niebezpieczny,
 p. rozłamujący się.
 Опока—skrzynia odlewnicza.
 Опозленъ—osuw.
 Ополокъ—okrąjka (oblader).
 Опора—węzłowie (np. sklepienia).
 Опора, реакція ел.—odpór podporę.
 — на каткахъ—łożysko na walcach.
 — шарнирная—łożysko przegibne.
 Опорный моментъ—moment nadporowu.
 Опреѣленные интегралы—całki oznaczone.
 Опреѣдлитель—wyznacznik.
 Оранжевъ—cieplarnia.
 Ордината, красная отъ ктка—pionik (miern.)
 Осадка—zagłęb (okręt.).
 Острикъ—iglica (kol.).
 Острика корень—osada iglicy (zwrotnicowej)
 (kol.).
 — острый—śpic iglicy (zwrotnicowej) (kol.).
 Остриковая стяжка—zespora (międzyigli-
 cowa w zwrotnicy) (kol.).
 Ось—oś.
 — нейтральная—oś obojętna.
 — свободная—oś swobodna.
 — свободная направляющая—odchylna oś
 swobodna (kol.).
 Оси сопряженные—onie spólnastawne (kol.).
 Оси вале зубца—pień zęba.
 Остановъ—wstrzymnik.
 — зубчатый—wechwył zębaty.
 Остановочный пунктъ—postanek, postojnia.
 Острия (шесовъ)—rzeszy.
 Отбросы—odpadki.
 Отвод чугунный—krzywka żeliwna.
 Отдача—uślizg (pozorny i rzeczywisty)
 Отжигать—wyżarzać. ((okręt.).
 Откоса укрѣпленіе—odzież (brzegów, sto-
 ków).

Открытый мостикъ—przepust (kol.).
 Отливка душикованъ—odlew rdzeniowy.
 — открытый—odlew otwarto lany.
 — въ опокахъ—odlew skrzyniowy.
 Отонение—ogrzewnictwo.
 — водяное съ быстрою циркуляцією во-
 ды—ogrzewanie wodne szybkookrężne.
 — паровое—ogrzewanie parowe.
 — паровое пустотное—ogrzewanie parowe
 próżniane.
 — самостоятельное—ogrzewanie niezespo-
 lone.
 — центральное—ogrzewanie zespolone.
 Отопливатель—ogrzewnik.
 Охлажденная смесь—mieszanka ochla-
 dzająca.
 Охлаждение обратное—studzenie.
 Очаръ—palenisko.
 Очертаніе зубца—zarys zęba.

Падение свободное въ безвоздушн. про-
 стран.—spadanie swobodne w próżni.
 Пазъ—szczelina.
 Пакгаузъ—towarownia.
 Пакетъ—sporie; апорсованіе (kuźn.).
 Палець—ksiuk.

- Пахуба верхняя—pomost górny (okręt).
 — задняя—pokład tylny (okręt).
 — передняя—pokład przedni (okręt).
 Пашель—chodnik.
 Пара силъ—para sił (dwusił).
 Парабола—parabola.
 — кубическая—parabola sześcienna.
 — параболическая—parabola półelipsyjna.
 Параболоидъ—paraboloid.
 Параллелизмъ—równoległość.
 Параллелограммъ силъ—równoległobok sił.
 — скоростей отн. ускорений—równoległobok prędkości, wzgl. przyspieszeń.
 Параллельная перспектива—półperspektywa.
 Параметръ—parametr.
 Паранетъ—podoknica, deska parapetowa.
 Паровозъ—parowóz.
 — тендерный—tendrzak (kol.).
 — а дерганіе—szarpanie (parowozu).
 — а качаніе—kolysanie się (parowozu).
 Паровозный сараи—parowozownia.
 Паровозосборная—parowozownia.
 Паровый котель—kocioł parowy.
 — котель: объемъ воды и пара—zawartość pary i wody; przestrzeń nadwodna i podwodna.
 — — горючатога—kocioł parowy leżący.
 — — вертикальный—kocioł parowy, stojący.
 — — съ жаровыми трубами—parowy kocioł płomieniowy.
 — — съ прогарными трубами—parowy kocioł płomieniówkowy.
 Парового котла днище—дно kotła; dennica kotła par.
 — — замазка—obmurze; obmurowanie kotła par.
 — — арматура—osprzęt kotła par.
 — — точный гарнитуръ—obsada paleniskowa kotła par.
 Паровый кранъ—kurek parowy, zawór p.
 Паровая машина—silnik parowy.
 — — быстроходная—silnik parowy, szybkobieg.
 Паровой машины расходъ пара—rozchód pary silnika par.
 Паровая машина комманды—silnik parowy sprzężony.
 — — многоцилиндровая—silnik parowy, wielocylindrowy.
 — — трехцилиндровая—silnik parowy trójcylindrowy.
 Паровый молотъ—młot parowy.
 — цилиндръ—cylinder parowy.
 Паромъ—prom.
 Парораспределение—rozrząd pary.
 — водотливковое—rozrząd suwakiem.
 Парораспределительный механизмъ—stawidło.
 Парораспределительно-расширительный механизмъ—stawidło zmiennikowe.
 Парораспределеніе кулисами—rozrząd pary jazdmem lub jaztmowu.
- Пароструйный приборъ (нижекторъ)—strumieniowa parowa, smoczek.
 — вентиляторъ—dyszak parowy.
 Парусъ—żagiel.
 — на реяхъ—rejol (okręt).
 Паръ—para.
 — мятый—para wydychowa.
 — насыщенный—para nasyczona.
 — отработанный—para odlotowa.
 — перегрѣтый—para przegrzana.
 Парубокъ—przyłącze (odnoga przyłączna).
 Паукъ—pająk.
 Пальная лампа—lutownica.
 Пальникъ—lutownik.
 Пемза—pumeks (gąbczak).
 Пеньковый канатъ—lina konopna.
 Первичный—pierwotny (nawój, napięcie przetwornika) iel.)
 Переключитель—przełącznik (ol.).
 Переводная шпайра—przesuwnik (zwrotnicy (kol.)).
 Перегиба точка—punkt zwrotny.
 — полость—biegun zwrotny.
 Перегонка—przekraplanie.
 Перегрѣватель—przegrzewacz.
 Передача—wpręd; przystawka.
 Передаточное число—przełożenie, t. j. stosunek w przekładni.
 Пережечь—zeskwarzyć.
 Переишна воздуха—wymiana powietrza.
 — хода, механизмъ для оного—stawidło odwrotcze, s. nawrotcze, nawrotnica.
 Переплетъ дверной (оконный)—okładzina пр. odzwicy, ścieżcu, oboknia i t. p.
 Перепонка—przerona.
 Перестановка—przemiana (permutacja).
 Пересчитать—przełównić (ol.).
 Перезжигать—przepalić (wapno).
 Переѣздъ—przejazd (kol.).
 Периодъ—okres.
 Периодъ—częstotliwość drgawek (rozprądu) (el.).
 Поро веса—pióro wiosła; pióro steru.
 Перонъ, изатформа—wsiad, peron.
 Песководушка—dmuchawa piaskowa.
 Песочница—piasecznica.
 Пестикъ—stępor.
 Печь газовая—gaziak.
 — генераторная—czadnica (piec).
 — доменная—wielki piec.
 — и — об газоприемникъ—czadnia wielкого пьеса.
 — — газъ—czad wielкопечову.
 — — горниъ—gar wielкого пьеса.
 — — зашечникъ—spadki wielкого пьеса.
 — — колосникъ—gardziel wielкого пьеса.
 — — распаръ—przestron w. пьеса.
 — — тахта—szyb w. p.
 — — сырой ходъ—zimny bieg wielкого пьеса (gdy grozi zamazlisko).
 — известкованъ—wapienniak.
 — колосниковая—piec półczadnicowu.
 — съ насыщеннымъ топливомъ—piec zasypny.
 — обжигательная—prażak (kużn.).
 — пламенная—płomieniak.

- Печь ретортная—piec wygaźnicowy.
 — сварочная—złipiak, piec zlipczy.
 — тигельная—tyglak.
 Пила—piłak; piła.
 — для металла—piła do metalu.
 — круглая—piła tarczowa.
 — ленточная—piła taśmowa.
 — фигурная—wyrzynarka.
 Пирамида—ostrosłup.
 Пирометр—pyrometr.
 Питание мѣсто—punkt dosyłowy (el.).
 Плавание тѣлъ—pływanie ciał.
 Плавка—top (rodz. m.) (kuźn.).
 Плавление—topienie.
 Плавления теплота—cieplik (ciepło) topnie-
 nia.
 Плавающий предохранитель—bozpiecznik
 (topniakowy).
 Планиметр—powierzchnik, planimetr.
 Планъ расположения—plan położenia, p.
 sytuacyjny.
 Пластичный—ogniotny.
 Плата за отопление—ogrzewne.
 Платформа боковая пассажирская—wsiad
 przytorowy.
 Плавка—gwintnica.
 Планетъ—opłotek.
 Плита плоская—płyta płaska.
 Плоскость—płaszczyzna.
 — касательная—płaszczyzna styczna.
 — жесткая—płaszczyzna sztywna (kinem.).
 Плотина—jaz.
 Площадка зѣбятицы—zawrät (bud.).
 Площадь—pole; powierzchnia; plac.
 Плотушъ—kurzawka, mułek.
 Поверхность грунта—naziom.
 — прикосновения пламени—powierzchnia
 ogrzewana aralinami, powierzchnia opłom-
 niowana.
 — нагрѣва (котла)—powierzchnia ogrze-
 wana, p. ogrzewalna (kotła).
 Поверхностная конденсация—skraplanie na-
 przeronne.
 Поверхностный холодильник—skraplacz
 przeronowy.
 Повозка—wóz; wozidło.
 Поворотная машина—pokręcarka.
 Поворотный кругъ—obrotnica.
 Поглотитель дыма—obezdymiak.
 Погрѣшность наблюдения—błąd spostrzega-
 nia.
 Подъ нечи (ппр. пудлингового)—zarowisko
 (пр. pieca pudlingowego).
 Поддача ножа—podsuw noża; przesuw noża.
 Подвижное соединение валовъ—luźne sprę-
 żęgiecie wałów, a więc: suwliwe, wahli-
 we, giętkie, albo sprężynujące.
 Подвижный грузъ—obciążenie ruchome.
 Подвижной стужъ (стобка)—storczyk, jeżeli
 z jednego kawała drzewa; lisica (dwie
 lisice, para lisic), gdy dwa bale w po-
 staci dęb zastępują storczyk.
 Подкасательная—podstyczna.
 Подкладка—podkładka z nachwytem (kol.).
 Подкова диллиндрич.—korytu wałcowe.
 Подливное колесо—koło wodne podsiębierne.
 Подножка—chodnica (wzdłuż wagonu).
 Поднормаль—podnormalna.
 Подогреватель—podgrzewacz, ogrzewacz.
 Подпорная стѣпка—mur wsporczy.
 Подпоръ воды—podpró (wysokość podpar-
 cia wody).
 — пара—dławienie pary.
 Подпурада. плотина гауха—upust, jaz.
 Подпружная арка—podłącze (bud.).
 Подпятникъ—łożysko storcowe, spodnie.
 Подсыпка песку—podsyp piaskowy (pod
 posadę budowli).
 Подушка каменная—cios podpoduszkowy.
 Подтяжка—podbitka.
 Подшипникъ—łożysko, panewka.
 — качающійся—łożysko pochylne, wahliwe.
 — подвѣсной—łożysko wiszące.
 Подъемный козелъ—dźwignik.
 Подъемная машина—dźwignica, a więc dźwi-
 гуик; dźwigarka; dźwig; wyciągarka; wy-
 ciąg (korałniany).
 — гидравлическая—dźwignica hydrau-
 liczna.
 — сь пирякомъ—dźwig nurnikowy.
 Подъемникъ—dźwig; dźwignik.
 Подъемъ—podnios (wysokość podnoszenia),
 wznios (пр. w metrach); wzniesienie
 пр. w %).
 Показаніе—przeczyt (miern.).
 Поле вращающееся—pole wirujące (el.).
 — переменное—pole przemienne (el.).
 Поля науряженіе—natężenie pola (el.).
 Полезное давление пара—prężność użyt-
 kowa.
 Полезности диаграммы коэффициентъ—po-
 лота wskazy; pełnotliwość w.
 Поззунъ—krzyżulec.
 Полнота—wciąż.
 Политроническая кривая—krzywa politro-
 piczna.
 Полоса пояса—taśma pasa (пр. w blacho-
 wnic).
 Полосное желѣзо—płaskownik.
 Полотно—larowisko (plant) (kol.).
 Полотно—poddroże.
 Полуналивное колесо водное—koło wod-
 ne, śródbierne.
 Поля сточный—ściekiew (pod zbiornikiem
 wody).
 Полный путь—tor biegun, biegunowy.
 Полный вращенія—biegun obrotu.
 Полный уравниенія—równanie biegunowe.
 Полный момент инерции—biegunowy
 moment bezwładności.
 Полный система координатъ—układ sprę-
 żędnych biegunowych.
 Помость свалочный—zesuwnia, zrzutnia.
 Поперечина—podkład poprzeczny.
 Поплавочъ—pływак; zawór (kurek) pływa-
 кowy.
 Порохострѣльная работа—rozsadzania.
 Поручи—poręcz, podłącze.
 Поршень—tłok.
 — дисковый—tłok tarczowy.
 Поршневое кольцо—pierścień tłokowy, sprę-
 żyna tłokowa.

- Поршневой стержень—łoczysko.
— насось—pompa tłokowa.
Поршневая пути диаграмма—wykresowa drogi tłoka.
Постельный—położysty (np. kamień).
Пость машиниста—stań, stanowisko silniczego.
Потенциалъ—potencjał.
Потери железа—straty na żelazie (kuźn.);
Поминное колесо, водяное—koło wodne, podsiębierne.
Поясъ—pas.
— подъемной м.—taśma dźwignicowa.
Правильный ходъ печи—zdarny bieg pieca (kuźn.).
Предохранительный клапанъ—zawór bezpieczeństwa.
— козпакъ—kaganiec (żarówki).
Предѣльная нагрузка—obciążenie krańcowe.
— турбина—turbina odrzutna, o strumieniu ujętym.
Предѣлъ пропорциональности—granica proporcjonalności.
— упругости—granica sprężystości.
Преобразование координатъ—przemiana współrzędnych.
Препятствие—opór podniecony (el.).
Прессъ—tłocznia, lepiej tłoczarka.
— винтовой—tłocznia (lepiej tłoczarka) śrubowa.
— гидравлическій—tłocznia (lepiej tłoczarka) hydrauliczna.
Приведение къ ходъ—rozruszanie (np. silnika).
Приводные ремни кожаные—skórzane pasy napędne, albo rędniane.
Приводный валъ—wał rędniany (transmisyjny); w. napędny.
— канатъ проводочный—druciana lina rędniana, albo napędna.
Приводъ—rędnia.
— копный—kierat.
Призма—pryzmat, graniastosłup.
Проводка пара—dłot pary.
Проводникъ—a) przewodnik (ciało przewodzące elektryczność), b) przewód (prąd elektrycznego).
— воздушный—przewód zdawny (el.).
— полевой—przewód obojętny (el.).
— самондукционный—przewód samowznieśny (el.).
Проводность—przewodność (el.).
Проводъ замкнутый—obwód prądu (el.).
— обжелезный—przewód goły (el.).
— питательный—przewód dosyłowy (el.).
— распределительный—przewód rozsyłowy (el.).
— уличный—przewody uliczne, p. poduliczne.
Проводы наружные—a) przewód zewnętrzny (narpowietrzny), b) przewód skrajny.
Проволока—drut.
— пробирная—drut dozorowy (el.).
Провозочный канатъ—lina druciana.
— гвоздь—druciak.
- Провѣтривание естественное—przewietrzanie samoistne.
— искусственное—przewietrzanie pobudzone.
Провѣтывание прилмхъ—wytykanie (linii prostych)
Прогарная труба—płomieniówka (pionowa).
Прогнбъ—ugięcie.
Продольный изгибъ—wyboczenie.
Продуктъ—wytwór (wyrd).
Проекція аксиометрическая—półperspektywa.
Проекционный аппаратъ—rzutownica.
Прожекторъ—pajaznica.
Производительность—moc (silnika); wydajność (kotła); wytwórczość i t. p.
Прокатки процесъ—przebieg walcowania.
Прокатная—walcownia.
Прокатной сталъ отдѣлочный—walcarka wykończająca.
Прокадка—wkładka; uszczelka.
Пролетъ—rozpiętość.
Промежутокъ—rozkres (czasu).
Промежуточная платформа—wsiad międzytorowy (jednostronny lub obustronny).
Промежуточный розарваръ—pośredek, lepiej przelotnia (receiver).
Прони нажимъ—hamownica Prony'ego.
Пропорциональности предѣлъ—granica proporcjonalności.
Просачивание—przeciek (okrętl.).
— воды—przesiakanie wody.
Противопѣтривная сторона—strona zawietrzna (okrętl.).
Противодавление—przeciwcisnienie; przeciwprężność.
Протокъ жидкости—przepływ cieczy.
Профиль—obrys, profil.
— (зубца)—zarys (zęba).
Процентъ сложный—procent składany.
Процессъ—proces; przebieg; postępowanie.
Пружинить—sprężynować, lecz o zasobnikach elektrycznych: prądować.
Пружини игра—sprężynowanie.
Пружинящая труба мѣдная—wydłużka miedziana.
Прутьякъ—pręćny drawniane.
Пруііе—butwienie; butwieć (naprzemian w mokrem i w suchem).
Приближенное движение—ruch prostolinijny, ruch po prostej.
Прямоугольникъ—prostokąt.
Пульзомеръ—tętnik.
Пусканіе въ ходъ—rozruszanie.
Путепроводъ верхній—przejazd górą (kol.).
— нижній—przejazd dołem (kol.).
Путь—tor (kol.).
— вытяжной—tor wyciągowy.
— главный—tor główny (stacyi); tor zasadniczy (zwrotnicy) (kol.).
— запасный—tor boczny.
— нормальной колеи—kolej średniotorowa (normalny tor niemiecki).
— подѣздный—kolejka.
— подѣздной—kolej podjazdowa.

- Путь распределительный—tor rozstawczy (kol.).
 — сборный—tor zestawczy, tor zborny.
 — сквозной—tor przelotowy.
 — сортировочный—tor przetrządczy.
 — узкоколейный—kolej wązkotorowa.
- Путей скрещение—krzyżnia (kol.).
 Пути упирения—poszerzenie toru.
 Пылевая камера—odpylnia.
- Пята—czop spodni.
 — гребенчатая—czop grzebieniasty, spodni.
 — плоская—spodni czop pełny, płaski.
- Работа—praca.
 — индикаторная—praca wskazana.
 — полезная—praca pożytkowa.
- Работы сносность—możliwość pracy.
- Равновѣсие устойчивое—równowaga trwała.
 — неустойчивое—równowaga chwiejna (nietrwała).
 — безразличное—równowaga obojętna.
- Равнодѣствующая сила—wypadkowa siła.
- Равнобокая гиперболоа—hyperbola równoramіonna.
- Рабочий день—dzionka.
- Радиальная турбина—turbina promiennicza.
- Радиатор—grzejnik organkowy, organki.
- Радиус кривизны—promień krzywosci.
 — инверсии—ramię bezwładności.
- Разбивка (кривых)—wyznaczanie (krzywych).
- Разборка грунта—odsparanie gruntu.
- Разверточное зацепление—zazęбienie ewolwentowe.
- Развертывающая—rozwinęta (ewoluta).
- Развертывающаяся—rozwijająca (ewolutanta).
- Разъединительный прибор—wymykaldo; rozprzegadlo.
- Разжелобок—hultaj.
- Раззагаться—gnic.
- Разрыв—rozerwanie.
- Разряд—wypład (el.).
- Разрядная контактная вилка—pałak zdawny (el.).
- Разряжать—wypładniać (el.).
- Разстояние между осями—rozstawa osi (wózów i t. p.)
- Расчет массы—obliczenie objętości, o. mas.
- Разценка—nacen (kosztorys).
- Рама—oprawa; obwodzina (dachowa).
- Рамы—ostoja wagonu (podobnie ostoja parowozu), a jej części: главные рамы—ostojnica; буферный брус—czoławnica; поперечные балки—poprzecznicza; продольные балки—podłużnicza; диагональные балки—przekatnica.
- Рама дверная—odrzwiłca (bud.).
 — оконная—oknica.
 — высокообразная—oprawa rozsochata (stojąca); o. rozwidlona (leżąca).
 — тѣсопильная—piła tartaczna, lepiej trak.
 — паров. мапница—oprawa silnika par.
- Рамный рельс—opornica (zwrotówki).
- Ранкина формула—wzór Rankinowski.
- Раскос—zastzał.
- Раскос—pochylnik (w kratownicach bezstojcowych, przekatnik (w stojcowych).
- Раскос—krzyżuloc.
- Распорка—zastzał (bud.).
- Распор—przesłon (wielkiego pieca).
 — горизонтальный—paró poziomy, rozporó nr. sklepienia.
- Распределение обыкновенными золотыми—rozrząd suwakowy zwykły.
 — масс—rozmiieszczenie mas (ziemnych).
 — рычажное—nastawnica dźwigniowa.
- Распределительное помещение—rozrządnia (el.).
- Распределительная доска—rozdzielnicza (tablica rozdzielcza (el.).
 — доска—rozrządnicza (tablica rozrządna (el.).
- Распределительный диск—tarcza rozrządca.
 — палец—ksiuk rozrządczy.
- Раствор—zaprawa.
 — воздушный—zaprawa wapienna; z. zwykła; z. паровиетрна (bud.).
- Раствора разбухание—pęcznienie; pęcznieć.
- Расточка цилиндра, (станка для)—wytaczanie (na wytaczarce).
- Раствурь—kieliszek.
- Растяжение—ciągnienie.
 — нецентральное—ciągnienie mimoosiowe (pręta), с. мимосрэдковое (przekroju).
- Расход пара—rozchód pary, zużycie pary.
- Расширение—rozprężanie; rozszerzanie.
- Расширитель—rozszerzalnik.
- Рашля—farnik (raszpla).
- Реактивная турбина—turbina parowa.
- Реакция опоры—odpró podprory (opory, poduszki).
 — лкоря—przeciwwzbudzenie twornikowe.
- Реборды—obrzeże (na kole wagonowem).
 — набраніе—najeżdżanie obrzeża па...
- Ребро—żebro (nr. sklepienia odlewu).
- Регенераторное помещение—świeczalnia (w gazowniach).
- Регенераторъ тепловоі—odzysknicza ciepła.
- Регуляторъ давления пара—miarkownik prężności (pary).
 — съ мапником—miarkownik wahakowy.
 — псевдостатический—miarkownik omalniestateczny.
 — толки, тяги—miarkownik paleniska, m. ciągu.
 — центробѣжный—miarkownik odśrodkowy.
 — производтельности мапница—miarkownik energiczności.
 — непрямого дѣйствія—miarkownik pośrednio działający.
- Резервуар—zbiornik.
- Рейдъ—postań (okręt.).
- Рейка зубчатая—zębnica.
- Рельса верхняя грань—grzbiet lub wierzeh szyny.
- Рельсовый стык—styk (szyn)

- Ременная передача—napęd pasowy.
 Ремень спиной—pas odgrzbietny.
 Ремни—pasy.
 Реомюра градусы—stopnie Reaumur'a.
 Реостат пусковой—opornik rozruszny, rozrusznik.
 Реопоръ—pionik ustalony (ropor).
 Рессоры—sprężyna; resor (u wozów).
 Реторта—wugażnica (w gazowniach).
 Ретортное здание—wugażnia.
 Рефлекторъ—odblasznik.
 Рея—reja (okręt.).
 Ржавление железа—rdzewienie.
 Ригель—przejma (bud.).
 Рожокъ—palnik (gazowy).
 Ромбъ—ukośnik.
 Рубашка водяная—obchłodek.
 — паровая—ogrzewek (płaszcz parowy).
 Руда болотная—żelaziak łąkowy.
 — зернистая—żelaziak ikrzasty.
 — почочная—żelaziak nerkowaty.
 Рудъ обжигание—prażenie rud.
 Руды сортировка—dobieranie rud.
 Руконтка—korba ręczna, uchwyтка.
 — безопасная—korba zabezpieczona.
 Рулевая машина—pawracarka (na parowcach).
 — рубка—pomost sterniczny (okręt.).
 Рудъ балансирующий—ster odciażony.
 Руди ось—oś steru.
 Руда вентиляторъ—wietrzak Root'a.
 Ручка—perlik.
 Рыбина, кильсонъ—przowieź (okręt.).
 Рычагъ—dźwignia.
 — колесчатый—dźwignia kolankowata.
 — обратный—dźwignia dwuramienna.
 Рыжущее ребро—rzoż (ostrze).
 Ртутка самоохлаждающаяся—wjeża chłodnicza.
 — фермы—wykratowniki.
 — козениковая—ruszt.
 Рышето—sito, przesiewo (płocione); przetak (dziurowany).
 Рышетчатая арка—łuk kratowiany.
 — система—а) kratowie, b) ściana rozwozowa.
 — ферма—kratownica.
 Рышетчатый конденсаторъ съ искусственной тягой—chłodnica sztucznie przewietrzana.
 — — съ естественной тягой—chłodnica tężniowata.
 Рыдъ—szereg, rząd.
- Сажень—sażeń rosyjski.
 Сальникъ—dławница.
 — въ паропроводѣ—wydłużka dławnicowa.
 Самоиндукция—samowzniesienie, samowzniesanie, samowznieit (el.).
 Самоотражонія способность—samohamowność.
 Сарай вагонный—wozownia; wagonownia.
 — для осмотра вагоновъ—sprawdzalnia wagonów.
 Сбодчивать рельсы—łubczyć szyny.
 Сборка—zład.
- Сван острие—zaciós pala.
 Свадный ростверкъ—ruszt na palach.
 — кустъ—trójpal (wodnictwo).
 Сварочная печь—płomieniak.
 Сверхлиный стонокъ—wiertarka.
 — — для дерева—świdrownica.
 Сверло—świder, wiertło, wierlak.
 Свинецъ твердый—ołw twardy; ołw utwardzony.
 Свитокъ—zwój.
 Свободное пространство—luż.
 Сводъ—sklepienie.
 — цилиндрический—sk. kolebczaste.
 — монастырский—sk. kopankowate.
 — крестовой—sk. krzyzowe.
 — обратный—sk. odziemne.
 — боcharный—sk. kolebczaste, sk. półkolista.
 — купольный—sk. kopulaste.
 — чешский—sk. żaglasto, sk. czeskie.
 Свода нижняя поверхность—podnibienie sklepienia.
 — пауха—pachwina (sklepienia).
 — парусъ—połac sklepienia (ogólnie).
 — спина—grzbiet sklepienia.
 Сводчатый—sklepieniasty.
 Свѣтлой дворъ—światlnik.
 Свѣтъ каменно-газовый—światło gazowo-żarowe.
 Свѣта напряжение—jasność (np. powietrzchni oświetlonej).
 — сила—światłość.
 Свѣтлное вещество—światliwo.
 Свѣтъ—okar.
 Свѣча афнера—światłostka hefnerowska.
 — метровая—jasnostka metrowa.
 — портальная—światłostka obrotowa.
 Связь—ściąg.
 Связка головчая—ramię, para ramion (bud.).
 Сгоряемость—palność.
 Сгоряни продукты—spaliny.
 Сдвигоние—cięcie, przesuwание (wytrzym.).
 Сегментъ круговой—odcinek koła.
 — шаровой—czasza kulista (odcinek kuli).
 Секторъ круговой—wycinek koła.
 — шаровой—wycinek kuli.
 Сердечникъ—rdzeń odlewniczy.
 Сердцевинна—rdzeń.
 Сжатие—ciśnienie; ściskanie; dławienie; sprężanie; spręż.
 Сигнальная веревка—linka ostrzegawcza (w pociągu kol.).
 Сигналъ хвостовой—sygnal odtyłowy (kol.).
 Сила—siła.
 — свѣта—światłość.
 — электродвижущая—napięcie prądотворче.
 — — противодѣствующая—napięcie prądochłonne; przeciwnapięcie.
 Силусъ—wstawa.
 Синхронотормъ—rozrządник nadążny (el.).
 Система мѣръ абсолютная—bezwzględny układ miar.
 — кривыхъ—rój krzywych.
 Сифонъ—ssawa (lewar).
 Скать—półwozak (truck).

Скоба—szpona (bud.).
 Скорость—prędkość.
 — угловая—prędkość kąтова.
 Скребок механический—skrobaczka.
 Скручивание—kręcenie, skręcanie.
 Сложное сопротивление—wytrzymałość złożona.
 Сложные проценты—procenty składane.
 Слой—słój (drzewa).
 Слюда—luzszyk, mika.
 Смазка единичная, временная—zaolejanie dorywcze.
 — периодическая—zaolejanie okresowe.
 Смола—smoła.
 Смолистый—smolisty, smolnawy.
 Смоляки—karpinу.
 Смесь охлаждающая—mieszanina ochładzająca.
 — взрывчатая—mieszanка wzbuchowa. (siln. spalin.).
 Служебная защита—odśnieżenia.
 Служебный забор—plot odśnieжны.
 Служебный—odśnieжарка.
 Собачка—piesek.
 Соединение—złącze.
 — вазовъ—złączenie wałw; sprzęgło.
 — последовательное—złączenie osobne; s. параллельное—l. oboczne (el.).
 Соединить с землей—doziemienie, doziemić (el.).
 Создание опоздавшее—dopalanie pozaspalskowe.
 Сообщающиеся сосуды—naczynia skojarzone.
 Сопротивление—opór przewodn (el.).
 — индуктивное—opór wznieconу (el.).
 — нагибу—wytrzymałość na gięcie.
 — — продольному—wytrzymałość na wybozenie.
 — критическое—opór obezprądniający (el.) (może być pochłóncу, albo niezmożny).
 — материалw—wytrzymałość materiałw.
 — опорное—odpór (oddziaływanie podpró i t. p.).
 — от трения—opór tarcia.
 — переходное—opór na styku (prądu) (el.).
 — растяжению—wytrzymałość na ciągnięcie.
 — сжатію—wytrzymałość na ciśnienie.
 — скалыванию—wytrzymałość на cięcie (презывание).
 — скручиванию—wytrzymałość на kręcenіе.
 — сложное—wytrzymałość złożona.
 Сопротивления моментъ—moment wytrzymałości.
 Сопряженные диаметры—średnice sprzężone.
 Сопряженные точки—punkty sprzężone; punkty skojarzone.
 Сортировать—przerządzać (pociągi kolejowe).
 Сортировочная станция—przerządніа (kol.).
 Состояние покоя—stan bezруchu; bezруch.
 — установившейся—stan ustalenіа.
 Сосуд—naczynie.

Сохранение энергии—zachowanie energii, niezniszczalność energii.
 Сочетание—kombinacja.
 Спунка—odgrзbiecie, wezglówек.
 Спираль—spirala (krzywa zwojowa).
 Спица—ramię koła, spryca.
 Сплавъ—stop.
 Сплетение—splatanie, splót.
 Спускъ—spust (żeliwiака lub wielkiego pieca).
 Среда, действующая—czynnik.
 Среднее колесо—kolo wodne, śródbierne.
 Средняя кривая свода—krzywa pośrodkowa łuku, albo sklepienia.
 Сталь литейная—stal zlewna.
 — цементная—stal nawęglана.
 Стальная отливка—odlew stalowy, stalіwo.
 Станок винторезный—gwinciarка.
 — для выдѣлки шиповъ—czopіарка.
 — для выдѣлки шпунтовъ—wpusciарка.
 — для обработки дерева—obrabiарка дрzewа.
 — для обработки металловъ—obrabiарка metali.
 — для расточки цилиндровъ—wytaczарка.
 — дождевный—dłuciarка.
 — дыропробивный—przebijарка; dziurkarка (do dziurkowania blach).
 — зарубочный—zacinарка.
 — копировальный—obrabiарка do kopiowania, małpiарка.
 — сверильный для дерева—świdrownica.
 — — для металловъ—wierтарка.
 — строгальный для дерева—wiórarка.
 — для металловъ—strugownica (o suwającej się stolnicy; strugарка (shaping)).
 — стрѣлочный—zwrotnik (kol.).
 — токарный—tokарка; tarczownica (horbank).
 — фрезерный (паромочный)—gryzарка.
 Станъ прокатной—walcарка.
 — — двойной—dwójка walcарска.
 — — спаренный двойной—dwudwójка walcарска.
 — — ирготовительный—walcарка wstępна; w. przygotowawcza.
 — — тройной—trójка walcарска.
 — — универсальный—walcарка czterostopna.
 Станция конечная—stacja krańcowa.
 — скрещения—stacja krzyżна (kol.).
 — промежуточная—stacja pośrednia (kol.).
 — промежуточная—stacja oporzędca.
 — трансформаторная—przetwornica (el.).
 — электрическая—elektrownia.
 Статика—statyka.
 — жидких тѣлъ—hydrostatyka.
 Статический моментъ—moment statyczny.
 — регуляторъ—miarkownik stateczny.
 Стекло—szkło; szkлина (= szyba).
 — водостойное—szkło wodoskazowe.
 — с сѣткой—szkło na siatce.
 Стекольная—oszkliniарня.

- Стекольный заводъ—szkłownia.
 Степень надежности—stopień bezpieczeństwa.
 — неравномерности — stopień niejednorodności (ruchu).
 — полезного действия—sprawność.
 Стержень—sworzeń.
 — клапана—wrzeciono zawora (pokrętne); trzon zawora (niepokrętny).
 Стойка—pręt pionowy, stojak, stojec, słup.
 — (стулья)—stojec, słup.
 Стоило—staj.
 Стоки—odcieki, ścieki.
 Стоянка—postój.
 Строгальный станок—strugownica; strugarka; wibrarka.
 Стропила—krokiew więzਾਰова.
 Стропило—krokiew.
 — промежуточное—krokiew jałowa (nie więзਾਰова) (bud.).
 Стропильная нога разжелобочная—hultajnica.
 — — угловая—krawężnica.
 Стропильный прогонъ рѣшетчатый—plata z kratowia (kratownicowa).
 Стружки—otoczki, wióry.
 Струвний холодильникъ—skraplacz smoczковой.
 Стрѣлка—strzałka (łuku); skazówka; zwrotnica (kol.), rozjazd.
 — круговая—rozjazd w łuki (kol).
 — лѣвый—rozjazd lewozrotny.
 — накладная—rozjazd przeskokowy.
 — перекрестная английская — rozjazd krzyżny.
 — правая—rozjazd prawozrotny (kol).
 Стрѣлки точка перелома кризиса—załom (w krzyżownicy).
 Стрѣлокъ сдвѣтенеіе—rozjazd niedokrzyżny.
 — — лѣвое, правое—r. p. lewozrotny, prawozrotny (kol).
 — централизація — zespolenie zwrotnic (kol).
 Стрѣлочный подушка—płyтка podiglicowa (zwrotnicy) (kol).
 — рама—zwrotówka, t. j. iglica z opornicą i podparciem (kol).
 — улица—rozjezdnia (kol).
 Стрѣлочный брусь — podkład rozjazdowy (kol).
 — переходъ—przełącze rozjazdowe (kol).
 — — правый и лѣвый—p. r. prawozrotne i lewozrotne (kol).
 — переводный рычагъ—przestawiak (kol).
 — предѣльный знакъ—ukres rozjazdowy (kol).
 Ступа—stępa.
 Ступенчатый пиквиъ—koło schodkowate.
 Ступица—piasta (koła).
 Стыкъ рельсовый—złącze szyn.
 Стыки на вѣсу—złącze wiszące.
 — на шпальт—złącze podparte.
 — противоположаніе—złącza naprzeciwne.
 — въ переметку—złącza naprzemianне.
 Стыковой болтъ—śruba łubcza.
- Стыковая подкладка—podkładka złączowa (przyzłączowa lub podzłączowa) (kol).
 — прокладка—łuźnik (torowy) (kol).
 — шпала—podkład złączowy (przyzłączowy lub podzłączowy) (kol).
 Стыковое соединеніе—złącze szynowe.
 Стѣнка береговая—mur nadbrzeżny
 — боковая—ściana boczna (wagonu)
 — передняя albo лобовая—ściana czołowa (wagonu).
 — подпорная—mur wsporczy.
 — раздѣльная—jaz górny, wzgl. dolny (w obrotu koła).
 — (пар. котлов)—ścianka.
 Стяжка—zeszora; rozpora wyręгаjąca.
 Стяжной стержень—ściąg, zwora.
 Судна корпусъ—kadłub okrętu.
 — скелетъ—więźba okrętowa.
 — суточный пробѣгъ—droga na dobę (w miłach morskich).
 — неполюнарисия—staki niedożaglone
 Судно мезкосядшее—statek płytkobieny.
 — полное—statek pełnożaglony, pełnożaglowiec.
 Судостроеніе—okrętownictwo.
 Судовой каналъ—kanał spławny; k. żeglowny.
 Судходство, плаваніе—żegluga.
 Сферическій двухугольникъ—dwukąt kulisty (sferyczny).
 — трехугольникъ—trójkąt kulisty (sferyczny).
 — эксцесъ—nadmiar kulistości (n. sferyczny).
 Сцѣпленіе—zczepność; przyczepność (fl.) czepność (kol).
 Силучія гѣла—ciała syrkie.
 Сітка предохранительная—siatka ochronna.
 Сіть трубъ—sieć rur.
 Сіти отрѣзокъ—działka sieci (rur, przewodów el. i t. p.).
 Счетчикъ вагоновъ—zliczak wagonów (el.).
- Тавгенсъ—styczna.
 Тавкъ—przegroda (na naciąg wodny statku).
 Такезажъ—olinowana (statku).
 Телѣга—wóz.
 Телѣжа крана—kot żórawia.
 Температура—temperatura (ciepłota).
 — воспламененіи—temperatura zapalności; t. zapłomienienia (zapłonienia).
 — кипѣнія—temperatura wrzenia.
 — критическая—temperatura krytyczna.
 — плавленія—temperatura topnienia.
 Тендеръ—tender (kol).
 Теорія вѣроятностей—teoria prawdopodobieństwa.
 Тензорой аккумуляторъ—gromadnica ciepła, zasobnik ciepła.
 Темперонпроизводительность—wartość opałowa, lepiej ciepłikowa.
 — абсолютная—wartość ciepłikowa.
 Тензора—ciepło; ciepłik (na jednostkę).
 — испаренія—cieplik parowania.

Теплота пара—ciepłlik pary.
 — плавленія—ciepłlik topienia.
 — химическая—ciepłlik chemiczny.
 — эквивалентная единицы работы—ciepłlik równoważny jednostce pracy.
 Тензоры механической теории—mechanicz-
 na teoria ciepła.
 — проникание—przenikanie ciepła.
 Термометр—termometr.
 Течение обратное—przeciwprąd.
 — параллельное—sprąd.
 Тиски—ciski, kleszcze, duby.
 Тигельная сталь—stal tyglowa.
 Токарный станок—tokarka.
 Токарная (мастерская)—tokarnia.
 Тока напряжение— napięcie prądu (el.).
 — переменна—przemiana rozprądu (el.).
 — преобразитель—sprądniarka.
 — сила—wielkość prądu (el.).
 Токи блуждающие—prądy wałęsające się
 (el.).
 — круговые—prądy wicherzące (el.).
 Токъ—prąd.
 — двухфазный—dwuprąd (el.).
 — заряджающий—naprąd.
 — магнитный—dąz magnetyczny (lecz
 przepływ energii promieniującej).
 — многофазный—wieloprąd (el.).
 — переменный—rozprąd (prąd przemien-
 ны, el.).
 — превратить въ постоянный—sprąd-
 niać.
 — постоянный—sprąd (el.).
 — сильный—prąd wielki, (wielkoprądny)
 (el.).
 — слабый—prąd wątki, (wątkoprądny) (el.).
 — сопряженный—prąd skojarzony (el.).
 — трехфазный—trójprąd.
 Толь—smołowiec.
 Топка внутривная—palenisko wewnętrzne.
 — наружная—palenisko zewnętrzne.
 — нижняя—palenisko podolne.
 — передняя—palenisko odprzednie.
 — съ напышкою топлива—palenisko za-
 сурне.
 Топки потолок—podniebienie paleniskowe.
 Топливникъ—grzełwo.
 Топливо—paliwo.
 Торець—sterc, powierzchnia drzewa на ро-
 пречеснм przekroju pnia.
 Тормазы непрерывные—hamulce zespolone.
 Тормазъ—hamulec.
 — воздушный—hamulec powietrzny (kol.).
 — дифференциальный—hamulec (taśmowy)
 różnicowy.
 — съ храповиками—hamulec wychwyto-
 wy.
 Тормазная площадка—koziol (на wagonie).
 Тормазное колесо (дискъ)—koło hamulcowe.
 Тормазной динамометръ—hamownica.
 Тормазные колодки—klocki hamulcowe.
 Точильная машина—toczydło (toczak).
 Точильный камень—toczak.
 Точка бесконечно удаленная—punkt zani-
 ку, p. nieskończenie odległy.

Точка двойная—punkt podwójny, lepiej
 zdwojony lub dwoiisty.
 — изолированная—punkt odosobniony.
 — мертвая—punkt zwrotu.
 — перегиба—punkt zwrotu.
 Точки сопряженные—punkty sprzężone; p-
 skojarzone.
 Траектория—traktoya.
 Трансформаторъ—przetwornik (el.).
 — постоянного тока—przetwornica jedno-
 twornikowa (el.).
 Трапедія—trapez.
 Троніе въ покоѣ—tarcie w spokoju, t. w
 bezruchu.
 — добавочное—tarcie niejalowe.
 — при катаніи—tarcie przy toczeniu.
 — скользящее—tarcie przy ślizganiu.
 Тренія уголъ—kąt tarcia.
 Треугольникъ—trójkąt.
 Трехгранникъ—trójgrząd.
 Трехгранное железо—trójgrannik.
 Трехфазный генераторъ—trójprądnic; trój-
 prądник.
 Трехцилиндровая паровая машина—trójcy-
 lindrowy silnik parowy.
 Тригонометрія—trygonometrya (trójkątni-
 ctwo).
 Триангуляція—trójkątowanie (miern.).
 Труба—rura.
 Труба водосточная, настѣнный желобъ—
 deszczówka; rura opadna.
 — всасывающая—rura ssawna, rura ssaw-
 ца.
 — дымовая—komin.
 — дымоварная (пар. котл.)—płomieniów-
 ka (rozzioma).
 — жаровая (пар. котл.)—płomienica.
 — напорная—rura tłoczna, r. tłoczczą.
 — паропроводная—rura parowa.
 — подзорная—luneta.
 — прогарная—płomieniówka (pionowa).
 — пружинящая, мѣдная (гибкая)—wy-
 dłużka.
 — ребристая—żebrowka.
 — фасонная—kształtka.
 — чугунная съ расрубомъ—rura żeliw-
 na (lanożelazna) kielichowa.
 — — съ фланцами—rura żeliwna (lano-
 żelazna) kołnierzowa.
 Трубопроводъ—przewód rurowy.
 Трюмъ—zega (okręt.).
 — угловый, бумкерь—węglownia (на
 statku).
 Трюмный насосъ—pompa odnurna (okręt.).
 Тупикъ—tor ślepy.
 Турбина—turbina.
 — активная—turbina odrzutna (rozpędo-
 wa).
 — предѣльная—turbina odrzutna o stru-
 mieniu ujętym.
 — радиальная—turbina promiennicza.
 — реактивная—turbina naprowa.
 Тяго—ciężar; kadłub.
 Тяга—pociąg (wagonu (kol.); siła pocią-
 gowa; ciąg (kominowy); przewiew.

Тяговой приборъ—ciągło (wagonu kol.).
 Тягучесть материала—wisność (ciągliwość).

Уатта параллелограммъ — równoległobok Watta.

Угаръ—zgar, пр. в $\frac{1}{100}$; zgorzyny, пр. в kg.

Угловая скорость—prędkość kąтова.
 — точка—załom, punkt załomu.

Угловое ускореніе—przyspieszenie kątowe.
 — желѣзо—kątownik.

Угловые зубцы—zęby daszkowe, łopiej daskowa te.

Уголь—węgiel.

Угольный бункеръ—zasiek węglowy.

Уголъ естественнаго откоса—kąт zaszury.
 — предупрежденія взрыва — kąт зарпону przedzwrotowego (siln. spalin).
 — крученіи—kąт skręcania.

Уголъ рельсовъ—pełzanie szyn (kol.).

Ударный приборъ—zderzadło.

Ударъ—uderzenie; uderz.

Удлиненіе—wydłużenie; wydłuż.

Удлиная теплота—ciepłik właściwy.
 — потеря работы—stratność (pracy).

Удлиный вѣсъ—ciężkość właściwa.

Удлиное давленіе—prężność właściwa; ciśnienie właściwe.

Узелъ—węzeł. [Prędkość 1-go węzла=1 mila morska na godz.].

Узловая точка—punkt węglowy.

Указатель кривизны—wskaźnik krzywosci.
 — уклона—wskaźnik pochyłości (kol.).

Уклонъ—spad (miara), spadek (stosunek), pochyłość, stoczystość.
 — pochylnia.
 — (канна)—zbieżność.

Улицы проезжая часть—jezdnia.

Универсальный тарниръ—sprzęgło przogubowe.

Уплотненіе грунта—utłaczanie gruntu (bud.).

Упоръ—koźmił odbojowy (kol.).

Упругая линія—odkształcona (oś pręta).

Упругости модуль—spółczynnik sprężystości
 — предѣлъ—granica sprężystości.

Упряжной приборъ—sprzęgacz.

Уравненіе состоянія—równanie stanu.
 — дифференціальное—równanie różniczkowe.

Уравнительный приборъ—wydłużnik szynowy.

Уравновѣщенный золотникъ—suwak odciążony.

Уровень—poziomnica.
 — круглый—poziomnica okrągła
 — цилиндрической—poziomnica podłużna.

Усадка линейна металловъ—skurcz linijny.

Ускореніе—przyspieszenie.
 — касательное—przyspieszenie po stycznей.
 — нормальное—przyspieszenie po normalnej.
 — угловое—przyspieszenie kątowe.

Усиліе тяги—wysił (siła pociągowa).

Установительное кольцо—pierścień osadny, p. osadczy.

Устой—mur wezгловiowy, ściana w.

Устойчивость—stateczność.
 Ушка—ucho, oko, oczko i t. p.

Фальць—przyłga.

Фазъ магнитритель—faznik (el.).

Фасонная часть трубы—kształtka.

Факверковая стѣна—ściana rozworowa, ś. w rozwozy, mur pruski.

Ферберна кранъ—żóraw z łożyskiem podziemnem.

Ферма—wiązar (bud.).
 — висячая—wieszak.
 — параболническая—parabolnica.
 — оба поиса по кривої—dwuparabolnica (zwykła).
 — Паули—parabolnica skrzyżowana (układu Pauli'ego).
 — полунараболническая—parabolnica przyciągła.
 — прямоугольная—równoleglica.
 — промѣскуточная—belka drugorzędna.
 — рѣшетчатая—rozprzeczna.
 — со скотенными концами—trapezничa.
 — статически неопредѣлимая—belka lub dźwigar statycznie niewyznaczalny.
 — — опрошлмная—belka lub dźwigar statycznie wyznaczalny.
 — стропильный—wiązar (dachu, strzechy).
 — съ поной стѣнкой—blachownica.

Ферромарганецъ—żeliwo namanganione.

Фигурная пила—wyrzynarka.

Физическій маятникъ—wahadło fizyczne.

Фильтръ—filtr, przesącznik.

Филюсъ—topnik (fluspat).

Фокусъ—ognisko (paraboli i t. p.).

Фонарь буфурный—latarnia odtłowa (kol.).

Фортпелень—dzióbница (okręt.).

Фреза—gruz.

Фрезерный станокъ—grызarka.

Фрикціонное колесо—koło cienne.

Фрикціонная муфта—sprzęgło cienne.

Фундаментъ—posada.
 — закладывать—posadowić.

Фурма—dysza.

Характеристика—znamienna (prądnicу).

Хладноломкій—zimnokruchy (пр. żelazo).

Хлостовой молотъ—miot wahakowy z ogonem.

Хлонтчатобумажный канатъ—lina bawełniana.

Ходъ вилпа—skok śrubby.
 — всеомагательный—suw nierobocy.
 — мертвый—szcza ilość obrotów (prądnicу) (el.).
 — остряка—rozsuw śpica iglicowego.
 — порожный—jałowy bieg (silnika).
 — рабочий—suw robocy.

Холодильная машина—ozigbiarka.

Холодильникъ—skraplacz.
 — поверхностный—skraplacz przepонny, s. przeponny.
 — всприскивающий—skraplacz bezпрепонny; s. bezпрепонny.

Холодильник при искусствѣнномъ охлажденіи воды—skrapiacz o wodzie studzonej.

Холостой шкивъ—koło luźne, lepiej jałowe.

Хорда—ścięciwa.

Храповникъ—koło wechwytowe (uzębione).

Храповое колесо—koło wechwytowe (uzębione).

Цаифа—czop.

— поддерживающая—czop leżący.

Цѣфта отпуска—barwy naleciałe.

Цѣфта казенія желѣза—barwa żaru żelaza.

Цементация обратная—powrotne nawęglanie (kuźn.).

Центръ тяжести—środek ciężkości.

Центробѣжная выжималка (центрофуга)—wirówka.

— сила—siła odśrodkowa.

Центробѣжный маятникъ—wahadło odśrodkowe, w. stojkowe.

— моментъ (инерціи)—moment odśrodkowy.

— насосъ—pompa odśrodkowa.

— регуляторъ—miarkownik odśrodkowy.

Центростремительная сила—siła dośrodkowa.

Циклоида—cykloida.

Циклоидальное заѣзженіе—zazębienie cykloidalne.

Цилиндра полога внутреннее пространство—drąż cylindra.

Цилиндрическая подкова—kopyto walcowe.

— воздушная машина—dmuchawa.

Цилиндрическое зубчатое колесо—koło zębate, zwykłe.

— авено—piersielono.

Цилиндръ—walec (geom. i t. p.); cylinder (pompy i t. p.).

— паровой—cylinder parowy.

— (паровой) высокого давленія—cylinder wysokoprężny, c. mały.

— (паровой) низкаго давленія—cylinder niskoprężny, c. duży.

— (паровой) средняго давленія—cylinder średnioprężny.

Циссоида—cysoida (krzywa bluszczowa).

Циферблатъ—wskaźnica.

Цюколь—odziom (cokół).

Цѣпочное заѣзженіе—zazębienie palczaste.

Цѣпная линия—krzywa łańcuchowa.

Цѣпной колъ—kostur (miern.).

— насосъ—przelewnica paciorkowa.

Цѣпъ—łańcuch (mierniczy).

— параллельный—bosznica (przewodu)(r.l.).

— шарнирный, ц. Галла—łańcuch przegubowy.

Чашъ—naczynie, zbiornik.

— (сточный)—ściekiew; ściekiewka.

Чеканка—doszczelnianie.

Червякъ—ślimak.

Червячная передача—napęd ślimaczy, n. ślimakowy.

Чердакъ—poddasze, podstrzesze; nadscenie (w teatrac).

Черепина для конька—gąsior.

— желобчатая (голландская)—esówka (holenderska).

Черпальная машина albo землечерпалка—podłębniarka (draga).

Черпательная машина—podnośnica.

Четыреугольникъ—czworokąt.

Четырехгранникъ—czwórgrań.

Чистка—wyczyszka.

Чугунъ—żeliwo, żelazo lane; surowiec (wytwór wielkopiecowy).

— бѣлый лучистый—biała surowka promienista.

— домельный—surowka.

— зеркальный—surowka zwierciadlista.

— ковкий—żeliwo odwęglone, ż. kowalne.

— кремнистый—żeliwo nakrzemione.

Чугунно-литейная—odlewnia żelaza, żeliviarnia.

Цѣлкомъ путевой—wzorzec torowy.

Щагъ заѣзженія—podziałka kół zębatech.

Щабда паждачная—tarcz szmyrgłowa.

— подкладная—podkładka.

Щарнирная муфта—sprzęgło przegubowe.

— цѣпъ (п. Галла)—łańcuch przegubowy.

Щарнирный механизмъ—prostowód (wodziło po prostej).

Щарниръ какъ чевои—przegub zwornikowy.

— опорный—przegub wezglowiowy.

— шаровой—przegub gałkowy.

Щаровой кранъ—kurek pływakowy.

— поясъ—pas kuli, strefa.

— сегментъ—czasza kulista, czasza kuli.

— секторъ—wycinek kuli.

Щарочный станокъ—gryzarka.

Щарочка (фреза)—gryz (frez), gryzik.

Щаръ—kula.

Щатуный механизмъ—napęd korbowodowy, n. goleń korbowa.

Щатунь—korbowód, goleń korbowa.

Щахта—szyb.

— (подземной машины)—dźwigownia; szyb wyciągowy (górn.).

Щестигранникъ—sześciogran.

Щинодѣлательный станокъ—czopniarka.

Щипъ—podkowiak (do kucia koni); podkówczak (do podkówek na obcasach itp.).

Щириня—szerokość; szerz; rozbrzeźność.

Щприть—rozprza (okręt.).

Щпидъ канатный—koło linowe.

— приводный—koło napędne, krążek napędny.

— ременьный—koło pasowe.

— ступенчатый—koło schodkowane.

Щпуна—szkunic (okręt.).

Щпакъ волокистый—żużel rozwódkniony, wata żużlowa.

— зернистый—żużel ziarnowany.

Щпакое око—przelewka (żuźla) we wielkim piecu.

Щпифональная машина—szlifierka.

Щпюзная камера—komora przepustowa.

Щпюзъ—przepust; zasuwa.

Щпюзка—naparstek (na rurze).

Щповъ въ пахтесту—szew na zakładkę.

Шпапа—podkład.
 Шпангоут площадь—owręże (okręt.).
 Шпангоутъ—wrga (okręt.).
 — półwrg (okręt.).
 Шпиль—lon, lonok, zatyeczka.
 Шпунтовая стѣпка—rozgroda (bud.).
 Штанга—drążek; żerdzina (górn.).
 Штевень, ахтерштевень—tylnica (okręt.).
 Штемпель пробивающій—przebijnik (stempel).
 Штепель—wtyczka (el.).
 Штепсели гнѣздо—gniazdo wtykowe (el.).
 Штукатурка—wyrwa, tynk.
 — въ наброску—obrzutka.
 Штурмак—pomost odburzny (okręt.).
 Штурцерь—króciac.
 Шурпуль—wkrętka, wkręt (kol.).
 Шурфъ—rozkop.
 Шестигранное желѣзо—sześciogrannik.

Шцебель—tluczeń (szaber).
 Шцебяочный баластный слой—podtorze tluczniowe, łoże t.
 Шкоода—skobel, skobolek.
 Шетка—zdawa (prądnicu).
 Шетки державка—grabki (u prądnicu).

Эвольвента—rozwijająca (ewolwenta).
 Эволюта—rozwinięta (ewoluta).
 Эжекторъ паровой—smoczek parowy, przetwyskowy.
 Экваторіальный моментъ инерціи—równikowy moment bezwładności.
 Эккеръ—dajkąt przeziornikowy (miern.).

Эккеръ зеркальный—dajkąt zwierciadełkowy (miern.).
 — призматическій—dajkąt przyzmatowy (miern.).
 Эксплоатация, движение—ozysk (fabryki, kolei i t. p.); ruch kolejowy.
 Эксцентрикъ—wimobród.
 Электрический зарядъ—nabój elektryczny.
 Электродвигатель трехфазнаго тока—trójprądник.
 Элементъ мокрый—stadło mokre (el.).
 — соединительный—stadło odprężne (el.).
 — сухой—stadło suche (el.).
 Эллипс—śluzyny (w okręciarni).
 Эллипсоид—elipsoid.
 Эллипс—elipsa.
 Эллиптическое колесо—tarcz eliptyczna.
 — коромысло—prostowód eliptyczny.
 Энергия сохранение—zachowanie energii, niezniszczalność energii.
 Эпидиклоида—epicykloida.
 Этажъ нижній—przyziom, parter.

Ядро сѣченія—rdzeń przekroju.
 Якорный прорѣзъ—wspustka.
 Якорь—kotwica (okręt.); twornik (el.).
 — барабанный—twornik bębnowaty (el.).
 — брусковый—twornik opretowany (el.).
 — кольцевой—twornik pierścieniowaty, pierścieniasty (el.).
 — плоскій—twornik płaskopierścieniowy (el.).
 Якоря сегментъ—zwójka = działka twornikowa.
 Яма для поворотнаго круга—dół obrotnicowy.

Spis rzeczy tomu I i II,

ułożony w porządku alfabetycznym, z podaniem stronic, oraz tłumaczenia wyrazów na język rosyjski i niemiecki.

Liczby wskazujące strony tomu I są drukowane chudo: 137, 280, 45, 60.

Liczby wskazujące strony tomu II są drukowane tłusto: 24, 75, 638, 190.

Skrócenia podane kursywem w nawiasie przy wielu wyrazach wskazują, jakiego działu techniki wyraz dotyczy, i oznaczają:

bud. = budownictwo.
cpl. = ciepło.
cz. m. = części maszyn.
el. = elektrotechnika.
gaz. = gazownictwo.
kol. = kolejnictwo.
ktł. = kotły parowe.
kuź. = kuźnictwo.
mat. = matematyka.
mech. = mechanika.
mass. = budowa maszyn.
mier. = miernictwo.
most. = mostownictwo.

obr. = obrabiarki.
ogrz. = ogzewnictwo.
okr. = okrętownictwo.
ośw. = oświetlenie.
p. a. = przepisy austyackie.
p. n. = " niemieckie.
p. r. = " rosyjskie.
sil. = silniki.
st. b. = statyka budowlana.
T przed liczbą strony = tablica.
wod. = wodnictwo.
wytł. = wytrzymałość tworzyw.

Strony, podane przy każdym wyrazie, wskazują, kolejno o ile możliwości:

- przy tworzywach: pochodzenie lub cechy ogólnie, wagi i objętości, właściwości fizyczne, wytrzymałość, przewodnictwo ciepła i elektryczności, oraz główne zastosowania tworzywa (por. np. dąb, miedź i t. p.);
- przy wytworach: zasadniczy ustrój, podstawy obliczenia, teoretyczne i praktyczne, oraz główne zastosowania przedmiotów (por. np. cylinder, czop i t. p.).

Spis poniższy nie obejmuje broszurki z przepisami i prawidłami elektrotechnicznymi.

A.

Acetylen, ацетиленъ, Azetylengas 1082, 913
 Adiabatyeczna krzywa, адиабатическая кривая, Adiabate . . . . . 291 i n.
 Akumulator (el.) p. Zasobnik.
 Akumulator (gromadnica), аккумуляторъ, hydraulischer Sammler, (Wasser) Akumulator 719, 663, 666, 561
 Akumulatory zrzeszone, группа аккумуляторовъ, Gruppensammler 720
 Aksonometrya p. Półperspektywa 139
 Alabaster, алебастръ, Alabaster 81, 7
 d'Alembert'a zasada, принципъ Даламберта, d'Alembertsches Princip 205
 Algebra, алгебра, Algebra 43
 Alkohol, алкоголь, Alkohol 12, 314 i n., 722, 619, 605
 Alumintum p. Glin.
 Amalgam (rtęciowy) p. Podlewa ziercica diowa.
 Amoniak, амьякъ, Amoniak 277
 Amper, амперъ, Ampere 782
 Ampère'a pływacze prawidło, законъ Ампера, Ampersche Schwimmregel 796

Ampernik, амперометръ, пзмѣритель тока, Ampermesser 800, 861
 Amperodrut, ампероитокъ, Ampere Draht 816
 Amslera powierzechnik, изаниметръ, Амслера, A.-Planimeter 139
 Anker p. Kotew.
 Antioxyd, антиоксидъ, Antioxyd 68
 Antracyt, антрацитъ, Anthracit 533, 6, 323
 Antyfrukcyjny metal p. Metal przeciwcierney.
 Areometr, ареометръ, Areometer 12
 Arytmetyka, арифметика, Arithmetik 43
 Asfalt, асфальтъ, Asphalt 104, 7, 481, 627, 168, 197, 769, 187, 68
 Astroïda (krzywa gwiazdzista), астронда, Astroïde 114
 Atmosfera (= atm.), атмосфера, Atmosphäre 275
 Atomowe ciężary, вѣсъ атома, Atomgewichte . . . . . T. 1. T. 5
 Augit p. Sklistyn.
 Azbest, азбестъ, Asbest 7, 594, 305
 Azymutowy przyrządek p. Teodolit.

Liczby chude dotyczą stron tomu I.

B.

Baba (obr. bud.), баба, Bar, Fallgewicht
660, 156

Baba ręczna p. Taranek.

Balast p. Naciąg.

Balkon (obliczenie statyczne), балкон,
Balkon 385

Balwan żelaza (ingot), балванка, Eisen-
block 568

Bandaż koła p. Koła kolejowego obręcz.

Bankiet (bud.) p. Lawa.

Baraka (okr.), барка, Bark . . . . . 500 i n.

Barometr lewarkowy, сифонный баро-
метр, Heberbarometer 138

— naczynkowy, б. Фортона, Reisebaro-
meter, Gefäß-bar. 137

— sprężynowy, metaliczny б., пружинный б., Metallbarometer 138

Barometr stan, висота б., Barometer-
stand 276

Barwy nalociale stali, цвѣта отпуски
стали, Anlassfarben d. Stahls 18, 47

— żaru żelaza, ц. каленія жельза, Glüh-
farben des Eisens 313

Baszta wodna, здание воднаго бака,
Wasserturm . . . . . 340, pr. kol. r. 211

Bauksyt, баукситъ, Bauksit 540

Bawelna, хлопокъ, Baumwolle 481, 619,
488

Bazalt p. Stupień.

Bazyn'a wzór (wodnictwo), формула Ба-
зена, Bazin'sche Formel 255

Bąk p. Nawietrznik, Wietrzak odśrodkowy.

Beczka, бочка, Fass 137

Belka drewniana, деревянная балка, Holz-
balken . . . . . 112, 481, 628 i n.

— kołcem jednym owadzona, zresztą swobo-
dna, свободная балка (= свободная
защѣпная балка), Freitragер 373, 384
i n.

— oprawy (sil.), балка рамы, Balken,
Bayonette 928

— podpięta (bud.), Armierter Balken 172

— podniebienna (skrzyni paleniskowej),
анкерная балка, FeuerBuchsDecken-
Bügel, F. B. D.-Träger 1008, 381

— skłoniowa (bud.), составные брусья
на шпонкахъ, Verdübelter Träger 191

— o stalum przekroju, балка постоянного
сѣчення (= б. катанная б. полая),
Balken von konstantem Querschnitt
372, 379

— o stałej wytrzymałości na głębie, балка
равнаго сопротивленія изгибу,
Träger von gleichem Widerstande gegen
Biegung . . . . . 390 i n.

— swobodnie podparta, свободная лежачая
балка, Freiaufliegender Balken
372 i n., 658 i n.

— o stałej wytrzymałości na głębie, балка
равнаго сопротивленія изгибу,
Träger von gleichem Widerstande gegen
Biegung . . . . . 390 i n.

— swobodnie podparta, свободная лежачая
балка, Freiaufliegender Balken
372 i n., 658 i n.

— o stałej wytrzymałości na głębie, балка
равнаго сопротивленія изгибу,
Träger von gleichem Widerstande gegen
Biegung . . . . . 390 i n.

— o stałej wytrzymałości na głębie, балка
равнаго сопротивленія изгибу,
Träger von gleichem Widerstande gegen
Biegung . . . . . 390 i n.

Belka uzbrojona p. B. podpięta.

— wspornikowa, балка Гербера, Gerber-
balken 671

Belka wieloprzęsłowa, многопролетная б.,
Kontinuirlicher Tr., durchlaufender
Tr., Tr. auf mehreren Stützen 393, 661

— zrzębiona, составные брусья на зубьяхъ, Verzählter Tr. 191

Benzyna, бензинъ, Benzin 1082, 1083

Berlinka, берлина, Elbschiff, Oderschiff 272

Besemernia, бѣсемерная, Bessemer-
werk 559

Beton, бетонъ, Beton 95 i n., 7, 12, 627,
234 i n., 90

Bezpieczeństwa stopień p. Spółczynnik bezpieczeństwa.

Bezpiecznik (cz. m.), предохранительное
приспособление предохранитель,
Sicherheitsvorrichtung 678, 706, 715,
754 i n., 733

— topniakowy (el.), легкоплавный пре-
риватель, Schmelz-Sicherung 861

Bezruch (silnika, dźwiga i t. p.), состо-
яние покоя, Stillstand 736

Bezwnadność, инерція, Trägheit 206 i n.

Bezwodnik siarkawy, сірчаная кислота,
Schwellige Säure 12, 941

— węglowy, углекислота, Kohlensäure
12, 321 i n., 573 i n.

Beben linowy (linkowy), канатный (веревочный)
барабанъ (б. для каната),
Seiltrommel . . . . . 519 i n., 675

— łańcuchowy, цѣпной барабанъ, Ket-
tentrommel 529

— do pasa, барабанъ для ремней, Riem-
mentrommel 519

— przewojowy (= pociągarka), фрик-
ционный барабанъ, Reibungstrommel
678, 717

— stożkowaty (wyciągów) коническіи
барабанъ, kegelformige Seiltrommel 749

Bicie pali, забивка свай, Rammen 155

Bieg naprzód, silnika, ходъ впередъ, пе-
редній ходъ, Vorwärtsgang 883

— wsteczny silnika, задній ходъ, Rück-
wärtsgang 883

Biegun (= chwilowy punkt obrotu), по-
лость, Pol 154

— magnesu (el.), магнитный полюсъ,
Magnetpol 784

— powrotowy, полюсъ возврата, Rück-
kehrpol 157

— przyspieszenia, полюсъ ускоренія, Be-
schleunigungspol 158

— rozprądniczy i t. d., (el.) полюсъ
динамо, Pol der Wechselstromdy-
namo 846

— zwtotowy, полюсъ перегиба, Wende-
pol 155

Biel ołowiowa, свинцовое бѣзло, Blei-
weis 68

Bijak młota, баба молота, Hammerkopf
659

Błach—nadwyżki ceny, прилизы, Ueber-
preise 995

— skale, калибры листовыхъ металловъ,
Blechlehren 16, 41, 44, 46, 71

- Blach** uchybienia wagi, отступления въ вѣстѣ листовъ, Gewichtsabweichung der Kesselbleche 997
- — wymiarów, отступлений въ размѣрахъ, Abweichungen der Dimensionen der Kesselbleche 996
- a biała, бѣлая жельза, Weissblech 43, 183
- cienka, кровельное жельза, Feinblech 41, T. 40, *przer. niem.* 55, 183
- cynkowa, цинковые листы, Zinkblech 70, T. 71, 185, 338
- cynkowa, жельза, покрытое цинкомъ, Verzinktes Eisenblech 43, 183
- Blacha cynkowa** p. **Blacha biała.**
- Blacha czarna** p. **Bl. gładka.**
- dziurkowana, gelochtes Blech . . . 41
- falowana (guziej falista), волнистое жельза, Wellblech 43, 338, 365, 385 i n.
- — głęboko falowana (dźwigarowa), ба- зочное вол. жел., Trägerwellblech 45 365, 183, 187
- — płytkofalowana, позогое в. ж., flaches W.-B. 44, 305
- — sklepieniasta, сводчатое вол. жел., gewölbtes Wellblech, bombirtes W. 45, 338
- gładka (czarna), листовое жельза, Glattes Blech, Schwarzblech 40, 183
- gruba, листовое, котельное жельза, Grobblech 41
- karbowana, рифленое жельза, Riffelblech 43
- kotłowa, котельное листовое жельза, Kesselblech 995 i n., 1009 i n., 41 p. n. 54, *normy wyrcb.* 63 i n.
- miedziana, листы красной мѣди, Kupferbleche . . . . . 73, 332 i n., 183
- miedziana (powleczona miedzią), жел- тѣзо, покрытое красною мѣдью, Verkupfertes Blech 43
- okrętowa, листы для судовыхъ корпу- совъ, Schiffsblech 42, p. n. 54
- ołowiana, свинцовые листы (рольный свинецъ), Gwalzte Bleiplatten (Rollblei) 73, 169, 182
- ołowiona, жельза покрытое сви- нцомъ, Verbleites Eisenblech 43, 169, 183
- ponikłona, жельза, покрытое никке- лемъ, Vernickeltes Bl. 43
- sklepieniasta, сводчатые. цилиндри- ческіе листы, Tonnenblech, Hange- blech 42
- wzorzysta, Zierblech 41
- Blacha zbiornikowa** p. **Bl. okrętowa.**
- żelazna, жельзанный листъ, Eisenblech p. n. 53, p. r. 61, *normy wyrcb.* 63
- Blachownicza**, балка со синопкою стѣн- кою, Blechträger, Blechbalkenträger 640 i n., 345, 673 i n.
- Blachówka** (dachówka blaszana (*bud.*)), Blechdachpfanne. . . . . 182, 186 i n.
- Blackband** p. **Żelazniak węglowy.**
- Bląd** spostrzeżenia, погрѣшность наблю- деній, Beobachtungsfehler 88
- Błądów** teoria, теория погрѣшностей, Theorie der Beobachtungsfehler . . . 88
- Blotnik**, собиратель гризи, Schlamm- sammler, Schlammfang 990
- Blyszcz ołowiany**, свинцовый блескъ, Bleiglauz 73
- żelazny, жельзанный блескъ, Eisenglanz 336
- Bocznik** (el.), индукторъ съ шунтовой обмоткой, Magnetschenkel mit Neben- schlusswicklung . . . . . 807 i n.
- Boisko**, нозь, Lehmestrich 88
- Bojnia**, залъ для гимнастики, Turnsaal 199
- Bojowiec** (okr.), линейное судно, Li- nienschiff . . . . . 457, 492 i n.
- Brama** z dźwigarką, мостовой кранъ, Feststehender Bockkran 710
- Bronz** (spiz), бронза, Bronze 75, 8, 314 i n., 332
- nąfosforzony, фосфористая б., Phos- phorbronze 75, 8, 332, 337
- nagliniony (glinowy), алюминиован б., Aluminium-B. 7, 333
- Browar**, пивоваренный заводъ, Brauerei 204
- Brózda walca** (*kuś*), борозда прокатна- го валка, Walzenfurche 569
- Bruk**, мостовая, Pflaster 190, 757, 769
- Brunirowanie** (nadtlenianie) żelaza, во- ропение жельза 67
- Brygantyna** (okr.), бригантинъ, Brigant- tine 503
- Bryła obrotowa**, тѣло вращения, Umdreh- ungskörper 138
- Budowla drogowa**, искусственнымъ соору- жения, Kunstbau p. kol. r. 207, 209, 214
- w rozwoju, фахверковые постройки, Fachwerkbauten 204
- Budowli** kosztu, стоимость строеній, Kosten von Bauwerken 201
- trwałość, продолжительность служ- бы строеній, Dauer von Bauwerken 201
- Budowa spodniu kolei** p. **Poddroże.**
- Budowa wierzchnia** kolei, верхнее стро- ение жел. дор., Oberbau der Eisenbahn 270 i n., *przer. ros.* 208
- Budowlane** przepisy, строительные пра- вила, Bauvorschriften p. a. 633, 341, p. n. 338 i n., 627 i n., p. r. 340
- Budownictwo**, строительное искусство, Hochbau . . . . . 149 до 204
- Budulec**, стропильный дѣсь (дѣсьной матеріалъ), Bauholz 110 i n., 333 i n.
- Budynki** fabryczne, фабричныя здания, Fabriksgebäude 203
- kolejowe, железнодорожныя построй- ки, Bahnggebäude *przer. ros.* 209 i n.
- na silniki (silnie), машинныя по- мѣщения, Maschinengebäude. 204

Budynków oddalenie od kolei, приближение строений къ пути, Abstand der Bahn von Gebäuden *przer. n. 229 p. r. 221*

Bufor gumowy p. Odbój.
Buk, букъ, Rotbuche 114, 7, 627, 481, 107
Burta okrętu (okr.), бортъ, Bord . . . 458
Busola, буссоля, Bussola . . . 131 i n.
But (bud.), батмакъ, Schuh . . . 172

C.

Cal wodny (lep. wodniczy), водяной дюймъ, Wasserzoll 274

Całkowite wzory, формулы интегрирования, Integralformeln 74

Carga p. Odrawica.

Cechstein, Zechstein 80

Ceglica, Grosser Ziegelstein 541

Cegła, кирпичъ, Mauersteine 85, 157, 481, 334 i n., 619, 960, 1035

— ogniowala, шамотный кирпичъ, Chamottesteine 86

— na rąb, Rollschicht 158

— żużlowa, Schlackenziegel 84

Celowanie (miern.), засѣчка, das Einschneiden 143

Celownica (miern.), алидада, кипрегель, Alhidada, Kippregel 128, 133

Cement, цементъ, Cement 91, 481, 314, 334 i n., 619, 68

Cement drzewny p. Warstwiec.
 — rzymski, романскій цементъ, Roman-cement 91

Cementu warunki dostawy, условия приемки цемента, Normen für Lieferung des Cementes *przer. n. 92, p. r. 93*

Cementowanie żelaza lub stali p. Nauglanie żelaza lub stali.

Cementowiec, цементные камни, Cementstein 97

Centralne ogrzewanie p. Ogrzewanie zespolone.

Ceownik, коробчатое желѣзо, E-eisen; U-eisen . . . . . T. 31, T. 38

Cewa (bobina wyciągarki), катушечный барабанъ, катушка, Bobine 748

Charakterystyka (znamienna) miarkownika, характеристика регулятора, Charakteristik des Regulators 624, 631

Chlorek cynkowy, хлористый цинкъ, Zinkchlorid 109

Chłodnica (wielkiego pieca), водяной ящикъ, Kühlkasten 541

— z kominem, конденсаторъ съ трубою, Kaminkühler 941

— sztucznie przewietrzana, конденсаторъ съ искусственной тягой, Geschlossenes Gradierwerk 940

— tężniowata, рѣшетчатый конденсаторъ съ естественной тягой, Offenes Gradierwerk 940

Chłodnik (gaz.), конденсаторъ, Kondensator 919

Chłodzarnia, охладительное помещеніе, Kühlenlage 788

Chodnica wagonu, Laufbrett 371, 421

Chodnik, тротуаръ, галлерей, Fussweg, Steg, Laufsteg 757, 768, 388

Chrom, хромъ, Chrom . . . . . 2 i n., 552

Chropowatość (hydraulic), шероховатость, Raubigkeit 250, 255

Chylnik (= noga żorawia rozkraki), подвижная стрѣлка, Hintermast des Mastenkranes 686

Ciało jednolite, однородное тѣло, Homogener Körper 172

Ciąg (kominu, kotła), сила тяги, Zugstärke 958, 1009

Ciągnica (kolejki linowej), тянущій канатъ, Zugseil . . . . . 438 i n.

Ciągnięcie (wytrze.), вытягивающее напряжение, Zugspannung 327, 343

Cieplik, t. j. ciepło na jednostkę (p. ciepło), теплота, Wärme 311

— chemiczny, тепловая энергия, Wärmetönung 792

— całkowity, общее количество теплоты, Gesamtwärme 283, 1125

— cieczy, теплота жидкости, Flüssigkeitswärme 283, 1130

— parowania, теплота испаренія (= скрытая теплота), Verdampfungswärme . . . . . 283 i n., 321, 1130

— paru, теплота пара, Dampfwärme 284, 1130

— topnienia, теплота плавленія, Schmelzwärme 320

— właściwy, удѣльная теплоемкость, = удѣльная теплота, spec. Wärme 316 i n., 277

— — spalin, удѣльная теплота продуктовъ горѣнія, Spezifische Wärme der Verbrennungsprodukte 317, 952, 1085

Cieplikowy równoważnik pracy, теплота эквивалентная единице работы, Wärmeäquivalent der Arbeitseinheit 1126, 325

Ciepło, теплота, Wärme 311 do 326, 1126

Ciepło utajone p. Cieplik parowania.

Ciepła napływ, przepływ i wypływ (ogr.), передача теплоты, Wärmeübergang 617 i n.

— przenikanie, передача т., W. übergang 326, 1127, 617, 589, 952, 975

— wydajność z grzejników i pieców, передача теплоты, Wärmeabgabe 592 i n.

Ciepłotki rozmaite, единицы теплоты, Wärmeeinheiten . . . . . T. 964

— a metryczna (= с. kilogramowa, kalorya), единица теплоты (калорія), Wärmeeinheit . . . . . 316, T. 964

— gramowa, граммokalорія, Grammwärmeinheit 790

Cieśnina powietrzna (el.), воздушное пространство, Luftraum 819, 823

- Cięcio** (*wytr.*), сдвигающее напряжение, Schubspannung 330, 349, 354, 400
- Cięciw kołowych długości**, длина хорды круга, Kreissehnenlänge T. 36, 37
- Cięgło** (*kol.*), тягловой приборъ, Zugvorrichtung 863
- Cięgno**, гибкое тѣло, Zugorgan (= Faden) 232, 335, 470
- Ciężarów** прędkość podnoszenia, скорость подъема грузовъ, Hubgeschwindigkeit der Last.
- — — — — dźwigami 720 i n., 733, 737
- — — — — dźwigarkami 677
- — — — — suwnicami 695, 703, 710
- — — — — zórawiami . . . . . 688 i n., 712, 726
- Ciężkość** właściwa ciał stałych, удѣльный вѣсъ твердыхъ тѣлъ, spezifisches Gewicht fester Körper 7
- — — — — cieczy, уд. в. жидкостей, sp. G. flüssiger Körper 10
- — — — — gazów, уд. в. газовъ, sp. G. der Gase . . . . . 6. T. 277
- — — — — wody, уд. в. воды, sp. G. des Wassers 310
- Cios** (*bud.*), зацепаемый камень, тесаный кам., Quaderstein 157, 641
- Cisnienie** (*wytr.*), сжимающее напряжение, Druckspannung 329, 343 i n.
- — — — — hydrostatycznie, гидростатическое давление, Hydrostatischer Druck 236
- Cisnienie przyspieszenia mas** p: Nacisk przyspieszenia mas.
- Clapeyron'a** równania, уравнения Клапейрона, Clapeyronsche Gleichungen 284, 394
- Clausius'a** termiczna funkcya, функция Клаузиуса, Clausiussche Temperaturfunktion 292
- — — — — prawo, законъ Клаузиуса, Satz von Clausius 1127
- Cofnięcie** tłoka, ходъ поршня назадъ, Kolben-Rückgang 883, 884
- Cowper'a** nagrzewnica, аппаратъ Коупера, Cowper-Winderhitzer 544
- Ćwiercownik**, колонное желѣзо, Quadranteisen . . . . . 20, T. 33
- Cyferblat* p. *Wskaźnica*.
- Cykloida**, циклоида, Cykloide 112
- Cylinder**, цилиндръ, Cylinder 421, T. 579, 576 i n., 1114
- Cylinder parowy**, паровой ц., Dampfcylinder 577, 398, 519, 920
- — — — — niskoprężny (с. duży), цилиндръ низкаго давления; ц. расширительный; ц. большой, Niederdruckcylinder 848 i n., 924
- — — — — rozdwojony, шарный цилиндръ, geteilter Cylinder 872
- — — — — średnioprężny, с. średni, цилиндръ средняго давления, Mitteldruckcylinder . . . . . 864 i n.
- — — — — wysokoprężny (с. mały), цилиндръ высокаго давления, Hochdruckcylinder 849 i n., 924 i n.
- — — — — a parowego dna, динце п. п., angegossener C.-Boden 418, 519, 920
- — — — — osprzet, арматура п. п., Ausrustung d. D. . . . . 926 i n., 398, 519
- — — — — pokrywa, крышка п. п., C.-Deckel 418, 519, 921
- — — — — przestrzeń sekodliwa p. Przestrzeń sekodliwa (*niedosuwonia*) . . . . .
- — — — — strona przednia, tylna, od pokrywy, od krzywulca p. Odkorbowa, kulkorbowa strona cylindra 862
- Cylindrów** parowych sadowienie, установка паровыхъ цилиндровъ, Stützung der Dampfcylinder 922
- — — — — sprzężonych stosunek objętości, отношение объема пар. цѣл. машинъ компаундъ, Volumenverhältniss der Compoundmaschinen 863 i n., 873 i n., 396
- Cylinder pompy**, насосный цилиндръ, Pumpencylinder 570, 770
- — — — — silników spalinowych, цилиндръ двигателя дѣйствующаго газами горения, Cylinder d. Verbrennungsmot. 1114
- — — — — tłoczkarki (gorzej tłoczni), цилиндръ прессы, Presseylinder 421, 577, 664
- Cyna**, олово, Zinn 74, 2 i n., 314 i n., 333, 619, 789 i n., 67
- Cynfolia**, Zinnfolie (Stanniol) 74
- Cynk**, цинкъ, Zink 70, 2 i n., 627, 314 i n., 333, 619, 789 i n., 67
- — — — — odlewny, литой цинкъ, Schmelzzink 72, 7
- Cynkara**, Zinkara 67
- Cysoida** (krzywa bluszczowata), циссоида, Cissoide 119
- Czad wielkopiecowy**, газъ доменныхъ печей, Hochofengas 544 i n., 1079, 1083
- Czadnia** wiekiego pieca, газопищникъ домы, Gasfang des Hochofens 545
- Czadownica** (*gaz.*), генераторъ, Gas-Generator 917
- Czapa** nad kapelem spalinowym, заслонка дымоваго люка, Rauchglocke 1030
- Czasza** kulista (odcinek kuli), шаровая сегментъ, Kugelabschnitt (Kugelkalotte) 135, 177, 178, 191
- — — — — (*gaz.*), колоколъ газгольдера, Glockendecke 922
- Czekan**, широкая кирка, Breithacke 261
- Czelnść** (wsadowa pieca) (*kuź.*), дверцы, дверь. Offentbüroffnung 558
- Czepiec** (*bud.*), башмакъ, Schuh 173
- Czerpność**, Adhäsion 904, 910
- Czerpak** (w przewietrzniku), ξ конья, Schöpf-Schaukel 785, 789
- Czerparka** (pogłębiarka), черпательная машина, Baggermaschine 716
- Czerpnia** (powietrza) (*ogrz.*), воздухоприемникъ, Entnahmestelle der Luft 585
- Czołownica** (*kol.*), буферный брусъ, Pufferbohle . . . . . 405, 414 i n.

- Czop**, цапфа, шпиз, Zapfen 223, 468, 559, 843
- grzebieniasty, гребенчатая л., Kammerzapfen 224, 492, 523
  - kołcowy, цапфа, Stirnzapfen 489
  - korbowy, и. кривошипна, Kurbelzapfen 556, 1112, 559, 480, 520 i n.
  - leżący, поддерживающая цапфа, Tragzapfen 225, 489
  - kulisty, цапфа шарообразная, Kugelzapfen 225, 491
  - nadwodny, подводная пята, Ueberwasserzapfen 843, 847
  - pionny (obrotnicy) (kol.), средняя пята, Mittelzapfen, Königszapfen 318
  - podwieszony, висячая цапфа, Hängezapfen 843
  - podwodny, нижняя пята, Unterwasserzapfen 843, 847
  - pośredni, средняя пята, Mittelzapfen 843
  - stojący (= storcowy), цапфа вертикального вала, пята вала, Stützzapfen 224, 491
  - storcowy pełny, płaski, плоская полная пята, ebener Spurzapfen 224, 491 843
  - pierścieniasty, козьецвая пята, ringförmiger Spurzapfen 224, 492, 843
  - wierzchni, верхняя пята, Endzapfen 843
  - wał korbowego, шейки коленчатого вала, Kurbelwellenzapfen 556, 1112, 558, 480, 521
  - widlasty (bud.), сквозной шпиз, Schlitzzapfen 170
- Czopa** grzanie się, нагревание цапфы, Warmlaufen des Zapfens 491, 514, 1143
- smarowanie, смазка цапфы, Schmierung des Zapfens 227, 513, 828, 930
- Czopiarzka**, шпоздательный станокъ, Zapfenschneidmaschine 688
- (Czopuch**, борова, Fuchs 956, 901, 556
- a zasuwka, заслонка борова, Rauchschieber 1639
- Czworokąt**, четырехугольникъ, Viereck 130, 175, 187
- Czworolistek (mat.)**, четверолистникъ, Vierblatt 119
- Czworosuw (siln. spal.)**, четырехтактъ, Viertakt 1078
- Czynnik**, действующая среда, Medium 941, 1125
- całkujący, интегрирующий множитель, integrierender Faktor 84
  - ów tablica, таблица простых множителей, Faktorentafel . . . . . Т. 39
- D.**
- Dalton'a** prawo, законъ Дальтона, Dalton'sches Gesetz 278
- Dach** (strzecha), крыша, Dach 169 do 190, 705
- Dach angielski**, английская крыша, englischer Dachbinder 706
- brogowaty, шатровая крыша, Zeltdach 173, 707
  - dwuchylny, двускатная крыша, Satteldach 170
  - dwuścięty (czterochylny), вальмовая крыша, Walmdach 172
  - jednochylny, односкатная крыша, Pultdach 160, 172
  - jętkowy, стропила съ затяжкой, Kehlbalkendach 725
  - kolebczasty, сводчатая крыша, Tonnondach 173
  - krokwiowy, крыша со стропильными ногами, Sparrendach 173
  - żelźniowy, крыша съ прогонами, Feltendach 173, 184
  - namiotowy p. D. brogowaty.
  - sklepieniasty, бочарная крыша, freitragendes Tonnendach 185
  - wielokrotny, пилообразная крыша, sägeförmiges Dach, Scheddach, Paralleldach 173
  - wieżowy, Thurmspitze 716
- Dachów** pochyłości, наклонъ крыши, Dachneigungen . . . . . 179 i n.
- wagi własno i obciążenie, вѣсъ и нагрузка крышъ, Eigengewicht u. Belastung der Dächer 309, p. a. 634, p. n. 630
- Dachówka** (strzechówka), черепица, Dachziegel 87, 85, 179
- Dąjkąt** dwuzwierzciadełkowy (mier.), зеркала подъ угломъ 45°, Winkelspiegel 123
- przyzmatowy, треугольная призма, Winkelpisma 123
  - przeciwnikowy, вѣкертъ, Winkeltrammel, Winkelkopf 123
- Dalmierz (mier.)**, дальномѣръ, Distanzmesser 138, 242
- Dąb**, дубъ, Eiche 7, 13, 481, 627, 317, 333 i n., 113
- Dąż** magnetyczny (el.), magnetische Strömung, м. Fluss 784, 786, 844
- Dążność**, направление, Sinn einer Richtung 796 i t. p.
- sił, направление силъ, Kraftrichtungsinn 797
- Delta** (rodzaj stopu), дельта-металлъ, Deltametall . . . . . 76, 332 i n.
- Dennico (lit.)**, днища съ отогнутыми бортами, umgezogener, gekrempter Boden 1012, 996
- płaskie i wupklone, плоскія и выпуклыя днища котловъ, gekrempte, flache u. gewölbte Kesselböden Т. 998 do 1005, Т. 1020 i n.
- Depolaryzacja (el.)**, деполаризація, Depolarisation 808
- Deptak**, ступенчатое колесо, Steigrad 803

Liczby tłuście dotyczą stron tomu II.

- Deska** (*mier.*), монозальная доска, Mens-tischplatte 132
- Deski giprowe** (*bud.*), гипсовые доски, Gipsdielen 90
- Deskowanie** (*opierzenie*) (*bud.*), досчатая подшивка, Schalung 170
- Deszczak**, гвоздь для досокъ, Brottingel 181
- Deszczówka** (*bud.*), водосточная труба, Abfallrohr 189
- Dinas**, Dinasteine 87, 560
- Dławienie** (*strumienia cieczy*), сжатие струи, Kontraktion 240
- **paru**, подпоръ пара, сужение струи пара, Dampfdrosslung 1132, 849, 860, 646
- Dławik**, буксъ сальника, Stopfbuchsbrille 549, 219
- **a kolnierz**, фланша буксы сальника, Flansch der Stopfbuchsbrille . . . 549
- Dławikowa dokrętka**, гайка буксы сальника, Ueberwurfmutter 550
- **śruba**, болтъ буксы сальника, Stopfbuchsbrillenschraube 549
- **tuleja**, втулка буксы сальника, Stopfbuchsaugę 549
- Dławnia**, сальниковое вл. пространство, Stopfbuchsgehäuse (S.-B.-Büchse) 549
- Dławnica**, сальникъ, Stopfbüchse 549, 219, 1142
- **wstawiana**, вставной сальникъ, Stopfbuchseinsatz 925
- Dławniany kolnierz**, фланша сальника, Flansch am Stopfbuchsgehäuse . . . 549
- Dławniiana śruba**, болтъ сальника, Stopfbuchsschraube 549
- **tuleja**, грудь-буксы, Grundring . 549
- Diuciarka** (*obr.*), долбежный станокъ, Stemmmaschine 869
- Diuto**, ручное зубило, Handmeissel . 47
- Diuz statku** (*okr.*), длина судна, Schiffslänge 479
- Dmuch** (*kuźn.*), дутье, Wind 543, 565, 561
- Dmuchawa**, воздуходувка, Gebläsemaschine . . . . . 790 до 799, 616
- **kuźnicza**, горнозаводская в., Hüttenwerkgebläse . . 780, 791, 296, 543, 561
- **łokowa**, цилиндрическая воздуходувная машина, Cylindergebläse 781, 790
- **śrubowa**, винтовой вентиляторъ, Schraubenventilator, Schraubenradgebläse 789
- **wielkopięcowa**, воздуходувка доменных печей, Hochofengebläse . . . 791
- Dna okrągłe**, днища круглыя, Cylinderboden 1012, 420
- Dno kotła**, плоское дно котла, flacher Kesselboden *nadto p. dennice* 1012, 1025
- Dniówka**, подоящина, Tagelon 162, 804
- Dobijał**, штебель для чеканки, Stemmeisen 582
- Dociągacz pasa**, приборъ для натяжки ремней, Riemenspanner 477
- Dociskanie parą** (*w młotach*), дѣйствие верхняго пара, frischer Oberdampf-Druck 661
- Dotatki do silnika** (*parowego*) (*osprzęt*), арматура пароваго двигателя, Ausstattung der Dampfmaschinen . . 930
- Doleryt** (*tw.*), дозеритъ, Dolerit . . . 79
- Dolomit** (*tw.*), доломитъ, Dolomit 80, 7, 537
- Dolot pary** (*sil.*), притокъ пара, Dampfzuleitung; Nacheinströmung 927, 860, 876
- Domknięcie wlotki i t. p.** (*domykać, domykanie*), отсѣчка пара, Dampfspernung . . . . . 877 i n.
- Donica gazieńca** (*gaz.*), бассейнъ газгольдера, Gasbehältergrube 923
- Domy mieszkalne** (*kol.*), жилия постройки, Wohngebäude 201 i n., *p. kol. r.* 210
- Dopływnica** (*koła wodnego*), каналъ для провода воды, Einlaufschaufel . . . 806
- Dopładnianie zasobników** (*el.*), дооплавление зарядженіе аккумулятора, Nachladen des Akkumulators 806
- Doprzegarka** (*el.*), включитель аккумулятора, Zellschalter 868 i n., 861
- Dorzecza obszar**, поверхность бассейна рѣки, Flussgebiet 261
- Dostawa** (= Cosinus), косинусъ, Cosinus T. 26, 27
- Doszczelniać** (*kkł.*), подчеканить, Verstemmen 441, 606
- Doszczelniać**, чеканка, Stemmeisen 440, 47
- Dotyczna**, котангенсъ, Cotangens T. 28, 29
- Dół lejarski** (*kuźn.*), углубленная канава для отливовъ, Giessgrube 562
- Drąg goleni** (*korbowej*), стержень шатуна, Schaft der Schubstange 563
- Drąg sprzęgający** (*osie parowozów p. Wązeł.*) — *zbaty p. Zębica*;
- Drąg cylindra**, внутреннее пространство цилиндра, Cylinderbohrung 921
- **kominowa**, внутреннее отверстие дымовоы трубы, Schornsteinhohlraum 961
- Dreny p. Sączki**.
- Drewniak**, деревянная торцевая мостовая, Holzpfaster 196
- Drgania** (*oscylacye*) *prostolinijne*, прямолинейная вибрація (осцилляція), geradlinige Schwingung 197, 412
- Drżawka** (*el.*), периодъ, Periode . . . 833
- Drżawek częstotliwość** (*el.*), число периодовъ, Periodenzahl Frequenz 839, 875
- Drobnomiar** (*mier.*), нониусъ, Nonius Vernier 125
- Drobnowidz** (*mier.*), сложный микроскопъ, Mikroskop 126
- Droga tłoka**—*względna*, относительный путь поршня, relativer Kolbenweg 840
- *i wozowej projektowanie*, подборъ профіезей дорогъ, Wahl des Strassen-Linienzuges 804

- Druciak**, проволочный гвоздь, Drahtstift, Drahtnagel 56
- Drut** brązowy, бронзовая проволока, Bronzedraht 76, 335, 790
- dozorowy (el.), контрольный проводник, Prüfdrat 892
- miedziany, проволока из красной меди, Kupferdraht 72, 8, 335
- ołowiany, свинцовая проволока, Bleidraht 74, 335
- kształtowy, профилированная проволока, Formdraht, Fassendraht, Dessindraht 40
- telegraficzny, телеграфная проволока, Telegraphendraht 76, p. n. 56, 67, 790
- żelazny, проволока железная, Eisendraht 40, 7, p. n. 56; 314, 335 i n., p. n. 338
- Drutów skala**, калибры для проволоки, Drahtlehren . . . . . T. 16
- wagi, веса проволоки, Drahtgewichte T. 14
- Druzg żeliwny**, чугуный ломъ, Gusseisenbruch 552
- Druzgoty**, Gerölle 81, 261
- Drwa** (d. opałowe), дрова, Brennholz 111 i n., 13, 323, 954, 533
- Drzewo**, дерево. (Nutz)holz 105, 7, 13, 481, 314, 333 i n., p. n. 339, p. r. 341
- gwajakowe, бакаутово, бакаутное дерево, Pockholz 490, 843
- Drzewa nasączenie**, пропитывание дерева, Tränkung des Holzes, Imprägnierung des Holzes 109, 282
- skurcz, усушка дерева, Schwinden des Holzes 107
- Drzewny towar**, Holz als Ware 110
- Drzwi** (bud.; kol.), двери, Thür 162, 197, 421
- Dusza koporna liny**, леньковая сорцевина к., Hanfseele eines Seiles 481, 522
- Dworzec szosowy** (kol.), колючая сумкутан станция, Korfbahnhof 329
- osobowy (kol.), пассажирская станция, Personnenbahnhof . . . . . p. r. 210
- przelotowy (kol.), промежуточная станция, Durchgangsbahnhof 329
- półwyprostwy (kol.), клинообразная станция, Keilbahnhof 330
- wysprostwy (kol.), станция свободностоящая, окруженная путями, Inselbahnhof 330
- Dwójsieczna**, прямая длящая уголъ по позамъ, Winkelhalbierende 64
- Dwukąt kulisty** (sferyczny), сферический двухгольникъ, Kugelwiesek 136
- Dwuksluk** (cz. m.), двойной кузачекъ, doppelter Daumen 908
- Dwumian Newtona**, биномъ Ньютона, Binomischer Satz 35, 43
- Dwuprąd** (el.), двухфазный токъ, Zweiphasenstrom 788, 842
- Dwuprądnicą** (el.), динамо съ двухфазнымъ токкомъ, Zweiphasenmaschine 846
- Dwurozjazd** (kol.), Doppelweiche 306
- Dwurozjezdnia** (kol.), Doppelweichenstrasse 307
- Dwuskok** (sil.), двойной ходъ поршня, Doppelhub 884, 849
- Dwusuw** (sil. spal.), дпутактъ, Zweitakt 1078
- Dwuteownik**, двуглазровое желѣзо, Doppel-T-eisen, lub I-eisen T. 32, T. 38 i n.
- Dwuwręgl okrętu**, Spanten 458
- Dyabaz** (tw.), диабазъ, Diabas 79
- Dyby** (okr.), салынгъ, ващечикъ, Saling 498 i n.
- Dymnica** (kml.), дымовая коробка, Rauchkammer, Rauchfang 386, 530
- Dyna**, дина, Dup 193
- Динамика cieczy**, динамика жидкихъ тѣлъ, Hydrodynamik, Dynamik flüssiger Körper . . . . . 238 до 275
- ciała sztywnych, динамика твердыхъ тѣлъ, Dynamik starrer Körper 192 до 215
- Dynamometr p. Hamownica*
- Dyoryt** (tw.), диоритъ, Diorit 79
- Dystylacja sucha p. Koksownicę, oraz Wyuzgawanie.*
- Dusza**, конусъ, коническое сопло, Düse 1140, 296, 763, 838, 947
- parowozu (wylotowa), конусъ, Blasrohr 387
- kuzienna, кузнечное сопло, Schmiedefeuerdüse 787, 800
- wielkopiecowa, доменное сопло, Hochofendüse 541, 547
- żeliwiaka, фурма, Form 554
- Dyzak** (strumionnica do gazów), инжекторъ для газомъ, Dampfstrahl-Luft (Gas) sauger, Wasserstrahl-Luft (Gas) sauger 762
- nadmuchowy, вентиляторъ для искусственной тяги, Unterwindgebläse 800
- parowy, пароструйный вентиляторъ, инжекторъ, Dampfstrahlgebläse 762, 781, 800
- Działowiec** (okr.), Kanonenboot 487, 492 i n.
- Dzida do gruntowania** (bud.), иика для яондриовки, Visitereison 149
- Dziedziniec towarowy** (kol.), пакгаузный дворъ, Rohgutbahnhof 338
- Dzielonka**, производительность рабочего въ день, Arbeitertagewerk, Tagesleistung, Schicht 162, 254, 430, 802 i n.
- Dzióbak** (okr.), буртирникъ, утагарь, Bugspriet, Klüverbaum 498
- Dzióbek** (okr.), канверсезъ, Klüversegel 499 i n.
- Dzióbница** (okr.), форштевень, Vorsteven 458
- Dziurniczka**, бородокъ, Pfriemen 520
- Dzwon gazienowy** (gaz.), колоколъ газгольдера, Gasbehälterglocke 922

- Dzwon gazienicowy wielowysuwny, teleskopny gaszolder, teleskopierte Gasbehälterglocke 922
 — kościelny, костельный колокол, Kirchenglocke 75, 212
 — parowy, паровой колокол, Dampfdom 965, 528, 385, 1033
 — — *p. też Zbieralnik.*
 Dźwiękowiec (*no.*), фонолит, Phonolit 79
 Dźwig (lift), подъемник, Aufzug 729 do 738
 — elektryczny, электрический подъемник, elektrischer Aufzug 729, 734 i n.
 — napędzany wodą (hydrauliczny), гидравлический подъемник, Druckwasserseraufzug, Kolbenaufzug 730, 734 i n.
 — osobowy, подъемник для людей, Personenaufzug 729 i n., 734 i n., 523
 — ręczny, приводной подъемник, Transmissionsaufzug 729, 734 i n., 519
 — ręczny (dźwizek), ручной подъемник, Handaufzug 729, 734, 737
 — samostój, свободно установленный подъемник, freistehender Aufzug 734
 — towarowy, подъемник для грузов, Lastenaufzug 729 i n., 734 i n., 532
 Dźwiga jazdy prędkość, скорость подъемника, Fahrgeschwindigkeit des Aufzuges 729, 730, 733, 737
 Dźwiga belkowa, балка, Balkenträger 658 i n.
 Dźwiga dachowy *p. Wizar.*
 — żukowy, арочная балка, арочная ферма, Bogenträger . . . . . 708 i n.
 — mostu główny, главная ферма моста, Hauptträger der Brücke 640 i n., 770
 Dźwigarka, подъемная машина, лебедка, ворот, Winde, Hubwerk 675, 698, 714, 732
 — o napędzie ciernym, фрикционная лебедка, Friktionswinde, Reibungswinde 677
 — obrotowa, ворот, сложный ворот, лебедка, Räderwinde 675
 — parowa, паровая лебедка, Dampfwinde 677
 — przewojowa, лебедка с фрикционным барабаном, Winde mit Reibungstrommel 678
 — przesuwna na wózkach (= sawnicowa), подвижная лебедка, Laufwinde 677, 692 i n.
 — samowchwytowa, самотормазящаяся лебедка, selbstarretirendes Hubwerk 692
 — stała, неподвижная лебедка, Standwinde 677
 — wyciągowa, шахтовая лебедка, Schachtwinde 679
 Dźwignia, рычаг, Hebel 801, 162 i n.
 Dźwignica, грузоподъемная машина, Lasthebemaschine . . . . . 669 do 729
 — bramista, подвижной порталный кран, Bockkran, Gerüstkran 709 do 715
 Dźwignica hydrauliczna, гидравлическая подъемная машина, Druckwasser-Hebemaschine . . . . . 718 do 729, 219
 — pneumatyczna, пневматическая подъемная машина, Hebezeug mit Druckluftbetrieb 674
 Dźwignik (żle: lewar), домкрат, Hebebock 674
 — hydrauliczny, гидравлический домкрат, Druckwasser-Hebebock 718
 — śrubowy, винтовой домкрат, Schraubenwinde 674
 — zębnicowy, домкрат с зубчатой рейкой, Zahnstangenwinde 674
 Dźwigniki bliźniacze do parowozów, подъемные козлы для паровозов, Locomotivwindebocke 675
 Dźwignownia, шахта, Fahrschacht 734 i n.
 Dźwigowy, управляющий подъемником, Aufzugführer . . . . . 735 i n.
 Dżaul (*el.*), джауль, Joule 782, 193, 782

E.

- Efekt p. Moc, oraz Sprawność.*
 Erhardt'a rury 571
 Efektor *p. Przetryskacz parowy.*
 Ekonomajzer *p. Podgrzewacz.*
 Ekskawatör *p. Nabierak.*
 Elektroda ostojna, отводящий электрод, Ableitungselektrode 803
 — rozczynna, растворяющийся электрод, Lösungselektrode 803
 Elektromagnetyzm, электромагнетизм, Elektromagnetismus. 793 i n.
 Elektrotechnika, электротехника, Elektrotechnik . . . . . 782 do 912
 Elektrownia, электрическая станция, Elektrizitätswerk 859, 868, 870, 889
 — tramwajowa, эл. ст. для конки, el. Strassenbahn-Kraftwerk 905
 Elektryczność, электричество, Electricität . . . . . 787 i n.
 Elementy kinematyczne, кинематические элементы, kinematische Elemente 536
 Elipsa (*mat. mech.*), эллипс, Ellipse 109, 176, 189
 — bezwładności (*mech.*), эллипс инерции, Trägheitsellipse 181
 — centralna (*mech.*), центральный эллипс, Centralellipse 182
 Elipsoid (*mat. mech.*), эллипсоид, Ellipsoid 128, 136, 179, 191
 — bezwładności, эллипсоид инерции, Trägheitsellipsoid 180
 — centralny (*mech.*), центральный эллипсоид, Centralellipsoid 180
 Elipsownica (*mat.*), эллиптическая форма, Ellipsenträger 774
 Emaljowanie żeliwa, эмальровка чугуна, Emaillieren des Gusseisens. 67
 Energia kinetyczna *p. Praca rozprędu.*
 Energiä zachowanie, сохранение энергии; Erhaltung der Energie 206, 1127

Entropia (mech.), энтропія, Entropie 1127, 1132, 983
Entropii miara, міра ентропії. Maass der Entropie . . . . . 1132—1136, 983
Epicykloida (mat.), эпіциклоїда, Epi-cykloide 113
Erg (mech.), эргъ, Erg 193
Езбівка (bud.), желобчатая черепица, Pfannendachziegel 180, 170
Eulera wzory i twierdzenia, Ейлера формулы и законы, Eulersche Formeln u. Sätze 128, 346, 156, 235, 238
Exhaustor p. Dyszak także **Wywietrznik**.

F.

Fala morska, морская волна, Meereswelle 475, 488, 271
Farad (el.), фарадъ, Farad 782
Faraday'a prawo elektrolityczne, электролитическій законъ Фарадея, Faradays elektrolytisches Gesetz 791
Farba olejna, масляная краска, Oelfarbenanstrich 68
Farco't'a stawidło suwakowe, золотникъ Фарко, Farco't'sche Steuerung 908
Ferranti'ego zjawisko (el.), Ferranti-Effekt 837
Ferromangan p. Surówka, żelazo-mangan, i **Manganik**.
Filarz mostowe, основанія моста, Brückenpfeiler 760
 — podziemne murwane (bud.), основанія на столбахъ, Pfeilergründung 153
Filtr (= odsącznik, przesącznik), фільтръ, Filteranlage 267, 514
Fitingi p. Łączniki (lep. Złączniki) gazowe.
Flansa p. Kolnierz, Kolnierzyk, Obroza.
Fliegnera tablica dla pary wodnej, таблица Флигнера для водяного пара, Fliegner'sche Wasserdampf-tafel T. 286, 287
Fluspat p. Topnik.
Fonolit p. Dziętkowiec.
Forsunka p. Rozpylacz.
Fosforyt (kuź.) 537, 540
Fosfor, фосфоръ, Phosphor 2 i n., 317, 19, 551
Fotogramometrya (mier.), фотограмметрия, Photogrammetrie 243
Fotometr (osw.), фотомеръ, Photometer 916
Fregata p. Statek pełnożagłony.
Frez, frezmaszyna p. Gryzarka.
Fryszerka p. Uszczelnik.
Fundament p. Posada.
Funkcja kołowa (mat.), круговая функция, Kreisfunktion 59 i n., T. 26—29
 — **hyperboliczna (mat.)**, гиперболическая функция, Hyperbelfunktion 67, 81, T. 30 do 34
 — **przestępna (mat.)**, трансцендентная функция, Transcendente Funktion 78
Fylit p. Łupek.

G.

Gabaryt p. Obrysie.
Gabbro (tw.), габбро, Gabbro 79
Galloway'a rura p. Garlacz.
Galman, газмей (цинковый шпатель), Galmei, Zinkspat 70, 8
Ganguillet'a i Kutter'a wzór (wodn.), формула Гангизье и Куттера, Ganguillet u. Kutter'sche Formel 255
Gar (wielkiego pieca), горняк доменной печи, Gestell des Hochofens 541
Garbowiny, Lohc 85
Gardziel (wielkopiecowa), колонникъ домы, Gicht d. Hochofens . . . . . 541 i n.
Garlacz (kft.), поперечная киятильная труба, Quersiederrohr 1010, 1029 i n.
Garnek wuduchowy (sil. spal.), горшокъ для обработанныхъ газовъ, Auspufftopf 1121
Gay Lussac'a prawo, законъ Гей Люссака, Gay-Lussac'sches Gesetz 278
Gaz paliny, горючій газъ, Brenngas 1079
 — **palny rodzimy**, природный газъ, Naturgas 536
 — **roboczy**, промышленный газъ, Industriegas 1079
 — **silniczy**, газы для двигателей, Motorengase, Kraftgase 1079, 1096
 — **światlinny (gorz. świetlany)**, светильный газъ, Leuchtgas 913 i n., 1079, 1096
 — — **olejny**, светильный газъ изъ масла, Leuchtgas aus Oelen 937
 — **wielkopiecowy (lep. czad w.)**, доменный газъ, Hochofengas 1079, 1083, 545, 799, 536, 1097
 — **wodniany** 1079
 — **wodnoczadowy**, водородный газъ, Wassergas 1079
Gazu świetlnego mieszanki z powietrzem wzbuchliwe, взрывчатый смѣсъ газа, explodierbare Luft u. Gasgemische 914, 1085
 — — **odbyt (gaz.)**, расходъ газа, Gasabgabe 925
 — — **przepływ (gaz.)**, протокъ газа, Gas-Durchfluss 930
 — — **wartość opałowa**, теплотворная способность газа, Heizkraft des Gases 914, 323, 1082
 — — — **światlinna (gazu świetliność)**, сила свѣта газа, Leuchtkraft des Gases 914, 933
Gazów przepływ (mech.), движение газовъ (по трубопроводамъ), Bewegung der Gase 299
 — **wypływ (mech.)**, истечение газовъ, Ausfluss der Gase 294
 — **zmiana stanów (mech.)**, изменение состоянія газовъ, Zustandsänderung d. Gase 290
Gazy spalania p. Spaliny.

- Gazniciec** (*gaz.*), газгольдеръ, Gasbehälter. 715, 922
 — nieobudowany, свободно стоящій газгольдеръ, freistehender Gasbehälter 923
Gazownica, gaziarka (generator gazu), газовой генераторъ, Gasgenerator 800
 563
Gazownictwo, производство свѣтлѣнаго газа, Gasfabrikation 918 до 938
Gabczak (*tw.*), немца, Bimsstein . . . 79, 9
Gąsior (*bud.*), черепица для конька, полукруглая чер., Firstziegel, Gratziegel, Hohlziegel 179
Geometria analityczna, аналитическая геометрія, analytische Geometrie. 93
 — kinematyczna, кинематическая геометрія, kinematische Geometrie . 154
Gęstościomierz p. Areometr.
Gęstość powietrza (*mech.*), плотность воздуха, Dichtigkeit d. Luft T. 281
Gięcie (*wyt.*), напряжение при изгибѣ, Biegungsspannung 351
Gimnastyczna sala p. Bojnia.
Gips (*tw.*), гипсъ, Gips 80, 8, 627 i n., 89, 195
Gładnik gwiazdziarski p. Luneta astronomiczna.
Gliceryna, глицеринъ, Glycerin 11, 722, 619
Glin, алюминій, Aluminium 2 i n., 314 i n., 333, 619, 789 i n., 552
Glina, глина, Thon 82, 8, 13, 619, 730, 150
Gładzik (= nóż obrabiarki do cienkiego wędra), рѣзецъ для чистой обработки, Schlichtstahl. 664, 657
*Gładki podsuwakowa, nadsuwakowa, pod-
 emianiakowa p. Suwaka gładz.*
Głębiźna (*gór.*), гзубина, Taufe 739, 778
Głowica kominu, капитель дымовой трубы, Kapital des Schornsteines . . . 961
Głównik (*el.*), индукторъ съ главной обмоткой, Magnetschenkel mit Hauptstromwicklung 807
Gnejs (*lep. gnisiec*) (*tw.*), гнейсъ, Gneis 79, 8
Gnicie drzewa, гниение дерева, Faulen des Holzes 108
Gniotownik szczękowy, механическіе клещи, Steinbrecher 539
 — walcowy, дробильные вальцы, Walzwerk 539
Goleń korbowa (korbowód), муфта, Kurbelstange, Pleuelst., Triebst., Schubstange 561, 895, 562, 1115, 520, 870
 — suwakowa (*sw. m.*), эксцентриковая тлга, Schieberstange 883, 892, 912
Gorzelnia (*bud.*), водочный заводъ, Brennerei 204
Gradienta p. Rys pochylności drogi.
Grafit, графитъ, Graphit 8, 481, 317, 120
Granlastosłup (*mat.*), призма, Prisma 133
Granica ciastowatości (*wyt.*), предѣлъ выдавливанія, Fliessgrenze, Quetschgrenze, Streckgrenze 328
Granica proporcjonalności (*wyt.*), предѣлъ пропорціональности, Proportionalitätsgrenze . . . . . 328, 331 до 336
 — sprężystości (*wyt.*), предѣлъ упругости, Elasticitätsgrenze (=Tragmodul) 329
Granit, гранитъ, Granit 78, 8, 13, 481, 334 i n., 354
 — belgijski, бельгійскій гр., belgischer G. 80
Grodza (*bud.*), водоудержательная плотина, Fangdamm. 150
 — wielościenna, коробчатая водоудержательная плотина, Kastenfangdamm 150
Grodziec (statku) (*okr.*), Schottendeck 458, 480
Grodzień (statku) (*okr.*), отдѣленіе, Schotten-Abtheilung 458, 473, 480
Grodziszar (*bud.*), браунмауеръ, Brandmauer. 161
Gródz (statku) (*okr.*), Schotte 458, 480
Grunt (*bud.*), грунтъ, почва, Baugrund 149 i n., 637, 266
 — u rozluźnianie, разрыхленіе грунта, auslockerung des Bodens 260
 — utłaczanie, уплотненіе грунта, Verdichten des Erdreiches 152
Gruszką (Besomera) (*kuź.*), реторта (грума), Birne 569
Gruz ubijany (*bud.*), бетонъ уплотняемый бабой, Rammbeton 152
Gryz (*obr.*), шарошкa, фреза, Fräser 657, 47
Gryzarka (frezarka) (*obr.*), фрезерный (шарошечный) станокъ, Fräsmaschine 657, 668
Grzbiec dachu, конекъ крыши, First 170 i n.
Grzbiecniа (*kol.*), Ablaufberg. Eselsrücken 352
Grzbiecówka (*bud.*), черепица для конька, Firstziegel 150
Grzełwo (*ogr.*), подводящее теплоу тѣло, Wärme zuführender Stoff . . . 593
Grzejka (*ogr.*), Wärmflasche. 422
Grzejnik drabinkowaty (*ogr.*), трубчатый нагревательный приборъ, Rohrregister 592
 — płyciasty (*ogr.*), Plattenheizkörper 592
 — zebrowany (*ogr.*), ребристый нагреватель, Rippenheizkörper. 592
Grzędą (*bud.*), коньковая затязка, Hahnenbalken 170
Grzechotka, трещетка, Ratsche . . . 689
Grzyb drzewny (*bud.*), древесный грибъ, Holzschwamm, Hausschwamm . . . 108
Grzybek zawora (*sw. m.*), клапанъ, Ventiltiegel . . . . . 609 i n., 726, 1042
Guldina (Pappusa) prawidło (*mat.*), правило Гульдена, Guldinsche Regel 138
Gudron (*tw.*), гудронъ, Goudron . . 104
Gusiel p. Poduciele.
Gwint (śruby), нитка винта, Schraubengewinde. . . . . 425 i n., 1007

Gwint dla rur gazowych, газовая нартз-
ка, Gasgewinde . . . . . T. 431
Gwintnik (obr.), мотчикъ, Gewindebohrer 47
Gwizdawka parowa, паровой свистокъ,
Dampfpeife 391
Gwóźdź p. Deszczak, Druciak, Łaciak,
Łupczak, Szyjniak i t. p.

II.

Hak (sz. m.), крюкъ, Haken . . . . . 533 i p.
Hak szynowy p. Szyjniak.
Hak wagonowy p. Pociągła hak.
Haeseler'a wzory (wytr.), формулы Ге-
зелера, Formeln von Haeseler 345
Hamburskie prawida o kotlach, гам-
бургскія нормы о пар. котлахъ,
Hamburger Normen 1006
Hamownica, тормазный динамометръ,
Bremsdynamometer 801
Hamulec, тормазъ, Bremse 537 i p., 701
i p., 753
— bezpieczeñstwa, предохранительный
тормазъ, Sicherheitsbremse 609
— elektryczny, электрический тормазъ,
electriche Bremse 701, 911. 704 i p.,
713
— klocekowy, тормазъ съ колодками,
Backenbremse, Klotzbremse 537, 754,
372
— kolejowy, тормазъ, Bremse 371, 406,
428, przep. kol. r. 212
— — powietrzny, воздушный тормазъ,
Luftdruckbremsen 378
— — zespolony, durchgehende Bremse 378
Hartgus p. Odlew utwardzony.
Heblarka p. Strugarka, Strugownica, uó-
rarka.
Hefnerowska swiatloška (ólw.), лампа
Гейнера, Hefnerkerze 915
Hematyt (kuł.), гематитъ, Hämatit 536
Henry (el.), Henry 795
Histereza p. Uporność magnetyczna.
Hodograf ruchu (mech.), годографъ дви-
женія, Hodograph der Bewegung. 150
Holcement p. Warstwiec.
Holcšruba p. Wkrętka.
Holowiec (okr.), буксирное судно, Schlep-
per . . . . . 457, 461 i p.
Hultajówka (bud.), черевина для угловъ,
Kehlziegel 180
Hurtniczy wyrób (hurtem, w. masowy),
оптовое производство, Massenfabri-
kation 863
Hydrodynamika p. Dynamika cieczy.
Hydrostatyka p. Statyka cieczy.
Hyperbola (mat.), гипербоза, Hyperbel
103
Hyperboloid jednopowłokowy (mat.), ги-
перболоидъ однополый, einschaliges
Hyperboloid 128
Hurocykloida (mat.), гиоциклоида, Hy-
rocycloide 113

I.

Iglica (rozjzadowa) (kol.), острякъ, перо
(стрѣлки), Weichenzunge. 302, 307
— u osada, корень пера, Zungonende.
Zungen drehpunkt 303, 308
— śpic, острие пера, Zungenspitze 308
— odgromowa, Aufgangstange 912
Ikrowiec (tw.), известковый пинаръ,
Oolithkalk, Roggenstein. 80
Ilość elektryczności, количество электри-
чества, Electricitätsmenge 782
Ilość ruchu p. Wielkość rozpedu.
Imadlo (obr.), тиски, Schraubstock 435
Impregnowanie drzewa p. Drzewa nasycanie.
Intze'go dna zbiornikowe 341
Inzektor p. Wtryskacz.
Ireland'a żeliwniki 555
Iskrenienie (el.), образование искръ, Fun-
kenbildung. 819, 821. 826, 828
Iskrzyk żelazny (piryt), Schwefelkies 537.
S, 13, 540
Izodynamiczna zmiana stanu (mech.),
изодинамическое измѣненіе состоя-
нія, izodynamische Zustandsänderung 289
Izolacja od stral ciepła p. Otulina.
Izotermiczna krzywa (wykresowa) (mech.),
изотермическая кривая, isothermi-
sche Zustandsänderungscurve 291, 293

J.

Jacht (okr.), яхта, Jacht 457, 461
Jalowy bieg (silnika, maszynu, turbiny),
ходъ (машины) порожнемъ, Leer-
gang, Leerlauf 646, 658, 943 i t. p.
— e kolo pasowe, холостой шкивъ,
Lossscheibe 480
— u ciężar, мертвый грузъ, Tote Last
731
Jama grzewcza (kuł.), Wärmgrube 569
— powietrzna (b. m.), воздушное про-
странство, Luftsack 771, 937
Jazmo (okr.), салингъ, Saling 498 i p.
Jazmo (sz. m.), кулисса, Kulisse 909 i p.
— krzyżne, кулисса съ скрещенными
тягами, Kulisse mit gekreuzten Stan-
gen 911
— niedokrzyżne, кулисса съ открытыми
тягами, Kulisse mit offenen Excen-
terstangen 911
Jaspis (tw.), Jaspis 79
Jastrych p. Klepisko.
Jaz (wod.), плотина, Wehr 264
— przelewowy, глухая плотина, Ueber-
fallwehr 264
— zatopiony (przewal), подпруда, Grund-
wehr 264
— kanalu spalinowego (khl.), перегород-
ка, Kulisse 958, 1025
Jednoprąd (el.), однофазный токъ, ein-
phasiger Wechselstrom 788, 876, 878
Jednostka ciepła p. Ciepłotška.

Jednostka pracy (mech.), единица работы. Arbeitseinheit 193
 — elektryczna niemiecka, prawna, elektryczескія единицы, gesetzliche electricische Masseinheiten 733
 — *magnetyzmu p. Magnetoalka.*
 — *oporu elektr. p. Oporoalka.*
 — *swiatla p. Swiatloalka.*
Jedwab, шелкъ, Seide . . . 481, 594, 305
Jezdnia (mostu i t. p.), Fahrbahn 757,
 767 i n.
Jętkа (bud.), затяжка. Kehlbalcken 170, 725
Jodla, ель, Tanne 7, 481, 627, 317, 333 i n.,
 118
Joule'a prawo (el.), законъ Джайма.
 Joulesches Gesetz 790

K.

Kabel (el.), кабель. Kabel. . . . 879, 892
Kabel p. Lina wielolinkowa.
Kadłub okrętowy, корпусъ судна, Schiffkörper. . . . . 453 i n.
 — помпу, корпусъ насоса, Pumpenkörper. 771, 776
 — zawota, клапанная коробка, Ventilkörper 612, 254, 600
Kadz wodna, водяной бакъ, Wasserbehälter. 341
Kafar (bud.), коперь, Ramme 156
 — *dźwigarkowy*, механическія коперь съ лебедкой, Kunststramme 156
Kafel, изразецъ, Ofenkachel. 87
Kamienie, камень, Stein 78 i n., 334 i n.
 — naturalne, естественно камини, natürliche Steine . . . . . 78 i n.
 — polne, эрратическія массивныя глыбы, erratische Blöcke oder Findlinge 82
 — sztuczne, искусственно камини, künstliche Steine. . . . . 83 i n.
Kanady rozdzielcze (sil.), парораспределительный каналъ, Steuerungskanal . . . . . 881 i n.
 — spalinowe, дымоходъ, Rauchkanal, Feuerzug . . . . . 955 i n., 596
Kanałów spalinowych jazy i półjazki, перегородки дымоходовъ, eingebaute Kultsen in Feuerzügen 958
 — — zawieradła ciągu, заслонки для регулировки тяги, Zug-Absperrorichtung. 1039
Kanały spalinowe kotła parowego p. Kotła parowego kanały sp. k. p. obturze.
 — wodne, каналъ, Kanal, Wasserlauf . . . . . 254 i n.
 — wywietrzające (ogr.), Abluftkanäle 587
Kanonierka p. Deiatłowiec.
Kaolin (tw.), каолинъ, Kaolin 82
Kaplica (bud.), часовня, Kapelle . . . 202
Kardioida (krzywa sercowata) (mat.), кардиоида, Kardioid. Herzkurve . . . 114
Karpiówka (bud.), плоская черепица, Flachziegel 87, 170, 179

Katoptryczny cyrkiel (mier.), катоптрическія циркуль, katoptrischer Zirkel. 133
Kauczuk, каучукъ, Kautschuk 619, 319
Kąt skreślenia (teyt.), уголъ крученія, Verdrehungswinkel 398
 — łarcia (mech.), уголъ трепія, Reibungswinkel 216, 216
 — zespyru, уголъ естественнаго откоса, natürlicher Böschungswinkel 750, 727, 730
Kątownik, угловое желъзо, L-Eisen 20
 i n., 446
 — lebkowy, угло-бимсовое желъзо, Winkelwulstisen . . . . . T. 37
 — nierównoramienny, неравнобокое угловое желъзо, ungleichschenkliges Winkelisen . . . . . 20, T. 28, 34, 37
 — równoramienny, равнобокое угловое желъзо, gleichschenkliges Winkelisen . . . . . 20, T. 26 i n.

Kelbelka p. Jętka.
Kepler'a luneta 124
Kielich (w rur) раструбъ трубы, Rohrmuffe. 581
Kieliszek (rura), флацевый раструбъ, E-Stück 583
Kierat, конный приводъ, Göpel, Pferdégöpel 739, 802
Kierownica (mat.), директрисса, Leitlinie (Directrix) 102
Kierownica (topatka kierownicza) (cz. m.), направляюща лопать, Leitschaufel 789, 818, 824, 944
Kilogramometr (mech.), килограммометръ, Meterkilogramm 194
Kilowat (el.), килловатъ, Kilowat 783
Kinematyczna geometrya (mech.), кинематическая геометрія, kinematische Geometrie 154
Kirchoff'a prawo (el.), законъ Кирхофа, Kirchoffsches Gesetz 788, 840
Kit (tw.), замазка, Kitt . . . . . 102 i n.
Klamra p. Sępowa.
Kłapa (cz. m.), створчатый клапанъ, Klappe 546, 253, 796, 938
Klatka schodowa p. Schodnia.
Klein'a stop 195, 629
Klepisko (jastyrych) (bud.), каменный полъ, Estrich 90, 197
Kłozce (mier.), зажимъ, Bremsvorrichtung 129
Klin (mat.), клинъ, Keil 134, 178
Klin (cz. m.), клинъ, Keil 423, 221, 465, 621
 — dwuwypustny, клинъ двухсторонній, Nutenkeil 465
 — jednowypustny, клинъ односторонній (плоскія), Flachkeil, Schlusskeil . . . 465
 — ybiasty, клинъ съ носомъ, Nasenkeil 465
 — osadcy, t. j. ze zbieżnością (gorz. osadny), шпонка, Befestigungskeil 465
 480
 — nastawczy, регуляціонный клинъ, Nachstellkeil 929

- Klin żłobkowy (gorz. wkłesły), клинъ
вогнутый, Reibungsteil, Hohlkeil 465
— złączny, соединительный клинъ,
Verbindungsteil 423
- Klinkler (tw.). клинкеръ, кирпичъ-же-
лтый, Klinker 86, 627, 334 i n., 169
- Kłosek hamulcowy, тормазная колодка,
Bremsklotz 372, 218
- Kłosz omglony (ośc.), matte Glasglocke
809
- Kłucz (do naśrubków), гаечный ключъ,
Schraubenschlüssel 427
— Cardan'a (Hooek'a) (cz. ni.), универ-
сальный шарниръ, Universalgelenk 501
703, 714
- Kłodzisko (kuź.), фундаментъ наковаль-
ни (шаботта), Chabotte 663
- Kocioł ogrzewniczy, котелъ для отоп-
ления, Heizungskessel 599, 611
- Kocioł parowy, паровой котелъ,
Dampfkessel . . . . . 951 i n., 379, 526
— a — go badanie wydajności, Unter-
suchung der Dampfkessel 1067 i n
— — blachy p. Blachy.
— — den i dennie grubość, толщина
двухъ п. к., Wandstärke der K.-Böden
1006, 1011, 529, T. 1020, T. 1024; 380
— — kanały spiralowe, дымоходы па-
ровыхъ котловъ, Heizkanal des Dampf-
kessels 955, p. a. 1063, p. n. 1055,
1060; p. r. 1050
— — manometr, манометръ, Manome-
ter 1044, p. a. 1063, p. n. 1056, 1062;
p. r. 1050
— — nicenia p. Nicenia.
— — obliczenia, подсчетъ п. к., Berech-
nung d. D.-K. 952, 378, 526
— — obmuza, вязка котловъ, Kessel-
mauerwerk 1035, 967 до 995, p. n.
1056, 1060; p. r. 1051
— — obsada paleniskowa, грубыя арма-
тура пар. к., grobe Armatur der D.-K.
1037
— — osprzet, арматура п. к., Armatur
d. D.-K. 1037, p. a. 1062, p. n. 1055,
389; p. r. 1049, 214
— — paleniska p. Paleniska.
— — płaszcza grubość, толщ. цил. стѣ-
нокъ п. к., Wandstärke der cyl. K.-
Mantel 1006, 1009, 528, T. 1013, 385
— — płomienia grubość, т. жаровыхъ
трубъ, Wandstärke der Flammrohre
1009, 529, T. 1010
— — podparcie, поддержка пар. котла,
Unterstützung d. D. Kessels 970, 1034
— — podwieszenie, подвѣшенье пар. к.,
Aufhängung der D. Kessel 1034
— — powierzchnia ogrzewana, поверх-
ность парова п. к., Heizfläche d.
D.-K. 1069, 1061, 953, 378, 527, T. 950,
T. 376, p. n. 1056, 1080; p. r. 1050
— — przewody zasilające, питательные
провода, Speisleitung 1041, p. a. 1063,
p. n. 1055, 1062; p. r. 1050
— — pozwolenie ustawienia, разрѣше-
ніе на установку, Dampfkessel Geneh-
migung p. a. 1066; p. n. 1054, 1055,
1057, 1059; p. r. 1053
— — próba na ciśnienie, гидравличе-
ское испытаніе, Wasserdruckprobe p. a.
1064; p. n. 1056, 1058, 1059, 1063; p. r. 1052
— — sadowienie, установка пар. кот.,
Lagerung d. D.-Kessel. 1034
— — sprawdzanie, прouтка пар. кот.,
Prüfung der D.-Kessel p. a. 1062; p. n.
1056, 1057, 1059; p. r. 1051
— — sprawność p. Kłotowego urządze-
nia sprawność.
— — szczy p. Nicenia.
— — ścianek usztywnienie i wzmocnie-
nie, укрѣпленіе стѣнокъ пар. кот.,
Verstärkung und Verankerung der D.-
Kesselwände 1008, 1027, 1032 i n.
— — urządzenia sprustowe, сдувныя и
продувныя приспособленія, D.-K.
Ausblasevorrichtung 1042, p. a. 1063,
p. n. 1055
— — ustrój, конструкція п. к., Con-
struction d. D.-K. p. a. 1062, p. n. 1055,
p. r. 1050
— — waga, вѣсъ пар. кот., D.-K. Ge-
wicht. . . . . 966, i nadto
przy poszczególnych ustrójach.
— — właz, лазъ котла, Mannloch 1033.
p. n. 1060, p. r. 1051
— — wodostaz, указатель уровня воды,
Wasserstandsanzeiger 1042, 428, p. a.
1063; p. n. 1055, 1060, 390; p. r. 1051, 215
— — wybuch, взрывъ пар. кот., D.-K.
Explosion p. a. 1065, p. n. 1059, p. r. 1054
— — zasilanie, питаніе п. к., Speisung
d. D.-K. 1041, p. a. 1063; p. n. 1055,
1060, 1062, 389; p. r. 1050
— — zawór bezpieczeństwa, предохра-
нительный клапанъ п. к., D.-K.-Si-
cherheitsventil 298, 1040, p. a. 1063.
p. n. 1056, 390; p. r. 1050, 215
— — złącza, соединенія пар. кот., Ver-
bindungen der Kesseltheile 1012 до 1027
- Kocioł parowy lokomobilowy, локомобиль-
ный котелъ, Lokomobilkessel p. a. 1065,
p. n. 1056, p. r. 1050, 1054, i nadto p.
Kocioł ruchomy lub przenośny.
— — optykowy, подотрубный к., Was-
serrohr-K., Siederrohr-K. 978, 527, 530, 611
— — parowozowy, пароходный к., Schiffs-
D.-K. 526, p. n. 1055 i n., p. r. 1050
i nadto p. Koc. ruchomy.
— — parowozowy, паровозный к., Lo-
komotivk. 377, p. n. 1056 i n.; p. r.
1050, 214; i nadto p. Koc. ruchomy.
— — płomienicowy, к. съ жаровой тру-
бой, Flammrohr-K., Seitrohr-K., Well-
rohr-K., Rauchrohr-K. 966 до 982, 1033,
523, 611
— — z paleniskiem w płomienicy, к. съ
жар. тр. внутренней тонкой, Flam-
mrohrkessel mit Inneneuerung 972 i n.

- Kocioł płomieniowy z paleniskiem podolnem, kotёлъ съ жаровой трубой (дымогарной) и наружной топкой, Rauchrohrkessel (= Flamrohrkessel mit Aussenfeuerung) 974
- płomieniówkowy, котёлъ съ прогарными трубами, Heizrohrkessel 974 i n., 994
- ruchomy lub przenośny, подвижные пар. котлы, transportable, bewegliche Dampfkessel p. n. 1056, 1057, 1059, 1060; p. r. 1050, 1051, 1054
- ustroju swoistego, котлы спеціальныхъ системъ, besondere Kesselsysteme. . . . . 973 do 995
- parowy stojący, вертикальный пар. котёлъ, stehender D.-K. 907, 994
- — walczasty, циліндрический котёлъ, Cylindorkessel, Walzenkessel 965 do 970, 975
- wielowalczakowy репну, составной циліндрический котёлъ, mehrfacher Walzenkessel . . . . . 967 do 971, 975
- wodnourukowy p. K. opłatkowy.
- Кокъ, коксъ, Koks 533, в. 13, 481, 323, 954, 540, 553
- u uzysk (gaz.), получение кокса, Koks-Ausbeute. 913
- Коксовница (kuź.), коксовальная печь, Koksofen 534
- Колано мiedziane, красномѣдное колѣно, kupfernes Knierohr. . . . . T. 599
- żelwne, чугунное колѣно, gusseisernes Knierohr, 1-Stück 584, 927
- Коларня (kol.), колесная, Räderwerkstatt 436
- Колей budowa, постройка жеззной дороги, Eisenbahnbau 255 do 358, p. n. 222, p. r. 205
- Колей budowa spodnia p. Poddrożie.
- — wierzchnia, верхнее строение жез. дор., Eisenbahn-Oberbau 270 i n., p. r. 205
- rodzaje: niemieckich 224, rosyjskich 217
- zaopatrzenie w wodę, водослабжение, Wasserversorgung der Eisenbahn 330, p. r. 211
- Колей (ka) ciągnicowa, жез. дор. съ канатной тягой, Taubahn 438
- drugorzędna, второстепенная жез. дор., Nebenbahn 217
- (ka) elektryczna, электрическая жез. дор., elektrische Bahn . . . . . 904 i n.
- górська, горная жез. дор., Gebirgsbahn 237
- (ka) linowa, канатно-проводочная дорога, Drathseilbahn. . . . . 438 do 450
- miejscowa czyli mała, мѣстная жез. дор., Lokalbahn 217
- (ka) nadrozna, Strassenbahn 450 i n.
- (ka) nalinowa, канатно-проводочная дорога съ подвижнымъ несущимъ канатомъ, Seilbahn mit laufendem Tragsseil 441
- pierwszorzędna, магистральная жез. дор., Hauptbahn 217
- podjazdowa, подъездная жез. дор., Zuleitungsbahn . . . . . p. r. 212
- (ka) polinowa, кан.-пров. дор. съ неподвижнымъ несущимъ кан., Seilbahn mit feststehendem Tragsseil 444
- (ka) powrozowa 439
- równinna, Flachlandbahn. 237
- (ka) wązkotorowa, узкоколейная ж. д., Schmalspurbahn 217
- Колейnictwo, жеззнодорожное дѣло, Eisenbahnwesen . . . . . 205 do 456
- Колейowe prawa sąsiedzkie, p. n. 229, p. r. 221
- przepisy, правительственные инструкции, amtliche Vorschriften niemieckie 222 i n., 411, rosyjskie 205 i n., 212 i n., 317, 356, 412
- Колектор (el.) p. Przewodnik.
- Колимацийна оś p. Oś optyczna.
- Колек osadczy (cz. m.), привозный штэфъ, Sicherungsstift 929
- Колнierz (cz. m.), привитый фланецъ, angegossener Flansch 587, 602, 920
- Колнierzowy (= колнierz osadzony), привозный фланецъ, aufgesetzter fester Flansch. 587, 602
- Колo (mat.), кругъ, Kreis 103, 131, 187, 188
- a obwody, окружность круга, Kreisumfang . . . . . 1 do 23
- powierzchnia (pole), площадь круга, Kreisinhalt. . . . . T. 1 do 23
- równanie środkowe, wierzchołkowe, уравнение круга относительно центра, отн. вершины, Kreismittelpunktsgleichung, Kreisscheitelgleichung. 103
- Колo (cz. m.).
- a ramię, спица, Radarm 465, 478, 621
- Колo bezwładności (mech. wyl.), кругъ инерции, Trägheitskreis 185, 357, 401
- cierne (cz. m.), фрикціонное колесо, Reibungsräder. 468
- hamulcowe (cz. m.), тормазное колесо (дискъ), Bremsscheibe 537, 802
- kliniste (cz. m.), фрикціонное колесо съ клиновиднымъ жолобомъ, Keilrad 469, 677
- Колo kolejnicze, жез. дор. колесо, Eisenbahnrad (nadto p. Zestaw kół) 358, 401
- — bosc k. съ западтой шпной, Radkörper 800
- a — go obręcz, бацдажъ, Radreifen 358, p. n. 50
- — obrzeże, острый гребень бацдажа, Spurkranz d. Rades 358
- — okrąg toczny, кругъ катація коз., Laufkreis d. Rades 358
- Колo korby (sil.), кругъ кривошипа, Kurbelkreis 885

- Koło krzywości (mat.),** кругъ кривизны, Krümmungskreis 98
- Koło linowe,** канатный шкивъ, Seilscheibe 483, 486 i n., 521, 524
- — pośrednicze, промежуточный к. шкивъ, Zwischenrolle 484
- — łańcuchowe uzębione, зубчатое цѣпное колесо (блокъ), Verzahntes Kettenrad . . . . . 530, T. 528
- — łopatkowe (okr.), гребное колесо, Schaufelrad 505
- — łopatkowe (sil) p. Wirnik.
- — mimośrodowości (sil.), кругъ эксцентрика, Excenterkreis, Schieberkreis 885
- — odsuwów (sil.), золотниковый кругъ, Schieberkreis 887
- Koło pasowe (cz. m.),** шкивъ (ремнищой), Riemenscheiben 477
- — jałowe (gorzej luźne), холостой шкивъ, Leerscheibe, Loasscheibe . 480
- — osadzone, робоче, рабочий шкивъ, Festscheibe 480
- — schodkowe, ступенчатый шкивъ, Stufenscheibe 480
- — podstawowe (stałe) (mat.), основной кругъ, Grundkreis 113
- Koło podziałowe (cz. m.) p. Obwód podziałowy.**
- — podziałkowe (mier.), лимбъ, Limbus 128
- — powrotowe (mech.), кругъ возврата, Rückkehrkreis 157
- Koło poziome (mier.) p. Teodolit.**
- — rozrędowe, маховое колесо, маховикъ, Schwungrad 615 do 623, 1120, 460
- Koło ślimakowe p. Ślimacznica.**
- — tworzące (ruchome) (mat.), катающийся кругъ, erzeugender Kreis . . 113
- — wiatrakowe (sil.), колесо вѣтряной мельницы, Windmühlengrad 309
- Koło wodne (sil),** вертикальное водяное колесо, Wasserrad 805 do 817, 494, 460
- — nasiębiegłe, верхнебойное колесо, oberschlächtiges Wasserrad 805
- — śródbierne, среднбойное водяное колесо, Wasserrad mit Spannschütze 817
- — a — go uzębienie, зубцы на ободьяхъ водяныхъ колесъ, Wasserradzahnkranz 460
- Koło zębate (cz. m.),** зубчатое колесо, Zahnrad . . . . . 448 do 463, 230
- — z zębami drewnianymi, колесо съ деревянными зубьями, Kamhrad 462, 465
- — rędniane, зубчатое колесо для приводовъ, Transmissionsrad, Triebwerkrad 460, 462
- — skojarzone, комбинктный колеса, Satzräder . . . . . 453, T. 467
- — storcowe (zwykle, czyli walcowate), зубчатое колесо, зубчатый венець, Stirnrad 450 i n., 230, 810
- — stożkowe (stożki zębate), коническое колесо, Kegelrad 457, 463, 231
- — śrubowe, винтовые цилиндрические колеса, Schraubengäder 458, 463, 231
- — wechwytowe, храповое колесо (храповикъ), Sprehrad 536
- — wewnętrzne uzębione, колесо съ внутреннимъ зацѣплениемъ, Hohlrnd 454, 456, 231
- Kół zębatach dobór,** комбиньятъ зубчатыхъ колесъ, Rädersatz 453
- — podziałka, шагъ зацѣпления (=дѣленіе) зубчатого колеса, Teilung des Zahnrades 448, 232
- — stałe, парный зубчатый колеса, Einzelräder 453
- Koło zmianowe (mech.),** кругъ перемены. Wechselkreis 158
- — zwrotowe (mech.), кругъ перегиба, Wendekreis 155, 158
- Kołowice (okr.),** колесный пароходъ, Raddampfer 547, 561
- Kołowrot (b. m.),** воротъ, Haspel 738, 740, 802
- — parowy, паровый воротъ, Dampfka-bel, Dampfhaspel . . . . . 739 i n.
- Kołaczek żarowy (osic.),** каменный чулокъ, Glüh-Strumpf 935
- Koźpak parowy p. Dżakon parowy.**
- Kombinacje (mat.),** сочетание, Kombination 47
- Komin,** дымовая труба, Schornstein, Esse
- — a ciąg, сила тяги д. т., Zugstärke d. S. 958, 1069, 526
- — urządzenie odiskierne, искроудержательный приборъ, Funkenfänger 380, 555
- Komin domowy (bud.),** дымовая труба, Haus-Schornstein 596
- — a — go słupiak, Schornsteinkasten 597
- Komin fabryczny,** фабричная дымовая труба, Fabrikschornstein 962 i n., 204
- — a — go wyprostowanie, выпрямление дымовой трубы, Geraderichten des Schornsteines 962
- Komin kotła parowego,** дымовая труба пар. котла, Dampfkessel-Schornstein 958 do 964
- — parowozu, дымовая труба паровоза, Schornstein d. Lokomotive 387
- — wyciążni (gaz.), дымовая труба, Schornstein 919
- Komin żelazny,** железная д. т., Blechschorstein, Eisen-S. 964, 530, 439
- — a — ego uwięz, натяжное укрѣпленіе дым. трубы, Standverbindung des Schornsteins 964
- Kominiek (agr.),** каминъ, Kamin . . . 594
- Komorą paleniskowa kotła,** огневая коробка котла, Feuerbüchse des Dampfkessels 1026, 1008

- Komora prażarska (*kuź.*), stożna, Stadel 538
- Kompresya, kompresor *p. Sprężanie, sprężarka.*
- Komutator (*el.*) *p. Przerządnik.*
- Koń mechaniczny, moc konia, *AK*, лошадиная сила, Pferdestärke 194 i in., 961
- a siła pociągowa (*sil.*), siła тяги лошади, Zugkraft des Pferdes . . . 803
- Konchoida (krzywa muszlowata) (*mat.*), Konchoide (Muschelcurve) . . . 119
- Kondensator *p. Pojemnik (el.), skraplacz (sil. par.).*
- Konglomerat *p. Zlepieniec.*
- Konstantan (*el.*) 619
- Kontakt (*el.*) *p. Styk, stycznik.*
- Kontrforsa *p. Praypora.*
- Konus Parry'ego *p. Parry'ego stożek.*
- Koparka, suchoj bargep, Ausschachtmaschine 716
- Kopulak *p. Żelwiak.*
- Kopuła kratowiana (*st. b.*), купольная крыша, Kuppeldach 720
- Koryto walcowe (*mat.*), цилиндрическая подкова, Cylinderhuf 135
- Korba (*cz. m.*), кривошип, Kurbel . . . 557
- ręczna, рукоятka, ручной кривошип, Handkurbel 580
- zabezpieczona, безопасная рукоятка, Sicherheitskurbel 540
- u szpr, цапфа кривошипа, Kurbelzapfen 559, 490
- *goleń p. Goleń korbowa.*
- nacisk po stycznej, касательная сила кривошипа, Tangentialkurbeldruck 656
- Korbować *p. Goleń korbwy, goleń korbowa.*
- Korek (*cz. m.*), пробка, Propfen . . . 928
- Korkowiec (*tw.*), пробковый камень, проб. масса, Korkstein 84, 8, 628, 334, 594, 619, 305
- Korona półtorza (*kol.*), ширина полотна, Kronenbreite 255
- Koryto (*gaz.*), газоприемник, Vorlage 919
- Kosz (klatka) dźwiga (wyciągu), каретка подъемника, Fahrkorb, Förderkorb, Fördergefäß, Fahrstuhl 521, 732, 741
- Koszulka żarona *p. Kotpaczek ż.*
- Kosztorys *p. Nacen.*
- Kościóły (*bud.*), церкви, Kirchen 198, 202
- Kota (*rysunku*) (*mier.*) *p. Pionik.*
- Kotłina (*kuź.*), подъ, Bad, Herd 568 i in.
- Kot żrławia (*b. m.*), тележка крана, Katze, Laufkatze des Kranes 679, 700 i in.
- Kotłak (*ktł.*), корпус котла, Kesselkörper 995, 975
- Kotłowe towarzystwa, союзъ владельцев пар. котл., Ueberwachungsverein für Dampfkessel *p. a.* 1063, *p. n.* 1058
- Kotłowego urządzenia sprawność, коэфф. полезного действия к., Wirkungsgrad d. K.-Anlage 1073, 953, 958, 379, 527
- Kotły *p. Kociol.*
- Kotwa (*bud.*), якорь, Anker 193
- Kotwica (*okr.*), якорь, Anker 484
- Kozioł odbojowy (*kol.*), Prollbock . . . 334
- wagonu (*kol.*), Bremsersitz 374
- Kratowie (*st. b.*), ферма, Fachwerk, Gerippe 633, 715, 923
- Kratowica (*st. b.*), рѣшетчатая форма, Fachwerkbalken, Fachwerkträger 633, 771 i n., 345
- bezstojcowa, рѣшетчатая ферма съ раскосами, Strebsenfachwerkbalken 637
- ze stojcami, ферма раскосная со стойками, Ständerfachwerkbalken 636
- trójkatnikowa, Дрoieckfachwerkträger 636
- wieloprzęsłowa, неразрѣзанная рѣшетчатая ферма на многихъ опорахъ, durchlaufender Fachwerkträger mit mehreren Stützpunkten 692
- wspornikowa, рѣш. форма Горбера, Gerbersche Fachwerkbalken 695
- Kratownik (*tw.*), квадратное желѣзо, Quadrateisen . . . . . 20, T. 21
- Kraweź wlotcza suwaka (*sil.*), паровуусной край золотника, Abschlusskante des Schiebers für den Eintritt 884 i n.
- wlotowa okienka, край паровууснигаро отверстия, abschliessende Kanal-kante für den Eintritt . . . . . 884 i n.
- Kraweźnica (*bud.*), Gralsparren . . . 172
- Krągownik (*tw.*), круглое желѣзо, Rundeisen . . . . . 20, T. 21
- Krążek (*przryząd*), блокъ роликъ, Rolle 670
- Krążek kierowniczy (*cz. m.*), направляющій роликъ, Leitrolle 472, 484
- linowy, канатный блокъ, Seilrolle 521, 524, 670
- łańcuchowy, цѣпной блокъ, Kettenrolle . . . . . 528 i n., 671
- przesuwny bierny (przryząd), блокъ подвижной ведомый, lose Rolle . . . 671
- przesuwny czynny (przryząd), блокъ подвижной ведущий, umgekehrte lose Rolle 671
- stały, блокъ неподвижный, feste Rolle 671
- Krążek szmyrgłowy (*obr.*), наждачный мабба, Schmirgelscheibe . . . 659, 1143
- zdawny (*kol. el.*), Fahrrolle 907
- Krażuny (*bud.*), кружала, Lehrgerüst 166
- Kreda (*tw.*), мѣлз, Kreide 80, 8, 619

- Kresa** (*mat.*), отрезокъ, Strecke . . . 93
Kreozot (*tw.*), креозотъ, Kreosolöl . . . 109
Kręcenie (*wytr.*), напряжение при скручивании, Drehungsspannung 337, 396, 495
Kriger'a żeliwiaki 555
Krok (*skok*) śruby (gwintu) (*cz. m.*), ходъ винта, Schraubensteigung, Ganghöhe 227, 426
Krokiew (*bud.*), стропильная нога, Sparren 170, 720
 — jałowa (międzywiązarowa), промежуточная стропильная нога, Zwischensparren 174
Króciec (*ktf.*), ступень, Rohr-Stutzen 921, 970, 1026
Krycha dachów (*bud.*), кровля, Dachdeckung . . . . . 179 i n., 634
Krzem (*tw.*), кремній, Silizium 3, 6, 19, 551
Krzemień (*skalka*) (*tw.*), гранітъ, Feuerstein 179
Krzemkówka (krzemionkowa masa, marmica krzemionkowa) (*tw.*), кварцевый гуръ, Kieselgubr 82, 8, 594, 305
Krzywa antyfrukcyjna (Traktorya Huyghensa) (*mat.*), антифрикционная кривая, Antifriktionskurve 118
 — kołowa (cykliczna), циклоидальная кривая, syklische Kurve 112
 — łańcuchowa, цѣпная линія, Kettenlinie 117, 471
 — Mariotte'a (*mech.*), кривая Мариотта, Mariottesche Linie 290
 — obwijająca (*mat.*), обертывающая кривая, einhüllende Kurve 101
 — odłączająca (*mech.*), кривая отсвѣтывающаяся, Hüllkurve 154
 — płaska (*mat.*), плоскія кривыя, Krümmelinien in der Ebene 96
 — o podwójnej krzywości, кривыя двойной кривизны, Kurve doppelter Krümmung 124
 — wklęsła, вогнутая кривая, konkave Kurve 99
 — wypukła, выпуклая кривая, concave Kurve 99
 — zrzutu (*b. m.*), кривая сбрасывания сыпучихъ тѣлъ, Abwurfkurve 756
Krzywych wtykanie (*mier.*), разбивка кривыхъ, Abstecken der Kurve 243 i n.
Krzywka (*cz. m.*), Bogen-Stück 927
 — żeliwna, чугунный отводъ, gusseiserner Krümmer, L u. K-Stück 584
Krzywość (*mat.*), кривизна, Krümmung 99
Krzyż przymatowy (*mier.*), крестъ призмъ, Prismenkreuz 124
Krzyżka (*cz. m.*), крестъ, Rohr-Kreuzstück 599, 927
Krzyżnia (*kol.*), пересѣченіе путей, Kreuzung 300
 — przełączna (*kol.*), крестъ изъ стрѣлокъ, Weichenkreuz 306, 315
Krzyżowiec (*okr.*), крейсера, Kreuzer 492 i n.
Krzyżownica (*kol.*), крестовина, Herzstück 301, 310
 — y dziób, остріе крестовины, Herzstückspitze 301, 310
 — skrzydło, Herzstückflügel 302, 310
Krzyżulec (*cz. m.*), крестовина, кулакъ, поззунъ, Kreuzkopf, Querhaupt 555, 567, 399, 520
 — a łożwa, поззунка крестовины, Kreuzkopfschuh 569
 — tor, дорога поззуна, Gleitbahn 928, 568, 555
Krzyżulec na korbie, кривотопитъ съ кулисосою (безъ шатуна), Kurbelschleife 560, 636
Ksiuk (*wyskok*) (*cz. m.*), палець, кулачекъ, Anschlag, Daumen 753, 869
Ksyololit p. Traciniowiec.
Kształka kielichowa (*cz. m.*), раструбчатая фасонная труба, Muffenformstück . . . . . 583, T. 685
 — kołnierzowa, фланцевая фасонная труба, Flanschen-Formstück . . . . . 583 i n.
 — międziana, фасонныя трубы изъ красной мѣди, kupferne Formstücke . . . . . 589 i n.
 — żeliwna normalna, нормальная фасонная труба, gusseiserne normale Formstücke . . . . . 583 i n., T. 585 i n., 600
Kształtownik (*tw.*), фасонное желѣзо, Formeisen, Profileisen, Walzeisen 20, T. 20 i n.; p. r. 62: 446
Kuchenska gazowa, газовая кухня, Gaskochherd 936
Kukorbowy bieg tłoka (*b. m., sil.*), ходъ поршня впередъ, Hingang des Kolbens 882
 — a strona tłoka (cylindra), передняя сторона поршня, vordere (untere) Kolbenfläche, Kurbelseite des Cylinders 887, 882
Kula (*mat.*), шаръ, Kugel 129, 135, 177, 191
 — i objętość, объемъ шара, Kugelinhalt T. 38
 — wydrążonej wytrzymałość, сопротивление стѣнокъ полого шара, Festigkeit der Hohlkugel 422
Kulisa p. Jarzmo.
Kulomb (*el.*), кулонъ, Coulomb 782
Kurek dozorczy (*ktf.*), пробирный кранъ, Proberhahn 1044, 390, 429, nadto p. kotłów wodoskaz.
 — rozcepkowy (trójdrogowy) (*cz. m.*), трехпутевый кранъ, Dreiweghahn 614
 — spustowy, продувной к., Entwässerungshahn, Cylinderhahn, Wasserablasshahn 926, 1042, 721, 891
 — wtryskowy (*sil.*), вспыскивающий кранъ, Einspritzhahn 931
Kuter (*okr.*), катеръ, Kutter 486, 501

Kuzleńne ognisko, кузнечное горно,
Schmiedefeuer. . . . T. 787, T. 800
Kuznia, кузница, Schmiede . . . 436
Kuzniarka (łoczarzka kuzienna) (obr.),
кузнечный пресс, Schmiedepressen
663 do 666
— hydrauliczna, гидравлический кузнеч-
ный пресс, Druckwasserschmiede-
presse. 664, 659
Kuznica, горный завод, Hüttenwerk 538
i n. 689
Kuznictwo żelaza, металлургия железа
(горнозаводское дѣло), Eisenhütten-
kunde, Hüttenbetrieb . . . 532 do 571
Kwadratów najmniejszych metoda (mat.),
способ наименьших квадратов,
Methode der kleinsten Quadrate . . 90
Kwarc (Kwarciec) p. Twardziec.
Kwarcit (kw.), кварцитъ, Quarzit. . . 79
Kwas węglany p. Bezwodnik węgłowy.

I.

Lak asfaltowy p. Maź asfaltowa.
Lampa żukowa p. Żukówka.
— żarowa p. Żarówka.
Landsberg'a wzory (wytrz.), формулы
Ландсберга, Formeln von Landsberg
344
Langen'a dzwon (kuź.), Langensche Glo-
cke. 546
Laska węglowa (ośw.), Kohlenstift . 900
Laval'a turbina parowa, турбина Лавала,
Laval'turbine 947, 1140
Lawa, lava, Lava. . . . . 79, S, 334
Legar (bud.), половая балка, Lagerholz 195
Lejnica (do surówki), ковшъ, Giesspfanne
559, 725
Lemniskata (mat.), лемниската, Lem-
niskate 119
Leniłka (mier.), микрометрический
винтъ, Mikrometerschraube. 126, 129
Lep wodotrwwały (tw.), гидравлический
растворъ, hydraulischer Bindemittel 94
Lewar p. Dźwignik także Przesysak.
Leźnia (bud.), прогонъ, Fette 173 i n., 184
Licowanie ścian, облицовочная кладка.
Verblendungsmauerwerk 158
Licówka (cegła), облицовочный кирпи-
чъ, Verblendstein 86, 158
Liczykrok (pedometr) (mier.), счетчикъ
числа шаговъ, Schrittzähler . . 122
Lift p. Dźwig.
Lina bawełniana, хлопчатобумажный ка-
натъ, Baumwollenseil 488, T. 480
— druciana, проволочный канатъ, Drath-
seil 481 i n., 522, 741 i n., 336, 235
— z drutu kształtowego, сомкнутое ка-
наты, verschlossenes Drathseil 524, 747
— do dźwignic, подъемный канатъ, Last-
seil . . . . . 520, 741 i n., 336, 234
— do dźwłgów, канаты для подъемни-
ковъ, Aufzugseile 736, T. 520, T. 743 i n.

Lina konopna, пеньковый канатъ, Hanfseil
496, 520 i n., 336, 234
Lina napędowa, передаточный канатъ,
Transmissionsseil . . . . T. 482, 486
— u — ej prędkość, скорость движе-
ния передаточнаго каната, Trans-
missionsseilgeschwindigkeit. 485, 488
— trwałość, продолжительность служ-
бы пер. канатовъ, Dauerhaftigkeit
der Transmissionsseile. . . . 481, 486
Lina o skrętkach płaskich, проволочный
канатъ изъ плоскихъ штрэнгъ, flach-
litziges Drathseil 524, 746
— płaska, канатъ проволочный плос-
кий, flaches Drathseil . . . 522, T. 744
— wielolinkowa, кабельный канатъ,
Kabelseil . . . . . T. 744
— wyciągowe (górn.), канатъ подъем-
ный, Förderseil . . . . . 523, 741 i n.
Liny smarowanie, смазка каната, Schmie-
ren des Seiles 481
— splatanie, сращивание каната, Ver-
spleissen des Seiles. . . 481, 486, 439
— zwisanie, провѣсъ каната, Durchsen-
kung des Seiles 484, 488
Linia kabłąkowa (bud.), коробчатая
линія, Korbbogenlinie 163
Linia koszykowa p. Linia kabłąkowa.
— sprężysta (wyt.) p. Odkształcona.
— śrubowa (mat.), винтовая линия,
Schraubenlinie 125, 426
— ugięcia (wyt.) p. Odkształcona.
Linka ostrzegawcza pociągu, Zugleine 430
Linoleum (tw.), линолеумъ, Linoleum 84
Linowa taśma, плоский пеньковый ка-
натъ, Hanfslachseil . . . . 520, T. 521
Lipowicza metal (tw.). 78
Lisica, zweiteilige Hängesäule . . . 192
Listwa (w pokrociu dachu) (bud.), план-
ка въ кровлѣ, Deckungsleiste . . 186
Liść Kartezjusza (mat.), листъ Декарта,
Descartesches Blatt 110
Log (okr.), Log 490
Logarytmu (naturalne, zwykłe), лату-
разный логаритмъ, бриговый л.,
natürliches Logarithm, Briggsches L.
24, 32 i n., 46, T. 1 do 21
Lloyd'a przepisy o kotłach parowych. 528
Lonek (cz. m.), шлицъ, Splint . . . 429
Lössl'a wzór na parcie wiatru . . . 307, 631
Luneta (mier.), подзорная труба, по-
втрязельная тр., Fernrohr . . . 129
— astronomiczna (mier.), астрономичес-
кая подзорная труба, astronomisches
Fernrohr. 124
Lustro swoka p. Swoka gładź.
Łut (lutowie) (tw.), припой, Lot 77, 319
Lutowanie elektryczne, электрическое
спаваніе, elektrisches Lötten . . 791
Luz (b. m.), зазоръ, Zwischenraum. Spiel-
raum . . . . . 806, 922, 292 i t. p.
— międzywieńcowy (turbiny), зазоръ
между турбинными колесами, Spalt.
Kranzspalt 831, 826

L.

Łaczenie dachów (*bud.*), рѣшетины, Lat-
tung 160
Łaciaci (*gwóździ*), гвоздь для рѣшетницъ,
Latfennagel 170
Ładowność towarów, Staugewicht. 481
Ładownia (*kol.*), товарная платформа,
Laderampe, Ladesteig 337 i n., p. r. 210
Ładówka przenośna (*kol.*), bewegliche
Laderampe 338
Ładunkowe obryśia (*kol.*), Lademass. 437
Ładunku wagonowego zawartość, объемъ
вагонной нагрузки, Inhalt der Wa-
gonladung 13
Łamak, ломъ, Brechstange 261
Łańcuch klinowy (seriej: kliny zrzeszone)
(*mech.*), клиновой проссъ, Keil-
kette 222
— (*cz. m.*), цѣпь (заварная), Kette 525,
i n., T. 527; 485
— dokładny, кацпброванная цѣпь, Ka-
librierte Kette . . . . . 526, 527, T. 528
— dźwigni, цѣпь для грузовъ, Lastkette
525, 531, 736
— kotwiczny (*okr.*), якоревая цѣпь,
Ankorkette 485
— mierniczy, цѣпь, Messkette 122
— napędu, приводная цѣпь, Treibge-
lenkkette . . . . . 530 i n. T.
— przegubowy, шарнирная цѣпь, Ge-
lenkkette 233, 530
Łata drzewna (*tw., bud.*) . . . 111 i n., 160
— miernicza, деревянная сажень (рей-
ка), Messlatte 122
— z krokiewką (*mier.*), обыкновенный
ватерпасъ, Setzwage, Setzlatte . . . 134
Ława (*bud.*), Absatz, Bankett 161
Łazienki (*bud.*), купальни, Badeanstalt 190
Łączniki (ser. złączniki) gazowe, газовыя
фасонныя части, Gas-Fittinge 587, 927
Łączniki szynowe (*kol.*), рельсовые со-
единительныя части, Schienenverbin-
dungsteile . . . . . p. r. 209
Łbica biegunowa (*el.*), арматура полюса,
Polschuh 825
— cylindra (*sil. spal.*), передняя часть
цилиндра, Cylinderkopf 1081, 1104 i n.
Łeb głoni korbowej (gorzej korbowodu)
(*cz. m.*), головка шатуна, Schubstan-
genkopf 564
Łebkownik (*tw.*), жерзцо блисковое,
I-Wulsteisen . . . . . 20, T. 37
Łojek, талькумъ, Talk 549
Łopata, лопата, Schaufel 261
Łopata (b. m.), лопатка, лопастъ, Schau-
fel 759, 763, 808 i n., 837 i n., 841
Łożyska grzanie się p. Czopa grzanie się,
— рапвие (паневки), вкладышъ под-
шипника, Lagerschale 509
— podstawki, основная плита, Sohlplatte
517
— smarowanie (oliwienie) p. Czopa sma-
rowanie.

Łożysko grzebleniaste, i. odporowo (*cz.
m.*), гробчатый подшипникъ, Kamm-
lager 512, 520, 523
— gwiazdziste, звездообразный пят-
никъ, sternförmiges Lager 510, 847
— kulkowe, подшипникъ съ шариками,
Kugellager 514
— nadwodne, надводный пятникъ, Über-
wasserzapfenlager 842, 847
— naszyjne, направляющій подшипникъ,
Halslager 510, 847
— napienne (obrotnicy), Königszapfenla-
ger 320
— odporowe p. Ł. grzebleniaste.
— pędziane, приводной подшипникъ,
Transmissionslager 514
— prądnicę, подшипникъ динамома-
шины, Dynamolager 828
— przegibne mostu, опора шарнирная,
Kipplager 168
— przewietrznika, подшипники венти-
ляторовъ, Lager der Ventilatoren 786
— przykorbowe silnika, подшипники дви-
гателей, Kurbellager, Kraftmaschinen-
lager 509, 929, 1113, 520
— siodłowe, нормальный подшипникъ,
Stehlager, Traglager 510
— storcowe, пятникъ, Spurlager 509, 843
— turbiny, подшипники турбинъ, Tur-
binenlager . . . . . 842 i n., 1143
— uchyłne suwnicy, подшипникъ (на
маятникъ) качающійся, Kipplager 698
— wagonowej osi, подшипникъ для ва-
гонныхъ осей, Eisenbahnwagenach-
senlager . . . . . 513, 415 i n.
— z wahlivemi panwiami (i. Sellersa),
подш. Селлерса, Sellersches Lager 511
1143
— na walcach (*most.*), опора на каткахъ,
Brücken-Rollenlager 166
— walkowe, подшипникъ съ роликками,
Rollenlager 514, 681, 683
— wała głównego, подшипники корен-
ныхъ валовъ, Hauptwellenlager . 512
— wiszące, подвѣсной подшипникъ,
Hängelager 515
— wspornikowe, кронштейнъ съ под-
шипникомъ, Consollager 518
Łódź (człono), лодка, Boot, Kahn 486, 272
Łój, сало, Talg 120, 8, 481, 459
Łubki do szyn kolejowych, накладки,
Laschen p. л. 49, 294; p. r. 60, 209,
282; 293
Łuk (*bud., st. b.*), арка, Bogen 709 i n.,
733
— u krzywa pośrodkowa, внутренняя
направляющая, Bogenmittellinie 733 i n.
— linie rdzenne, основныя линии арки,
Kernlinien des Bogenträgers 709
Łuk koła opięty cięgnem (*cz. m.*), охва-
ченна дуга, umspannter Bogen 232, 470
670, 678
— u — długość (*mat.*), длина дуги кру-
га, Kreisbogenlänge . . . . T. 36, 37

- Luku kola strzałka (*mal.*), стрѣлка дуги круга, Kreisbogenhöhe . . . T. 36, 37
- Luk kratowiany (*sl. b.*), арочная рѣшетчатая ферма, Fachwerkbogenträger . . . 710
- prądny (*el.*), voltaowa дуга, elektrischer Lichtbogen . . . S99 i n.
- toru kolejowego, кривая пути, Gleiskrümmung . . . 243, 273, 313
- Lukówka (*osw., el.*), Bogenlampe S98 i n., S95
- barwna, Effectbogenlampe, Flammenbogenlampe . . . 900
- bocznikowa, Nebenschlusslampe . . . 902
- głównikowa, Hauptstrom-B.-L. . . 901
- różnicowa sprzężona, Differentialbogenlampe . . . 903
- trwałościowa (malozgarowa), Dauerbrandbogenlampe . . . 899
- Lupa (*kuź.*), крипа, Lupe . . . 559
- Luzczak (*gwóździ bud.*), гвоздь для аспидных плит, Schiefernagel . . . 181
- Luzpek (*tw.*), слянецъ, Schiefer 79, S, 482, 169, 179
- gliniasty, аспидная глина, Thonschiefer . . . 540
- Luzpówka (*bud.*), аспидная плита, Schieferplatte . . . 181
- Luska (*bud.*), чешуя, Schuppen . . . 187
- Luzyczek (*tw.*), слюда, Glimmer 78 i n., 8
- Luzza lejarzka (*kuź.*), ковшъ, Giesspfanne . . . 554
- M.**
- Magnes (*el.*), магнитъ, Magnet 784, 787, 821 i n., 701 i n.
- Magnetostka (*el.*), мѣра магнитнаго поля, Krafflinie . . . 784
- Magnetyzm (*el.*), магнетизмъ, Magnetismus . . . 784 i n.
- Magnetyczna (*sl.*), корпусъ динамометрична, Magnetgestell . . . 824
- Magnez (*tw.*), магній, Magnesium 3, 8, 333, 791
- Malowanie okien (*bud.*), окраска оконъ, Fensteranstrich . . . 197
- ustrojów żelaznych, Anstrich von Eisenkonstruktionen . . . p. n. 69
- Malpiarka (obrabiarka do koprowania), копировальный станокъ, Kopierschneide . . . 668
- Malżowiec (*tw.*), Lutschellamarmor . . . 80
- Mangan, марганецъ, Mangan 3, 6, 8, 19, 551
- Manganiak (*tw., kuź.*) . . . 537
- Manncsmannowskie rury . . . 571, 20, 589
- Manometr, манометръ, Manometer 589, nadto p. Kol. par. man.
- Mansarda (*bud.*), мансарда, Mansarde 172, 202
- Margiel (*tw.*), мергель, Mergel . . . 80, 482
- Marmur, мраморъ, Marmor . . . 80, S, 619
- Martynowski płomieniak (*kuź.*), Мартина пламенная печь, Martinofen . . . 563
- Martwica (*tw.*), туфлъ, Tuff 81, S, 149, 594
- Mariotta prawo (*mech.*), законъ Мариотта, Mariottesches Gesetz . . . 278
- Masa (*mech.*), масса, Masse . . . 192
- Maszt (*okr.*), мачта, Mast . . . 498 i n.
- przedni, форъ-мачта, Fockmast . . . 498
- przedtylny, крѣдьсъ-мачта, Kreuzmast . . . 500 i n.
- tylny, бизань-мачта, Besahnmast 498 i n.
- wielki, гротъ-мачта, Grossmast 498 i n.
- zaprzędni, Mittelmast . . . 498 i n.
- Maszyn podział, подраздѣленіе машинъ, Klassifikation der Maschinen . . . 649
- dostawy, warunki niemieckie, условия поставки машинъ, Lieferungsbedingungen für Maschinen . . . 1076
- Materyaly (lep. tworzywa) budowlane, строительные матеріалы, Baustoffkunde . . . 1 do 120
- kolejowe, желѣзнодорожные матеріалы, Eisenbahn-Baustoff . . . p. n. 48, p. r. 57
- Matematyczne tablice, математическія таблицы, mathematische Tafeln T. 1 do 42
- Matryca p. Podłoczka.
- Maximum p. Największości.
- Maxwell'a zasada o odkształconych (*wyt.*), Maxwell'scher Satz . . . 669
- Mazut p. Odpadki naftowe.
- Maź asfaltowa, асфальтовая замазка, Asphaltlack . . . 169, 188, 68
- (smoła) pogazowa (*tw.*), дерготъ, Teer 535, 913, 169, 188, 68
- Maźnica (*kol., cs. m.*), букса, масленка, Achsbuchse, Schmiernapf 415, 419, 513
- Mechaniczna teoria ciepła, механическая теорія теплоты, mechanische Wärmetheorie . . . 1125, 324
- Mechaniczny równoważnik ciepła, механический эквивалентъ теплоты, Arbeitsäquivalent der Wärmeinheit, Mechanisches Wärmeäquivalent . . . 325
- Mechanika ciał stałych, механика твердыхъ тѣлъ, Mechanik fester Körper . . . 143
- gazów, механика газовъ, Mechanik der Gase . . . 275
- par, механика паровъ, Mechanik der Dämpfe . . . 275
- Megom (*el.*), мегомъ, Megohm . . . 783
- Melafir p. Porfir.
- Metacentrum p. Nibysrodek.
- Metal biały (*tw.*), бѣлый металлъ, Weissmetall . . . 76, 491 i n.
- delta, дельта металлъ, Delta-Metall 76
- przeciwierny, антифрикціонный сплавъ, Antifrictionsmetall . . . 76
- Meyer'a stawido suwakowe, золотникъ Мейера, Meyersche Steuerung . . . 902

- Mekarskiego tramwaje 455
- Miarkownik energii pompy, regulatorъ производительности машинъ, Leistungsregulator 646, 721
- niestateczny, астатическій регуляторъ, астатический Regulator (Regler) 625
- ośrodkowy, центробежный регуляторъ, Centrifugalregulator 623 do 646
- omalniestateczny, псевдоастатическій регуляторъ, pseudoastatischer Regulator 626
- płaski, плоский регуляторъ, Flachregler, Achsenregulator 624, 631
- o pośrednim działaniu, регуляторъ непрямого дѣйствія, mittelbar wirkender Regulator 631, 647
- ciśnienia gazu, регуляторъ давления газа, (Stations-) Gasdruckregler 924, 933, 1123
- przepływu gazu, реометръ, Rheometer, Verbrauchsregler 934
- przerywnic parowych, рег. съ подпорнымъ (запорнымъ, хроссельнымъ) клапаномъ, Regulator mit Dampf-drosselventil 616
- sprężynowy, пружинный регуляторъ, Federregulator 624, 643
- wahakowy, регуляторъ съ маятникомъ, Pendelregulator 623
- Miarkownika energii, работа регулятора, Arbeitsvermögen des Regulators 629, 631
- niezuchłość (nieruchliwość), нечувствительность регулятора, Unempfindlichkeit (Unbeweglichkeit) des Regulators 626, 628
- niejednostajność, неравномерность регулятора, Ungleichförmigkeitsgrad des Regulators 628, 631
- siła, энергія регулятора, Energie des Regulators 629
- skok zastępczy, редукованный ходъ регулятора, reducirter Muffenhub des Regulators 630
- Miary w różn. krajach, мѣры различныхъ странъ, Masse verschiedener Länder 942
- i wagi złożone, сложные мѣры и вѣса, zusammengesetzte Masse und Gewichte 961
- Miar układ bezwzględny, абсолютная система мѣръ, absolutes Masssystem 193, 782
- zamiana, переводъ мѣръ, Verwandlung der Masse . . . . . 952 i n.
- Miedz. красная мѣдь, Kupfer 72, 3 i n., 627, 314 i n., 332 i n., 1006, 619, 789 i n., 591, 67
- Mielarz (kuź., tw. b.), куча для обжиганія древеснаго угля, напольная кирпичеобжигательная печь. Meiler 533, 85
- Miernictwo, геодезія, Vermessungskunde 122 do 148
- Miernik gazu (gaz.), газомѣръ, Gasmesser 922, 933
- Mieszalniny pary z cieczą, смѣсь пара и жидкости, Dampfwassermischungen 292, 297, 1130 i n.
- Mieszanki gazów, смѣсь газова, Gasgemische . . . . . 279, 1080 i n., 914
- Mieszarka zaprawy, машина для выдѣлки растворовъ, Mörtelmühle 88, 688
- Międytorze (kol.), Planumstroifen zwischen zwei Gleisen . . p. r. 208, 213
- Mika p. Lyszczyk.
- Mikroskop (mier.), микроскопъ, Mikroskop 125
- Mikrowolt (el.), микровольтъ, Mikrovolt 783
- Miła morska, морская миля, Seemeile 490
- Millhenry (el.), Милленгу. 795
- Milivolt (el.), милливольтъ, Milivolt. 783
- Mimośród, эксцентрикъ, Excenter 557 i n., 911 i n.
- pokrętny, свободно вращающійся эксцентрикъ, loser Excenter 911
- przesuwny, передвижной эксцентрикъ, verschiebbares Excenter . 910
- ruchu wynikowego, эксцентрикъ равнодѣйствующаго хода, resultirendes Excenter 900
- ruchu względnego, относительный эксцентрикъ, Relativexcenter . . 900
- ujawniający bieg, эксцентрикъ показывающій ходъ впередъ, назадъ, reduciertes Excenter 913
- wynikowy, равнодѣйствующій эксцентрикъ, resultirendes Excenter 913
- Mimośrodu grzanie się, Warmlaufen des Excenters 562
- obręcz, серъга эксцентрика, Excenterbügel 562
- tarcz, эксцентрикковая шайба (дискъ), Excenterscheibe 562
- Mimośrodowość, эксцентриситетъ, Excentricität 102, 561, 684
- Minia ołowiana, свинцовый сурикъ, Bleimennige 9, 68
- Minimum p. Największości.
- Młot cierny, фрикціонный молотъ, Reibungshammer 660
- z posem, лобовой молотъ, Stinhammer 660
- z ogonem, хвостовой молотъ, Schwanzhammer 660
- parowy, паровой молотъ, Dampfhammer 660, 559
- wahakowy, кулачный молотъ, Stielhammer 659
- — zwykły, пестовой молотъ, Aufwerfhammer 659
- Młotowiny, Hammerschlag 540
- Młynek Woltmanowski, вертлуга Вольтова, Woltmannscher Flügel . . . 273

Liczby tuste dotyczą stron tomu II.

- Moc** (= efekt pracy), производительность (= величина работы = эффект), Leistung (= Arbeitstärke = Effect . . . . . 194, 210, 470 i t. p.
- elektryczna, электрическая производительность, эл. эффект, elektrische Leistung, el. Effekt. 782, 791
- hamowana (moc tarcia), работа трения, Bremsleistung 801
- konia, kon mechaniczny, Мк, лошадиная сила, Pferdestärke 194, 782, 961
- mianowana silników parowych, номинальная производительность паровой машины, Nennleistung der Dampfmaschine 879
- silników spalnowych, ном. пр. газовых двигателей, Nennleistung der Verbrennungsmotoren 1099, 1085
- użytkowa, полезная работа, полез. производительность, Nutzleistung 802
- robotnika, производительность рабочего, Arbeiterleistung 802
- silników parowych, ном. произв. пар. машин, Nutzleistung der D.-Maschinen 862, 1069, 1075, 378
- silników spalnowych, ном. пр. газовых двигателей, Nutzleistung der Verbrennungsmotoren 1095, 1098
- turbin parowych, Nutzleistung der Dampfturbinen . . . . . 948 i n., 1138
- prądu (el.), энергия тока, Stromleistung 801
- wskazana silników parowych, индикаторная пр. пар. машин, indicirte Leistung der D.-Maschinen 862, 867, 1069, 1075, 513
- silników spalnowych, индикатор. произв. газовых двигателей, indicirte Leistung der Verbrennungsmotoren 1088
- turbin parowych, ядрик. работа паровых турбин, indicirte (Brutto) Leistung der Dampfturb. 1089
- Modrzew** можжевельник, Lärche 113, 7
- Moinot'a** tachometr (mier.) 138
- Moiyre'a** wzór (mat.), формула Муавра, Moivre'scher Satz. 46
- Moment** bezwładności (mech.), момент инерция, Trägheitsmoment 179, 186, 212, T. 362 i n., 675 i n.
- gnący (wytl.), пагибающий момент, Biegemoment 351 i n., T. 372 i n., T. 395; T. 668; T. 764
- obrotu (mech.), момент вращения, Drehmoment . . . . . T. 209; T. 210; 461
- odśrodkowy (mech.), центробежный момент, Centrifugalmoment 180
- osadzenia sklepienia 741
- nadprożowy, момент над опорами, Biegemoment über den Stützpunkten . . . . . 393, 661 i n.
- rozruszny (sl.), Anfahrmoment 853
- Moment** siły (mech.), момент силы, Moment einer Kraft. 162, 166
- skręcający (wytl.), момент кручения, Drehmoment 396
- stateczności ciała (mech., wytl.), момент устойчивости тела, Stabilitätsmoment 189, 385
- statyczny sił (mech.), статический момент сил, statisches Moment der Kräfte 170
- wytrzymałości, м. сопротивления, Widerstands-M. 353 i n., T. 362 i n., T. 690 i n., T. 674 i n.
- wywołujący, вращающий момент, Kippmoment 385, 386
- Monety**, валюты монеты, Münztafel. 939
- Monier'a** sklepienia i ustroje, своды в сооружении Монье 93, 194, 631
- Montejus** p. *Przeloteczka parowa*.
- Mosiądz**, желтая медь, латунь, Messing 74, S. 314 i n., 332, 619, 789, 591
- biały, бѣлая латунь, Weissmessing 75
- glinowy, алюминиовая желтая медь, Aluminium-Messing. 333
- Most**, мостъ, Brücke 344, 637 i n., 658 do 726
- blachownicowy, желѣзный блочный мостъ со сплошной стѣнкой, Blechbalkenbrücke 641
- dla pieszych, м. для пѣшеходовъ, Fussgängerbrücke 770
- drewniany, деревянный мостъ, holzerne Brücke . . . . . p. r. 656, 204
- drogowy, мостъ проезжей дороги, (Land-) Strassenbrücke 637 i n., 757
- kolejowy, желѣзнодорожный м., Eisenbahnbrücke 638 i n., 757 i n., p. o. 341, 657, p. n. 642, 657, p. r. 340, 207, 650, 781
- — jednotorowy, мостъ для одного пути, eingleisige E.-R.-B. 641
- kratownicowy, жел. мостъ съ фермы, Fachwerkbrücke. 641
- łańcuchowy, цѣпной мостъ, Kettenbrücke 698
- łukowy, арочный мостъ, Brücke mit Bogenträgern 642
- sklepiony, арочный мостъ, einfache massiv-gewölbte Brücke 637, 733 i n., 204
- uliczny, городской мостъ, Stadtstrassenbrücke . . . . . 638 i n.
- żelazny, желѣзный мостъ, eiserne Brücke . . . . . 638 i n., 756 i n.
- Mostów** ugięcia, прогибъ моста, Durchbiegung d. Br. . . . . 683, 701, p. r. 656
- Mostek** Wheatstone'a (el.), Витстоновъ мостикъ, Wheatstonesche Brücke. 798
- Możność** pracy, обща работа, Arbeitsvermögen, Leistungsfähigkeit 290, 691, 874
- Mufka prosta* p. *Złączka*.
- Mufka redukcyjna* p. *Złączka*.

- Mur**, cieżna, kamenna kładka, Mauerwerk
 — z cegły, cieżpićna kładka, Ziegelmauerwerk 9, 334 i n., 408, 157 i n.
 — z kamienia łopowego, butowa kładka, Bruchsteinmauerwerk. . . 157, 619
 — odosobnionu (zagrodowu), swobodnostojąca cieżna, freistehende Mauer 159
 — odziewnu (*kól*), obciwocznal cieżnika, Bekleidungsmauer 257
 — odziomkowu (sokółowu), występująca cieżna cokoza, Plintennaumer. 161
 — *orogowu p. Mur isporowu.*
 — *pruski p. Ściana rozowona.*
 — na sucho, cieżna iz cież kładki, Trockenmauer. 258
 — wezglównu sklepienia, ustoj swođa, opora swođa, Kämpfermauer. 753
 — wsporczu, podpornia cieżna, Stützmauer, Futtermauer 731 i n., 257, 267
Murów grubość, toższina cieżni, t. kamenna kładki, Mauerstärke 159, 731, 924
Muru wznoszenie, proizvoditeľność pri proizvodstwie kamennich rabot, Arbeitsleistung bei Herstellung von Mauerwerk 162
Murjata p. Podbelce.
Müller'a z Wrocławia wzór o sklepieniach, Müller-Breslau 734
- N.
- Nabierak**, zskawator, Selbstgreifer (Exkavator). 718, 712
Nabijak, cieżanka, Setzeisen. 582
Nabój (ilość elektryczności), kółczstwo elektryczstwa, Elektrizitätsmenge 782 i n.
 — ołowianu (w kielichu rury), swidciewa cieżawka, Bleidichtung 581
Nacien, siłta, Kostenanschlag 231 i n.
Nacłaz, naruzka, Belastungsgewicht, Ballast 690, 777, 303, 471, 525 i t. p.
Nacisk na oś, dźwienienie na oś, Achsdruck 471, 476
 — na tor krzyżulca, d. na naurawiającia, Druck auf die Gleitbahn 555, 568, 520
 — od przyspieszenia mas, dźwienienie siły inercji dźwizujących mas, Beschleunigungsdruck der hin- und hergehenden Massen 555, 617
Naczynie złączone (lepiej: skojarzone) (*masz.*), soobsciajućsia sossud, kommunizierendes Gefäß 243
Naczyni wytrzymalność, sooprziwienienie sossudow, Festigkeit der Gefässe 418
Naczółki filarów mostowuch, křia mostowich bokow, Pfeilerhaupt (Kopf des Brückenaufbauers) 280
Nadbrzeże, nabereżnia, Kaistrasse 712, 716
- Nadeleś** (*bud.*), Rahmenholz der Wand 168
Nadciśnienie, dźwienienie, Ueberdruck 421, 239 i t. p.
Naddrzwica (*bud.*), pereimyczka, Ueberlagbohle 163
Nadmiar sforyczny, n. kulistości (*mat.*), sfericzeskij izbitok, sphärischer Excess 136
Nadmuch p. Palenisko nadmuchowe.
Nadmuchnia, Windkammer 561
Nadpiętrze (drempel) (*bud.*), ciorđanńa lńiewa cieżna, Drempel 389
Nadprężność pary, rabocze dźwienienie pary, Dampfüberdruck 1069
Nadscenie (łop. nadwidnie), Schnurboden 200
Nadwęglanie drzewa, obuziwanie dęrewa, Ankohlen des Holzes 109
Nadwodność (kola wodnego, turbiny), zazorz meżdu kolesom i niżnim otwodnim kanalom, Freibängen 806, 840
Nadyszak (dyszak natłaczający), nagnetacuj ciorostrowyj pentylator, drückendes Dampfstrahlgebläse 781, 800
Nafciarka, wagon-ciesterna, Petroleum-(behälter)wagen 426
Nafta, kerosin, Petroleum 1083, 1082, 320, 619, 482, 426
Nagaźniak (*gaz.*), rećipient, gaz, Gas-Füll-Ständer 933
Nagrzewnia (*ogr.*), wozdušna kamera, Heizkammer 583
Nagrzewnica (*ogr., kuź.*), kazorifer, Luftheizapparat, Winderhitzer 583, 615, 543
Największości i najmniejszości (*mat.*), maxima i minima, Maxima und Minima 72
Nakółek (*nita*), zamyciająca gołowka zakłepki, Schliesskopf des Nietes 438
 — a okrajka, borodka zakłepocnoji gołowki, Bart am Schliesskopf 447
Nakółnik (*szelajza*), obżimka, Schelleisen 438
Nakres (wykres wykopanu zamoczynnie przyrządkiem), diagrama, Diagramm 848 i t. p.
Nakrętko (*cz. m.*), kontrgajka, Gegenmutter, Kontramutter 428, 928
Namiar (*kuź.*), koloza zasylka, Møller, Giebt 539, 552
Naparstek (*cz. m.*), ńrobka truby, Ver-schlusskappe 928
Napelnienie (stosunek napelnienia) silnikow parowuch (*sil. par.*), stępnien napoznienia (st. ńpuska) par. maš., Füllung der Dampfmaschine 848, T. 853
 — ogólne (*sil. par.*) 513
 — zastępcze (*sil. par.*), st. maš. otńesena kł dźwizndru niżakgo dźwienienia, reducierte Füllung . . . . . 848, 863 i n., 513
Napelnienia linia (*sil.*), linia napoznienia w dźwizndr, Einstromlinie, Voll-drucklinie 868

- Napęd (siły) (mech.)**, импульсъ (силы), Antrieb (der Kraft) 195
 — *elektryczny p. Napęd prądnikiem.*
 — korbowy, механізмъ кривошипа и шатуна, Kurbeltrieb 551, 616
 — шпітосіowy, эксцентрическі механізмъ шатуна, geschränkter Schubkurbel 552
 — linka, канатная передача, Seiltrieb 469, 481 i n.
 — — bawelniana, передача хлопчатобумажнымъ канатомъ, Baumwollen-seiltrieb . . . . . 469 i u.
 — — druciana, передача проводочнымъ канатомъ, Drahtseiltrieb . . . 483 i n.
 — — kopony, передача пеньковымъ канатомъ, Hanfseiltrieb . . . 486 i n.
 — linkowy okręglu, круговая передача безконечнымъ канатомъ, Kreistrieb, Kreiseseiltrieb 484, 487
 — pasem, ременная передача. Riemen-trieb 469, 472
 — — kierowanym, угловая ременная передача, Winkeltrieb 472, 477
 — — obrotowym, передача открытымъ ремнемъ, Antrieb mit offenem Riemen 474, 481
 — — półskrzyżowanym, полукрещенная ременная передача, Halbkreuztrieb 473, 477
 — — prądnikiem, передача электродвигателемъ, elektrischer Antrieb, Elektromotoren-Antrieb . . . . . 677, 712 i in.
 — ręczny, ручная передача, Handantrieb 676, 560
 — wałami, передача снзл при помощи валовъ, Kraftübertragung mittels Wellen . . . . . 489 до 510
Napięcie międzykrajowe (el.), напряжение у зажимовъ, Klemspannung 700, 804, 848, 901 i in.
 — — prądochłonne (el.), обратная электро-возбудительная снзл, elektromotorische Gegenkraft 792
 — — prądowótórcze (el.), электродвигательная (— дляжущая), снзл; напряжение тока, Stromspannung; elektromotorische Kraft . . . 782, 788, 794 i n.
 — — wzmożne (el.), добавочное напряжение, Zusatzspannung 809
 — — zastępcze (el.), эффективное напряжение тока, effective Spannung 833, 847
Napięcia podskok (zjawisko Ferrantiego) (el.), Spannungserhöhung (Ferranti-Effekt) 837
 — — sieci miarkowanie (el.), регулирование силы тока въ проводникахъ, Regelung der Netzspannung 892
Naporowa (sklepienia), опорная лнвія, Stützlinie . . . . . 785 i n.
Napór wody (sil. wod.), давление воды, Wasserdruck 819
Napór ziemi (sl. b.), активное давление земли, aktiver Erddruck . . . 726 i n.
Naprawnia kolejowa, железнодорожная мастерская, Reparaturwerkstatt 431 i n.
Napład (el.), заряжающій токъ, Ladestrom 860
Napładnianie zaosbnika (el.), заряднение аккумуляторовъ, Laden des Sammlers 806, 864
Naprężenie (wytr.) bezpieczne, допускаемое напряжение, zulässige Spannung 331 i n., 520, 635 i wiele innych.
 — — cisnące p. Ciągnienie.
 — — cisnące p. Ciśnienie.
 — — dozwolone, допускаемое напр., zulässige Sp. 338 i n., p. a. 342, 635; p. n. 338, 648; p. r. 340, 655
 — — główne, главное напряжение, Hauptspannung 354
 — — zastępcze (największe wycięzenie), наибольшее теоретическое напряжение материала, ideale Hauptspannung . . . . . 354 i n
Naprężenie gnąca p. Gięcie.
 — — normalne, нормальное напряжение, Normalspannung 328, 342, 400, 409
 — — postronne, случайное и дополнительное напряжение, Neben- u. Zuschlagspannung 344
 — — przemienne, переменное напряжение, wechselne Spannung 336, 340
 — — przesuwające p. Cięcie.
 — — skrajne, предъльное (= наибольшее) напряжение, Grenzspannung . . . 401
 — — skracające p. Kręcenie.
 — — tnąca p. Cięcie.
Naprężen bryły powierzcchnia, поверхность напряжений, Spannungsfläche . . . 404
 — — oznaczenie, определение напряжений, Spannungs-Ermittlung 356
 — — powierzcchnia oznaczenia, поверхность влияния напряжений, Einflussfläche 404
Narzędzia miernicze p. Przyrządy miernicze.
Narzędzia nitownicze, клепальный инструментъ, Nietwerkzeug 445
Nasówka (cz. m.), подвижной расрубъ, U-Stück 583
Nastawa (mier.), приспособление для приведения въ горизонтальное положение. Horizontiervorrichtung . . 127, 132
Nastawiak, установочный рычагъ (тяга) для распределительнаго механизма, Stellhebel, Stellzeug, Steuerungshebel 624, 713, 721, 736
Nastawnica (b. m.), распределительный механізмъ, Steuerung 736, 737, 400
 — — prądника, prądu (el.), реостатъ, Anlasser, Schalter, Fahrshalter, Kontroller . . . . . 713 i n., 704, 697, 910
Naszwy (noża) (obr.), поперечный ходъ ножа, Querschub . . . . . 655 i n.

- Nasywanie drzewa** (*tu.*), пропитывание
дерева, Durchtränken des Holzes 109,
282
- Naśrubek**, гайка, Schraubenmutter 427 i n.,
229
- Penna, гайка Пенна, Pennsche Schrau-
bensicherung 430
- Nateż bieguna magnetycznego** (*el.*), на-
пряжение магнитного полюса, Pol-
stärke 784
- Natężenie pola magnetycznego** (*el.*), си-
ла магнитного поля, Feldstärke 784,
793
- Natłoczek skórzany** (*gorzej cholewa*) (*cz.*
m.), кожаны манжет, Lederstulp
542, 219, 665
- Natrysk** (*sil. par.*), дуть, Brause . . . 931
- Nawęglanie żelaza, stali** (*kuź.*), цекин-
тирование железа, стале, Zementieren
des Eisens, d. Stahls 566, 18
- Nawietrzanie** (*ogr.*), магнетельная
вентиляция, Druck-Lüftung 585
- Nawietrznik** (*przewietrznik włączający*),
подвдвливающий вентилятор, Pulsions-
ventilator, Druckventilator 781 i n., 584
- Nawiewnik** (*ogr.*), отверстие для впуска
воздуха, Lufteinströmungsöffnung 587,
614
- Nawilżacz powietrza**, воздухоувлажни-
тельный прибор, Luftbefeuchtungs-
apparat 586
- Nawilżenie powietrza**, увлажнение воз-
духа, Befeuchtung der Luft 280, T. 281
- Nawodzik** (*cz. m.*), обратное коронное.
Gegenlenker 570, 573
- Nawój** (*el.*), обмотка магнита, Magnet-
wicklung 701, 704
- Nawracarka** (*sil.*), Umsteuermaschine 525
i n.
- Nawrotnica** *p. Stawidło nawrotcze.*
- Nawrotnik**, Umsteuerungshebel 525 i n.
- Naziom**, уровень земли, поверхность
земли, Geländeoberfläche 554, 562, 728
i t. p.
- Nibyśrodek** (*mech. okr.*), метацинтр,
Metacentrum . . . . . 237, 460, 472 i n.
- Nicieńie** (*b. m.*), заклепочное соедине-
ние, Nietverbindung 439, 1006
- *w klin*, клинообразное или раскос-
ное заклепочное соединение, Ver-
jüngte Nietung 439
- *kościowe*, клепка паровых котлов,
Dampfkessel-Nietung 410, 1006, T. 1022
- *w łubki*, клепка с накладками, Las-
schennietung . . . . . 442, 1006, T. 1023
- *z nakładką*, заклепочный шов с на-
кладкой, Laschennietung 439, T. 1022
- *proste* (*jednorzędno*), заклепочный
одинрядный шов, Kettennietung, Pa-
rallelnietung . . . . . 439, T. 1022
- *na zakładkę*, шов внахлестку,
Ueberlappungsnetung 439 i n., 1006,
T. 1022, T. 1013 i n.
- Nicieńie w zakosy**, шахматный заклепоч-
ный шов, Zickzacknietung 439
- *zbiorników na gaz*, заклепочное сое-
динение для газовых сосудов,
Gasnietung 444
- *zestawów żelaznych*, зак. соед. час-
тей железных сооружений, Nietung
der Eisenkonstruktionen 444 i n., 678
- Niedoskok** (*strata na skoku tłoka*) (*sil.*),
потеря хода поршня, Hubverlust. 775
- Niedosowanie**, неполное всасывание, Nicht-
vollsaugen 768
- Niedosuw** (*sil.*), зазор между поршнем
и цилиндровой крышкой, Spielraum
zwischen Kolben und Cylinderdeckel
— (*sil. spal.*), длина вредного простран-
ства, lineares Maass des schädlichen
Raumes 1087, 1089
- Niedosownia** *p. Przeszrańi szkodliwa.*
- Niemalocyczna** (*asymptota*) (*mat.*), асимп-
тота, Asymptote 89, 98, 105
- Nienadźżność wirnika** (*el.*), Schlüpfung
des Ankers, Schl. d. Läufers 852
- Niezmiann** *p. Suwaki.*
- Niezmiennik równania stożkowej** (*mat.*).
инвариант уравнения конического
сечения, Invariante der Kegelschnitt-
gleichung 103
- Nikiel**, никель, Nickel 3 i n., 317 i n., 619,
789 i n., 67
- Niszczenie drzewa** (*tu.*), разрушение де-
рева, Zerstörung des Holzes 108
- Niet**, заклепка, Niet 437 i n., 1006;
p. n. 339, 56; *p. r.* 63
- *zestępny* (*zesterpiający*), предваритель-
ная заклепка, Heftniet 445
- *a ciśnienie na ścianki dziury*, давление
между ствнкой дыры и заклепкой,
Leibungsdruck 445
- *a łeb*, начальная головка заклепки,
Setzkopf des Nietes . . . . . T. 438
- *a nakówek* *p. Nakówek.*
- *a napreczenie*, осадка стержня заклеп-
ки, Stauchung (des Nieschaftes). 446
- *a obliczenie*, расчет заклепочных
соединений, Nietberechnung 440 i n.
- Nitowanie**, клепка, das Vernieten, nadto
p. Licenie 438
- *na zimno*, холодная клепка, kalte
Vernietung 444
- Noniusz** *p. Drobniomiar.*
- Normy hutników niemieckich o żelazie
i stali**, Vorschriften des Vereins deu-
tscher Eisenhüttenleute 47
- *wyrzburgskie o wytrzymałości two-
rzyw kotłowych*, Würzburger Normen 63
- Nośnica kolejki linowej**, поддерживающая
канат, несущий к., Tragsseil 438 i n.
- Nośność** (*całkowite obciążenie bezpieczne*),
допускаемая нагрузка, полезная
нагр., доломная сила, zulässige Bel-
astung, Nutzbelastung Tragkraft,
Tragfähigkeit 372, 412, 527, 342, 340,
787 i t. p.

- Nośność magnesu (*el.*), сила магнита.
Tragkraft d. Magneten 787
- Nożyce (*obr.*), рѣзальный станокъ.
Scheere 490, 654
- Nóż tokarski, токарный рѣзецъ, Dreh-
stahl 46
- Nurnik, шпатель, Plunger (Taucherkolben)
542, 771, 1115, 720, 731
- O.**
- Obchłodek (*sil. spal.*), водяная рубашка,
Wassermantel 1114
- Obciążenia budowli, нагрузки строи-
тельныхъ сооружений, Belastungen
der Bauwerke . . . . . 627 i n.
- Obciążenie bezpieczne (*uyl.*) p. Nośność.
— ciągłe, нагрузка постоянная, Strecken-
last 379, 381
— równomierne, равномерная нагрузка,
gleichförmige Belastung 374 i n.,
658 i n.
— ruchome, подвижная нагрузка, Ver-
kehrslast 343, 639, 668, p. n. 642; p. r.
668, 781
— zastępcze, эквивалентная нагрузка
637, p. n. 643, p. r. 781
— zmienne, переменная нагрузка, wech-
selnde Belastung 343
- Obelisk, обелискъ, Obelisk 134, 178
- Obędymiak, поглотитель дыма, Rauch-
verzehr 380
- Obgroda wykopy (*bud.*), ограждения для
оснований, Umschliessung der Bau-
grube 150
- Objęcie masztu (*okr.*), Fisch . . . . . 499 i n.
- Objętość brył (*mat.*), объемъ тѣлъ, In-
halt der Körper . . . . . 133 do 139
— skoku płoka, объемъ описываемый
поршнемъ, Kolbenhubraum 768, 791
— właściwa wody, удѣльный объемъ
воды, spezifisches Volumen des Was-
sers 316
- Obłaczal (*okr.*), Lateinsegel . . . . . 498 i n.
- Obłak (*okr.*), Ruthe . . . . . 498 i n.
- Obłok okrętu, Kimm . . . . . 458 i n.
- Obłożo (skrzynia murowa) (*cz. m.*), стѣн-
ная коробка, Mauerkasten 518
- Obluczyna (walcowata część przy zao-
bieniu) (*ktł.*), цилиндрической ото-
гнутой бортикъ, Kreppe 1025, 1026
- Obmurze (kotła, wygaźnicy, i t. p.),
вмазка, Einmauerung, Mauerwerk 1035,
918; p. n. 1056, 1060; p. r. 1051
- Obojętna p. Oś obojętna.
- Oboknie (*bud.*), Fensterleibung 199
- Obrabiarka, рабочая машина, станокъ,
Werkzeugmaschine . . . . . 653 do 671
— do drzewa, станки для обработки де-
рева, Holzbearbeitungsmaschine 666 do
669
— do metali, станки для обработки ме-
талловъ, Metallbearbeitungsmaschinen
653 do 666
- Obracadlo, вращательный приборъ, Dreh-
vorrichtung 820
- Obracarka, механизмъ для поворота,
Drehwerk, Schwenkwerk 715, 725, 820
- Obrączka nakuta (*cz. m.*), приваренный
бортикъ, aufgeschweisster Bund 587, 924
— skurczona, стяжное кольцо, Schrumpf-
ring 623
- Obręb zagła (*okr.*), лискъ, Lick 501
- Obręcze kół, бандажъ, обрuchъ, Radreifen
218, 699, nadto p. koła kolejniczego
obręcz.
- Obrotniki, машинныя части для вра-
щательнаго движенья, Maschinen-
theile der drehenden Bewegung 448 do
519
- Obrotnica, поворотный кругъ, Dreh-
scheiben 318 i n., 226, 713, p. kol. r. 210
— tarczowata (*kol.*), Voll(dreh)scheibe
319
— wielokrzyżniowa (*kol.*), Stern(dreh)-
scheibe 319
— u wieniec posadowy (*kol.*), круговой
рельсъ, Kranz, Spurkranz 319, 322
- Obroża (*cz. m.*), свободно вращающийся
фланецъ, loser Flansch 587, 602
- Obrót ciała (*mech.*), вращеніе тѣла, Dreh-
ung der Körper 208, 212
— czczy (prądnicę i t. p.) (*el.*), безо-
лезные обороты, Tote Umdrehungen
der Dynamo, T. U. des Motors 811
- Obrysle (*b. m.*), габаритъ, Umgrenzungs-
linie, Durchgangsprofil 603, 735 i t. p.
— ładunkowe (*kol.*), габаритъ для гру-
зовъ, Lademass 437
— taborowe (*kol.*), габаритъ для под-
вижнаго состава, Normalprofil, 409,
p. n. 226 i n., 374; p. r. 214, 218
— torowe (*kol.*), габаритъ, Normalprofil
des lichten Raumes 409, p. n. 226 i n.,
p. r. 213, 218
- Obrysy mas ziemnych (*mier.*), профили
массъ, Massenprofile 253
— poprzeczne (*mier.*), поперечныя про-
фили, Querprofile . . . . . 243, 248 i n.
— pół (*mier.*), профили площадей, Flä-
chenprofile 251
- Obrysnica, Lademass 337
- Obrzutka (*bud.*), Rappputz 169
- Obsydian (*tw., bud.*), обсидіанъ, Obsi-
dian 79
- Obszar wlotu (koła wodnego, turbiny), Be-
aufschlagung 621, 943
- Obwodnica (tor) (*b. m.*), направляющая,
кромка Führung, Gleitbahn 686, 569,
909
- Obwodzik (sanie) (*b. m.*), ползунокъ,
Gleitstück 569, 909
- Obwodzina (*bud., kol.*), прогонъ, обвя-
зочный брусъ, Stuhlrahme, Rahmen-
holz 170, 420
- Obwód magnetyczny (*el.*), магнитный
кругъ, magnetischer Kreis 786

- Obwód podziałowy (koła zębatego), начальная окружность, Theilkreis . . . 448
 — zasadniczy (koła zębatego), основная окружность, Grundkreis . . . 455
- Ocalnik (b. m.), предохранитель, Fangvorrichtung . . . 678, 735
- Ochładzające mieszaniny, охладительная смесь, Kältemischung . . . 318
- Ochronnik (b. m.), предохранитель, Schutzvorrichtung . . . 678, 730
- Oczep (Hoczarki, murnika) (b. m.), (pala) (bud.), голова, поперечина, Holz, Kopf, Querhaupt . . . 665, 720, 733; 154
- Odbiornica pary (krl.), паропроводная труба, Dampfentnahmerohr . . . 905
- Odblasknik, рефлекторъ, Reflektor . . . 899, 936
- Odbój, кулачекъ, буферъ, Buffer, Anschlag, Fänger, Preller 908, 938, 1042, 334
- Odcłazek (b. m.), противовѣсъ, Gegengewicht . . . 402, 559 i t. p.
- Odcinek koła (mat.), круговой сегментъ, Kreisabschnitt . . . 175, 188, T. 30
 — kuli p. Czasza kulista.
- Oddymnica (bud.), дымовытяжная труба, Rauchabzugsrohr . . . 346
- Oddymnik, Rauchfang . . . 346
- Odgarniacz (kol.), метельникъ, Bahräumer . . . 406, 407
- Odgrom (el., bud.), громоотводъ, Blitzableiter . . . 961, 912a
- Odkorbowa strona tłoka cylindra (b. m.), задняя сторона поршня, hintere (oberer) Kolbenfläche, Deckelseite des Cylinders . . . 867, 882
 — u bieg tłoka, ходъ поршня назадъ, Rückgang des Kolbens . . . 882
- Odkraplacz, водоотдѣлитель, Wasserabscheider . . . 927
- Odształcenie (wytr.), взмѣнение формы (деформация), Formänderung 327, 330, 360
- Odształcona (oś sprężyste odształcona), упругая линия, elastische Linie 361, T. 373
- Odlwe hartowany p. O. utwardzony.
 — kowalny, kutolany, lanokuty p. O. odwęglony.
 — odwęglony, ковкій чугунокъ, schmiedbarer Guss, Temperguss . . . 17
 — utwardzony, твердый чугунокъ, жесткій чугунокъ, Hartguss . . . 17, 553, 699
 — zlewny (stalowy), стальная отливка, Stahlformguss 17, p. n. 57, p. r. 61 i n.
- Odlwu i modelu wagi . . . 557
 — zeliwnego rodzaju . . . 552
 — — waga . . . 557
- Odlownia mosiądzu, мѣдно-лигнейная, Messinggiesserei . . . 436
- Odlownictwo żelaza p. Żelaznictwo.
- Odlodowiec (okr.), ледоколъ, Eisbrecher 467
- Odlociny (spalania), газы отработанные (горения), Abgase . . . 536
- Odlot pary, отведение пара, Dampfableitung . . . 927
- Odlotka (okienko odlotowe), каналъ, окно для исходящаго пара, Auspuffkanal 882
- Odłapy (tw., bud.), камни отдѣляющіеся отъ скалъ, Geschlebe . . . 82
- Odmyk nawrotowy (gorzej: przedzwrotowy) (sil.), линейное предвѣрненіе, lineares Voreilen 849, 885, 889, 913
- Odnoza (rury), отростокъ, Abzweigrohr 583, 926
- Odpadki naftowe, нефтяные остатки, Naphtarückstände . . . 1082, 382, 536
 — gazowe, остатки при добываніи газа, Rückstände der Gasfabrikation 925
- Odparowania ilokrotność (krl.), производительность горючаго, Leistung des Brennstoffes, Verdampfungszahl 954 i n., 1069, 527
- Odpór (reakcja), опорное сопротивление, Stützkraft, Reaktion, Auflagerdruck 167, 351, 372, 379 i t. p.
 — ziemi, давление земли въ почвѣ, пассивное дав. зем., passiver (ruhender) Erddruck . . . 726
- Odprężenie (wytr.), разгрузка, Spannungsentlastung . . . 329
- Odpylnia (powietrza), камера для осаждения пыли, Staubkammer . . . 585
- Odpylnica, фильтръ для воздуха, Luftfilter 585
- Odryśnik (mier.), пантографъ, Pantograph . . . 139
- Odrzycia (bud.), дверной переключатель, Thürzarge . . . 163, 197
 — paleniskowa (krl.), топочная плита, Feuerschrank (des Dampfkessels) 1039
- Odsadzka muru (bud.), выступъ, Absatz 161, 258, 732
- Odsłarczak (gaz.), газоочиститель, Gasreiniger . . . 921
- Odsiarczanie gazu, очистка газа, Gasreinigung . . . 921
- Odsiarczarnia gazu, помещеніе для очистителей газа, Gasreiniger-Raum . . . 922
- Odsuw suwaka, путь золотника, Schieberausweichung . . . 884
 — nawrotowy, путь золотника для мертвой точки поршня, Schieberweg für die Kolbentotlage . . . 885
- Odszumka, приборъ для уменьшения шума, Schallfänger, Schalldämpfer 800
- Odsznięznica (kol.) (wał przeciwnieżny), Schneedamm . . . 266
- Odświeżalnica (gaz.), помещеніе для регенераторовъ, Regenerierraum . . . 922
- Odtłastnik, жиротдѣлитель, Oelabscheider . . . 934

- Odwadniacz**, конденсационный гортокъ, отводъ для воды, Wasserableiter, Condenswasserableiter, Condenswasser-topf, Wasserablauf 927, 924
- Odwęglanie** (żelaza, stali) (*kuź.*), обезуглероживание. Entkohlung 567
- Odwiatrowniki** (*most.*), Windverband *p. n.* 649, *p. r.* 654
- Odwietrek** (*ogr.*, *okr.*), Presskopf. 586
- Odwodnienie** (*kol.*), Entwässerung 207, 299
- Odwodzik** (*cz. m.*), обратное коромысло, Gegenlenker 570, 573
- Odwrotnica p. Stawidło odwrótcze.*
- Odziom** kominu, поколъ дымовой трубы, Sokel des Schornsteines 961
- Odzież z darni**, Rasenbekleidung 257
- Odzyskanie ciepła** (*kuź.*), регенераторъ, Wärmespeicher . . . . . 563 i n.
- Odżuzlanie** (żelaza i stali) (*kuź.*), Zangen 558
- Ognisk** kuziennych wietrzaki, вентиляторы для взрывчатыхъ горня, Schmie-defeuergebläse. . . . . T. 787. T. 890
- Ogniwo łańcucha** składane, соединительное звено дѣли, Ketenschloss 527
- Ogniwu galwanicznego p. Statko galwaniczne.*
- Ogrodzenie** kolejowe, барьера, Einfriedigung der Eisenbahn 265
- Ogrzewanie** niezespalone, отопление отдельными печками, Einzelheizung 594
- parowe wysokopiętne, паровое отопление высокаго давления, Hochdruckdampfheizung 611
- powietrzne, воздушное отопление, Luftheizung 614
- spalinowe, Kanalheizung 596
- spalinowo-powietrzne, Feuerluftheizung 614
- wodne, водяное отопление, Wasserheizung . . . . . 597 i n.
- szybkookrężne, Warmwasserschnellumlauftbeizung 608
- zespalone, центральное отопление. Centralheizung, Sammelheizung 597
- Ogrzewek** (piaszcz) parowy (*sil.*), паровая рубашка, Dampfmantel 850 i n., 920 i n.
- Ogrzewnictwo**, отопление, Heizung 588 do 617
- Ohm'a prawo** (*el.*), законъ Ома, Ohmsches Gesetz 788
- Okleszozka** (*bud.*), крюкъ, Schelleisen. Schelle 189
- Okladzina** (*bud.*), Thürbohle 198
- Oknica** (*bud.*), оконная рама, Fensterleibung 168
- Okno**, окно, оконный переплетъ, Fenster 162, 197
- a wystawowego belka, балка магазиннаго окна, Schaufensterträger. 388
- Okreśtownictwo**, судостроение, Schiffbau 457 do 531
- Okruchowce** (*tw.*, *bud.*), Breccien 80, 81
- Olbrót**, сурпацетъ, Wairat 118, 9, 915
- Oleje**, масла, Oele 116, 11, 482, 317 i n., 1080, 619, 513
- Oliwiarki**, масленки, Oelschmiergefässe 513, 930
- Olsza**, ольха, Erle 114, 7, 627, 107
- Olów**, свинець, Blei 73, 3 i n., 627 i n., 314 i n., 333, 619, 789 i n., 591, 169, 182, 67
- utwardzony (*gorzej*: twardy), твердый свинець, гартблей, Hartblei 333, 177, 591
- Om** (*sl.*), омъ, Ohm 782
- Oolit p. Krawiec.*
- Opady atmosferyczne**, атмосферическіе осадки, atmosphärische Niederschläge 261, 262
- Opalowo** (cieplikowe) wartości paliw, абсолютная теплопроизводительность, absoluter Heizwirth 321, 324, 1032
- Opiętnik** (masztu) (*okr.*) 499
- Opłomka** (*kuź.*), кипящая трубка, Wasserohr, Siederohr 978, 1026
- Opłomkowe** złączeni, коробка кипящихъ трубокъ, Wasserohrkarpe. 978
- skrzynki, камера кипящихъ трубокъ, Wasserohrkammer 984 do 988
- Oproka**, скалистый грунтъ, Felsboden 149
- Oprona**, козухъ, Mantel, Verkleidung 541, 593 i t. p.
- Opora** sklepienia (*bud.*), пятъ свода. Kämpfer 163
- Opróżnica** (rozjazdowa) (*kol.*), наружный рельсъ, Backenschiene 302, 308
- Opornik** (*el.*), роестать, Regelwiderstand — rozruszny, роестать, Anlasswiderstand 832
- Oprostka** (jednostka oporu) (*el.*), единица сопротивления, elektrische Widerstandseinheit 783
- Oporzec wzorcowy** (*el.*), нормальное сопротивление, Normal-Widerstand. 783
- Opór** (*el.*), сопротивление, Widerstand 782, 786
- chwilowy (*el.*), мгновенное сопротивление, scheinbarer Widerstand 903
- hydrauliczny, гидравлическое сопротивление, hydraulischer Widerstand 239
- niezmierzony (obezprądniający sprężni-ce) (*el.*), критическое сопротивление, kritischer Widerstand d. Dynamo 811
- pochlónocy (obezprądniający sprężni-ce) (*el.*), критическое сопротивление, kritischer Widerstand d. Dynamo 811
- podniecony (*el.*), Impedanz 835
- powietrza (*mech.*), сопротивление воздуха, Luftwiderstand 306
- przewodu elektrycznego, сопротивление въ проводникахъ, Leitungswiderstand. 789, 881

- Opór tarcia, сопротивление трения. Reibungswiderstand 215 do 235, 321, 329, 700
- — pływów w przewodach, сопротивление трения въ трубопроводахъ. Widerstände in Rohrleitungen 247, 251
- — pociągów (kol.), сопротивление поезда, Zugwiderstand 233
- — powietrza w przewodach, сопот. тр. въ воздушныхъ каналахъ, R. W. in Luftleitungen 582
- — statków, сопротивление судовъ. Schiffswiderstand 490
- Opór wynikowy (el.), общее сопротивление, Gesamtwiderstand 788
- — wzniecony (el.), Reactanz 835
- — zosobnienia (el.), сопротивление изоляции, Isolierungswiderstand 799
- Oprawa silników, рама двигателя, Motorrahmen, Motorgestell 927, 1100, 1104 1112
- Opust wzbuchu (sil. spal.), пропускъ акциозин, Aussetzer, Ausfall der Verbrennung 1070, 1121
- Organki (radiator) (ogr.), радиаторъ, Radiator 592
- Orkan, орканъ. Orkan 475, 306
- Osadka (klin bez zbieżności), тиошка, Feder, Clavette, Reibungsprisme, Federkeil 480
- Oscylacje p. Drgania.
- Oskard, острая кирка, Spitzhacke 261
- Osprzęt (pompy, silnika, kotła i t. p.), арматура, принадлежности, Zubehör, Armatur, Ausrüstung 771, 920, 1037, 389, 483
- Ostoja wagonu, рама, Ramen 405, 414 i in.
- Ostojnica, доска, балка рамы, швеллерный брусъ, Rahmenbalken 405, 414
- Ostrosłup (mat.), пирамида, Pyramide 134, 177, 178, 190
- Ostrze krzywej (mat.), точка возврата (острие) кривой, Rückkehrpunkt (Spitze) der Kurve 100
- (rzez) wagi, призма (ножъ) въсовыхъ рычаговъ, Wageschneide 492
- Osuwistość gruntu, оползень, Abrutschungsfähigkeit 257, 726
- Osuwowa (linia) (st. bud.), линия обвала, Gleitfläche 727
- Osł główna (mech.), главная ось, Hauptachse 181, 356
- obojętna (cyt.), нейтральная ось (нулевая линия), Nulllinie (neutrale Axe) 352
- optyczna (lunety) (mier.), оптическая ось, визирная ось, optische Achse, Kolimationsachse 125, 129
- pływania (mech.), ось плавания, Schwimmachse 238
- sił (mech.), линия силъ, Kraftlinie 356
- sprzężona (mech.), сопряженная ось, zugeordnete (konjugirte) Achse 181
- Osł swobodna (mech.), свободная ось, freie Achse 180, 211
- wzajemności (kolineacji) (mat.), коллиминационная ось, Kollimationsachse 157
- zderzenia (mech.), линия удара, Stosslinie 213
- Osł (cz. m), ось, Achse (Maschinenteil) 493
- kolejnicza, железнодорожная ось, Eisenbahnachse 362, 400, p. n. 50
- zwrótka, подвижная ось, Lenkachse 418
- turbiny, ось турбины, Turbinenachse 419, 842, 948
- Ośrodkowa (mat.), Seitenhalbierende 65
- Oświetlania czas (gas), время освѣщения, Beleuchtungszeit 926
- Oświetlenie, освѣщение, Beleuchtung 894 do 904, 573, 347, 421
- Otoki (tw. bud.), камни отдѣлывающа, гальки, Gerölle 82, 149
- Otulina, составъ плохи проводящій теплоту, Wärme-Isolation, Umhüllung 617 i n., 305, 594, 930
- Owadnianie (pól i t. p.), отводъ воды, Entwässerung 258, 98
- Owroże (okr.), площадь шпангоута, Spantenfläche . . . . . 458, 460, 466 i n.
- Owrożna (okr.), строевая по шпангоутамъ, Spantenskala 466
- Ozłębniarka, холодильная машина, Kältemaschine 941
- Ozysk, експлоатация, Exploitation, Betrieb — kolei (ruch), движение жел. дор. Eisenbahnbetrieb . . . . . 426 do 439
- Ozlaglenie (okr.), система парусовъ, Segelriss, Takelage 498, 504

P.

- Pachwina (sklepienia) (bud.), паха, Gewölbezwickel 167
- Pal (bud.), свая, Pfahl 155
- Palenisko kotłowe, топка паровыхъ котловъ, Dampfkesselfeuerung 955 i n., 1035 i n., 379, 527
- nadmuchowe, топка съ нагнетаниемъ воздуха, Unterwindfeuerung 963, 956, 527, 787
- odprzednie p. Palenisko zewnętrane.
- parowozu, топка паровоза, Feuerbuchse . . . . . 379 i n.
- podolne, нижняя топка, Unterfeuerung 975, 625, 956
- przedmuchowe, топка съ искусственной тягой, Feueung mit künstlichem Zug 963
- wewnętrznе, внутренняя топка, Innenfeuerung 972, 624, 956, 1038
- wudmuchowe, топка съ высасываніемъ продуктовъ горѣнія, Feueung mit künstlichem Zug durch Saugung 963, 387, 528

- Palenisko zasypne, насыпная топка, Füll-
 feuerung. 611, 917
 — zewnętrzne (odprzędnie), наружная
 топка, передняя топка, Vorfeuerung
 956, 1035, 1038
 Paleniska odrzucice, лпцелая плита топ-
 ки, Feuereschränk 1039
 — przewal, порожек, Feuerbrücke . . . 958
 — sprawność, коэф. пол. действия топ-
 ки, Wirkungsgrad der Feue-
 rung 1072,
 952, 956, 379
 — stopień nateżenia, степень напряже-
 ния топки, Anstrengungsgrad der Feue-
 rung 953, 956, 378, 526
 Paliwo, топливо, горючий материал,
 Brennstoff, Kraftstoff 322 i n. 1071 i
 n. 592, 1082
 Paliw wartość opałowa (cieplikowa), те-
 плопроизводительность топлива, Heiz-
 wert des Brennstoffes 321, 324, 1082
 — właściwości (sil. spal.), свойства топ-
 лива, Eigenschaften der Kraftstoffe
 1081, 1082
 — badanie, анализ топлива, Prüfung
 des Brennstoffes 1071
 Palnik (osic), горелка, Brenner . . . 934
 — szczelinowy (osic.), прорезная горелка.
 Schnittbrenner 914
 — wzorcowy (osic.), нормальная горелка,
 Normalbrenner 914
 Pancernik (okr.), панцирное судно,
 Panzerschiff . . . . . 457, 463 i n.
 Pantograf p. Odryśnik.
 Papa p. Tektura smotowcowa.
 Papier (wytr.), бумага, Papier . . . 333
 — odbiegnowy (el.), Polreagenpapier
 796
 Papirolit, Papyrolith (bud.) 197
 Para sił (dwusil) (mech.), пара сил,
 Kraftpaar 162, 163, 165
 Para wodna, водяной парь, Wasserdampf
 283, 296, 301, 321, 1074, T. 286 i n.
 — odlotowa, отработанный парь, Ab-
 dampf 927, 763
 — przegrzana, перегртый парь,
 überhitzter Dampf 277, 290, 1075, 871
 — wydychowa, мятый парь, Aus-
 puffedampf 935
 Parу przegrzanej zmiany stanów, изме-
 нения состояния перегртого пара,
 Zustandsänderung des überhitzten
 Dampfes 290, 292
 — wodnej ilość na 1 kg węgla kamiennego,
 количество пара производимое
 каменным углем, durch 1 kg Steinkohle
 erzeugte Dampfmenge 954, 956
 — przepływ, движение пара по
 трубопроводам, Bewegung des Was-
 serdampfes 301
 — — skraplanie się, конденсация пара,
 Kondensation d. Dampfes 293, 304,
 611, 619
 — — wypływ, истечение пара, Aus-
 fluss des Wasserdampfes 296
 Parabola, парабола, Parabel 176, 108, 169
 — półsześcienne (Neil'a), полукубичес-
 кая парабола, Semikubische Parabel
 110, 392
 — sześcienna, кубическая парабола, Ku-
 bische Parabel 110, 392
 Paraboloid, параболоидъ, Paraboloid 129,
 136, 178, 191
 Parabolnica, параболническая ферма,
 Parabelträger 701, 641, 774
 — przycięta, полупараболническая фер-
 ма, Halbparabelträger 641, 774
 Parametr (mat.), параметр, Parameter
 108, 117, 471
 Parapet p. Podoknica.
 Parcie wiatru, давление ветра, Winddruck
 306, 475, p. a. 635, p. n. 631, p. r. 340:
 647
 — ziemi (st. bud.), давление земли, Erd-
 druck . . . . . 726 do 753
 Parkan, заборъ, Zaun 201
 Parowiec (okr.), пароходъ, Dampfer 457,
 461, 272
 Parowozłarnia, паровозная сборная,
 Lokomotivrepauraturwerkstatt . . . 435
 Parowozownia, паровозное здание, Lo-
 komotivschuppen 345 i n., p. r. 210
 Parowóz (kol.), паровозъ, Lokomotive
 374 do 408, p. r. 214, 216
 — sprzężony, паровозъ командный, Ver-
 bundlokomotive 395
 Parowozu koło napędne, ведущее колесо
 паровоза, Triebrad d. Lokomotive 401
 — — toczne, бегущее колесо, Laufrad
 d. Lokomotive 402
 — obsługa, служба паровозовъ, Loko-
 motivdienst 430
 — płaszcz paleniskowy, наружная огне-
 вая коробка, Feuerbuchsmantel der
 Lokomotive . . . . . 380 i n.
 — płyta podkowiasta, смычная плита
 пар., Stiefelknechtplatte d. Lok. 380
 — podniebienie paleniskowe, потолок
 (небо) топки пар., Feuerbuchsdecke
 der Lokomotive 380
 — popielnik, поддувало пар., Aschkas-
 ten d. Lokomotive 382
 — siła pociągowa, сила тяги паровоза,
 Zugkraft d. Lok. 233, 393, p. kol. r. 211
 — skrzynia paleniskowa, огневая короб-
 ка пар., Feuerbüchse d. Lok. 379
 — spodni wieniec paleniskowy, топочная
 рама пар., Bodenring d. Lok. . . . 381
 — sprawdzanie, испытание паровоза.
 Untersuchung der Lokomotive . . . 431
 — szarpanie, подергивание паровоза,
 Zucken der Lokomotive 402
 — ścianka sitowata, (трубная) рѣшет-
 чатая стѣнка паровоза, Rohrwand
 der Lokomotive 380, 385
 — wężykowanie, виляние (качание) пар.,
 Schlingern der Lokomotive 402

- Parry'ego** stożek (*kuź.*), порошка Парри, Paryscher Kegel 546
- Parson'a** turbina, турбина Парсона, Parsonsturbine 944, 1144
- Parter p. Przewozom.*
- Pas** bawełniany, хлопчатобумажный ремень, Baumwollenriemen 474, 477
- dżwignicowy, ремень (пояс), Lastriemen 234, 336, 519, 736
- gumowy, резиновый ремень, Gummiriemen 474, 477
- obręczowaty, открытый ремень, offener Riemen 474, 481
- ogniwkowy, суставчатый ремень, Gliederriemen 477
- parciany, пенковый ремень (п. пояс), Hanfjurte 519
- przeciwpożarowy (*kol.*), Wundstreifen 266
- z sierści wielbłądziej, ремень паз верблюжей шерсти, Kameelbaarriemen 474
- skórzany, кожанный ремень, Lederriemen 120, 336, 234, 474, 619
- napędny, кожаные приводные ремни, Ledertreibriemen 120, 336, 234, 474
- skrzyżowany, перекрестный ремень, gekreuzter (ganz g.) Riemen 474, 481
- technika, belki, mostu i t. p., полка, пояс, Flansch, Gurt . . . . . 29, 676 i p.
- Pasów** napędnych złączenie końców, соединение ремня, Riemenverbindung 477
- prędkość, скорость ремня, Riemengeschwindigkeit 475
- zwisanie, провесь ремня, Durchsenkungen des Riemens 476
- Pascal'a** prawo, законъ Паскала, Pascalsches Gesetz 235
- Paszczka** (*kuź.*), отверстие (колотниковоє), горловина, Gichtöffnung Halsmündung . . . . . 538, 554, 560 i in.
- Patenty** na wynalazki, привилегии на изобретения, Patentwesen 970
- Patyna**, Patina 75
- Pauli'ego** dźwigar, фарма Паули, Pauliträger 702
- Pedometr p. Liczykrok.*
- Peltona** turbina wodna, колесо Пельтона, Peltonrad 838, 1144
- Pelnota** wskazy (lep. pelnotliwość), коэффициент полноты диаграммы, Volligkeit des Diagrammes 872, 513, 1039
- Pelnotliwość** statku (*okr.*), степень полноты, Volligkeitsgrad d. Schiffes 460, 466
- Pelzanie** szyn (*kol.*), дозовое перемещение рельсовъ, Wandern d. Schienen 287
- Perkins'a** zład ogrzewczy, отопление Перкинса, Perkinsheizung 604
- Perlik**, ручная толчака, Handfäustel 538
- P'eron kolejowy p. Wstańd.*
- Perspektywa** (*mat.*), перспектива, Perspektive 139
- Pęcina** żagla (*okr.*), Segelschot 499
- Pęczenie**, osаживание, Zusammenstauchung . . . . . 446, 52 i in.
- Pędnia** (transmisya), приводъ, Transmission . . . . . 493 i p.
- Pędzisz**, пропеллеръ, Propeller 505
- Piasecznica** (piawozu), песочница, Sandstreuer 407
- Piasek**, песокъ, Sand 82, 9, 13, 482, 150, i in.
- normalny, Normalsand 92
- Piaskowiec**, песчаникъ, Sandstein 81, 9, 334 i p., 659
- Plasta** kół, ступица, Nabe 622, 465, 480, 842
- korb, втулка кривошипа, Kurbelnabe 557
- mimośrodków, втулка эксцентрика, Excenternabe 561
- Piec** grzewczy (*kuź.*), нагревательная печь, Wärmofen 568
- *koksarski p. Koksownicica.*
- pierścieniowaty (*bud.*), кольцевая кирпичообжигательная печь, Ringofen 85
- miarkowny (*ogr.*), регулирующая печь, Regulierofen 595
- z paleniskiem zasurnym, печь съ насыпной топкой, Schüttofen, Füllofen 595
- pudlingowy (*kuź.*), пудлинговая печь, Puddelofen 558
- *szcapiowy p. Złipiak.*
- szybowy (*kuź.*), шахтная печь, Schacht-ofen 565
- Piecyk** gazowy, газовая печь, Gasheizofen 935
- Pień** obrotnicy, подпятникъ поворотнаго круга, Drehstuhl, Königstuhl der Drehscheibe 822
- Pień zęba** p. Zęba piień.
- Pieniek** biegunowy (magnesowy) (*el.*), стержень полюса, Polschenkel 825 i p.
- Pierścień** kołowy (*mat.*), круговое кольцо, Kreisring 131, 176, 188
- osadczy, установительное кольцо, Stelling 496
- samoprężny, самоупружняющее кольцо, selbstspannender Dichtungering 543
- skurczny, стяжное кольцо, Schrumpfring 621, 929
- *uszczelniający tłoka p. Tłoki.*
- wałkowy (*mat.*), кольцо цилиндрическое, cylindrischer Ring 136, 192
- Pierściono**, звено, Schuss 720, 733, 1010 541 i t. p.
- Pierwiastki** (*mat.*), корни, Wurzeln 41, 44, T. I do 21
- chemiczne, химические элементы, chemische Elemente 1
- Plesek**, собачка, Sperrklinke 505, 530

- Piezometr**, пьезометръ, Piezometer . 272
Pięść (gruza, wytaczarki), головка съ рѣзцами, Messerkopf, Bohrkopf . 657
Pięta masztu (okr.), стѣпецъ, Fusa 499 i n.
Pilán, войлокъ, Filz 104, 168, 421, 694, 619
Piła do drzewa, машина для распиловки дерева, Holzsägemaschine . . . 666
 — do metalu, пила для металла, Metallsäge 659
 — trzeczna, тѣсильная рама, Gatter 667
 — tarczowa, круглая пила, Kreissäge 659
 — taśmowa, ленточная пила, Bandsäge 659, 667
Pilak tarczowy, пила круглая, Kreissägeblatt 659, 667
Pion (olowianka) (mier.), отвѣсъ, Lot 134
 — schodzący, лер. opadny (ogr.), нисходящая труба, Fallrohr 598
 — wschodzący, лер. wznosny (ogr.), восходящая труба, Steigrohr 598
Pionik (mier.), ординатъ, отытка, Ordinate 137, 242
Piony okrętu, перпендикуляры судна, Schiffsperpendikel 459
Piorun, молнія, Blitzschlag 912
Pirył p. Iskryk żelazny.
Planimetr p. Powierzchnik.
Plant kolejowy p. Torowisko.
Pletwa (bud.), засточникъ хвостъ, Schwalbenschwanz 170
Plaskownik плоское (полюсовое) (минное) желѣзо, Flacheisen, Universal-eisen . . . . . 20, T. 22 i n.
Plaszczyna pochyla (mech.), наклонная плоскость, schiefe Ebene 204, 212
 — ściśle styczna (mat.), плоскость кривизны, Schmieguugs- Krümmungsebene 124
Platę (bud.), накатина, Fette 171, 174 i n.
Plawa (okr.), Schwimmer 485
Płomieniak (kuź.), отражательная печь, пламенная печь, Flammofen 566, 563, 565
 — przeciwplamienny (kuź.), Rollofen 568
Płomienica, жаропакъ труба, (Dampfkes-sel)flamrohr 1009, 529, 1010, 1017, 1030, 1027
 — falowana, волнистая жаровая труба, Wellen-Flamrohr . 1030, 1011, 1028
 — zewnętrznie uźebrowana, жаровая труба съ ребрами, geripptes Flamrohr 1011, 1029
Płomienie osztywnienia, укрѣпленіе стѣнокъ жаровыхъ трубъ, Flamrohr-versteifung 1010, 529, 1027
Płomieniówka, прогарная трубка, Heizrohr 974, 355, 1026
Płot odśnieżny (kol.), Schneesaun 266
Płóczka (kuź.), очиститель, Waschapparat 639
Płóczka (gaz.), газоочиститель, Scrubber 920
 — deszczółkowa (gaz.), Jalousie-Scrubber 920
 — półczkowa (gaz.), Etagenscrubber 920
Płył metalowych wagi, вѣса металлическихъ лигтовъ, Gewichte v. Metallplatten . . . . . T. 15
 — wytrzymałość, сопротивление плоскихъ стѣпокъ, Festigkeit der Platten 418, 1011
Płyty łupkowe (bud.), асидная черепица, Schieferplatten 169
 — płekowate (wypukłaste), сводчатые листы, Buckelplatte, Trogblech 42
 — posadowe, фундаментная плита, Sohlplatte, Grundplatte . . . . . 521 i t. p.
Płyłka podglicowa (kol.), Weichenzungen-Unterlagsplatte 302, 308
Pływak, поплавокъ, жездъ, Schwimmer, Tonne 273, 940, 1044, 526
Pływalnia, Schwimmal, S.-anstalt 199
Pływalnik, Schwimmbecken 199
Pływница statku (okr.), Schwimmlinie 459 i n.
Pnłak (okr.), нижняя мачта, Untermast 498
Pniel (okr.), нижній парусъ, Untersegel, Basiensegel . . . . . 499 i n.
Pobieg śruby okrętowej, Fortgang der Schiffschraube 508
Pobljak, борозда, Döpper 47
Pobrózdek walca (kuź.), Walzenfurche 569
Pobrzeże wsiadowe (kol.), Bahnsteigkante 334
Pochylenie statku (okr.), Schlingerbewegung des Schiffes 475
Pochylnia (kol.), горка, уклонъ, Ablaufgleis 351
Pochylnik (mast.), Schräge . . . . . 097 i n.
Pochwa przyśrubowa (okr.), Stevenrohr 523
Pochyłość zwierciadła rzek, уклонъ поверхности рѣкъ, Wasserspiegelgefälle 263
Pociągu długość (kol.), длина поѣзда, Zuglänge . . . . . 427, p. n. 230
 — obsługa, поѣздная служба, Zugdienst 427
 — opory (kol.), сопротивление поѣзда, Zugwiderstand . . . . . 232 i n.
 — predkość (kol.), скорость поѣзда, Zuggeschwindigkeit 427, 272, 376, p. a. 272, p. n. 230, p. r. 216; (el.) 906
Pociągłel (kol.), тяговой стержень, сквозная упругая тяга, Zugstange . 363
Pociągła hak (kol.), упругой (тяговой) крюкъ, Zughaken 365
 — złączka (kol.), муфта тягового стержня, Verbindungsmuffe 364
Podbelcze (bud.), мауэрлатъ, Mauerlatte 193
Podbijka (matryca), матрица, Matrice 653

Podchwyt (kaps) wyciągu, задержка, останова, Aufsetzvorrichtung (Caps) 750, 752, 755
Podciąg p. Siestran.
Podciśk (lewarek), Nietwinde, Vorhalt 447
Poddroże (kol.), земляное полотно. Unterbau, Bahnkörper . . . . 555 i n.
Podest p. Zawral.
Podgrzewacz (wody), подогреватель, Vorwärmer . . . . 954, 1044 i n.
Podgrzewnia (ogr.), Vorwärmaum . 583
Podgrzewnica (ogr.), Vorwärm-Kalorifer 583
Podkład kolejowy drewniany, żelazno-dorozna шпала, Eisenbahnschwelle p. n. 112, p. r. 208, 213, 287
 — — podłużny, долевой лежень, Längschwelle 281, 298, 763
 — — poprzeczny, поперечина, Querschwelle . . . . 281 i n., 311, 763
 — — żelazny, стальные шпалы, eiserne Eisenbahnschwellen 288 i n., p. n. 49
Podkładka, подкладная шайба, п. шпалы, опорная плита, Unterlagscheibe, Auf-lagerplatte, Unterlagplatte 429, 20, 385, 285
Podkładki kolejowe żelazne, podkładki. Unterlagsplatte, Hackenplatte 285, p. n. 50; p. r. 60
Podkolina (sil. wod.), (dno okolicy), кри-вое ложе колеса, Kropf 760, 809
Podlewa zwierciadłowa, зеркальная амаль-гама, Spiegelamalgame 78
Podłaz (kol.), кочеварная яма. Reini- gungsgrube, Löschgrube 344 i n., 435
Podłęczce (sklepienia) (bud.), арка свода, Gurtbogen . . . . 166 i n.
Podłoga, полъ, Fussboden 195
Podłużnica (most.), продольная балка, Längsträger . . . . 648, 763 i n.
Podniecienie sklepienia (st. bud.), Ge- wölbaleibung 733
Podnios (wysokość podnoszenia), подь- емъ, Förderhöhe, Hubhöhe 670, 759, 763, 1117, 502
Podnormalna (mat.), поднормаль, Sub- normale 97
Podnośnica, черпательная машина, Schöpfwerk 759
 — kubelkowa, норія, Eimerwerk . . . 759
 — rasciokowa, цѣпной насосъ, чешки, Kettenpumpe 759
 — śrubowa, водяной винт (Архимедовъ винтъ), Wasserschnecke 759
Podnośnik kubelkowy, zlewatorъ, Be- scher-Elevator 758
Podoknica (bud.), подоконникъ, Fen- sterbrett . . . . 197 i n.
Podparcia wody dalekość (wod.), про- странство подпора, Stauweite . . . 259
Podpiętek masztu (okr.) 499
Podpor (wysokość podparcia wody) (wod.), подпоръ (высота подпертаго гори- зонта воды), Stauhöhe. 259, 833, 265

Podrzutu wysokość, высота подъема, Steiglöhe . . . . 148, 659 do 661
Podstope (bud.), проступь, Auftritt. Auftrittstufe 190
Podstopnica (bud.), долевой прогонъ. Sparrschwelle 170
Podstrzesze (bud.), Drempel 171
Podstyczna (mat.), подкасательная, Sub- tangente 97
Podsuw (poza lub przedmiotu), (obr.), по- дача, Vorschub 654, 857, 867
Podsyp(ka) z piasku (bud., most.), на- сыпка песка, Sandschüttung 152, 766
Podtłocze (obr.), штампа, Ambos 664, 865
Podtłoczka (obr.), матрица, Matrice 863
Podtorze (kol.), балластъ (верхній), Bet- tung 293, 255, 763, p. r. 208, 213
Poduszka (bud., most.), подушка, Auf- lagerplatte 176, 679, 776
 — przegibna (bud., most.), качающаяся опора, Kipplager. 177, 778
Podwęzle (bud.), планка, Knotenblech, Anschlussplatte 176
Podwiew, давление вѣтра снизу, Unter- wind 184
Podziałka kół zębatych p. Koła zębate.
Podziałka (skala, masztab) p. Wymiarka.
Pogroda (okr.), Bunker, Tank 473
Poisson'a równania, уравненія Пуассо- на, Poissonsche Gleichungen 291
Pojennik (el.), конденсаторъ, Konden- sator 792
Pojemność, вместимость, емкость, Raum- inhalt, Inhalt . . . . 758 i n., 479 i n.
 — elektryczna, электроемкость, electri- sche Kapazität, el. Aufnahmefähigkeit 782, 792, 805, 884
Pokład z betonu (bud.), насыпка бетона, Betonschüttung 152
 — — na palach (bud.), лежня на сва- ляхъ съ бетономъ, Beton-Pfahlrost 155
 — okrętu (okr.), палуба, декъ, Deck 458
Pokładnica (okr.), зубчатый бимсъ, Deckbalken 458
Pokost lniiany, льняное вареное масло, Leinölsfirnis 68
Pokręscarka, Drehmaschine 526
Pokrętko, ручной маховикъ, Handrad 321, 525
Pokrycia dachów p. Krycha dachów.
Pokrywka, глухой фланецъ, Blindflansch 602, 927
Polaryzacja (el.), поляризация, Polari- sation 792
Pole magnetyczne (el.), магнитное поле, magnetisches Feld 784, 794
 — — przemienne (el.), переменное маг. поле, Wechselfeld 851
 — — wirujące (el.), вращающееся маг. поле, Drehfeld 851
 — — momentów przekształcone, извѣщенный площадь моментъ, verzerrte Mo- mentenfläche 360

- Pole** naprężen, diagrama naprężeń, Spannungsfäche 357
 — powierzchni figur płaskich, площадь плоских фигур, Flächeninhalt ebener Gebilde . . . . . 130 do 133
 — przekroju (kol), площадь поперечных профилей, Querprofilinhalt. 246
 — wpływowe (most.), площадь влияния, Einflussfläche, Einflusfläche 691
 — wytrzymałości, diagrama sprężenia materiału, Widerstandsfäche 358, 401
- Pól** zasada, закон площадей, Princip der Flächen 207
 — zawartości (mier.), измерение площадей, Flächenermittlung 246, p. n. 148, p. r. 148
- Polera** (bud.), смазка потолка, Windelboden. 193
- Politropiczna** krzywa, политропическая кривая, polytropische Kurve 289
 — wartość, (siln. spal.), политропическая величина, polytropische Werthe 1092
- Polonceau'a** więzary dachowe, крыша Полонсо, ферма П., Polonceau-Binder 172, 704 i n.
- Pomiary** elektryczne, измерение электрических величин, electricische Messungen . . . . . 798 i n.
 — poziome (mier.), съемка изановъ, Landesvermessung . . . . . 140 i n.
 — wysokości (mier.), измерение высотъ, Höhenmessung 141
- Pomost** mostu, Fahrbahn 763 i n., 757
 — okrętu, Oberdeck, Komandobrücke 458
 — залурowy (kuź.), платформа котловника, п. для подачи материала, Gichtplattform 541, 562
- Pompa**, насосъ, Pumpe 616, 760 i n., 646, kol. 342, p. kol. r. 211
 — bliźniacza, двойной насосъ, Zwillingspumpe 770, 665
 — chłodząca, циркуляционный насосъ, Cirkulationspumpe, Umlaufpumpe 524
 — nurnikowa zdwojona, двойной насосъ съ ниряломъ, Doppelplungerpumpe 773
 — odporna, насосъ для откачки воды на судахъ, Lenzpumpe 525, 762
 — odśrodkowa, центробежный насосъ, Kreiselpumpe, Centrifugalpumpe 763, T. 766
 — podnosząca, поднимающий насосъ, Hubpumpe 774
 — pogłęblarska, шахтовый насосъ, Abteufpumpe 775
 — powietrzna (próżniowa), воздушный насосъ, Luftpumpe . . . . . 935 i n., 524
 — różnicowa, дифференциальный насосъ, Differentialpumpe 773
 — tłocząca, нагнетательный насосъ, Druckpumpe 721, 776, 773
- Pompa** tłokowa, поршневоы насосъ, Kolbenpumpe . . . . . 766 do 774
 — zasilająca, питательный насосъ, Spreiserpumpe 525, p. n. 1063, p. n. 1055, p. r. 1050
- Pompiownia**, насосная станция, водо-подъемное здание, Pumpstation 339 i n.
- Porpołek** zosa, Flugasche 961, 958
- Porzecznicza** (most., kol.), поперечина, поперечная балка, Querträger 618, 764 i n., 414
- Poręczownik**, поручевое жезло, Hand-leisten (Handläufer)-Eislen . . . . . T. 33
- Porfir**, порфиръ, Porphyrt 79, 9, 334
- Porowic**, Kunststufstein 504
- Posada**, фундаментъ, Fundament 682, 961, 922
- Posadowienie** budowli (fundamentowanie), основаиіе строенія, Gründung von Bauwerken . . . . . 149 i n., 760
- Posadzka**, мостовая, полъ, Fussboden 196, 85, 435
- Poskok** uzwojenia (el.), шагъ обмотки, Wicklungsschritt. 812
- Powzycie** statku (okr.), обшивка судна, Aussenhaut des Schiffes 458
- Pośredek** (kie) p. Przelatnia.
- Pośrednica**, вспомогательный цилиндръ, Druckübersetzer 666, 664, 732
- Potencyał** (mat.), потенциалъ (силовой функция), Potential (Kräftefunktion) 200
- Potega**, степенъ, Potenz (mat.) 43, T. 1 do 21
- Pothenet'a** zadanie 143
- Powała** (bud.), смазка потолка, gestreckter Windelboden. 193
- Powierzchnia** bryły (mat.), поверхность тѣла, Oberfläche des Körpers 133 do 139
 — krzywa (mat.), кривая поверхность, krumme Fläche 126
 — obrotowa (mat.), поверхность вращения, Umdrehungsfäche 138
 — ogrzewana kotła parowego, поверхность нагрѣва пар. котла, Heizfläche des Dampfkessels 953, 956, 378, 527
 — środkowa (mat.), поверхность мѣтущая центръ, Mittelpunktfäche 123
- Powierzchni** parowania wydajność, производительность испаряющей поверхности, Dampferzeugung des Wasserspiegels 965
- Powierzchniak**, планиметръ, Planimeter 139, 250
- Powietrze**, воздухъ, Luft 277; 279 do 282; 317; 619; 295, 547; 300; 573 i n., 614
 — czadujące, первый воздухъ, primäre Luft 917
 — dopalające, второй воздухъ, sekundäre Luft 917
- Powietrza** prędkość, скорость истечения воздуха, Austrittsgeschwindigkeit der Luft 295, 547

- Powietrznyk ssawny**, всасывающий воздушный колпак, Saugwindkessel 767, 771
- **uszczny**, напорный воздушный колпак, Druckwindkessel . . . 769, 771
- Powłoka (tzw.)**, покрытие, Ueberzug 87 i n.
- Powtórzenia (mat.)**, повторение, Wiederholung 47
- Poziomnica okrągła (mier.)**, круглый уровень, Dosenlibelle 127 i n., 135
- **podłużna**, трубчатый уровень, Röhrenlibelle . . . . . 126 i n., 135
- Poziomnik (mier.)**, нивелир, ватерпасъ, Niveau, Waage, Nivelirinstrument . . . . . 134 i n.
- **wodny**, водный ватерпасъ, Kanalwaage 134
- Poziomowanie (mier.)**, нивелировка, Nivellieren . . . 136 i n., 145, 241 i n.
- **barometrem**, барометрическая измеренія высотъ, barometrische Höhenmessungen 242
- Półczadownica (gaz.)**, печь съ пасивной топкой, Ofen mit Schütrost . 917
- Półjasek (w kanale spalinywym) (ktł.)**, перегородка дымохода, Kulisse im Feuerzuge 958, 1035
- Półkole zwierciadłowe (mier.)**, Reflexionskreis 133
- Półpalk (bud.)**, полусвал, Halbholzpahl 151
- Półperspektywa (aksonometru)**, аксонометрическая проекція, Axonometrie, Parallelperspective 139
- Półprostka kolnierzowa**, прямой фасонный труба съ однимъ фланцемъ, F-Stück 583
- Półwozak (kol.)**, поворотная тележка, Drehgestell 418, 405
- Półwrg okrętu**, Wrange 455
- Prac technicznych wynagrodzenie** . . . 965 (inne języki: p. *Wynagrodzenie i t. d.*)
- Praca**, работа, Arbeit 193, 1126
- **elektryczna**, электрическая работа, elektrische Arbeit 782, 791
- **przemagnetyzowuwania (el.)**, работа намагничивания, Ummagnetisierungsarbeit 786
- **przysposobiona (méch.)**, возможная работа, virtuelle Arbeit 170
- **rozprędu (energia kinetyczna)**, живая сила (кинетическая энергія), lebendige Kraft (kinetische Energie) . . 195
- **tarcia**, работа тренія, Reibungsarbeit 221, 490, 1144
- — **napędu kołowego**, работа тренія въ шатульномъ механизме, Reibungsarbeit des Kurbeltriebes 557
- **uzyskalna (sil.)**, получаемая работа, nutzbare Arbeit 1128
- Prawdopodobieństwa rachunek**, теорія вѣроятностей, Wahrscheinlichkeitsrechnung 87
- Prażak dmuchowy (ktł.)**, обжигательная печь съ дутьемъ, Gebläse-Gasrösten 538
- **lejuwaty**, воронкообразная обж. печь, Trichter-Rösten 538
- **szubowy**, шахтная печь, Schachtlöst-Ofen 538
- Prażenie rud**, обжиганіе рудъ, Rösten der Erze 538
- Prąd elektryczny**, электрический токъ, elektrischer Strom . . . 787, 796, 802
- **ciągły**, **stały (el.) p. Sprąd.**
- **dwufazowy (el.) p. Dwuprąd.**
- **przemienny (el.) p. Rozprąd.**
- **trzyfazowy (el.) p. Trójprąd.**
- **walęsający się (kol. el.)**, блуждающій токъ, vagabondierender Strom . . 908
- **wichrzacy (el.)**, круговой токъ, Wirbelstrom . . . . . 819, 826 i n.
- **wielofazowy p. Wieloprąd.**
- **(zmienny) przemienny p. Rozprąd.**
- Prądu kojarzenie dośrodkowe (el.)**, звездообразное включеніе проводовъ, Sternschaltung 840
- **poobwodowe (el.)**, включеніе проводовъ, Netzschaltung 841
- **odbyt (el.)**, расходъ тока, Stromentnahme, Stromabgabe . . . 882, 886, 905
- **wielkość (el.)**, сила тока, Stromstärke 782, 800, 805
- **wybór (el.)**, выборъ рода тока, Wahl des el. Stromes 877
- **zdawanie (koleje el.)**, отведеніе тока, Stromentnahme, Stromabgabe . . . 907
- Prądnicą (el.)**, динамомашина, Dynamomaschine . . . . . 807 i n., 619
- Prądnik (el.)**, электодвигатель, Elektromotor . . . . . 649, 807 i n., 677
- **a twornik**, якорь электр., Anker des Motors . . . . . 812 i n., 692
- **a nastawianie p. Nastawnica.**
- Prędkość (méch.)**, скорость, Geschwindigkeit 143
- **jazdy tramwaju**, скорость конкв., Fahrgeschwindigkeit d. Strassenbahn 906
- **kątowa (méch.)**, угловая скорость, Winkelgeschwindigkeit 150, T. 151
- **kolei p. Pociągu kol. prędkość.**
- **obwodowa** największa kół żelaznych (cz. m.), наибольшая скорость по окружности колеса, höchste Umfangsgeschwindigkeit der Gussräder 621
- **paru wodnej**, скорости движенія пара, Dampfgeschwindigkeit 296 i n., 949, 301 i n., 519, 940
- **polowa (méch.)**, плоскостная скорость, Flächengeschwindigkeit . . 201
- **skrawania (obr.)**, скорость срезыванія, Schnittgeschwindigkeit 654 do 659
- **tloka silnika par.**, скорость поршня пар. мам., Kolbengeschwindigkeit der Dampfmaschine . . . . . T. 852, 515
- **wody**, скорость воды, Wassergeschwindigkeit T. 247 do 251, 257, 273

- Prędkość** wypływu cieczy, *скорость истечения*, Ausflussgeschwindigkeit . . . 240
 — *wzajemna (mech.)*, *переменная скорость*, Wechselgeschwindigkeit . . . 158
Pręt (miara), Ruthe . . . 948 i n.
 — у дзвігарów (*most*)), Glied, Stab 648 i in.
- Prężność** pożytkowa (do zużycia) (*silniki par.*), *полезное давление пара*, Nutzsprannung . . . 848 i n., 1074
 — *pracy jądowej (siln. par.)*, *давление для хода машины порожней*, Leerangswiderstandssprannung 848, T. 850
 — *właściwa (mech.)*, *удельное давление*, spezifische Spannung 270, 325, 1125
 — *wskazana (siln. par.)*, *индикаторное давление*, indicirte Spannung 848, 872, 856 i n., 513, 793
 — — *zastępcza (siln. par.)*, *отнесенное давление*, reducirte Spannung 867, 872
Procenty składane, *сложные проценты*, Zinsezinsrechnung . . . 50
Profil p. Brzoza, Obrysie, Obrusy.
Profile normalne kształtowników, *нормальные профили прокатного железа*, Normalprofil . . . 26 do 37
Promień hydrauliczny (*wod.*), *гидравлический радиус*, hydraulischer Radius 247, 254
 — *rdzenia (wytr.)*, *радиус ядра*, Kernweite, Kernradius . . . 404
Promieniowanie ciepła, *лучение*, Ausstrahlung, *теплоты*, Wärmestrahlung . . . 623, 326
Prony'ego hamownica (wędziło), *нажимь Прони*, Pronyscher Zaum . . . 801
Propeler p. Pędzise.
Prostka (tura prosta, króciec prosty), *прямая труба*, gerades Rohr . . . 583
Prostowód (*cz. m.*), *коромысло*, Geradführung, Lenker . . . 569 do 576
Prowadnica (*cz. m.*), *направляющая полоса*, Führung . . . 569, 741, 918
 — *krzyżulcowa*, *направляющая для крестовины*, Kreuzkopfführung . . . 920, 928
 — *koźzjadowa (kol.)*, *рамный ремень*, *контр-ремень*, Zwangschiene, Radlenker . . . 310
Prowadnik (*cz. m.*), *ползунок*, Führungsstück, Gleitstück . . . 569
Próbka (przy odbiorze żelaza, stali itp.), *образец для испытания*, Probiertab
normy wureburskie 63 i n., *прзпису hutników niemieckich* 47 i n., *прзпису ministerjum ros.* 57 i n.
Próżnia, *вакуум*, Vacuum . . . 1069
Pryzmat do kątów p. Dajkąt przyzmatowy.
Pryzmoid (*mat.*), *призмюид*, Prismoid 137
Przebieg kołowy (*mech.*), *круговой процесс*, Kreisprozess . . . 1127, 326, 1086
Przebijarka (*obr.*), *дилопробивной станюк*, Lochmaschine . . . 490, 653
Przebijnik (stempel), *пробивающий штемпель*, Stempel . . . 653
- Przechwył** (*bud.*), *якорь*, Dübel . . . 157
Przechylarka, *лебедка для опрокидывания*, Kippwindwerk . . . 725, 561
Przechyl statku (*okr.*), *Кiangung des Schiffes* . . . 470
Przecinak, *кузнечное зубило*, Schrottmessel, Kaltmessel . . . 47
Przelcnarka, *ножницы*, Schere . . . 653
Przeclwnik, *Gegenkurve* . . . 334
Przeciwożoarny mur p. Grodziżar.
Przeclwprężność, *противодавление*, Gegendruck . . . 869
Przeclwzaga p. Odciażek.
Przeclwzbudzenie twornika (*el.*), *обратное действие якоря*, Anker-Rückwirkung . . . 824, 852
Przeddraże cylindra, *Absatz des Cylinders* . . . 920
Przeddzióbel (*okr.*), *кливфоксель*, *кливерсель*, Klüvfocksegel, Klüversegel . . . 499 i n.
Przedstopek (*bud.*), *подступенок*, Futterstuf . . . 190
Prześlób statku (*okr.*), *тримь*, *погружение судна*, Trimm . . . 459, 476 i n.
Przegródka międzyłopatkowa (turbina, kół wodnych i t. p.), *пространство между двумя лопатками*, *коштр*, Schau-felraum, Zelle . . . 759, 806
Przegrzewacz pary, *перегріватель пара*, Dampfüberhitzer 954, 1046 i n., 408
Przegub (*cz. m., most.*), *шарнир*, Gelenk . . . 501, 530, 708 i in.
 — *galkowy*, Kugelgelenk . . . 928
Przejazd kolejowy, *переезд*, Wegeben-gang p. n. 267; p. r. 208, 215, 266; 330
Przejma (*bud.*), *Wechselbalken*, *Balkenwechsel* . . . 171, 194
Przekątnica (*kol.*), *диагональный брус*, Diagonale . . . 414
Przekątnik (*st. b.*), *раскось*, *Strebe*, Schräge . . . 689 i n., 706, 721
Przekładnia p. Przełożenie.
Przekrój niebezpieczny (p. rozłamujący się) (*wytr.*), *опасное сечение*, *сечение излома*, gefährlicher Querschnitt (Bruchquerschnitt) . . . 354, 373 do 379
Przelew wody, *водослив*, Wasserüberfall . . . 242, 244, 263
Przelewka żużla (wielkopięcowa), *фурма для шлаков*, Schlackenform . . . 542
Przelewnica kubelkowa, *назливное козесо (водоподъемное козесо)*, Pumpenrad . . . 759
 — *łopatkowa*, *водобойное козесо*, Wurf-rad . . . 760
 — *przedziałkowa*, *лопатное водоподъемное козесо*, Schöpfrad . . . 760
 — *ślimakowa*, *червячный насос*, Schneckenpumpe . . . 759
Przelot rzutu (*mech.*), *дальность вылета*, Wurfweite . . . 199

- Przelot strumienia wodnego, дальность боя водяной струи, Wurfweite des Wasserstrahles 268
- Przelotnia (Receiver) (zle pośredek),** промежуточный резервуар, ресепвер, Aufnehmer (Receiver) 793, 850 i n., 925 i n.
- Przelotność (lep. przepuszczistość) kolei,** пропускная способность 205
- Przeladownia, перегрузная платформа,** Umladeschuppen 337
- Przelączak (przewodu wodnego), Umschaltvorrichtung** 921
- Przelącze (kol., el.), Gleisverbindung** — rozjazdowe (kol.), соединение стрелками двух параллельных путей, Weichenverbindung zwischen Parallelgleisen 305, 314
- Przelącznik (el.), коммутатор, Umschalter** 861
- Przelęcze (między cylindrowe), часть соединяющая цилиндры тандема, Verbindungsstück an Tandemaschine** 923 925
- Przełożenie (stosunek w przekładni) (cz. m.), передаточное число, Uebersetzungsverhältnis** 450, 459, 462, 476, 472, 672, 476, 488
- Przemiana (el.), перемена, Wechsel** 333
- Przemiany (permutacje) (mat.), перестановка, Permutation.** 47
- Przemianka (el.), перемена, Wechsel** 333
- Przenikalność powietrza (ogr.), пропускная способность воздуха, Luftdurchlässigkeit** 570
- Przenikanie ciepła, передача теплоты, Wärmedurchgang.** . . . . 559 i n., 618 i n.
- Przenośnik drgawkowy, коритчатый транспортер, Förderrinne** 757
- taśmowy, ленточный транспортер, Fördergurt (Traineur) 755
- ślimakowy (ślimak), винтовой транспортер, Förderschnecke 755
- Przepisy o dźwigach, правила для подъемников, Vorschriften über Aufzüge** 734 i n.
- o kotłach parowych, правила о паровых котлах, Dampfkessel-Gesetze p. a. 1062, p. n. 1054, p. r. 1049
- o rurach miedzianych, тех. условия для медных труб, Vorschriften über Kupferrohren . . . . . p. n. 592, p. r. 592
- o naprężeniach tworzyw, предписания о напряжениях материалов, Vorschriften betref. Materialsparnungen p. a. 341; 635, p. n. 338; 648. p. r. 340; 655
- Przepływ (cieczy), поток жидкости, Durchfluss** 239
- Przepona, Membrane (Trennfläche)** 931 i n., 610
- Przepust (szluz) (wod.), шлюз, Schleuse** 259, 266
- kolejowy, бунд, Durchlass . p. r. 207
- Przepustnica, дроссельный клапан, Drosselklappe.** 646, 253, 1132, 739
- parowa, регулятор, Absperrschieber, Regler 301
- Przerządnia (kol.), сортировочная станция, Verschiebebahnhof, Rangierbahnhof.** 349
- Przerządnik (el.), коммутатор, расщепитель, Stromwender, Stromabgeber, Kommutator** 827, 853
- Prześląkanie wody przez grunt, просачивание воды через грунт, Durchsickerung** 266
- Przestawiak, Umstellvorrichtung** 309
- Przestron (wielk. pieca, gruszki), распарь (дом. печи, груши), Kohlensack d. Hochofens, Bauchweite d. Birne** 541, 542, 560
- Przestrzeń szkodliwa (lep. niedosownia) (sil.), вредное пространство, schädlicher Raum** . . . . . 849, 870.
- Przesunięcia (ruchy) przysposobione, (mech.), возможное перемещение, virtuelle Verrückung (Bewegung)** 169
- Przesuwacz (przesuwnik) rama, вылка для передвижения рома, Riemen-ausrücker** 480, 677, 721
- Przesuwek jarzma, камень въ кулисы, Gleitstück der Kulisse, Kulisstenstein** 909, 916
- Przesuwnica (kol.), передвижная тележка, Eisenbahnschiebebühne** 326 i n., 226, 488
- bezdolowa, тележка без канала, Schiebepühne ohne Laufgrube 327
- Przesuwnik tokarki, суппорт токарного станка, Support der Drehbank** 655
- zwrotnicy (kol.), Lenkstange 302, 309
- Przesył pracy elektryczny, эл. передача силы на расстоянии, elektrische Kraftübertragung** 851, 877, 880
- Przesysak (lewar), сифон, Saugheber** 761
- Przeświet (rury, mostu i t. p.), диаметр, прозеть, lichte Weite**
- Przetapiak (kuź.), плавильная печь, Umschmelzofen** 559
- Przetapianie żarówki, переплавка домённого чугуна, Umschmelzen d. Roheisens** 554
- Przetłocznica parowa (montejus), монтежу, Dampfdruckwasserheber** 761
- Przetłocznica, прибор для подёма жидкости давлением, Flüssigkeits-DruckheberVorrichtung** 650, 761 do 779
- Przetop, плавка, das Einschmelzen** 556
- Przetryskacz parowy, эжектор, Ejector** 762
- Przetwornica (el.), трансформатор постоянного тока, Umformer** 854
- niedochłonna, Sparschaltungsumformer 854
- Przetwornik garnkowy (el.), трансформатор переменного тока, Manteltransformator** 855

Liczby tłuste dotyczą stron tomu II.

- Przetwornik jarzmowaty, Kerntransformator 855
- Przetyk (*bud.*), клипъ, Ankersplint . 193
- Przewal (jaz zatopiony), подпруга, Grundwehr 264
- w kotle, порогъ, Feuerbrücke 955 i n.
- Przewietrzak (*gaz.*), эксгаусторъ, Exhaustor 921
- Przewietrzanie, вентиляция, Lüftung 572 do 588, 483
- pobudzone, искусственная вентиляция, künstliche Lüftung 579
- samoistne, естественная вентиляция, natürliche Lüftung 577
- Przewietrze (*sil. spal.*), Spulluft 1078 i n.
- Przewietrznik, вентиляторъ, Ventilator 781 i n., 584
- elektryczny, электрический вентиляторъ, elektrischer Ventilator . . T. 788
- kopalniany, рудничный вентиляторъ, Bergwerkventilator . . . . . 783, T. 788
- osrodkowy p. *Wietrzak.*
- śrubowaty, винтовой вентиляторъ, Schraubengebläse . . . . . 788, T. 780
- Przewiewie (*szczeliny między rusztowinami*) p. *Rusztu przewiewie.*
- Przewięź (*okr.*), шлага, Stag 499 i n.
- Przewięźciel (*okr.*), штаксель форштенги, штакфоксель, Vorstängestagsel, Stagfoksel . . . . . 499 i n.
- Przewodniaki, части машинъ для протока жидкостей, Maschinenteile zur Aufnahme und Fortleitung von Flüssigkeiten . . . . . 576 do 614
- Przewodnictwo ciepła, теплопроводимость, Wärmeleitung 619
- Przewód dmuchowy (*kuź.*), воздухопроводъ, Windleitung 549
- dosyłowy (*el.*), питающий проводникъ, Speiseleitung 881
- elektryczny, электрический проводъ, эл. проводникъ, elektrische Leitung 788, 113, 912a
- u — go przekrój (*el.*), сечение эл. провода, Leitungsquerschnitt . . 881
- Przewód gazowy, газопроводъ, Gasleitung 926, 924 i n., 578, 1123
- kanalizacyjny, канализационный трубопроводъ, Kanalisationsrohrleitung 580
- parowietrzny (*el.*), воздушный проводъ, Fraileitung, Oberleitung 891, 907
- obojętny (*el.*), нулевой проводникъ, Nulleiter, Ausgleichsleiter . . 840, 864
- odiziany (*el.*), изолированный проводникъ, isolierter Leiter 879
- ogrzewczy (*ogr.*), трубопроводъ для отоплення, Heizungsrohrleitung 600 i n., 587 i n.
- na oświetlenie (*el.*), проводникъ для освѣщенія, Beleuchtungsleitung . . 880
- parowy, паропроводъ, Dampfleitung 301 i n., 600 i n., 578 i n., 392, 530
- z miedzi, паропроводъ изъ красной мѣди, Kupferne Dampfleitung 592
- Przewód parowy odlotowy, паропроводный трубопроводъ, Dampfableitung 927, 940, 519, 392
- podziemny (*el.*), подземный проводникъ, Unterleitung 909
- powietrzny, (dmuchowy), воздухопроводъ, Luftleitung, Windleitung 300, 578, 1123
- powrotny (*kol., el.*), обратный проводникъ, Rückleitung 908
- przeciekowy (*okr.*), трубопроводъ для откачки, Lenzleitung 531
- rozsyłowy, распределительный проводникъ, Verteilungsleitung 881
- rurowy, трубопроводъ, Rohrleitung 578 i n.
- u — go najoszczędniejszy prześwit, найвыгоднѣйшій диаметръ трубопровода, vorteilhafteste Rohrweite einer Rohrleitung 578, 769
- — wydłużenia, удлинение трубопровода, Längenausdehnung einer Rohrleitung . . . . . 578, T. 599
- Przewód skrajny (*el.*), крайний проводникъ, Aussenleiter 840
- spustowy (*ktł.*), спускной и продувной трубопроводъ, Ausblasleitung 1042
- ssawny, всасывающий трубопроводъ, Saugleitung 767, 774
- tłoczny, трубопроводъ для прессы, Pressen-Wasserleitung 578, 580, 590
- tłoczny, магнетальный трубопроводъ, Druckleitung 721, 769
- wodny, водопроводъ, Wasserleitung 247 i n., 602, 578 i n., 1123, 721, 342, p. kol. r. 211
- wydychowy, трубопроводъ для отработавшихъ газовъ или пара, Auspuffleitung 927, 1124
- zasilający (*ktł.*), трубы для питания, Speiseleitung 1041, p. a. 1063, p. n. 1055, 1062, p. r. 1050
- zdawny (*kol., el.*), проводникъ отводящій токъ, Fahrleitung . . . . . 905 i n.
- zlewowy, подосточный проводъ, Ausgussrohrleitung 580
- Przewodnictwo ciepła, теплопроводимость, Wärmeleitung 326
- Przewojowy bęben, фрикционный барабанъ, Reibungstrommel 678
- Przewora (*bud.*), Lattierbaum 200
- Przewozowa zdolność kolei . . . p. r. 205
- Przeziernik (*mier.*), диоптеръ, Diopter 131
- Prześło (*most.*) 758
- Przodowanie korby korbie, кривошипъ опережаетъ другой кривошипъ, Voreilen der Kurbel 865, 876
- Przodowania mimośrodu ką, уголъ предваренія эксцентрика, Voreilwinkel des Excenters 884

- Przyciąg posadowy**, фундаментный болт,
Fundamentanker (Schraube), Grund-
anker 438, 682, 929
- Przyciągarka (ślupowa)**, кабстач, Spill,
Gangspill 718, 486
- Przyciół (bud., kol.)**, продольный ле-
жень, обвязочный брус, Schwelle.
Rahmenholz 167, 420
- Przyciółek mostu**, Landpfeiler. 760
- Przyłącze**, зашпечикъ, поверхность при-
легания, Türanschlag, Arbeitsleiste,
Anschlussflache 582, 920, 276 i t. p.
- Przyłap (bud.)**, подъездъ, Vorfahrt. 173
- Przyłącze (el.)**, контактъ, Anschluss 881
— (odnoga przyłącza tury), патрубокъ.
Ansatzstützen 771
- Przyrząd (bud.)**, контрфорсъ, Stützpfie-
ler. 159, 179
- Przyrząd do mierzenia kątów (mier.)**,
угломерный приборъ, Winkelmess-
gerät 124
- Przysłonięcie zewnętrzne (stawidła)**, на-
ружная перекрышка, aussere Deckung
884
- Przyspieszenie (mech.)**, ускорение, Be-
schleunigung 143, 192
— dośrodkowe, центростремительное у-
скорение, Centripetalbeschleunigung
149, 150, 198
— kątowe, угловое ускорение, Winkel-
beschleunigung 150, 208
— polowe, плоскостное ускорение, Fla-
chenbeschleunigung. 201
— po stycznej, касательное ускорение,
Tangentialbeschleunigung 149, 150, 198
- Przystanek kolejowy**, остановочный
пунктъ, Halbstation, Haltestelle 331,
p. r. 206, 214; 935
- Przystawka napędna suwnic**, Triebwerk
des Laufkranes . . . . . 698 i n.
- suflowa, потолочный передаточный
приводъ, Deckenvorgelege . 655 i n.
- zębata, зубчатая передача, Räder-
vorgelege 676, 949
- Przytłumiak ruchu (gorzej tłumnik)**, жид-
кий катарактъ, Luftflüssigkeitskata-
raktidämpfer 630, 704
- Przywleż (okr.)**, Trosse 485
- Przywleżiel**, Poller. 485
- Przyziom**, I-ий этажъ, Erdgeschoss 159
- Pycolana (tic.)**, пидцоланъ, Puzzo-
lanerde 51, 90, 95
- Pudlingowanie**, пудлингование, Pudell-
ofenbetrieb. 558
- Pudło wagonowe**, вагонный кузовъ, Ober-
kasten . . . . . 420 i n.
- Pulsometr p. Tętnik.**
Pumek p. Gąbcezak.
- Punkt martwy (jazma, stawidła) (b. m.)**,
нулевая точка, Nullpunkt 909, 850 i n.
— *martwy silnika p. Punkt zwrotu.*
- Punkt niedobieżny (asymptotyczny)(mat.)**,
асимптотическая точка, asymptoti-
scher Punkt 116
- Punkt odosobniony (mat.)**, изолированная
точка, isolierter Punkt 100
— *podwójny (mat.)*, двойная точка,
Doppelpunkt 100
— *rdzenny (wytr.)*, крайняя точка ядра
сѣчения, Kernpunkt 402
— *skojarzony (mech., wytr.)*, сопряже-
нная точки, zugeordnete Punkte
403
— *sprzężony (mat.)*, сопряженная точ-
ка, zugeordneter Punkt 100
— *topnienia*, температура плавления,
Schmelzpunkt . . . . . T. 319
— *wrzenia*, температура кипѣнія, Sie-
depunkt . . . . . T. 320
— *zamarzania*, температура замерзания,
Gefrierpunkt . . . . . T. 318, 319, T. 722
— *zaniku (mat.)*, безконечно удален-
ная точка, unendlich ferner Punkt 98
— *zerowy (mat.)*, нулевая точка, Null-
punkt. 50
— *zwrotny (mat.)*, точка перегиба, Wen-
depunkt 99, 155, 381
— *zwrotu silnika (pompy i t. p.)*, мерт-
вая точка, Totpunkt. 554
- Pyrometr (zaromierz)**, пирометръ, Pyro-
meter 311, 313
*Pyrometryczna wartość paliwa p. Tem-
peratura spalania.*

R.

Rabitz'a ściany i stropy, Rabitzputz 90,
185, 195

Radiatory p. Organki.

Rama (bud.) p. Nadcieś.

Rama (b. m., kol.) p. Ostoja.

Ramsden'a szkło oczne 125

Rankina i Szwarz'a wzór (wytr.), форму-
ла Шварца-Ранкина, Schwarzsche
Formel 348

Rapowanie (bud.) p. Obrzutka.

Rdza (żelaza), ржавчина (ржавление же-
лѣза), Rost (Eisenrost) 67

Rdzeń odlewniczy, сердечикъ, Kern 843,
522, 545

— *przekroju (wytr.)*, ядро сѣчения, Kern
des Querschnittes 402

— *twornikowy (el.)*, ядро якоря, Anker-
kern 318, 323

Reakcja p. Odpór.

Regenerator p. Odzysknicia ciepła.

Regulator odśrodkowy p. Miarkownik.

Reja (przednia, wielka, wyłowa i t. p.)
(okr.), рея (фокрен, гротрея, мар-
порт), Raa (Fockraa, Grossraa, Mars-
raa) . . . . . 493 i n.

Rejak tylny (okr.), крѣсь-мачта, Kreuz-
mast . . . . . 498 i n.

Rejel (okr.), рейный парусъ, Raaregel
498 i n.

Rent rachunek, исчисление рентъ, Renten-
rechnung 56

Resor, рессора, Tragfeder 406, 416

- Restarting-injektor p. Smoczek parowy samochwytny.*
Retorta p. Wygaźnica.
Rhumkorf'a przetwornik (sewka) (*el.*), bobina Rymkorfa, Rhumkorf'scher Funkenapparat 897
Richmann'a prawidło (*opt.*), правило Рихманиа, Richmannsche Regel . . . 318
Rider'a stawidło suwakowe (*sil.*), возорникъ Рйдора, Rider Steuerung . . . 904
Ritter'a metoda obliczeń kratownic (*st. b.*) Rittersche Schnittmethode. 684
Robaczuwość (drzewa), червоточини. Wurmfrass 108, 110
Robnik (silnica robocza), рабочая машина, Arbeitsmaschine . . . 849 do 800
Rogatka przejazdowa (*kol.*), барьера, Schranke . . . . . 269 i n.
 — — rozwiertalna (*kol.*), поворотная барьера съ вертикальной осью, Drehschranke. 269
 — — zachyłna (*kol.*), барьера съ горизонтальной осью, Schlagschranke 269
 — — zasuwna (*kol.*), задвижная барьера, Schiebeschranke, Rollschranke 269
 — — zapadowa, versenkte Schranke 270
Rolszycha p. Cegła na rqb.
Rondelet'a dane o sklepieniach . . . 164
Roof'a wietrzaki p. Wietrzaki o ilokach sębnikowatych.
Ropa naftowa, нефть, Rohnaphta 536, 382
Rose'go metal, металл Розе, Rose'sches Metall 78
Roligus p. Bronz i spiż.
Rowy (*kol.*), выемки, Bahnräben 256 i n. p. r. 207
Rozbieganie się spradnika (*el.*), Durchgehen des Gleichstrom-Elektromotors 831
Rozbrzeźność, шурна, Weite 882, 884
Rozchód pary (zużytej) na pracę w silnikach, полезный расходъ пара. Nützbarer Dampfverbrauch 849, 851, T. 880 i n., 870, 1075
 — — całkowity w silnikach, общий расходъ пара, gesamtter Dampfverbrauch (Dampf.) 849, 865 i n., 1072, 1075
 — — turbin parowych, расходъ пара паровыхъ турбинъ, Dampfverbrauch der Dampfturbinen . . . 946, 950, 1138
Rozciąganie mimośrodkowe (*wyt.*), эксцентричное растяжение, excentrischer Zug 408
Rozciągnięcie jednostkowe, относительное удлинение, Dehnung . . . 327 i n., 51
 — — sprężyste, упругое удлинение, elastische Ausdehnung (Federation) 329, 342
 — — trwałe, остающееся удлинение, Dehnungsrest 329
Rozczepka (trójzłączka), T-Stück . . . 927
 — międziana, трояльникъ изъ красной миди, kupfernes T-Stück . . . T. 589
 — podwójna, двойной трояльникъ, AA, BB, CC-Stück. 583
 — prosta, трояльникъ, A- u. B-Stück. 583
Rozczepka skośna, трояникъ, C-Stück 583
Rozczynnik (*el.*), растворяющая жидкость, Lösungsflüssigkeit. 803
Rozdział pracy silnika parowego na cylindry, распределение работы паровой машины на цилиндры, Arbeitsvertheilung auf die Cylinder 883, 879
Rozdzielnik napięcia (*el.*), распределитель напряженія, Spannungsteiler 861
Rozzerwanie (*wyt.*), разрывъ, Bruch, Zerreißen 329
Rozgałęzlenie prądu, раздѣвленіе тока. Stromverzweigung 788
Rozgroda (*bud.*), шпунтовая стѣна. Spundwand. 151
Rozjazd kolejowy, стрѣлка, Weiche 302 i n., 333, p. r. 210
 — — krzyżny (*angielski*), двухсторонняя крестовая стрѣлка, beiderseitige Kreuzungsweiche. 305, 315
 — — niedokrzyżny, Weichenverschlingung 305
 — — w łuki, круговая стрѣлка, Bogenweiche 304, 314
 — — oddawczy, Trennungsweiche . . . 355
 — — odłączny, Spaltungsweiche . . . 355
 — — podścikowy, Spitzenweiche . . . 333
 — — podwójny, двойная стрѣлка, Doppelweiche 304, 314
 — — półkrzyżny (*półangielski*), односторонняя крестовая стрѣлка, einseitige Kreuzungsweiche . . . 305, 315
 — — przejemczy, Anschlussweiche . . 355
 — — przeskokowy, Kletterweiche . . . 310
 — — zdwojczy, Teilungsweiche . . . 356
 — — złączny, Vereinigungsweiche . . . 355
 — — zwykły, нормальная стрѣлка, Normalweiche. . . . . 302, 311, 314 i n.
 — u — go węzeł, узловая точка стрѣлки, Knotenpunkt der Weiche . . . 303
Rozjezdnia (*kol.*), Weichenstrasse 300, 306
Rozkruchowiec (*tw.*), Trümmergestein 261
Rozłączka (*el.*), Trennstück 870
Rozoblić (wytworzyć kołnierz przez wynięcie tury), отогнуть флянецъ на трубѣ, auskrempen, umbördeln 1025 i n.
Rozpiętość, пролетъ, Spannweite 372, 638 i t. p.
Rozpora (*bud.*), шпрангель, Spannriegel 192, 724
 — przegubowa, Kniehebel 715
Rozpornica (*bud.*), шпрангельная бака, ш. система, Sprengwerk 171, 192, 724
Rozprór tłuku, sklepienia (*st. b.*), распоръ, Horizontalschub 709, 737 i n.
Rozprza (*bud., okr.*), Spannböhlle 191, 499 i n.
Rozprąd (*prąd przemienny*) (*el.*), переменный токъ, Wechselstrom 787, 833
Rozprądnicą naprzeciwobiegunową, динамо съ противоположными полюсами. Gleichpol-Dynamo 843, 847

- Rozprądnicia prąziemiannobiegunowa, динамо съ перемѣнными полюсами, Wechselpol-Dynamo. 844, 847
- nizkopięta (el.), динамо для тока низкаго напряжения, Niedrigspannungswchselstromdynamo. 842
- wysokopięta (el.), динамо для тока высокога напряжения, Hochspannungswchselstromdynamo. 843
- Rozpradnic przuclalten (el.), включение динамо, Schalten der Wechselstromdynamo. 872
- Rozpręż, мѣра экспансии, Mass der Expansion. 781
- Rozprężający parę przuząd. парорасширительный приборъ, Expansionsapparat. 647
- Rozprężanie, расширение, Expansion 887 lin. — a krzywa, кривая расширения, Expansionskurve 290, 886 i n., 1077 i n.
- Rozprężenie (stosunek rozprężenia), степень расширения, Expansionsgrad 848 — zastępcze, общаи номинальнымъ степень расширения, gesamtter nomineller Expansionsgrad 848, 843
- Rozpromienianie ciepła, лучеиспускание теплоты, Ausstrahlung der Wärme 952
- Rozpryskiwacz, разбрызгивающій приборъ, Streudüse 941
- Rozprzel (okr.) 499
- Rozpylacz, пульверизаторъ, форсушка, Zerstauber 382
- Rozruszanie (ruszanie z miejsca), пусканіе въ ходъ, Angehen, Anlassen, Inbetriebsetzung 703, 785, 397 i t. p.
- Rozrusznik (el.), включатель, Anlassvorrichtung. 832, 832
- Rozrząd pary (sil.), парораспределение, Dampfvertheilung, Steuerung 881 do 920 — jednosuwakowy (zwykły) (sil. par.), распределение обыкновенными золотниками, einfache Schiebersteuerung 882 do 899 — silników spalinowych, распределение Steuerung 1119 — suwakami dwoistymi (sil. par.), распределение двойными золотниками, Doppelschiebersteuerung . 900 do 908 — suwakowy nawrotczy (sil. par.), золотникъ хода взадъ и впередъ, Umsteuerung . . . . . 909 do 920
- Rozrzadnica (el.), распределительная доска, Schalt-Tafel. 870
- Rozstaw (kol.), расстояние, Abstand. 296
- Rozstaw osi (kol.), база, Radstand 405, 410, 412, 419
- Rozwaz fal (el.), передвижение фазъ, Phasenverschiebung. 834
- Rozszerzalnik (ogrz.), расширительный сосудъ, Ausdehnungsgefäss. 604
- Rozszerzalność pod wpływem ciepła, расширение отъ теплоты, Ausdehnung durch Wärme 314
- Roztlaczarka do rur, трубораскатка, Rohrdichtvorrichtung 1026
- Rozwiertak, развертка, Reibable. 438
- Rozwijająca (mat.), развертывающаяся (эвольвента), Evolvente 99, 114
- Rozwinięta (rozwiła, ewoluta), развертываемая (эвольута), Evolute 99
- Rozwora (bud., kol.), поперечный брусь, Riegel, Querriegel 168, 420
- Rój krzywych (mat.), система кривыхъ, Krüvenschar 101
- Róg rei (okr.), нокъ, Nock . . . . . 499 i n.
- Równania (mat.), уравнение, Gleichung 49 i n., 83 — stanu (mech.), уравнения состоянія, Zustandsgleichung 1125 i n., 276 i n.
- Równia (powierzchnia równych potencjałów), эквипотенциальная поверхность, Niveaufläche. 200, 236
- Równia pochyla p. płaszczyzna pochyla.
- Równiaki (części maszyn wyrobniawcze), регуляторы движенія машини, regelnde Maschinenteile 615
- Równoleglica (mat.), форма съ параллельными поясами, Parallelträger 700, 641, 774
- Równoległobok, параллелограмъ, Parallelogramm . . . . . 173, 174 — prędkości, параллелограмъ скоростей, Parallelogramm der Geschwindigkeiten . . . . . 149 — sił, параллелограмъ силъ, Parallelogramm der Kräfte . . . . . 160 — Watta, параллелограмъ Уатта, Watt-Parallelogramm 575
- Równoległościan, параллелепипедъ, Parallelepipedon 190
- Równowaga sił, равновѣсiе силъ, Gleichgewicht der Kräfte . . . . . 167 — trwała, chwytajna i obojętna, устойчивое, неустойчивое и безразличное равновѣсiе, stabiles, labiles und indifferentes Gleichgewicht. 168, 625
- Równoważnik chemiczny, химическiй эквивалентъ, chemisches Aequivalent 791
- Różniczkowe równania, дифференціальное уравнение, Differentialgleichung 83 — wzory, формулы для дифференцирования, Differentialformeln 69
- Różniczniki (fakultoty), факультетъ, Fakultät. 35, 44
- Rtęć, ртуть, Quocksilber . 4, 11, 315, 319, 320, 619, 275
- Ruch ciała sztywnego (mech.), движение твердаго тѣла, Bewegung eines starren Körpers . . . . . 207 — cząstkowy, элементарное перемѣненіе, Elementarbewegung . . . . . 150 — geometryczny, геометрическое движение, geometrische Bewegung . 143 — krępowany, несвободное движение, unfreie Bewegung 202

- Ruch osrodkowy, центральное движение, Centralbewegung 201
- płaski, движение в плоскости, ebene Bewegung 154
- trwoniony, мертвое движение, totor Gang 916
- Ruch (kol.) p. Ozysek kolei.*
- Ruda zelazna, желѣзная руда, Eisenerz 536 i n.
- Rugowanie wykresline niewiadomych, графическое исключение неизвестных, zeichnerische Elimination 50
- Rur koszia ułożenia, цѣна укладки трубъ, Verlegungskosten der Rohre 582
- próbowanie, испытаніе трубъ, Rohrprüfung 582, 600
- uszczelnianie, чеканка трубъ, Rohrdichtung 582, 602, 722
- wytrzymałość, сопротивленіе трубъ, Festigkeit der Rohre 421, 722, 1009, T. 579
- żeliwnych normy, нормы чугунныхъ трубъ, Rohrnormen T. 580; 722
- Rura barometryczna, барометрическая труба, barometrisches Rohr 939
- z betonu ubijanego (cementowa), труба изъ штампованнаго бетона, Stampfbeton-Rohr . . . . . 97 i n.
- cynkowa, оцинкованная труба, verzinktes Rohr 587
- cynowa, оловянная труба, Zinnrohr 591, T. 596
- Rura fasonowa p. Kształtki.*
- gazowa p. Rura sprawiana.
- giętka, oprancerzona, гибкая труба, Seilrohr 591
- kamionkowa, гончарная труба, Thonrohr 87
- kolowa, котельная труба, Dampfkessel-Rohr . . . . . 589, 1027, T. 588
- lutowana, паяная труба, gelötetes Rohr 587
- Mannesmann'owska, труба Манесманна, Mannesmannrohr 571, 20, 589 i n.
- miedziana, труба изъ красной мѣди, Kupferrohr 73, 591, 592, T. 597; 1045
- mosiężna, латуновая труба, Messingrohr . . . . . 591, T. 598; 1027
- nitowana, клепаная труба, genietetes Rohr 587
- odciekowa, Abflussrohr 257
- odwadniająca, Entwässerungsrohr. 613
- z ołowiu miękkiego, труба изъ мягкаго свинца, Weichbleirohr 591, T. 594, 595
- twardego, труба изъ твердаго свинца, Hartbleirohr . . . . . 591, T. 593
- ołowiana z wnętrzem cynowem, свинцовая труба покрытая оловомъ, Mantelrohr . . . . . 591, T. 596
- płomienna p. Płomienica.
- podnośnicza, элеваторная труба, Steigrohr 775
- Rura przegubowa, шарнирная труба, Gelenkrohr 725, 927
- sprawiana (lep. zlipiana), труба сваренная, geschweisstes Rohr 571, 587 i n., 601
- śpiżowa, бронзовая труба, Bronzerohr . . . . . 591, T. 597
- sprutowa p. Deszczówka.
- stalowa, стальная труба, Stahlrohr 571, 589
- studzienna, труба для колодезя, Brunnenrohr 589
- walcowana, прокатанная труба, gewalztes Rohr 571, 591
- wiertnicza, труба для буровыхъ скважинъ, Bohrruhr 589
- wyciągana (ciągnięta), прокатная труба, gezogenes Rohr 571, 591
- wysuwna, телескопная труба, Teleskoprohr 725
- wznosna, восходящая труба, Steigrohr 919
- zbiorcza, собирающая труба, Sammelrohr 934
- żebrowa p. Żebrońka.
- o żebrach podłużnych, труба съ продольными ребрами, längsgeripptes Rohr 589
- żelazna (z żel. zlewnego i zlipnego), желѣзная труба, schmiedeeisernes Rohr 587, 601, norm. wyrcb. 66, 1027
- żeliwna, чугунная труба, gusseisernes Rohr . . . . . 578 i n., 601, p. n. 57
- kielichowa, чугунная труба съ раструбомъ, gusseisernes Muffenrohr 578, T. 580; 722
- — kolnierzowa, чугунная труба съ фланцами, gusseisernes Flanschenrohr 578, T. 580; 603, 722
- Rury jako przewod do pewnego celu p. Przewody.*
- Rury kielich, раструбъ, Rohrmitte . 580
- kolnierz, фланецъ трубы, angegosener Flansch 590
- kolnierzuk, насаженный фланецъ трубы, festaufgesetzter Flansch 587, 602
- obręczka, бортъ трубы, Bordring des Rohres 587, 604, 607
- obroża, свободный фланецъ, loser Flansch 587, 602
- szyjka, шейка трубы, Rohrhals 582, 604
- żelaznej długość, длина желѣзной трубы, Länge des schmiedeeisernen Rohres . . . . . 588 i n.
- żeliwnej długość użytkowa, полезная длина чугунной трубы, Nutzlänge (Baulänge) des Rohres 580
- Rurka Pitot-Darcy'ego, трубка Пито, Pitot-Darcysche Röhre 273
- Rugownia, трубопрокатный заводъ, Röhrenwalzwerk 571

Ruszt (klt.), колосниковая рѣшетка, Rost 955 i n., 1038, 382
 — bez pali (bud.), основание на леж-
 ныхъ, liegender Rost 154
 — na palach (bud.), лежни на сваяхъ,
 Pfahlrost 154
 — u powierzchni całkowita, общал пло-
 щадь колосниковой рѣшетки, totale
 Rostfläche 952, 378, 526
 — u przewiecie, прозоры колосниковой
 рѣшетки, freie Rostfläche 952, 1038
Rusztowina, колосникъ, Roststab . 1037
Rusztownica, колосниковая балка, Rost-
 stabträger 1038
Rydel, лопата, Spaten 261
Ryjak (kuź.), Düsenrüssel 542
Rywna (bud.), желобъ, Dachrinne . . 189
 — zwiwowa, отводный желобъ транс-
 портора, Laufrohr für Förderzwecke,
 Fallrohr 757
Rys pochyłych drogi, Gradientenzug . 804
Rysownicze narzędzia, чертежные при-
 боры, Zeichnengeräte 138
Rzeka, рѣка, Fluss 254
Rzez (ostrożnożyc i t. p.), рѣзущее ре-
 бро, Schneide 653, 839
Rzut ciała (mech.), движение брошеннаго
 тѣла, Wurfbewegung 198
 — półperspektywny (aksonometry),
 параллельная перспектива, Parallel-
 perspektive 139
 — prostokątny, вертикальная проекция,
 rechtwinklige Projection 140
Rzutnica, водобояное колесо, Wurfrad
 651, 760
*Rzynska śruba, młota p. Wyrzążak śru-
 bowy.*

S.

Sala (bud.), залъ, Saal 200
Samodział p. Odwadniacz.
Samohamowność, способность самотор-
 маженія, Selbsthemmungsfähigkeit 221,
 229, 537, 673, 675
Samoindukcya (el.) p. Samoizniecanie.
Samowzniecanie (el.), самовиндукция,
 Selbstinduktion . . . . . 795, 829 i n., 884
Sanie, санн, Schlitten 667, 220
Santorynowa ziemia, Santorinerde . . 90
Sączka, дренажная труба, Drainagerohr,
 Sickerrohr 87, 257
Scagłola 90
Schodnia (bud.), лѣстничная кѣтка,
 Treppenhaus 161, 190, 734
Schodnica (bud.), шека лѣстницы, косо-
 урь, Treppenwange 190, 886
Schody, лѣстница, Treppe 190, 386, 483
Schownia, сараи, Schuppen 204
Schwedler'a dźwigar (most.), ферма
 Шведлера, Schwedlerträger . 703, 641
Schył dachów p. Pochyłości dachów.

Scrubber p. Płoczek gazu.
Seefehlner'a tablice o mostach . . . 640
Seger'a stożek (cpl.), конусъ Сегера,
 Segersche Brennkegel 313
Sellers'a gwint (cz. m.), нартзка Сел-
 лерса, Sellersches Gewinde 432
Serpentyn p. Węzłowic.
Sextans (mier.), секстантъ, Spiegelsex-
 tant 132
Sferosyderyt p. Żelaziak ilasty.
Siarka, сѣра, Schwefel 19
Siatkownica (most.), vielfaches Fach-
 werk 653
Sięc przewodów elektrycznych, сѣть элек-
 трическихъ проводниковъ, elektri-
 sches Leitungsnetz . . . . . 878 i n., 891
Siemens'a czadownica, Generator . . 568
 — płomieniak, Flammofen 563
Sierpownica (most.), приподнятая па-
 раболнческая ферма, Sichelträger 704
Siestrzan (bud.), подуга, Unterzug . 192
Siestrzaniec (bud.), Unterzugständer . 192
Sikawka (sówka pożarna), пожарный на-
 сосъ, Feuerpritze 268, 803, 201, 543
Silnica для подноснаія снечы, машина
 для подюма жидкихъ тѣлъ, Hebe-
 werke für flüssige Körper 759 do 779
 — robocza (robnik), рабочая машина,
 Arbeitsmaschine 653
Silnicznia, машинное помѣщеніе, Ma-
 schinenraum 780
Silnik и **k**, двигатель, Kraftmaschine, Motor
 649, 801 do 1146
 — na bezwodnik siarkawy (SO₂), дав-
 гатель SO₂, Kaldampfmachine . 941
 — Diesel'a, двигатель Дизеля, Diesel-
 motor 1077, 1087
 — a biegu niejednostajność, неравно-
 мѣрность хода двигателя, Ungleich-
 förmigkeit des Motors 618, 629, 1121
 — — spokojność, спокойный ходъ дав-
 гателя, ruhiger Gang des Motors. 618
Silnika moc p. Moc.
Silnik parowy, паровал машина, Dampf-
 machine 848 do 942, 1067 do 1076,
 392 i n., 513 i n.
 — — bliźniaczy, сдвоенная паровая ма-
 шина, Zwillingdampfmaschine 617, 721,
 893
 — — bystrobieg, быстроходная паровал
 машина, sehr schnell laufende Dampf-
 machine 852, 617
 — — jednocylindrowy, одноцилиндровал
 пар. маш., Einzylinderdampfmaschine
 851, 853 i n., 868, 615
 — — nawrotny, пар. маш. съ переднимъ
 и заднимъ ходомъ, Umsteuerbare
 Dampfmaschine 689, 909 do 919, 392
 — — okrętowy, корабельная пар. маш.,
 Schiffsdampfmaschine 513 i n., 1146
 — — przemysłowy (fabryczny), завод-
 ская паровал маш., Betriebsdampf-
 machine 619, 921, 1146

Silnik parowy skraplaczowy, пар. маш. съ охладителемъ, Condensationsdampfmaschine 851 i n., 869, 930 i n., 524

— sprężony, пар. маш. компаундъ, Compound-, Verbund-Dampfmaschine 617, 854 i n., 862 i n., 871 i n., 393 i n., 513 i n.

— — — spółtloczyskowy, пар. машина компаундъ тандемъ, Tandem(verbunddampf)maschine . . . 619, 924, 863

— — — wielotloczyskowy, пар. машина компаундъ съ многими поршнями, Compound-, Verbund-Dampfmaschine mit mehreren Kolbenstangen 619, 863 i n., 871 i n., 393 i n., 513 i n.

— szybki, быстроходная паров. маш., schnelllaufende Dampfmaschine 852, 513, 617

— z tłokami przeciwbieżnymi, Dampfmaschine mit gegenläufigen Kolben 863, 874, 395 i n., 516 i n.

— — — różnobieżnymi, Dampfmaschine mit wechselläufigen Kolben 865, 876, 396, 516

— — — spółbieżnymi, Dampfmaschine mit gleichsinniger Kolbenbewegung 863, 874, 516

— — Woolfa, пар. маш. Вульфа, Woolf'sche Maschine . . . 863 i n., 874 i n.

— wudychowy, пар. маш. безъ конденсаціи, Auspuffdampfmaschine 851 i n., 864, 869, 393 i n.

— a — go badanie, испытание пар. маш., Untersuchung der Dampfmaschinen 1067, 1071, 1074

— — części, части пар. маш., Theile der Dampfmaschinen . . . 920 do 930

— — tęgosc budowy, прочность конструкціи пар. маш., Stärke des Baues der Dampfmaschine . . . 859

— — zrownoważenie mas, уравновѣшеніе массъ двигателей, Massenausgleich der Dampfmaschine . . . 402, 516

Silnik parowozowy, паровозный двигатель, Lokomotivdampfmaschine . . . 392 i n.

Silnik spalinowy, двигатель дѣйствующій газами горѣнія, Verbrennungsmotor . . . 1077 do 1124

— bliźniaczy, двойной двигатель дѣйствующій газами горѣнія, Zwillingsmotor . . . 1109

— czworaczny, четверной двигатель дѣйств. газ. гор., Vierlingsmotor 1100

— — jednocyndrowy, одноцилиндровый двиг. дѣйств. газ. гор., Einzylindermotor . . . 1100, 1104

— — o łbicach przeciwległych, двухконцовой двиг. дѣйств. газ. гор., Endzu-Endmotor . . . 1109, 1110

— — spółtloczyskowy, двигатель тандемъ, Tandemmotor . . . 1109

— — trojaczny, тройной двигатель дѣйств. газ. гор., Drillingsmotor . . . 1109

Silnik spalinowy wielocyndrowy, многоцилиндровый двигатель, Mehrzylindermotor . . . 1102, 1108

— a — go przebieg pracy, рабочий процессъ въ газ. двиг., Arbeitsvorgang in V. M. . . 1077, 1086, 1089

Silnik wodny, водный двигатель, Wassermotor . . . 805 do 848

Silnik wzbuchowy, двигатель дѣйствующій взрывомъ газовъ, Verpuffungsmotor . . . 1077, 1086

— benzynowy, бензиновый двигатель, Benzinmotor . . . 1097, 1099

— gazowy, газовый двигатель, Leuchtgasmotor . . . 1096, 1099, p. a. 1067 przewody doń 1123

— na czad wielokopisowy, двигатель дѣйств. газ. доменныхъ печей, Hochofengasmotor . . . 1097, 1099

— naftowy, керосиновый двигатель, Petroleummotor . . . 1097, 1099

— spirytusowy, спиртовый двигатель, Spiritusmotor . . . 1097, 1099

— wodnoczadowy, двигатель дѣйств. всасываемыхъ газомъ, Sauggasmotor 1079, 1096, 1099

Silnik zarowo-powietrzny, казорическій двигатель, Heissluftmaschine . . . 1067

Silnik żywy, живой двигатель, belebter Motor . . . 802

Sila (mecz.), сила, Kraft . . . 160, 192

— bezwładności, сила инерціи, Trägheitskraft . . . 206

— dośrodkowa, центростремительная сила, Centripetalkraft . . . 198, 202

— magnetyczna p. Usił magnetyczny.

— normalna, нормальная сила, Normalkraft . . . 327, 352

— odśrodkowa, центробѣжная сила, Centrifugalkraft . . . 211

— poprzeczna, срѣзвающая сила, Querkraft, Transversal-, Schub-, Vertikal-kraft . . . 351

— stracona, потерянная сила, verlorene Kraft . . . 206

— styczna, касательная сила, Tangentialkraft . . . 198, 202

— tnąca, срѣзвающая сила, Querkraft 349

— zewnętrzna, вѣшняя сила, nussere Kraft . . . 351

— żywa p. Praca rozprędu.

Sił i pracy stosunki w mechanizmach, соотношеніе работы и силъ въ механизмахъ, Arbeitsverhältniss in Getrieben . . . 221

Simpsona prawidło, правило Симпсона, Simpsonsche Regel . . . 83, 133, 176

Siłec (tw.), сипецъ, Syenit . . . 79, 9

Skala p. Wymiarka.

Skala (tw.), скала, Felsen . . . 79 i n.

- Skal roszadzenia, Fels-Sprengarbeit . . . 260
 Skaly warstwowe, kamiennej породы въ видѣ пластовъ, geschichtete Gesteine 80
Skarpa p. Stok.
 Sklepienie, сводъ, Gewölbe 163 i n., 733
 — *baniaste p. Sklepienie kopulaste.*
 — *czeskie p. Sklepienie żaglaste.*
 — kolebczaste, цилиндрический сводъ, Tonnengewölbe . . . 164, 166, 137
 — korankowate (klasztorne), монастырскій сводъ, Klostergewölbe . . . 166
 — kopulaste, купольный сводъ, Kuppelgewölbe . . . 167
 — krzyżowe, крестовый сводъ, Kreuzgewölbe . . . 167, 137
 — łęczaste, пологий сводъ, flaches Karpengewölbe . . . 165, 194
 — półkolistе p. Sklepienie kolebczaste.
 — wspięte, сводъ съ Kämpferüberhöhung . . . 164
 — żaglaste, český сводъ, böhmisches Karpengewölbe . . . 167
 Sklistyn (*tw.*), авгять, Augit . . . 79
 Składy towarów, склады, Magazine . . . 204
 Skos (rozjazdu) (*kol.*), уклонъ, Neigung 303, 334
 Skóra, кожа, Leder 120, 234, 329, 474
 Skraplacz obciekowy, Rieselkondensator 934
 — otwarty zanurzony, конденсаторъ въ прудъ, Bassin-Kondensator . . . 933
 — przeciwprądowy, холодильникъ съ обратнымъ токомъ, Gegenstromkondensator . . . 932
 — przeprowny, попарностный конденсаторъ, Oberflächen-Kondensator 933, 524
 — smoczkowy, струйный холодильникъ, Strahlkondensator . . . 934
 — spóprądowy, холодильникъ съ параллельнымъ токомъ, Parallelstromkondensator . . . 932
 Skraplanie bezprzeropne, охлаждение съ вспыскиваниемъ воды, Mischkondensation . . . 931
 — parprzeropne, поверхностная конденсація, Oberflächenkondensation 622, 933, 524
 — samotne, отдѣльная конденсація, Einzelkondensation . . . 938
 — skupione, центральная конденсація, Centraalkondensation . . . 931, 938
 Skrećenia kąt., уголъ крученія, Verdrehungswinkel . . . 398
 Skretka liny, стренга каната, прядь, Litze (Strähne) . . . 461, 486
 Skróć (*el.*), короткое замыканіе тока, Kurzschluss . . . 829, 850
 Skrzydło okienne (*bud.*), двустворчатый оконный переплетъ, Fenster-Flügel 197
 — śruby okrętowej, допаять гребного винта, Schraubenflügel . . . 508 i n.
- Skrzynia zabijana (*bud.*), опускающей ящикъ, Senkkasten . . . 153
 Skrzynka suwakowa, золотниковая коробка, Schieberkasten . . . 726, 902
 Skrzynkownica, коробчатая балка, Kastenträger . . . 683
 Skurcz drzewa, усушка дерева, Schwindmaasse der Holzarten . . . 107
 — linijny ciał, линейная усадка, lineares Schwindmass . . . 315
 — objętościowy odlewów, объемная усадка, körperliches Schwindmass 557, 315
 Skuteczność (*sprawność*) objętościowa (stopień wydajności), объемный коэффициентъ полезнаго дѣйствія, Lieferungsgrad . . . 760, 770, 791, 799
 Słoma, солома, Stroh . . . 954
 Słup telegraficzny drowniany, телеграфный столбъ, Telegraphenstange . 113
 — rtęci (st. rtęciany) (st. r.), ртутный столбъ, Quecksilbersäule . . . 275
 — żeliwny, чугунная колонна, gusseiserne Säule 19, p. n. 57: 348, 367, 390
 Słupień, базальтъ, Basalt 79, 627, 334 i n.
Słupownik p. Świeciornik.
 Smary, смазочные матеріалы, Schmiermittel 114 i n., p. n. 119: 226, 513, 416, 619
 Smarowanie, смазка, Schmierung 114, 227, 513, 416, 930
 Smoczek, инжекторъ, эжекторъ, Injector, Strahlpumpe . . . 762, 760
 — wodny, водоструйный инжекторъ, Wasserstrahlpumpe . . . 762
 — parowy, пароструйный насосъ, Dampfstrahlpumpe . . . 762
 — — niedossawczy, не всасывающий инжекторъ, nichtsaugender Injector 389
 — — samoczynny, самоструйный инжекторъ, selbsttätig anziehender Injector 389
 — — wssawczy, всасывающий инжекторъ, saugender Injector . . . 389
 Smoliste tworzywa (*bud.*), битуминозный матеріалъ, teeriger Stoff . . . 187
 Smoła (smoła twarda) (*tw.*), смола, Pech 68
 — płynna (maź) (*tw.*), деготь, Teer . . . 68
 — ziemna p. Asfalt.
 Snopiec (*kuś.*), пакетъ, Packet . . . 568
 Snopcowanie żelaza (stali), проварка пакетовъ жѣлѣза, Packetieren (Ausschweissen) . . . 18, 568
 Socha (*okr.*), гафель, Besahnbaum, Gaffel . . . 498 i n.
 Solenoid (*el.*), катушка, Solenoid . . . 794
 Sosna, сосна, Kiefer . . . 113, 7, 107, 619
 Soszak tylny (*okr.*), бизань-мачта, Besahnmast . . . 498
 Soszel (*okr.*), гафельсезель, Gaffelsgel 498 i n.
 Spad, высота паденія, Fallhöhe, Gefällhöhe . . . 761, 762, 805

- Spadanie w powietrzu**, падение въ воздухѣ, freier Fall im Raume. 196
- w próżni, падение въ безвоздушномъ пространствѣ, freier Fall im luftleeren Raume 145
- Spadek** (stosunek pochyłości), уклонъ. Gefälle 254, 757
- Spadki wielkiego pieca**, започникъ доменной печи, Rast des Hochofens 541
- Spalanie**, горѣние, Verbrennung 290, 321, 956, 1071, 1082
- Spaliny**, продукты горѣнія, Rauchgase, Abgase, Verbrennungsproducte 322, 12, 952 i n., 1046, 545 i n.
- in ciepłiki właściwe, удѣльная теплота продуктовъ горѣнія, spezifische Wärme der Heizgase 317, 952, 1085
- kotłowych badania, испытание продуктовъ горѣнія, Rauchgas-Untersuchung 1071
- *Kotłowych lot p. Kotła parowego obmurze*.
- objętość, объемъ продуктовъ гор., Volumen der Rauchgase 958
- odlotowych ciepła wuzyskanie, использование тепла улетающихъ прод. гор., Wärmeausnutzung der Abgase 954, 1046, 1047, 545
- prędkość, скорость прох. гор., Geschwindigkeit der Rauchgase 958
- Spalisko**, Verbrennungsraum 1077, 1114 i n.
- Spat żelazny**, желѣзный шпатъ, Spateisenstein 536, 538
- Spence'go metal** (*tw.*), Spenzemetall. 104
- Spichrz**, амбаръ, Speicher 202
- Spirala** (krzywa zwojowa), спираль, Spirale 115
- Spirytus**, спиртъ, Spiritus 315 i n., 722, 1082
- Spłiz** (bronz), бронза, Rotguss, Bronze 75, 332, 337, 600
- Spodek** (wielk. pieca, żelwiaka i t. p.), подъ. земадъ. Boden(stein) 541, 554
- Spoina** (*bud.*), стыкъ, шовъ, Stossfuge 184, 733 i n.
- Spółczynnik bezpieczeństwa**, коэффициентъ прочности, Bruchsicherheit 331
- dławienia cieczy, коэф. сжатія струи, Contractionscoefficient 241
- paru, коэф. подпора пара, Dampfdrosselungscoefficient 849
- mocy rozprądów (*el.*), коэф. электрической производительности, Leistungsfactor 835
- nieprzewodności (*el.*), коэф. непроходимости, Dielektrizitätszahl. 792
- oporu (dla cieczy), коэф. сопротивленія жидкости, Widerstandscoefficient 240
- — (pociągów) (*kol.*), коэф. сопротивления поездовъ, Widerstandscoefficient der Züge 233
- Spółczynnik poprawczy**, Correctionscoefficient . . . . . 548 i t. p.
- przebiegu rozprądu (*el.*), Formfactor des Wechselstromes. 834
- przenikania ciepła, коэф. теплопроводимости, Wärmedurchgangskoefficient 952, 954, 619
- przesuwalności, коэф. сдвигенія, Schubcoefficient 330
- rozciągłości, коэф. растяженія, Dehnungscoefficient 328
- rozszerzalności ciał stałych i cieczy, коэф. расширения, Ausdehnungscoefficient . . . . . 314 do 316
- gazów, коэф. расширения, Ausdehnungscoefficient 277, 316
- samowzniełości (*el.*), коэф. самовдукции, Selbstinduktionszahl 795, 884
- sprężystości, модуль упругости, Elasticitätsmodul . . . . . 328, 234, T. 331 i n.
- na przesuwanie, модуль упругости при скользяженіи, Gleitmodul 330, T. 331 i n.
- tarcia ciał stałych, коэф. тренія, Reibungscoefficient 215 do 226, 1143
- — wody, коэф. тренія, Reibungscoefficient 247, 250
- wstrząśnięć, ударный коэф., Stosscoefficient 344
- wypływu, коэф. расхода жидкости, Ausflusscoefficient. . . . . 241, T. 244, 206
- wytrzymałości, коэф. сопротивленія, Festigkeitzahl, Widerstandscoefficient 341
- uporności magnetycznej, Hysteresis-C. 786
- Spółrzedne biegunowe**, полярная система координатъ, Polarkoordinaten. 95
- uch przekształcanie, преобразование координатъ, Umwandlung der Koordinaten 95, 123
- Sprawność**, коэффициентъ полезнаго дѣяствія, Wirkungsgrad 221, 1076, 1138
- hydrauliczna (*sil. wod.*), гидравлическій коэффициентъ полезнаго дѣяствія, hydraulischer Wirkungsgrad 818
- wskazana (*sil. par.*), индикаторная степень полезнаго дѣяствія, indicierter Wirkungsgrad . . . . . 848, T. 858
- przetworników (*el.*), полезное дѣяствие трансформаторовъ, Wirkungsgrad d. Transformatore 859
- prężności (*sil. spal.*), коэффициентъ для давленія, Spannungscoefficient 848, T. 853 i n.
- Sprąd** (*el.*), постоянный токъ, Gleichstrom 787, 873, 877
- w bocznicy (*el.*), токъ во вѣтвѣи дѣли, Teilstrom 788
- w napięciu (*el.*), напряжение постояннаго тока, Spannung des Gleichstroms 877

- Sprządnic** (el.), динамо съ постояннымъ токомъ, Gleichstrommaschine 807, 820
 — bocznikowa, динамо-шунтъ, д. съ параллельнымъ соединениемъ проводниковъ, Nebenschlussdynamo 807 i n.
 — głównikowa, динамо съ последовательнымъ соединениемъ проводниковъ, Hauptstromdynamo. . . . . 807 i n.
 — obcowzbudna, динамо съ отдѣльнымъ возбуждаемымъ электромагнитамъ, Gleichstromdynamo mit Fremderregung 808
 — przegłówniona, динамо чарятрно компаундъ, übercompoundirte Dynamo 812
 — sprzężona, динамо-компаундъ, Doppelschlussdynamo, Compounddynamo, Verbunddynamo . . . . . 808 i n.
 — wzmożna, добавочная динамо, Zusatzdynamo 863
Sprządnic wiarkowanie, регулирование динамоматиня, Regelung d. Gleichstromdynamo 867
Sprządnik (el.), электродвигатель для постоянного тока, Gleichstrommotor 830
 — bocznikowy, электродвигатель съ параллельнымъ соединениемъ проводниковъ, Nebenschlussmotor. 831, 911
 — głównikowy, электродвигатель съ последовательнымъ соед. провод., Hauptstrommotor. 831, 911
Sprządow układy, система распределения постоянного тока, Gleichstromschaltungen. . . . . 861 i n.
 — — trójprzewodowe, система трехъ проводниковъ, Dreileiterschaltungen 864
Spręż, мѣра сжатія, Maas der Compression 781
Sprężanie (kompresya), сжатіе, Compression . . . . . 887 i in.
 — a krzywa, кривая сжатія, Compressioncurve . . . . . 294, 869 i n., 1077 i n.
Sprężarka (kompresor), компрессоръ, Kompressor . . . . . 781 do 799, 1106
Sprężyna, рессора (пружина), Feder 412 i n.
 — giętna, рессора работающая на изгибъ, Biegungsfeder 413
 — krętna, пружина работающая на скручиваніе, Drehungsfeder, Torsionsfeder 416, 371
 — spiralna (zwiata na płask), спиральная рессора, Spiralfeder 415
 — wagonowa, рессора, Tragfeder 416, 419
 — wiązkowa (uwarstwiona), составная рессора, geschichtete Blattfeder 414, 406
Sprzeg kolejniczy, стяжной приборъ, Wagenkupplung 365, 406
 — — dodatkowy, запасная сѣпка, Sicherheitskupplung 367, 406
 — — śrubowy, винтовая сѣпка, Schraubenkupplung 367
Sprzega kolejniczego pańk, стяжная скоба, Kupplungsbügel, Einhängbügel 368
Sprzęgło, соединительная муфта, Kupplung . . . . . 497 do 508
 — cierne, фрикціонная соединительная муфта, Reibungskupplung 504, 506, 698
 — kłowe, кулачная соед. муфта, Zahnkupplung, Klauenkupplung . . . . . 504 i n.
 — łukowe z pierścieniami, створчатая муфта съ кольцами, Hülsekupplung 497
 — — ze śrubami, продольно свертная муфта, Schaalenkupplung. 498
 — nasdkowe, обикновенная соед. муфта, Muffenkupplung. 497
 — przegubowe, шарнирная соед. муфта, Kreuzgelenkkupplung 501
 — rozłączne, разъединительная муфта, Ausrückkupplung. 503
 — sprężynujące, упругая муфта, elastische Kupplung 706, 715
 — stałe sztywne, глухая муфта, Feste Kupplung 497
 — suwliwe (Sharp'a), удлиняющаяся муфта, Ausdehnungskupplung 501
 — tarczowa, дисковая муфта, Scheibenkupplung 499, 522
 — walcarskie, муфта при прокатныхъ станкахъ, Walzwerkkupplung 503
 — warstwowe, Lamellenreibungskupplung 508
 — wechwytowe, храниковая муфта, Klinkenkupplung. 504, 505
 — zabiercza, Mitnehmer-Kupplung 502
 — zaciskowe Sellers'a, муфта Селлеса, Sellersche Kupplung 500
Sprzęgnik, выключительный механизмъ, Ausrickmechanismus 503, 507
Spuszczenie (cięcie) drzewa, вазка дерева, Fällen des Holzes 106
Ssawa (lewary), сифонъ, Saugheber 760
Stacja kolejowa, станція жел. дор., Eisenbahnzugfolgestelle, Eisenbahnstation 329 i n., 352 i n., p. r. 206, 209, 214, 356
 — — blokowa, Blockstation 331
 — — dwupoziomowa, Turmstation, Brückenstation, Treppenstation 330
 — — gospodarcza, хозяйственная станція. 331
 — — krańcowa, конечная станція, Endstation 329
 — — krzyżna, станція для скрещивающихся зпній, Kreuzungsstation 329, 334
 — — naładowcza, нарузная станція, Ladestation. 331
 — — oporzędcza, промывочная станція, Abstellbahnhof 349
 — — osobowa, пассажирская станція, Personenstation . . . . . 331, p. r. 210
 — — pośrednia, промежуточная станція, Zwischenstation 329

- Stacya kolejowa przelotowa, промежуточная станция, Durchgangsstation . . . 330
- — rozjazdowa, станция для примыкающих линий, Anschluss-(Trennungs-)station 320
- — towarowa, товарная станция, Güterstation 331
- — węzłowa, узловая станция, Knotenpunktstation 329, 334
- — wodna, станция съ водоснабжениемъ, Wasserstation 331, 339, p. r. 211
- — wyładowcza, разгрузная станция, Entladestation. 331
- Stacyi obsługa, станционная служба, Stationsdienst 427
- Stadło elementóv kinematycznych, пара кинематическихъ элементовъ, kinematichesches Elementenpaar 569
- galwaniczne (el.), гальванические элементы, galvanische Elemente . . . 802
- — pierwotne, первичные гальванические элементы, primäre galvanische Elemente 802
- — wtórne (zasobniki), аккумуляторы, собиратели, sekundäre galvan. Elem. (Sammeler, Akkumulatoren) . . . 802
- — wzorcowe, нормальный гальв. элементъ, galvan. Normalelement. . . 802
- Stadło kół zębatych p. Koła zębate
- Stadło ślimacze p. Ślimacznica, Ślimak.
- zasobnikowe (el.), пара аккумуляторныхъ пластинокъ, Akkumulatorzelle 867 i n.
- Stajnia (bud.), конюшня, Pferdestall 200
- Stal niklowa, никелевая сталь, Nickelstahl 332
- narzędziowa, инструментальная сталь, Werkzeugstahl 46
- nawęglana (cementowana), цементная сталь, Zementstahl 18, 566
- rafinowana, рафинированная сталь, Raffinierstahl, Gerbstahl 18
- spawalna p. Stal zlipna.
- sprężynowa, ресорная сталь, Federstahl 331, 337
- tyglowa, тигельная сталь, Tiegelstahl (Gusstahl) 19, 565
- zlewna, литея сталь, Flusstahl 18, 558, 331, 337
- zlipna, сварочная сталь, Schweisstahl 18, 558
- i barwy naleciałe, цвѣта отпуска стали, Anlassfarben der Stahl . . . 18
- Stalowny (stalowy) odlew, стальная отливка, Stablguß 331, 337, 601
- Stalka (el.), неподвижная часть машины, Stator 859
- Stan ustalenia, Beharrungszustand 701 itp.
- Staniól p. Cynfolia.
- Stateczność, устойчивость, Stabilität 169, 624, 687, 962, 469 i t. p.
- Statek pełnozeglony (okr.), полнопарусное судно, Vollmastschiff . . . 500 i n.
- Statek o pokładzie całkowitym (okr.), шпандечное судно, Volldeckschiff 487
- — przerwistym (okr.), штурмечное судно, Sturmdeck-Schiff 487
- ów opór, сопротивление движению судна, Schiffswiderstand . . . 272, 505
- waga (okr.), вѣсъ судна, Schiffsgewicht 487
- rzecznych i kanałowych wymiary i nośność, размеры и подъемная сила рѣчныхъ судовъ, Abmessungen und Tragfähigkeit der Flussschiffe 272
- Statyczne oznaczenia układu, статически опредѣленная система, statisch bestimmtes System 167
- Statyka budowlana, строительная механика, Statik der Baukonstruktionen 626 do 781
- ciała sztywnych, статика твердыхъ тѣлъ, Statik starrer Körper 160 do 192
- cieczy, статика жидкихъ тѣлъ, Hydrostatik . . . . . 235 do 238
- Staw chłodzący, охлаждающий прудъ, Kühlteich 940
- Stawido (wod.), стѣвка съ окномъ, щитъ, Schütze 244, 615
- dźwignic hydraulicznych, золотники гидравлическихъ подъемныхъ машинъ, Steuerung der Druckwasserhebeemaschine 726, 219
- jazmowe, кулисное парораспределение, Kulissensteuerung 909 i n., 849 i n., 399
- korlissowskie, парораспределение Корлисса, Corliss-Steuerung 896, 861
- kształtkowe (z tarzami niekolistymi), клапаны съ некруглыми шайбами, Steuerung mit unrundern Scheiben 752, 1118
- nawrotcze, механизмъ для перемены хода, Umsteuerung . . . . . 909 i n., 525
- odwrotcze, перемена хода, Umsteuerung 909
- parowozowe, парораспределение паровоза, Lokomotivsteuerung. 399
- o suwakach dwoistych, двойное золотниковое парораспределение, Doppelschiebersteuerung 900 do 909, 854
- suwakowe w jazmie p. Stawido jazmowe.
- — zwykłe, золотниковое парораспределение, einfache Schiebersteuerung 862 i n., 726, 524
- tłoczkowe, парораспр. поршневымъ золотникомъ, Kolbenschiebersteuerung 726, 733, 899, 900, 524
- wodzikowe, коромысловое распределение, Lenkersteuerung 890
- wyciągarek, парораспределение грузоподъемныхъ машинъ, Steuerung der Fördermaschinen 751
- z zabrankami, распределение Фарко, Schlepptschiebersteuerung 908

- Stawido zaworowe, клапанное распределение, Ventil-Steuerung . . . 870, 614
 — zmieniakowe (do rozprężu zmiennego), расширительное парораспределение, Expansionssteuerung 850 i n., 900 i n.
Stempel w przebijarkach p. Przebijnik.
 Stier (okr.), руль, Ruder 488
 Stereometrya, стереометрия, Stereometrie 133
 Stępka (okr.), киль, Kiel 458
 Stępor (kuź.), пестрь, Stempel 538
 Stępy (kuź.), камнедробительный механический точен, Pochwerk 538
 Stuk (tło), Stuck 90
 Stoczystość, крутязна откоса, Böschungsverhältnisse . . . . . 249 i t. p.
 Stojak, стойка, Ständer, Boek 923, 521 itp.
 Stojec (bud., most.), стойка, стул, Stuhlpfosten, Saule, Ständer 170, 688 i in.
 Stoki (kol.), откосъ, Böschung 257 i n., p. r. 206
 Stolec (bud.), ферма, Dachstuhl 171, 212
 Stolk mierniczy, мензула, Messtisch 132, 242
 Stop, металлический сплавъ, Legierung 74 i n., 319, 332, 578
 Stopień bezpieczeństwa przeciw wybożeniu, коэффициентъ прочности на продольный изгибъ, Knicksicherheit 347
 — natężenia paleniska, степень напряжения топки, Anstrengungsgrad der Feuerung 958
 — niejednostajności miarkownika, степень неравномерности регулятора, Ungleichförmigkeitsgrad des Regulators 628
 — ruchu silników, степень неравномерности двигателя, Ungleichförmigkeitsgrad der Maschine 619, 629
Stopne Baumęgo p. Arcometr.
 Stopniówka p. Koło podziałowe (mier.).
 Store drzewa, торець, Hirnholz 105, 217
 Storzyc (bud.), стойка, Hangesiule 172, 192, 723
 Stożek (geom.), конусъ, Kegel . . . 129, 135, 177, 178, 190
 — nasowy (kol.) . . . . . p. r. 208
 — zębaty p. Koło zębute stożkowe.
 — pasowy, конический барабанъ, Kegelscheibe 477
 Stożkowa (przecięcie stożkowe), коническое сечение, Kegelschnitt 101, 104 i n.
 Strata ciśnienia w przewodach, потеря давления въ трубопроводъ, Druckverlust in Rohrleitungen 247, 300
 — napięcia (el.), потеря напряжения, Spannungsverlust 819
 — pary w silnikach par., потеря пара въ паровыхъ двигателяхъ, Dampfverluste in Dampfmaschinen 851, 946 i n., 1136 i n.
 Strata pracy w silnikach par., потеря работы въ пар. двиг., Arbeitsverluste (Dampf.) 1074
 Stratność, удельная потеря работы, verhältnissmässiger Arbeitsverlust 452, 1075, 829, 855 i t. p.
 Strażowiec (okr.), судно для защиты береговъ, Revierdampfer 457, 487 i n.
 Strefa (pas kuli, pas kulisty), шаровой поясъ, Kugelzone 136, 177
 Strop (bud.), потолокъ, Decke . . . 190 i n.
 — ów wagi i obciążenia, вѣсъ и нагрузка потолка, Eigengewicht und Nutzlast d. Zwischendecken p. a. 633, p. n. 628 i n.
 Strugarka (szeping), поперечно строгальный станокъ, Sharpingmaschine 658
 Strugownica, (heblarka), строгальный станокъ, Hobelmaschine 658
 Strumiennica, струйный насосъ, Strahlpumpe 782, 800
 Strzałak, супортъ строгального станка, Stössel 658
 Strzałka łuku kola, стрѣлка луги круга, Bogenhöhe . . . . . T. 36, 37
 Studnia odporowa (bud.), Widerlagerbrunnen 153
 — zapuszczana (bud.), опускной колодець, Senkbrunnen 153
 Studzenie wody skraplającej, искусственное охлажденіе воды, Rückkühlung des Kühlwassers 940
 Startervant'a wietrzak, вентиляторъ Стуртеванта, Startervant-Ventilator 584
 Styczna (mat.), тангенсъ, Tangens T. 28, 29
 Stycznik (el.), контактъ, Kontakt. K.-Stöpsel . . . . . 798, 868 i n., 904
 Styk (el.), контактъ, Kontakt 798, 904 itp.
 Sublimat (chlorek rtęciowy), сурьма, хлористая ртуть, Sublimat, Quecksilberchlorid 109
 Surowiec, сырье, Rohstoff 562, 565, 913 itp.
 Surownik, полосовое жезъто, Stabeisen 20, T. 21 i n.
 Surówka, доменный чугунъ, Roheisen 17, 549 i n.
 — biała, бѣлый доменный чугунъ, weisses Roheisen 17, 540, 550
 — na koksie, чугунъ получаемый на коксѣ, Koksroheisen 549
 — nakrzemiona, кремнистый чугунъ, Silicium-Roheisen 540, 549
 — namanganiona 540
 — na węglu drzewnym, древесноугольный чугунъ, Holzkohlenroheisen . 549
 — potyskliwa p. S. zwierciadlista.
 — psra, половничатый чугунъ, halbirtes Roheisen 17, 549, 567
 — szara, сѣрый доменный чугунъ, graues Roheisen 17, 540, 549
 — ferromangan, ферромарганецъ, Ferromangan 17

- Suwówka zwierciadlista, зоркальниый чу-
гунъ, Spiegeleisen 17, 582, 550 i n.
Surzycykiego plomieniak 564
Suszenie drzewa, сушка дерева, Trock-
nen des Holzes 106
Suw łoka (sil. spal.), рабочий тактъ,
Arbeitstakt 1078, 1080
 — sprężczy, тактъ при компрессии, Ver-
 dichtungshub 1091
 — ssawczy, тактъ при всасывании, Saug-
 hub 1089
 — wypychowy, тактъ при удалении га-
 зовъ, Ausschubhub 1094
 — wzbuchowy, тактъ при eksplozji,
 Verbrennungshub 1091
Suwak (silniki i silnice), золотникъ,
Schieber . . 883 do 920, 219, 253, 727
 — bezgrzbietny, золотникъ съ выпускомъ
 пара изнутри, offener Schieber . 899
 — dwurołkowy, раздѣленный золот-
 никъ, getheilter Schieber . . . 896
 — ekspansyjny p. Suw. emieniak.
 — mieszlowy p. S. nieckowaty.
 — nieckowaty zwykły, обыкновенный
 коробчатый золотникъ, einfacher Mu-
 schelschieber 884, 253, 912 i n., 400
 — niezmián, распределительный золот-
 никъ, Grundschieber (Verteilungs-
 schieber) . . . . . 900 i n.
 — obrotowy (pokrętny, wahlowy), круг-
 лый золотникъ, качающийся зол.,
 Drehschieber, schwingender Schieber
 896, 646, 870
 — odcieżony, разгруженный золотникъ,
 entlasteter Schieber 898, 400
 — odcinający p. S. zmiéniaik.
 — płaski, плоский коробчатый золот-
 никъ, Flachschieber 870, 881
 — z przewodem, золотникъ со щелью,
 Kanalschieber 897, 400, 523
 — rachunkowy (mat.), счетная линейка,
 Rechenschieber, Rechenstab 140, 243
 — rozdziałowy p. S. niezmián.
 — rusztowaty, золотникъ со щельями,
 Spaltschieber 897
 — rękowy, поршневоу золотникъ, Kol-
 benschieber 899, 728, 870, 881
 — z włóczykiem, золотникъ съ завозда-
 лымъ выходомъ пара, Schieber mit
 verschleppter Ausströmung . . . 898
 — zmiéniaik (suw. zmiéniający rozpręż),
 расширятельный золотникъ, Expan-
 sionsschieber . . . . . 900 i n.
Suwaka gładz, зеркало золотника, лицо
зол., Schieberspiegel . . . . . 882 i n.
Suwarka, передвигающий механизмъ,
Fahrwerk, Schiebewindwerk 699, 715
Suwnica bramiasta, мостовой кранъ на
передвижныхъ козлахъ, Fahrbarer
Bockkran (Rollgerüst) 710
 — dźwigarkowa, мостовой кранъ, Lauf-
 kran 691
Suwnica z prądniakiem, мостовой кранъ
съ электромоторомъ, elektrischer
Laufkran 698, 701, 704
 — napędzana liną, мостовой кранъ съ
 канатнымъ приводомъ, Seillaufkran
 694, 488
 — — waleń, мостовой кранъ съ при-
 воднымъ валомъ, Wellenlaufkran 696
 — ręczna, ручной мостовой кранъ, Hand-
 laufkran 692
Suwniczy, машинистъ мостового крана,
Laufkranführer . . . . . 691 i n.
Sworzeń, стержень, болтъ, Bolzen 428,
 530, 423, 929
 — przegubowy, шарнирный болтъ (па-
 льятъ), Gelenkbolzen . . . . . 531 i n.
Syenit p. Sintec.
Syfon wodny (ogr.), Wasserverschluss 611
Sygnal kolejowy, сигналъ, Signal 425,
 p. r. 210, 217
Szaber p. Tłuszczeń.
Szalowanie p. Deszkowanie.
Szamot p. Cegła ogniowata.
Szatkwonica (wlotnica wielokrotna) (sil.
wod.), кулиса (к. съ направляющи-
ми каналами), Kulisseneinlauf . . 813
Szezeblina (bud.), оконная планка, Fen-
stersprosse 182
Szczelisko, набивка, Dichtung (D-ma-
terial) 542, 550, 582, 602, 720, 722,
 798, 798
Szczotki (el.) p. Zdawa.
Szczygiak (okr.), брамстенга, Bram-
stänge . . . . . 498 i n.
Szczygiel (okr.), (фор)брамзель, (Vor)-
bramsegl . . . . . 499 i n.
Szeregi (mat.), ряды, Reihe . . . 57, 70
Szerz statku (okr.), ширина по шпанго-
урамъ, Schiffsbreite 459
Sześcokątnik (sześciogrannik), шести-
гранное желѣзо, Sechskanteisen 20, T. 21
Szew p. Nicemie.
Szkłina (szyba), оконное стекло, Fen-
sterglas, F-scheibe 100 i n., 169, 182,
 197
Szkoło, стекло, Glas 99 i n., 182, 333, 339,
 619
 — mazyjskie p. Gips.
 — oczne (mier.), окуляръ, Okular . . 125
 — powiększające p. Mikroskop.
 — wodne, растворимое стекло, Wasser-
 glas 102
Szkoły (bud.), школы, Schulen . . . 198
Szkuniec (okr.), шкуна, Schoner 500 i n.
Szalaglut p. Lut.
Szlak magnetyczny (el.), линия связъ,
Kraftlinie 784, 796
 — u kolejowego pochyłość (stronność),
 склонъ, Gefälle 332, p. n. 229, p. r. 205,
 213; 904
 — — promienie krzywosci, кривизна пу-
 тн, Krümmung der Eisenbahnlinie 270,
 313, 332 p. n. 229, p. r. 206, 213

- Szlak swobodny (okr.), фарватеръ, freie Strecke 259
- Szlisferka, шлифовальная машина, Schleifmaschine 659
- Szmyrglowe krążki, наждачная шайба, Schmirgelscheibe 659, 1143
- Sznur z blaszką (mier.), подвижная дуга, Pendelwage 134
- Szpora p. Schoornia.
- Szpital (bud.), больница, Krankenhaus 200
- Szpona (bud.), скоба, Klamme, Klammer 157, 193
- Szprosa p. Szceblina.
- Szpunbalka ściana p. Rozgroda.
- Sztachety (kol.), Lattenzaun 201
- Sztywność, жесткость, Steifigkeit 233
- Szum z przewietrzników, шумъ вентилятора, Geräusch des Ventilators 783
- Szwy sprawane, skuwane (zlipiane), заваренное соединение, geschweisste Naht 444, 1006
- Szyb (kuź.), шахта, Schacht 538, 541, 554
— linowy (sz. napędu linowego), канатная камера, Seilschacht 512
- Szyba p. Szklina.
- Szyna kolejowa, рельсъ железнодорожный, Eisenbahnschiene 275 i n., p. n. 48; p. r. 57, 209, 214, 281
- Szyny tramwajowe, рельсы для колесъ, Strassenbahn-Schienen 904, p. n. 49.
— u kolejowej długość, длина рельса, Schienenlänge 279
— łeb, головка рельса, Kopf der Schiene 276
— nośność, сопротивление рельса, Tragfähigkeit d. Schiene . . . . . 278, p. r. 209
— przechylenie, наклонъ рельса, Schienenneigung 271, 290
— stopa, подшва рельса, Fuss der Schiene 277
- Szyniak (hak) (kol.), костыль, Schienenhacken . . . . . 284, p. r. 59, 282
- ś.
- Ściana frontowa (licowa), фасадная стѣна, Stirnwand 159
— z gliny ubijanej, глинобитная стѣна, Lehmputz-Wand 83
— z łepieńca, известково-пескобитная стѣна, Kalksandputz Wand 83
— przedziałowa, разделяющая стѣна, Scheidewand 161
— rozworowa, фахверковая стѣна, Fachwand, Fachwerkwand 160, 167
— szczytowa, стѣна фронтоновъ, Giebelwand 160, 193
— środkowa, средняя (промежуточная) стѣна, Mittelwand 161
— u z cegły grubość, толщина стѣны, Ziegelmauerstärke . . . . . 159 i n.
- Ściąg, анкерная стаяка, Anker 386, 1008, 1032, 1037, 235 i t. p.
— podniebienny (podniebiennik), потолочный болтъ, Deckenanker 429, 1008
- Ściągulca (bud.), затяжка, Spannbalken 172
- Ściągówka, анкерная прогарная труба, Ankerrohr 1008, 1026, 529
- Ściskanie mimośrodkowe, витцентренное сжатіе, Excentrischer Druck 406
- Ścisnięcie (cytr.), укорочение сжатіемъ, Verkürzung 342
- Ślimacznica (koło ślimakowe, k. ślimacze), червячное колесо, Schneckenrad, Schraabenrad 458, 463, 231, 730
- Ślimak (śruba bez końca), бесконечный винтъ, червякъ, Schraube ohne Ende, Schnecke 458, 463, 231, 730
- Ślizganie się ciężna, скольжение гнбкато тѣла, Gleiten des Zugorgans 234
- Śluzyny (okr.), эллингъ, Stapel, Helling 477
- Śnieg, снѣгъ, Schnee 13, 631, 635, 318
- Środek ciężkości, центръ тяжести, Schwerpunkt . . . . . 170 do 179
— a ciężkości ruch, движение центра тяжести, Bewegung des Schwerpunktes 206
- Środnik (teownika, blachownicy, szyny i t. p.), вертикальный стѣнка таврового желѣза, балка, шейка рельса, Steg des T-Eisens itp. 29, 276, 675, 770
- Śruba, винтъ, винтовой болтъ, Schraube 425, 1007, 227
— dwuzwojna (o podwójnym gwincie), двухходовой винтъ, doppelgängige Schraube 420
— fundamentowa p. Śruba posadowa.
— kolejowa, железнодорожный винтъ, Eisenbahnschraube . . . . . p. r. 59
— do kołnierzy, фланцевой болтъ, Flansschenschraube 581, 601, 436
— bez końca p. Ślimak.
— napędna statku (okr.), гребной винтъ, Schiffschraube 507
— napędowa, винтъ передающій движение, Bewegungsschraube 433, 435
— nastawcza (gorzej: nastawna), установительный винтъ, Nachstellschraube, Stellschraube (może być: odporowa ~ Abdruckschraube, albo dociągacza ~ Anzugschraube) 435, 546, 929, 930
— osadza (gorzej: osadna), установительный винтъ, Stellschraube 430
— posadowa (przuciąg posadowy, ś. przuciągacza), фундаментный анкеръ, Fundamentschraube 436, 518, 929 i in.
— przesuwowa (u tokarki), валъ для движения суппорта, Zugspindel 655
— wodząca (u tokarki), направляющій валъ, Leitspindel 655
— tłoczna, прессовой винтъ, Pressschraube 433, 435, 228
— zgrubiona, винтъ съ ниже нормальной нѣзкою, erweiterte Schraube 426

Śruba złączna, соединительный винт.
Verbindungsschraube 426, 435 i in.

Śruby łeb, головка, Schraubenkopf 427.
T. 431

— rdzeń, ядро нартзанной части болта, Schraubenkern . . . 428 i n., 1007

— sworzeń, болт винта, Schraubenschaft 428 i n., 1007

Śrubowe złącze, винтовое соединение, Verschraubung. 437, 922

Śrubowy kolek, штифт, Stiftschraube. 429

— łbiak, головчатый винт, Kopfschraube. 429

Śrubowiec (okr.), винтовой пароходъ, Schraubendampfer 547, 561

— a wał, wał parowodnego winna, Schraubenschiffswelle 492, 512

Światło gazowo-żarowe, газонакалильный свѣтъ, Gasglühlicht 934

Światłostka, единица силы свѣта, Licht einheit 914

Światłość, сила свѣта, Lichtstärke 894 i n., 914

Świder, сверло, Bohrer. 47, 609

Świdrownica, сверлящий станокъ для дерева, Holzbohrmaschine 609

Świerk, пихта, Fichte 113, 13

Świetlnik (bud.), Lichthof 161

T.

Tablica rozdzielca p. Rozrządca.

Tabor kolejowy, подвижный составъ ж. дор., Eisenbahn-Betriebsmittel 358 do 426, p. r. 211

Tacheometr (miernik prędkości), тахометръ, Geschwindigkeitsmesser, Tacheometer 138, 635

Tachometr (mier.), тахиметръ, Tachymeter. 138, 147, 242

Taczki, тачки, Schubkarre. 262

Tak, тележка, Kippkarren. 263

Talbot'a płomieniak. 564

Tamka p. Przepustnica.

Tarczan (okr.), ковка, Koje. 482

Taran wodny, гидравлическій ударный насосъ, hydraulischer Widder, Stossheber. 762

Taraniak, ручная баба, Handramme. 156

Tarcica, Schnittholz . . . . . 108, 111 i n.

Tarcie szorowe, трение цапфъ, Zapfenreibung 223, 226, 1143

— gazów i par, трение газовъ и паровъ, Reibung der Gase und Dämpfe 289 i n.

— międzyzębne, трение зубцовъ, Zahnreibung 452, 231

— natłoczek, трение въ сальникахъ, Stulpreibung 219, 542

— niejalowe (t. od pracy pożytkowej), добавочное трение, zusätzliche Reibung 848, 859

Tarcie przy napędzie korbowym, трение въ кривошипномъ механизмі, Reibung der Kurbelgetriebe 555

— przy ślizganiu, скользящее трение, gleitende Reibung 216

— w spokoju (w bezruchu), трение въ покое, Reibung der Ruhe 215

— w szwach nitowanycch, сопротивление скользящю склепанныхъ листовъ, Gleitungswiderstand bei Nietungen 440, 441, 1006

— przy toczeniu, трение при катаніи, rollende Reibung. 216, 220, 699

— wody w rurach, трение воды въ трубопроводахъ, Reibung des Wassers in Rohrleitung . . . . . 247 do 254

— w strumieniach, трение воды въ рѣкахъ, Wasserwiderstand in Gerinnen . . . . . 254 do 275

Tarcz rozrządca, распределительный дискъ, Steuerscheibe 1119

— eliptyczna uzębiona, эллиптическое зубчатое колесо, elliptisches Zahnrad. 559

Taśma hamulcowa, тормазная полоса, Bremsband 538

— miernicza, лента, Messband. 122

— pasów belki, поясный листъ, Gurtung, Gurtplatte . . . . . 677 i in.

— przypośnika, лента транспортера, Fördergurt . . . . . 766 i n.

Taśmownik, ленточное жезло, Bandcison . . . . . 20, T. 22 i n.

Tchawa wielkiego pieca, фурма, Windform 541

Teatr (bud.), театръ, Theater 199, 202

Technicznych prac wynagrodzenie (inne języki p. Wynagrodzenie) 965

Tektura smolewowa, кровельный толъ, Dachpappe 104, 169 i n., 187, 619

Telefon, телефонъ, Fernsprecher p. kol. r. 211

Telegraf, телеграфъ, Telegraph . . . kol. r. 211

Temperatura, температура, Temperatur 311

— bezwzględna, абсолютная температура, absolute Temperatur 276

— krytyczna, критическая температура, kritische Temperatur 275

— mieszanin, температура смѣсей, Mischungstemperatur 318

— mieszkai i t. p., температура помѣщенія, Temperatur der Wohnräume 590

— spalania (pyrometryczna wartość paliwa), пирометрическая теплопроизводительность, pyrometrischer Heizwert (Verbrennungstemperatur) 323, 956, 1079 i n.

Tender (kol.), тендеръ, Tender 407 i n.

Tendrzak (kol.), танкъ-паровозъ, Tenderlokomotive. 379, 395, 407

Teodolit (mier.), теодолитъ, Theodolit 127 i n.

- Teownik, тасровое жеѣзо, T-eisen 20,
 T. 29
 — lebkowy, тавро-бимсовое жеѣзо.
 T-Wulsteisen . . . . . T. 36
Terakota (*tw.*), терракотта, Terrakotte 86
Terako p. Klepisko.
Termit, Termit 905
Termometr (ciepłomierz), термометръ,
 Thermometer . . . . . 311, T. 312
Termophon (*срл.*), термофонъ, Thermo-
 phon 313
Tętnik (pulsometr), пульсометръ, Pulso-
 meter 761
Talpotasimetr (*срл.*), тальпотасиметръ,
 Thalpotasimeter 311
Thornycroft'a kocioł 530
Trefond p. Wkręt szynowy.
Tlenie węgla, обугливание, Verkohlung 533
Тлוצарка, прессъ, Presso 603
 — hydrauliczna, гидравлическій прессъ,
 hydraulische Presse, Wasserdruck-
 presse 542, 576, 438, 526
 — śrubowa, винтовой прессъ, Schrau-
 benpresse 438
Тлוצарка p. Тлוצарка.
Тлוצыско, поршневой стержень, Kol-
 benstange 547, 520, 424, 399, 925
 — jałowe, нерабочая часть сквозного
 поршневого стержня, Hintertboil der
 durchgeführten Kolbenstange 548, 701,
 1795, 924
Тлок нурникову p. Nurnik.
Тлок помпы (тлוצарки i т. p.), поршень,
 Kolben 543, 665
 — silnika, поршень двигателя, Kraft-
 maschinenkolben 543, 399, 520, 924,
 1115
 — tarczowy, дисковый поршень, Schei-
 benkolben 543
 — wkłesły (dwuwklesły), открытый пор-
 шень, offener Kolben 544
 — wydrążony, полый поршень, hohler
 Kolben 544
 — z zaworem, поршень съ клапаномъ,
 Ventilkolben 546, 938
Тлока dno (denko), крышка поршня, Kol-
 bendeckel 545, 1115
 — droga i jej wykresy, путь поршня,
 Kolbenweg 551 i n., 868 i n., 878, 1118
 — drogi uchybienie, погрѣшность пути
 поршня, Fehlerglied des Kolbenweges
 551
 — kadłub, тѣло поршня, Kolbenkörper
 544
 — osadzenie, укрѣпленіе поршня, Kol-
 benbefestigung 546
 — pierścien uszczelnicy, кольцо поршня,
 Kolbenring 543, 921, 1116
 — prędkość, скорость поршня, Kolben-
 geschwindigkeit 553, 852, 515, 1085,
 937
 — przyspieszenie, ускореніе поршня,
 Kolbenbeschleunigung 553
- Тлоки różnicowe**, дифференціальные пор-
 шни, Differentialkolben 728
 — zrzeszone, группа поршней, Gruppen-
 kolben 728
Тлוצарка, Pochwerk 538, 539
Тлוצей (szaber), щабель, Schotter 539,
 730, 299, 757, 769
Тлусzcze, жиры, Felle . . . . . 68, 116 i n.
Точзак, точильный камень, Schleifstein
 659
Точыдло, точильная машина, Schleif-
 vorrichtung 659, 219
Tok szynowy p. Toru tok.
Tokarka, токарный станокъ, Drehbank
 654
Tolkmitt'a wzór o sklepieniach 734
Томасовна (*кыѣ.*), Thomaswerk 559
Томбак, томбакъ, Tombak 75
Тор, планка, флюсъ, плавленъ, Flussmittel
 539, 553
Торник, Flussspat 10, 553
Топографичне zdjęcie (*mier.*), топогра-
 фическая съёмка, topographische
 Aufnahme 133
Тор bieguna (*mech.*), полюсный путь,
 Polbahn 154
 — kolejowy główny, главный жеѣл. дор.
 путь, Eisenbahn-Hauptgleis 333, 353 i n.
 — — odbojczy, Uebelnahmgleis 350
 — — odjazdowy, Ausfahr Gleis 350
 — — porządkowy, сортировочный путь,
 Stationsgleis, Gruppengleis 350
 — — postojowy, Haltegleis 349
 — — przebiegowy, сквозной путь, Lauf-
 gleis, Lokomotivgleis, Dienstgleis,
 Durchlaufgleis 350
 — — przyjazdowy, путь для прибыва-
 ющихъ поѣздовъ, Einfahr Gleis 349, 350
 — — rdzenny, главный путь, Stammgleis
 306
 — — rozbieżny, радіальный путь, Strah-
 lengleis 323
 — — rozstawczy, распределительный
 путь, Ordnungsgleis 349
 — — ślepy, stumpf endigendes Gleis 334
 — — stacyjny, стационный путь, Sta-
 tionsgleis . . . . . 333, p. r. 209
 — — węglowniczy, Bekohlungs Gleis 348
 — — wyciągowy, вытяжной путь, Aus-
 ziehgleis . . . . . 334, 350 i n.
 — — zborny, сборный путь, Sammel-
 gleis 349, 350
 — — zestawczy, сборный путь, Auf-
 stellgleis, Richtungsgleis 349, 350
 — u kolejowego krzywosć, кривизна пу-
 ти, Gleiskrümmung 313, 270, 332, 353;
 p. n. 229; p. r. 206, 213
 — — odgałęzienie, развѣтвленіе пути,
 Abzweigung des Gleises . . . . . 315 i n.
 — — odstępy, Gleisenfernung 335, p. n. 228;
 p. r. 208, 213
 — — poszerzenie, уширеніе пути, Spur-
 erweiterung 270, 313

Liczby tłuste dotyczą stron tomu II.

- Toru kolejowego prześwit, ширина колеи.
Spurweite. . . w różnych krajach 225
w Rosyi 217
— — tok, Schienenstrang 271 i in., 904
- Tor odczony (mech.), обертываемый
путь, Hüllbahn 154
— у przystające do siebie (mech.), пути
вплотн совпадающие, congruente
Bahnkurven. 140, 150
— tramwajowe, Strassenbahngleise . 904
- Torf, торфъ, Torf 532, 323, 954
- Torpedowiec (okr.), торпедная лодка,
Torpedoboot . . . . . 457, 487 i in.
- Torowisko (kol.), земляное полотно,
Planum . . . . . 255 i n., p. r. 206 i n.
- Towarowiec (okr.), Frachtdampfer 457, 461
- Towarownia, магазъ, товарный складъ,
Güterschuppen. 336
- Trachyt (tw.), трахитъ, Trachyt 79, 339
- Trajektorja (mat.), траекторія, Trajek-
torie 101
- Trak całopięny, эвсониальная рама для
цѣпыхъ колодъ, Vollgatter. 666
— tartaczny, эвсониальная рама, Gat-
tersäge 666
— wielopiękowy, рама со многими пи-
лами, Bundgatter 666
- Tramwaj ciągnicowy, дороги съ канат-
ной тягою, Taubahn 445
— elektryczny, электрическая дорога,
elektrische Strassenbahn . . . . . 904 i n.
— o stykach rozstawionych, Kontakt-
knopfbahn, Teilleiterbahn 909
— — zasobnikowy, Akkumulatorbahn 909
— konny, конно-железная дорога, кон-
на, Pferdebahn . . . . . 451 i n.
— parowy, паровая жезтная дорога,
Dampfbahn 454
— powietrzny, пневматическая конка,
Luftdruck-Strassenbahn 455
— o silniku spalinowym, Gasstrassenbahn 455
- Transmisya p. Pędnia.*
- Trapez, трапеція, Trapez 131, 174
- Trapeźnica, Trapezträger 774
- Tras (tw.), трасъ, Trass 81, 90
- Trempel p. Podstrzesze.
- Trochoida (mat., okr.), трохоида, Tro-
choide 488
- Trocinowiec (tw.), ксилолитъ, Xylolith 84
- Trójką walcarska (kuź.), трио-валки,
Triowalwerk 570
- Trójkąt kulisty (mat.), сферическій
треугольникъ, Kugeldreieck 177, 66, 136
— płaski, плоскій треугольникъ, ebe-
nes Dreieck 64, 130, 173, 187
- Trójkątowanie (mier.), триангуляція,
Dreieckmessung 140
- Trójbóg (mier.), штативъ, Stativ 127, 132
- Trójbład (el.), трехфазный токъ, пра-
вляющий токъ, Drehstrom, Dreipha-
senstrom . . . . . 783, 840, 875 i n., 877
— u napięciu (el.), напряжение трехфа-
зного тока, Spannung d. Drehstromes 877
- Trójbładnica (el.), трехфазная динамо,
Drehstromdynamo . . . . . 833 i n.
— у miarkowanie (el.), регулирование
трехфазной динамо, Regelung der
Drehstromdynamo 872
- Trójbładnik (el.), трехфазный электро-
двигатель, Drehstrommotor 851 i n., 696
— nadzżny, Synchron-Motor 851
— nienadzżny, Asynchron-Motor, Induk-
tions-Motor 852
— zespolony, Drehstrommotor mit Kas-
kaden-Schaltung 876
- Trójbładowe układy (el.), системы рас-
пределения трехфазного тока, Dreh-
stromanlagen 870, 884
- Trzono kuchenny (ogr.), Kochherd 597
— pieca (kuź.), подъ, Herd 558
— narzędzia, рукоятка, Stiel 113
- Tuf p. Martwica.
- Tuleja, гильза, втулка, Hülse, Büchse 530,
1027 i t. p.
- Tunel, тунель, Tunnel 261, 226: p. r. 208 i in.
- Turbina całkowiata, полная турбина, Voll-
turbine 821, 836, 838
— czastkowa, частичная турбина, Par-
tialturbine 821, 836
— dośrodkowa, вѣтшняя радіальная
турбина, äussere Radialturbine 819, 827
— odśrodkowa, внутрешняя рад. турб.,
innere Radialturbine 819, 828, 836 i n.
— osna, эвсальная турбина, Achsial-
turbine 821, 828, 832, 836, 943, 1144
— promiennicza, радіальная турбина,
Radialturbine 819, 831, 943, 1145
— у stałka (kierownicza), направляю-
щее колесо турбины, Leitrad der
Turbine 818
— у wirnik, рабочее колесо турбины,
Laufrad der Turbine 818
- Turbina parowa, паровая турбина, Dampf-
turbine . . . . . 943 до 951, 1136 до 1147
— — parogowa (reakcyjna), реактивная
пар. турбина, Reaktionsdampf-turbine,
Ueberdruckdampf-turbine 943, 1144
— — odrzutna (rozpędowa), активная
паровая турбина, Strahldampf-tur-
bine, Actionsdampf-turbine 943, 1144
- Turbina wodna, водная турбина, Tur-
bino . . . . . 817 до 848
— — parogowa (reakcyjna), реактивная
турбина, Reaktionsturbine, Ueber-
druckturbine 819, 822
— — o nastawianym ciśnieniu w szco-
linie, турбина съ регуляціей давле-
ния въ зазорахъ, Turbine mit Spalt-
druckregulierung. 821, 823, 824
— — o nastawianym obszarze wlotu,
турб. съ регуляціей сѣченія прито-
ка, Turbine mit Zellenregulierung 821,
823, 827, 836
— — odrzutna (rozpędowa), активная
турбина, Strahl-turbine, Actionstur-
bine, Freistrahlturbine 819, 833

Turbina wodna o przelocie postoiżkowym, конусовая турбина, Kegelturbine 821
 — o strumieniu ujętym, przedźlna активная турбина, Grenzurbine 819
 — wuokosradna, турбина високого давлоня, Hochdruckwasserturbine 826
Twardość skała mineralogiczna, минералогическая скала твердости, mineralogische Hartescala 78
 — żelaza i stali, таблица твердости желѣза, Hartescala von Eisen und Stahl 69
Twardziec (tw.) (gorzej kwarczec, źle kwarc), кварць, Quarz 8, 78, 619, 537
Twornik (el.), якорь, Anker 812 i n., 692 704
 — бѣгноваты (el.), цилиндрический якорь, Trommelanker 821
 — pierścieniasty, кольцеобразный якорь, Ringanker 821
 — uzwojony dwoiście, якорь съ двойной обмоткой, Stufenanker 853
Twornika nawój, обмотка якоря, Ankerwicklung. 819, 846
 — nawskrosie, прорѣзъ якоря, Ankerhut. 816, 813, 845
 — zwójka, шпуля якоря, Ankerabteilung, Ankerspule 817
Tybal p. Wsadka.
Tygiel (kuź), тигель, Tiegel 565
Tylnica (okr.), ахтерштевень, рулевой штевень, Ruderstevn 458
Tynk p. Wyprawa.

U.

Ucho, ушко, Oese 535
 — przyburtowe statku (okr.), Klampo 495
Uchybienie odsuwu suwaka, погрѣшность отѣчки золотника, Abweichung des Schieberweges 892, 917
Ucierpka (bud.), клямера, планка, Heft 183 i n.
Uchwytka, ручка, Handgriff 367
Uderz wodny, ударъ скользящей воды, Wasserschlag 926
Uderzenie cial sprężystych, ударъ, упругихъ тѣлъ, Stoss elastischer Körper 213
 — w cylindrach silników parowych, ударъ въ паровомъ цилиндрѣ, Schlag im Dampfzylinder 546, 870, 926
 — strumienia wody, ударъ воды, Stoss des Wassers 289
Ugięcie, прогибъ, Durchbiegung 373 do 410
Układanka kamienna, кладка изъ необдѣланныхъ камней, Steinpackung 259; 904
Ukośnik (mat.), ромбъ, Rhombus 131
Ukres (rozjazdowy) (kol.), контрольный столбикъ, Spreizzeichen, Merkzeichen 303, 314

Ulatniak, газообразователь, газоникъ, Vergaser (sil. wrał.) 1081, 1091 i in.
Ulamiek (mat.), дробь, Bruch 41, 73, T. I do 21
Unur śruby okrętowej, Tauchung der Schiffschraube 510
Uproność magnetyczna (el.), гистерезисъ, Hysteresis . . . . . 785, 819 i n.
Urust (wod), шлюзъ, Grundschleuse 265
Urojona wielkość (mat.), мнимая величина, imaginäre Grösse 45
Usil magnetyczny, магнитодвигательная сила, magnetomotorische Kraft 784
Uskok prężności pary, пониженіе давлоня, Spannungsabfall 850, 883, 876 str.
Uster, отхожее мѣсто, Abort 336; p. r. 210
Uszczelka, прокладка, Dichtungsplatte, Dichtungsring 602, 582, 722
Uszczelnienie, уплотненіе, Abdichten 542 i n., 219, 722, 938
Uszczerzak (kuź), Frischofen 537
Uszczernianie surówki (kuź), Frischprozess . . . . . 558 i n.
Usztywniak narozny kotła, уговое скрѣпленіе котла, Eckversteifung des Kessels 1032
Uślizg śruby (okr.), сдвигъ, Slip 511
Utkok w tłoczarce (kuź.) (miara tłoczonią), величина сжатія, Zusammenpressungsmaas 664, 668
Uwięź (masztu, komina), укрѣпленіе, Stag, Spannseil, Spandradht 449 i n., 964
Uwięźciel (okr.), Poller 486
Usbrojenie p. Osprzęt.
Uzębienie cykloidalne, цвкломдальное зацѣпленіе, Cycloideverzahnung 450
 — ewolwentowe, эволюентное зацѣпленіе, Evolventenverzahnung 455
 — palczaste, цѣвочно зацѣпленіе, Triebstockverzahnung 455
 — prostoboczne, прямобочное зацѣпленіе, Geradflankenverzahnung 454
Uzwojenie twornika (lub magniesnicy) (el.), обмотка якоря, Ankerwicklung 812, 845
 — dwuwkrośno, Einlochankerwicklung 845
 — nabębenne, цилиндрическая обмотка, Trommelwicklung 813
 — napierścienne, кольцевая обмотка, Ringwicklung 812
 — oboczno rozobne, параллельная обмотка рядомъ, Reihenparallelschaltung 814
 — pętlicowa, петлевая обмотка, Schleifenwicklung 813
 — przelączna, Gegenschaltung 853
 — samomiarkujące, Selbstregelung durch d. Wicklung 867
 — wielokrotne oboczne, многократная параллельная обмотка, mehrfache Parallelschaltung 813

V.

- Vernier p. Drobnomiar.*
Vignole'a szyny kolejowe 275
Volty łuk (el.) p. Łuk prądny.

W.

- Waga pomostowa**, wąż, Brückenwage 339
 — ciał sypkich i układanych w war-
 stwy, wąż sypkich ciał, Gewicht
 geschichteter Körper 12
 — paru, wąż para, Dampfgewicht 301.
 T. 302
 — własna tworzyw budowlanych, sob-
 stwenny wąż stroytelnykh ma-
 teriałow, Eigengewichte der Bau-
 stoffe . . . . . p. a. 628; p. n. 627
Wagi jednostki w różnych krajach, waga
 raznych krajach, Gewichte ver-
 schiedener Länder 948
**Wagon doprzęgi (kal., el.), Anhäng-
 wagen, Anhänger** 905
 — elektryczny, elektrischer Wagen 905, 910
 — kolejowy, wagon, Wagen 409 do 426:
 427
 — niekryty, otwarty wagon, полу-
 вагон, offener Wagen 425
 — pomocny, pomocny wagon, Hilfswagen 426
 — pomostowy, platforma, Plattformwa-
 gen 425
 — tobozowy, balastna platforma, Bau-
 wagen 426
 — silnikowy, Motorwagen 905
 — tobozowy (brankard), bagazny wagon,
 Гербікswagen 423
Wagon elektrycznego hamowanie, tor-
 маженію вагона, Bremsung des elek-
 trischen Wagens 911
 — podścienie, platforma wagonu, Wagen-
 plattform 911
 — towarowego zawartość, pojemność
 wagonu, Inhalt der Wagenladung . 13
Wagonów oświetlenie, oświetlenie wago-
 now, Wagenbeleuchtung 937
Wagoniarnia, wagonna сборня, Wa-
 genreparaturwerkstatt 435
Wagonnia, wagonny saraj, Wagen-
 schuppen . . . . . 347, p. r. 210
Wahacz, balansir, Balancier 874
Wahadło fizyczne, fizyczny маятник,
 physisches Pendel 211
 — kołowe, kołowy маятник, Kreis-
 pendel 203
 — cykloidalne, cykloidalny маятник,
 Cykloidenpendel 204
 — odśrodkowe (stożkowe), центробъж-
 ны (коническій) маятник, Kegel-
 pendel, Centrifugalpendel 205
 — sekundowe, sekundny маятник, Se-
 kundenpendel 203

- Wahak**, подвітка, балансір, Schwinge
 777, 918
 — miarkownia, маятник регулятора,
 Regulatorpendel . . . . . 623 i n.
Waka szara (tu), граувакка, Grauwacke 81
Wakometr (wskaźnik próżni), вакуум-
 метр, Vakuummeter 771, 933
Walcarzka czterostronna (kuź.), универ-
 сальный прокатный стан, Univer-
 salwalzwerk 570
 — przygotowawcza, болваночный стан,
 Vorwalzwerk 569
 — wykończająca, отделочный стан,
 Fertigwalzwerk 570
Walcarski zespół, прокатные станы, Wal-
 zenstrasse 569
Walco (kuź.), walek, Walze 569
Walcowania przebieg, процесс прокат-
 ки, Walzprocess 222
Walcowiny (zędra walcownicza) (kuź.),
 окалина, Zunder, Hammerschlag 537,
 540, 447
Walcownia blach, прокатная для лис-
 тов, Blechwalzwerk 570
 — drobnowalcująca, прокатные станы
 для жельза мелкихъ сортow, Fein-
 eisenwalzwerk 569
 — drutu, проволокопрокатная, Draht-
 walzwerk 569
Walcownictwo, прокатное дѣло, Walz-
 werkbetrieb . . . . . 569 do 571
Walczak, цилиндрический корпус котла,
 cylindrischer Kesselkörper 967 i n., 385
Walec (mat.), цилиндр, Cylinder 129,
 134, 177, 190
Walec szosowy, машина для укатыванія
 шоссе, Strassenwalze 640
 — a wydrążonego wytrzymałość, сопро-
 тивленіе полого цилиндра, Festigkeit
 des Hohlcylinders 420, 1009
Wał koła wodnego, wał wodяного коло-
 са, Wasserradwelle 494
 — korbowy, wał kривошнна, Kurbel-
 welle . . . . . 557 i n., 520 i n., 1116
 — napędny, приводной wał, Trans-
 missionswelle, Triebwerkelle 494 do
 496
 — główny, kołenny wał, Haupt-
 (antriebs)Welle . . . . . 493 i n., 512, 522
 — odporowy, Druckwelle 523
 — pusty (wydrążony), полый wał, hoh-
 le Welle 494, 496, 842
 — ścisnany, komprimowany wał,
 komprimierte Welle 496
 — śruby okrętowej, wał gребного вин-
 та, Schiffschraubenwelle 523
 — turbiny, wał турбины, Turbinenwelle
 494, 842, 948
 — twornika (el.), ось якоря, Achse des
 Ankers 828
 — wykorzystanej, kołnчатый wał, ge-
 kröpfte Welle 559, 520
Wałów kąta skręcenia, уголъ крученія ва-
 ля, Verdrehungswinkel der Welle. 435

- Wałów przegięcie, прогибъ валовъ, Durchbiegung der Wellen.** 495, 548
 — wydłużanie pod wpływem ciepła, удлинение валовъ отъ тепла, Wellenausdehnung durch die Wärme 496
Walek, роликъ, Rolle 691
 — wprężający, натяжной роликъ, Spannrolle 756
Wanna, ванна, Badewanne 199
Wapień (warniak), известнякъ, Kalkstein 80, 537, 10, 13, 482, 334, 339, 540, 553
Wapienniak, известковая печь, Kalkofen 560
Wapno, известь, Kalk. 88, 10, 13, 482
 — wodotwórcze, гидравлическая известь, hydraulischer Kalk 91
Warstwa przeciwwilgociowa (bud.), изоляционный слой, Trockenschicht. 168
 — obojętna (*wytr.*), нейтральный слой, neutrale Faserschicht 352
Warstwica (mier.), горизонталь, Höhenkurve 148
Warstwice (bud.), деревянно-картонная крыша, Holzsement. 179, 189
Warształ p. Wyrobnia.
Wat (el.), уатъ, Watt. 194, 782
 — ta równoległobok. 575
Watnik (el.), уаттометръ, Wattmesser 801, 835, 861
Warunki dostawy zeszkładow (ustrojów) żelaznych, условия поставки жезъныхъ конструкций, Eisenkonstruktion-Lieferungsbedingungen 446
 — maszyn, условия поставки машинъ, Lieferungsbedingungen für Maschinen 1076
Waryacyo (mat.), размѣщеніе, Variation 47
Wehlon (zarówek, łukówek) (osw.). Energierverbrauch . . . . . 806 i n.
Węgiel bierny zwykły, полизнасть съ ведомыми блоками, Lastrollenzug, umgekehrter Flaschenzug. 672, 726, 728
 — czynny zwykły, обикновений полизнасть, gewöhnlicher Triebrollenzug 672
 — różnicowy, дифференціальный полизнасть, Differentialflaschenzug 672
 — ślimakowy, полизнасть съ червякомъ, Schraubensflaschenzug 673, 538
Węglarki, грузоподъемные механизмы, Maschinenteile zum Lastheben. 519
Węlnarka, шпунтовый станокъ, Schlitzmaschine 669
Wechwył (cz. m.), остановъ, Sperrwerk 536
 — zębaty, зубчатый остановъ, Zahngesperre 536
 — zakleszczający, зажимающій остановъ, Klemmgesperre 537
Wedmuch (kuź.), дутье, Wiud(einströmung). 561
Węsbach'a wzór oporów. 602
Weksel p. Przejma (bud.), Rozjazd (kol.).
Wentylator p. Nawietrznik, Przewietrznik, Wietrznik i Wywietrznik.
- Westmann'a prażak, Westmannscher Röstofen** 538
Węzłowie (sklepienia, łuku), (bud., st. bud.), пята свода, арки, Widerlager, Kämpfer. . . . . 167, 709, 733 i n.
Węzłownik (sklepienia), опорный камень, Kämpferstein, Widerlagerstein 733
Węgiel, уголь, Kohle 532 i n., 10, 13, 482, 789, 551, 913 i n.
 — antracytowy, уголь антрацитъ, Anthracitkohle 533
 — brunatny, бурый уголь, Braunkohle 532, 10, 323, 653 i n., 13, 482
 — drzewny, деревесный уголь, Holzkohle 533, 10, 323, 13
 — gazowny, уголь богатый содержаниемъ газовъ, Gasreiche Kohle 533, 730, 913 i n.
 — kamienny, каменный уголь, Steinkohle 532, 10, 322 i n., 953 i n., 13, 482, 619
 — rozsypany, рыхлый уголь, Sandkohle 533
 — spiekalny, спекающійся уголь, Backkohle 533
 — zeskwarony, спекающійся уголь, Sinterkohle 533
 — urdzeniony (*osw.*), Docht Kohle . . . 890
Węglownia, угольная камера, сарај, Kohlenbanse, Kohlenlagerplatz, Kohlenbunker 348, 482
Węzeł (okr.), узелъ, Knoten 490
Węzowłoc, серпентинъ, Serpentin. 79, 10
Węzownica (ogr.), змѣевикъ, Rebrschlange 592, 605
Wheatstone'a mostek (sl.), Угтеновъ мостикъ, Wheatstonesche Brücke 798
Whitwell'a nagrzewnica (kuź.). . . . 544
Whitworth'a gwint, паръзка Витворта, Whitworth'sches Gewinde T. 427 i n., 1007
Władukty, владуки, Thalbrücken p. r. 207
Wiatrownica (bud.), диарональ, Windstrebe 178
Wiatru parcie, давление нѣтра, Winddruck 307, 475, 631, 647; p. r. 340
Wiąz, вялъ, Ulme. 114, 7
Wiąz (bud., st. bud.), стропильная форма, Dachbinder 172, 175, 704 i n.
 — trójkątnikowy, треугольная форма, Dreieckbinder . . . . . 172, 176, 705 i n.
Wiązło parowozu (gorzej: drąg sprzęgający osio par.) (cz. m.), сцепной шатуны у паровозовъ, Lokomotivkupplstange . . . . . 399 i in., 564
Widły żelaznicowe (kol.), буксовая рама, буксовая вилка, Achsbalter, Achsgabeln 415
Wielki piec, доменная печь, домна, Hochofen . . . . . 539 i n.
 — — bezoponowy, д. п. со свободно стоящей шахтой, Hochofen mit freistehendem Schacht 541

- Wielkość rozprędu (mech.)**, количество движения, Bewegungsgröße . . . 195
- zespolona (mat.), комплексная величина, komplexe Größe . . . 45
- Wielobok przyspieszeń (mech.)**, многоугольникъ ускорений, Polygon der Beschleunigungen . . . 149
- sił (mech.), многоугольникъ силъ, Kräfteplan, Kräftepolygon . 161, 168
- sznurowy (mech.), веревочный многоугольникъ, Seilpolygon (Seilplan) . 163, 361
- Wielokąt**, многоугольникъ, Vieleck 131, 175, 188
- foremny, правильный многоугольникъ, regelmässiges Vieleck . . . T. 35
- Wielokątowanie (miar.)**, съёмка многоугольниками, Vieleckmessung . 142
- Wielokrążek p. Wciąg.**
- Wieloprąd (el.)**, многофазный токъ, Mehrphasenstrom . . . 788, 838
- Wieniec koła (sz. m.)**, ободъ колеса, Radkranz, Scheibenkranz 618, 464, 478, 842
- podporowy, podstawowy (kol., st bud.), поддерживающее кольцо, Tragring, Mauerring . . . 541, 722
- Wiertak**, сверло, Bohr . . . 856
- Wiertarka**, сверлящий станокъ, Bohrmaschine . . . 653
- zórawiowa, радіально-сверлящий станокъ, Radialbohrmaschine . . 656
- Wiertło**, свёрлящее сверло, Spiralbohr 656, 47
- Wieszak (bud.)**, подвѣсная система, Hän-gewerk . . . 192, 723
- Wietrzak (przewietrznik odśrodkowy, bąk)**, лопастной вентиляторъ, Centrifugalventilator, Schleudergebläse 781 do 788, 584
- o łokach zębniakowych, цилиндрический вентиляторъ, Kapselgebläse 781, 799
- Wieża chłodnicza**, самоохлаждающаяся рѣшетка, Popperthurm . . . 941
- Wieżba**, станина, кузовъ, кожухъ, Gerüst, Gestell, Gorippe 863, 874, 688, 420 i t. p.
- Włazienie (bud.)**, тюрьма, Gefangniss 200
- Wilgotność powietrza**, влажность воздуха, Feuchtigkeitsgrad der Luft 573
- Winda p. Dźwigarka.**
- osobowa p. Dźwig osobowy.
- Winkler'a obciążenia zastępcze mostów** 637
- Włócharka kołowrociasta**, дерево-строгальный станокъ съ вертикальною осью, Holzsternhobelmaschine, Flügelhobelmaschine . . . 688
- zwykła (wałcowa), дерево-строгальный станокъ съ горизонтальною осью, Walzenholzhobelmaschine . 688
- Wirnik**, вращающееся колесо, вращающаяся часть, Laufrad, Läufer, Rotor 703, 731, 818, 943, 859 i t. p.
- Wirowanie ciała (mech.)**, движение тела около оси, Rotation . . . 208
- Wirszak (okr.)**, брамстенга, Bramstänge 498 i n.
- Wirszel (okr.)**, бромбрамсель, Oberbramsegel . . . 499 i n.
- Wisność (ciągłość)**, тягучесть материала, Zähigkeit . . . 329, 51 i n.
- Witryol niebieski (siarczan miedziowy)**, мѣдный купоросъ, Kupfervitriol. 100
- Wkręt (szynowy) (kol.)**, шурупъ (рельсовый), рельсовый пингл, Triefond, Schwellenschraube 437, 284; p. r. 59, 209, 282
- Wkrętka**, шурупъ, Holzschraube . . 437
- Wlot (paru, cieczy)**, впускъ, Einströmung 781, 805, 726, 887
- powrotowy (sil.), Nacheinströmung 752, 794
- przedwrotowy (sil.), предвареніе впуска, Voreinströmung 752, 849, 870, 888
- Wlotka (okienko wlotowe) (sil.)**, впускное окно, Einlassöffnung . . 881 i n.
- Wlotnica (sil. wod.)**, направляющий приборъ, Einlaufvorrichtung 811; 821, 836
- Właz (kotła, studzienki)**, лазъ, Mannloch 717, 1033; p. n. 1060; p. r. 1051
- Włącznik (el.)**, включитель, Einschalter 852, 861
- Włóki (płoty)**, волокна, Kufe . . . 220
- Woblił (wykonał obłuczynę ku wnętrzu)**, выгнуть бортикъ во внутрь, einbalsen, einkrempen . . . 1025
- Woda hygroskopijna p. Woda nasilająca.**
- Woda nawilżająca**, гигроскопическая вода, hygroskopisches Wasser 532 i n., 321, 1073
- pogazowa (gaz.), аммиачная вода, Ammoniakwasser . . . 913
- uniesiona w parze, вода увлекаемая паромъ, durch Dampf mitgerissenes Wasser . . . 954
- Wody jakoś, качество воды**, Wasserbeschaffenheit . . . 340
- rzecznej pomiaru, объёмъ воды, Wassermessung . . . 272
- zasilającej pomiaru, объёмъ питающей воды, Speisewassermessung 1070
- rozszerzalność, Ausdehnung des Wassers . . . 602
- studzenie (sil. par.), охлаждение воды, Rückkühlung . . . 940 i n., 1122
- Wodociąg kolejowy**, водоснабжение, Wasserversorgung . . . 339 i n., 435
- Wodnica statku (okr.)**, ватерлинія, Wasserlinie . . . 450, 404 i n.
- zasadnicza statku (okr.), строенная (грузовая) ватерлинія, Konstruktionswasserlinie . . . 450
- Wodoskaz p. Kotła parowego wodoskaz.**

- Wodownia**, водоподъемное здание, Wasserstation . . . 339 i n., p. kol. r. 211
- Wodźidło** (cz. m.), коромысло, Führung 569
— wtórne, добавочное коромысло, abgeleitete Geradföhrung . . . 575, 619
- Wodźik** (cz. m.), главное коромысло. Hauptlenker 571
- Wöhler'a doświadczenia** (wyt.), опыты Велера, Wöhler'sche Versuche . . . 343
- Wojłok**, войлокъ, Filz. 594, 620
- Wolt** (el.), вольтъ, Volt 782
- Woltampex** (el.), вольтамперъ, Voltampex 782, 801
- Woltnik** (el.), вольтметръ, изобретатель вавражонія, Voltmesser . . . 799, 861
- Wood'a metal**, металл Вуда, Woodsches Metall 78
- Wozak** (kol.), тележка, Untergestell 405, 412
- Wozów opory tarcia**, треніе при движеніи телегъ, Wagenreibung 219
- Wozownia**, экипажный сараиъ, Wagenschuppen 201
- Wózek droźniczy** (kol.), вагонетка для дорожныхъ мастеровъ, Bahnmeisterwagen 426
- Wpływowa** (linia) (most.), линия влияния, Einflusslinie, Influenzlinie 665 i n., 690
- Wprzęgło** (kol.), ухватъ, сѣлкой приборъ, Seilkupplung, Greifer. . . 441, 449
- Wpucielarka** do desek i bal, шпунтовый станокъ, Spundmaschine. 668
— świdrowa, шпунторѣзный станокъ, Lan lochbohrmaschine 669
- Wpust**, выступъ, Feder 567, 603, 607, 722
- Wpustka**, углубленіе, Nut 587, 603, 607, 722
- Wpustówka** (bud.), фальцопаннел черепица, Falzriegel. 87, 170, 180
- Wrg** (okr.), миангоухъ, Spante 458, 468
- Wrzeciono śrubowe łaczarki**, винтъ винтового пресса, Spindel einer Schraubenpresse 436
- Wsad** (kuś.), посадка, закладка, Einsatz 554 i n.
- Wsadka** (bud.), Dübel. 163, 198
- Wslad stacyjny** (kol.), перронъ, Bahnsteig . . . . . 330 i n., p. r. 210, 265
— międzylatorowy, промежуточный перронъ, Zwischenbahnsteig 330, 335. p. r. 210
- Wskaza** (sil.), индикаторная диаграмма, Indicatorgramm. 868, 848, 1129, 793
— przekształcona, преобразованная диаграмма, rankinisiertes Diagramm. 871
- Wskazy pełnota** (spółczynniki pełnotliwości), коэффициентъ полноты диаграммы, Völligkeit des Diagrammes 872, 1083, 1089
- Wskazlec** (sil.), индикаторъ, Indicator 848, 926, 1072
- Wskaźco wanie**, снимка диаграммы, das Indiciieren 869, 1072, 1095
- Wskaźnica**, указательный дискъ, Zifferblatt 754, 1050
- Wskaźnik drogowy** (kol.), путевой знакъ, p. r. 209
— głębiżny (gór.), указатель глубины хонн, Teufenzeiger 754
— mocy p. Watnik.
- rozżuwu fal (el.), указатель передвиженія фазъ, Phasennmesser 836
- Wspion statku** (okr.), Aufklimmung des Schiffes 460
- Wspora** (bud.), пориза, Geländer 190, 198
- Wspornik**, кронштейнъ, Konsolo 518, 672 i t. p.
- Wstawa** (sin) (mat.), синусъ, Sinus T. 26, 27
- Wstawka** (rozżadzu) (kol.), Schaltstück . . . . . 316, 332 i n.
- Wstrzymnik** (cz. m.), механизмъ для остановки, Sperr- und Bremswerke 538, 673, 678
- Wtryskacz** p. Smoczek
- Wyciąg** (kopalniany), подъемная машина, Fördermaschine 738
- Wyciągarka** (gór.), подъемный механизмъ, Fördertriebwerk 748, 749
- Wyciągnięcie** p. Rozciągnięcie trwałe.
- Wycinek koła** (mat.), круговой секторъ, Kreisausschnitt 132, 176, 189
— kuli (mat.), шаровой секторъ, Kugelausschnitt 136, 178, 191
- Wyczystka**, отверстие для чистки, промывательный эмъ, Reinigungsöffnung 391, 924 i t. p.
- Wydużalność linijna** p. rozszerzalność.
- Wydużenie** (wytr.), удлиненіе, Dehnung 329
- Wydużka** (tura), компенсаторъ, Kompensationsrohr, Federrohr 578, 927, T. 599
— dławnicowa, сальникъ въ трубопровождѣ, Stopfbüchsenrohr 578, 722, 927
- Wydużnik szynowy** (kol.), Schienenauszug. 293
- Wydmuch** p. Palenisko wydmuchowe.
- Wydych** (sil.), ухוךъ отработавшихъ паровъ и газовъ, Auspuff 869, 1093
- Wydyszak** (exhauster) (dyszak wysysający), высасывающій пароструйный вентиляторъ, Saugdampfstrahlgebläse 781
- Wydyszynny** (sil. spal.), отработавшіе газы, Abgas 1094, 1117, 1124
- Wygazowanie**, дестилляція, перегонка, trockene Destillation . . . . . 913 i n.
- Wygaznia**, здание для реторта, Retortenhaus 919
- Wygaznica** (gaz.), реторта, Retorte 533, 918
- Wykles** pokładu (okr.), Balkenbucht. 460
- Wykładnik** (mat.), основное число, Exponent 44
- Wykładzina**, футеровка, Futter 961 i t. p.
- Wykraplarka** smaru, смазывающій каплями приборъ, Schmiertropfapparat 926, 930

- Wykrotowanie**, obrótka, raskosy, Verband, Gitterwand . . . 707, 736
- Wykres** (rysowany ręcznie), diagrama. Diagramm . . . 848
- ciepła, diagrama temperatury, Wärme-diagramm . . . 1129
- ciepła całkowitego, diagrama całkowitej temperatury, I. S.-Diagramm . . . 1131
- objętości, diagrama objętości, Raum-diagramm . . . 874 i n.
- pracy, diagrama pracy, Arbeitsdiagramm . . . 1129, 326
- przekrojowy (mier.), masztab profilowy, Profilmassstab . . . 247
- suwakowy, złotnikowa diagrama, Schieberdiagramm . . . 885 i n.
- zjednoczony (rankinizowany), sprężeniowa diagrama, Gesamtdiagramm . . . 871
- Wykresowa droga tloka**, krzywa chodu porzyna, Kolbenweglinie . . . 876
- Wykryźniak** (bud.), krzyż, Kreuzstake . . . 191
- Wylot** (lepiej: wytrysk), nakonecznik, Mundstück . . . 245, 268, 838
- przedzwrotowy (sil.), przedparcie wypuska, Vorauströmung . . . 849, 869, 888
- rurowy, nasadka, Ansatzrohr . . . 245
- stawidel (rozrzędzonych), wychody, Ausströmung . . . 781, 805, 726, 887
- (lepiej: wytrysk) węża przeciwpożarowego, nakonecznik pożarnego rękawa, Feuerschlauchmundstück . . . 269
- (lepiej: wpływ) żłobowy (żłobkowy), żelob, Ansatzgerinne . . . 245, 246
- Wylotka** (okienko wylotowe), wychodzące okno, Ausströmöffnung . . . 881 i n.
- Wylotnia**, dyfuzor, Auslaufraum (Diffuser) . . . 783, 784, 884
- Wyłącznik** (el.), wyłącznik, Ausschalter . . . 861
- niedomiarowy (el.), Minimal-Ausschalter . . . 861
- Wymiana powietrza** (ogr.), wymiana powietrza, Luftwechsel . . . 572 i n.
- Wymiarka**, masztab, Maassstab . . . 212, 231, 240, 252
- Wymijanka** (kol.), rozchwyt, Ausweichstelle . . . 331, 452, p. r. 206
- Wymykaldo**, rozprężające urządzenie, Auslösevorrichtung . . . 755
- Wyuzgodzenie** za prace techniczne, wynagrodzenie za techniczne prace, Gebühren für technische Arbeiten . . . 965
- Wynalazki**, изобрећения, Erfindungen . . . 970
- Wynios burty** (okr.), Freibord . . . 460
- Wyoblic** (wykonać obliczenia na zewnątrz), wyjąć borki na zewnątrz, ausbal-sen, auskramen . . . 1025
- Wyręcenie** (wyt.), wypiranie ścian, Querdohnung, Querausbanchung . . . 329, 1027, 47 i t. p.
- Wpływ** (cieczy), potęcenie cieczy, Ausfluss . . . 239
- Wyporność** (okr.), podciżnienie, Wasser-erdrängung, Displacement . . . 238, 460
- Wypór** (wody, cieczy) (miec.), ciśnienie ciśnienia wstępu, Auftrieb, Displacementskraft . . . 237, 460
- Wyrwa** (bud.), sztukatura, Putz . . . 87 i n., 158
- (kuk.), obmazka, [futerowka, Futter] . . . 500 i t. p.
- Wyrznięcie zasobnika** (el.), rozładowanie akumulatora, Entladen des Sammlers . . . 806
- Wyrznięcie śrubowe**, napiętny przyrząd, Schraubenschloss . . . 172, 178 i n.
- Wyrzeń** (objętość) (okr.), podciżnienie, Displacement . . . 460, 463
- Wyrzętnik** p. Sprężnik.
- Wyrzburgskie normy** o próbach tworzyw, Würzburger Normen . . . 63
- Wyróżnia**, warsztat, Werkstatt . . . 204 itp.
- Wyróżniarka**, sterowny maszynowy, Abriecht(hobel)-maschine . . . 888
- Wyróżnik** (mat.), niezmiennik, Diskriminante . . . 102
- Wyrzynarka**, figurny maszyn, Decoupir-säge, Schweifsäge . . . 808
- Wysięg** (łożyska, żorawia i t. p.), wysięg, Ausladung . . . 518, 879
- Wysięg**, wysięg p. Żorawia wys.
- Wysil** (siła pociągowa), uciążliwość, Zugfähigkeit . . . 803
- Wysokość ciśnienia**, wysokość ciśnienia, wysokość ciśnienia, Druckhöhe . . . 239, T. 248: 272
- prędkości, szybkości, wysokość prędkości, Geschwindigkeitshöhe . . . 239, T. 146
- trzecia (oporu w przewodach), wysokość trzecia, Druckhöhenverlust . . . 240, T. 248
- Wysypnik**, poronka, Ablaufschurte . . . 756
- Wysuwanie tloka**, chod porzyna, Kolbenweg für den Hingang . . . 883
- Wyódkowanie** (wyosiować), centrowanie, centrieren, ausbalancieren . . . 713, 949
- Wytaczadło**, przyrząd do wycięcia, Bohr-spindel, Bohrvorrichtung . . . 820
- Wytaczarka** (do cylindrów), maszyn do wycięcia, Cylinderbohrmaschine . . . 657
- Wytężenie największe** p. Naprężenia główne.
- Wytrysk** (hydr.), nakonecznik, Mündung . . . 245, 268, 838
- Wytrzymałość** na ciągnięcie, odporność na rozciąganie, Zugfestigkeit . . . 328, 331 i n., 342 i n., 47 i n.
- na ciśnienie, odporność na ciśnienie, Druckfestigkeit . . . 329, 331 i n., 342 i n., 47 i n.
- na ściskanie (przesuwanie), odporność na ściskanie, Schubfestigkeit . . . 330, 349

Wytrzymałość na gięcie (przeгинanie), сопротивление изгибу, Biegeungsfestigkeit . . . . . 330, 351, 53 i in.

— prętów prostych, сопротивление прямым брусьевъ, Festigkeit gerader Stäbe 342

— na skręcanie, сопротивление скручиванию, Drehungsfestigkeit 330, 396

— na wyboczenie, сопротивление продольному изгибу, Knickfestigkeit 345

— złożona, сложное сопротивление, zusammengesetzte Festigkeit 399

Wytrzymałości równej (jednostajnej) ciała, тело равного сопротивления, Körper gleicher Festigkeit. 342

Wywadziarka (kopalnia), водоподъемная машина, Wasserhaltungsmaschine 762, 773, 774

— bezzordziowa (w. podziemna), водоподъемная машина без плтавъ, Wasserhaltungsmaschine ohne Gestänge 779

Wywietrznik (przewietrznik wysysający), насыщающий вентилятор, saugender Ventilator. . . . . 781 i n. 584

Wywiewnik (lep. wywiewka), вытяжное отверстие, Luft-Abzugöffnung 346, 587

Wywłaszczenie gruntu; отчуждение земли, Enteignung der Grundstücke p. n. 224, p. r. 206

Wyznacznik (mat.), определитель, Determinante 47

Wyż boczna statku (okr.), Seitenhöhe des Schiffes 460

— prześwietna statku (okr.), Raumtiefe 460

Wyżak (okr.), марсестеньга, Marsstänge 498 i n.

Wyżarzanie, отжаривание, Ausglühen 437 56 i t p.

Wyżarzak (kuz), казильная печь, Glühofen 567

Wyżel (okr.), марсель, Marssegel 499 i n.

Wz buch (sil. spal.), взрывъ газовъ, Verpuffung. . . . . 1091 i n.

Wzbuchliwość gazu, способность взрывания газа, Verpuffbarkeit des Gases 914

Wzbudzenie magnetyzmu, магнитная индукция, magnetische Induktion. 785 818, 831, 873 i in.

Wzlot swobodnego strumienia wody, высота подъема свободной водяной струи, Steighöhe des freien Wasserstrahles 208

Wzniesienie (el.), электрическая индукция, elektrische Induktion 794

Wznios burty (okr.), высота верхней палубы надъ ватерлинією, Freibord 479

Y.

Yarrow'a kocioł, Yarrow'scher Kessel 530

Z.

Zabier, захватъ, Mitnehmer 540

Zabiernica przedmuchowa, продувной элеваторъ, Duckhamscher Elevator 651, 759, 762

Zacisk ochwytczy (kol.), обжимное кольцо, Klammerring 860

— wpustowy (kol.), зажимное кольцо, Sprengring 360

Zacistka (kol.), Klemmplatte 290, 309

Zadzior, заусеница, Grat. 447

Zagiętka (bud.), фальць, Wulst, Falz 185 i n.

Zagięb statku, осадка судна, Tiefgang 459

Zagrzewanie się magnesu (el.), нагревъ корпуса динамо, Erwärmung des Magnetgestells 825

— — przetworników (el.), нагревъ трансформаторовъ, Erwärmung der Transformatoren 859

— — przewodów sieci (el.), нагревъ проводовъ, Erw. der Leitungen 837, 879

— — rozpradnicy (el.), нагревъ динамо для переменнаго тока, Erwärmung der Wechselstrommaschine. 836

— — twornika (el.), нагревъ якоря, Erwärmung des Ankers . . . . . 819 i n.

Zalotka (rura), scharfes Knie-Stück. 827

— palnikowa (osw.), Brennerknie 928

Zamek do lin, связь для соединения канатовъ, Seilchloss. 481, 486

— obrotnicy (kol.), остановъ, Feststellvorrichtung. 321

Zamiana miaz, перемѣна мѣръ, Verwandlung der Masse 952

— wag, переводъ вѣсовъ, Verwandlung der Gewichte 960

Zanur (sil. wod.), мѣра погруженія, Eintauchtiefe 811, 819

Zanurzenie kola wodnego, погружение колеса, das Waten 806

Zaoblenie (wypukła zaokrąglona krawędź lub wygięcie na rurze, dnie, szynie i t. p.), закругление, кривая часть между отогнутыми частями трубъ, Abrundung, Krüpfung, Krepfung, Umbördelung. 276, 1025, 1026

Zapad teatralny (zapadanka), сценическій опусковой механизмъ, Versenkvorrichtung im Theater. 734

Zapadka (obrotnicy i t. p.), защелка, Klinkhaken 321

Zapłon (sil. spal.), воззламенение, Zündung . . . . . 1091 i in.

Zapłonka (sil. spal.), казильная трубка, Glühzunder, Zündrohr 1080, 1081

Zapłonnik odrywkowy (sil. spal.), электрическій воззламенитель, Abreiszunder . . . . . 1103, 1107 i n.

Zapobieżnik (bezpiecznik zapobiegający), предохранительный приборъ, Sicherheitsvorrichtung 678, 706, 715, 754

- Zapór torowy (kol.), Gleissperre, Vorlegklotz** 334
- Zaprawa (kuź.), obmazka, футеронка, Futter** 560
- (bud.), растворъ, Mörtel 87 i n., 157 i n., 169, 197
- cementowa, цементный растворъ, Cementmörtel. . . 169, 90 i n., 334, 339
- gliniana, глиняной растворъ, Lehm-mörtel 87, 1035
- parowietrzna, воздушный растворъ, Luftmörtel 87
- podwodna, гидравлический растворъ, Wassermörtel, hydraulischer Mörtel 90, 94
- wapienna, известковый растворъ, Kalkmörtel. 88, 197, 334, 339
- Zasadnik (gaz., opr.), Крапце** 928
- Zasiek węglowy, Kohlenbanse** 348
- Zasilanie kotłów parowych, питание паровыхъ котловъ, Speisung der D-Kessel 1041, 1070, p. a. 1083; p. n. 1055, 1060, 1062; p. r. 1050**
- Zasobnia (el.), помещенію аккумуляторовъ, Akkumulaterraum** 806
- Zasobnik (energii elektrycznej), аккумуляторъ, elektrischer Akkumulator, elektrischer Sammler** 802
- ów nastawianie, регулирование аккумуляторовъ, Regelung der Akkumulatoren 867
- rzesza, батарея аккумуляторовъ, Akkumulatorenbatterie. . . 862, 868 i n.
- wyrównawcza, уравнивательная батарея аккумуляторовъ, Pufferbatterie 860, 906
- Zaspy (zawiewy) śnieżno, снѣжный заносъ, Schneeverwehung 266, p. r. 207**
- Zassawanie wody, начатіе всасыванія, Ansaugen** 934
- Zastrzał (bud.), раскосъ, укосина, Strebe 168, 192, 679, 924**
- Zasuwa, задвижка, заслонка, Absperrschieber** 253, 584, 612, 1039
- Zasyp (wielkiego pieca, żeliwiaka), засыпка, Beschickung** 530, 542, 552
- Zawartość pól (mier.), опредѣленіе площадей** . . . p. n. 148, p. r. 148
- Zawleradlo, запорный приборъ, Absperrvorrichtung** 253
- ciągu w kanałach spalinowych, заслонка для дымоходовъ, Zugabsperrvorrichtung 1039
- Zawitka (bud.), Wulst** 186
- Zawór, клапанъ, Ventil 605, 608, 795, 926, 1041, 1117**
- bezpieczeństwa, предохранительный клапанъ, Sicherheitsventil 1040, 298, 390, 926, 519, p. a. 1063; p. n. 1056; p. r. 1050, 215
- dmuchaw, клапанъ воздуходувокъ, Ventil der Gebläsemaschinen . . . 795
- Zawór dolotowy (sil. spal.), впускной клапанъ, Anlassventil** 926
- dopowietrzający, воздуховпускной клапанъ, Luftzulassventil. 771
- dorozny (gorzej: próbny), пробный клапанъ, Probierventil 771, 1044
- dzwonowy, козначный клапанъ, Glockenventil, Doppelsitzventil. 613
- z grzybkami płaskim, тарелчатый клапанъ, Tellerventil 253, 606
- stożkowatym, коническій клапанъ, Kegventil. 253, 611
- kątowy, угловой клапанъ, Eckventil 264, 612
- z klapką, клапанъ съ заслонкою, Klappenventil. 253, 546, 608, 937
- o kuli, шаровой клапанъ, Kugelventil 253, 608
- mieszkany (sil. spal.), смѣшивающий клапанъ, Mischventil . . . 1080 i n.
- nastawny, запоръ, запорный клапанъ, Absperrventil 253, 612
- odciążający, уравновѣшенный клапанъ, entlastetes Ventil 685, 726, 795
- odpowietrzający, воздуховыпускной клапанъ, Entlüftungsventil 722
- pierścieniowy, кольцевой клапанъ, Ringventil 612
- piętrowy, многостажный клапанъ, Etagenringventil, Stufenringventil 612, 797
- przelotowy, обыкновенный запорный клапанъ, Durchgangsabsperrventil 612
- rozruszny, клапанъ для пуска нъ ходъ, Anlassventil 870, 926
- o ruchu sprzętanym, клапанъ несвободнаго хода, zwanglaufiges Ventil 798, 796
- samoczynny (wsteczny, zwrotny), самодействующій клапанъ, selbsttätiges Ventil 691, 720, 733, 1041, 1050, 1063
- samodiałający, самоакрывающийся клапанъ, selbstschliessendes Ventil, Rohrbruchventil 613
- ssawny, всасывающий клапанъ, Saugventil 795, 936
- smoka, сосуный клапанъ, Fussventil 767
- tłoczkowy, поршнеобразный клапанъ, Kolbenventil 798
- tłoczny, нагнетательный клапанъ, Druckventil. 795
- wlotowy (sil.), впускной клапанъ, Einlassventil 945, 613
- wodzony, направляемый клапанъ, Lenkerventil 796
- wsteczny p. Zawór samoczynny.
- wydychowy, клапанъ для выпуска отработанныхъ газовъ, Auspuffventil 1091, 1094, 1110 i in.
- zwrotny p. Zawór samodiałający.

- Zawórów naciąg, нагрузка клапановъ, Ventilbelastung 795
- Zawrat (*bud.*), площадка, Podest . . . 190
- Zazębienie, зубчатое зацепление, Verzahnung 448
- Ząb daszkowy (lor. daszkowaty) (*cz. m.*), угловые зубья, Pfeilrad 463
- drowniany (*cz. m.*), деревянный зубецъ, Holzzahn 460, 462, 466
- podtaczany (*obr.*), подрезанный зубецъ, hinterdrehte (h. fräste) Zähne 657
- skórzany (*cz. m.*), кожанный зубецъ, Rohhautzahn 466, 707
- twornika (*el.*), выступы якоря, Zahnpo des Ankers 817
- wechwytu (*cz. m.*), зубецъ останова, Sperrzahn 536
- Zęba grubość, толщина зубца, Zahnstärke 450, 462
- szerokość (złoc: długość), ширина зубца, Zahnbreite (wadliwie: Zahnlänge) 459, 460, 461
- kształt (obrys, zarys), очертание зубца, Zahnprofil, Zahnform 230, 450, 657
- pięć, основание зубца, Zahnfuß . . . 452
- wierzchołek, головка (выступъ) зубца, Zahnkopf 452
- wysokość, высота зубца, Zahnhöhe (wadliwie: Zahnlänge) 452
- Zębów linia przyporu, линия зацепления зубцовъ, Eingrifflinie der Zähne . . . 450
- łuk przyporu, Eingriffstrecke 452
- wechwytu (zazębienia), дуга зацепления, Eingriffsbogen 452
- okres wechwytu, продолжительность зацепления, Eingriffsdauer 452
- wrąb, промежутокъ между зубцами, Zahnlücke 450, 453
- Zbiernik (dzwon parowy parowozu), паровой козпакъ, Dampfdom 385
- Zbieżność, уклонъ, Neigung, Anzug 424, 446, 466
- Zbiornik gazu główny p. Gazieniec.
- łokowy (akumulator), аккумуляторъ, Druckwassercylinder (Akumulator) 719
- wody, водоемный бакъ, Wasserbehälter 340, 718
- — chłodzącej (*sil. spal.*), бакъ охлаждающей воды, Kühlwassergefäß 1122
- Zbożownia (silo), сило, элеваторъ, Silo-speicher 787
- Zczepik (*bud.*), якорь, Dübel 157
- Zdawa (*el.*), щетка, Bürste 827
- Zderzak (*kol.*), ударный приборъ, буферъ, Stossvorrichtung, Puffer 867
- a pochwa, буферный стаканъ, Pufferkorb 867
- tarcza, буферная тарелка, Pufferteller 367
- tłuczek, буферный стержень, Pufferkopf 367
- Zderzenie się (uderz) wody z ciałami stałymi, ударъ воды о твердые тела, Stoss des Wassers gegen feste Körper 269
- Zdjęcie miernicze, сьемка, Aufnahme 241 i n.
- Zdrój stacyjny (*kol.*), Trinkbrunnen . . . 336
- Zdzierak (narzędzie do zdzierania grubego wiadra), рѣзецъ для грубой обработки, Schrappstahl 654, 657
- Zendra, окалина, Hammerschlag 697, 640, 447
- Zespora, жесткая связь, steifer Zuganker 1107, 285, 303 i t. p.
- Zesporka, распорный болтъ, Stehbolzen 420, 1011, 1008, 1032, 428, 381
- Zestaw kół (*kol.*), колесный скатъ, Radsatz 362, 400
- ów parowozowych wiązanie, сцепление осей паровоза, Kuppeln der Radsätze 401, 376
- Zeswnia na węgiel (*kol.*), свалочный помостъ, Kohlenrutsche 348, 338
- Zetknia, стыкъ, Stoss 720, 1028
- Zetownik, желѣзо Z, Z-eisen . . . T. 30, 36
- Zeunera tablica dla pary wodnej, таблица Цейнера для водного пара, Zeunersche Dampf tafel 288
- Zębica (drąg zębaty), зубчатая рейка, Zahnstango 454, 456
- Zębik (*cz. m.*), Triebling 454, 674
- Zędra p. Zendra.
- Zęza okrętu, Bilgo 458
- Zgar (*kuź., ósw.*), угаръ, Abbrand 554 i n., 899
- Zgorzyn, Abbrand 537, 540
- Zieleniec p. Dyabaz.
- Ziemia (kula ziemiska), земной шаръ, Erde, Erdball 6, 146
- пасурова, насыпная земля, Schüttboden 730
- Ziemi dobywanie, добыча земли, Erdgewinnung 260
- przewóz, перевозка земли (перемещение земли), Erdförderung 262
- rodzaje, породы земли, Erdarten 82, 730
- Ziemne roboty, земляныя работы, Erdarbeiten . . . . . 259 i n.
- Ziemnych mas obliczenia (*mier.*), определение объема массы грунта, Massenermittlung 250
- — rozmieszczenie, распределение земляныхъ работъ, Massenverteilung 251
- Zlewo p. Żelazo zlewne.
- Zlepieniec, конгломератъ, Konglomerat 81
- Zlewnik (*kuź.*), Mischer 539
- Zlupiak, сварочная печь, Schweissofen 568
- Zlipianie elektryczne, электрическое свариваніе, elektrisches Schweissverfahren 790

- Zład, instalacja, устройство, Installation, Anlage . . . 594, 583, 799 i t. p.
- Złamanie (*wytr.*), изломъ. Bruch . . . 330
- Złącze, соединеніе, Verbindung 823, 1012, 292, 549 i t. p.
- Złączka (do rur), Gasrohrmuffe, Doppel-Muffe 583, 927
— (*ca. m.*), соединительная тяга, Koppel 573, 910
- Złączniak, часть для соединенія, Verbindungsstück . . . 424 do 447, 621, 929
- Złącznik gazowy, газовая фасонная часть, Gas-Fitting 587, 927
- Zmiany stanu skupienia ciał, измѣненіе состоянія тѣлъ, Aenderung des Aggregatzustands 319
— stanów (paru i gazów), измѣненіе состоянія, Zustandsänderung 265, 1127, 320
- Zmieniak *p. Suwaki.*
- Znamionna biegu jałowego (*el.*), характеристика хода порожнею, Leerlaufcharakteristik 848
— sprężnicy (*el.*), характеристика динамо, Charakteristik der Gleichstromdynamo 810
— skrótowna (*el.*), характеристика короткого замыканія, Kurzschlusscharakteristik 849
- Zosobnienie (*el.*), изолированіе, уединеніе, Isolation, Isolierung 829
- Zrównanie wagi liny, уравновѣшеніе каната, Seilausgleichung an Fördermaschinen 748
- Zrzutnica, приспособленіе для сбрасыванія, Abwurfvorrichtung 756
- Zwężenie jednostkowe (*wytr.*), поперечное сжатіе, Querszusammenziehung 327
- Zwężka, переходная труба, редуционная труба, R stück, verjüngte Muffe, Reduktionsmuffe 583, 927
- Związki chemiczne, химическія соединенія, chemische Verbindungen . . . 1
- Zwierciadło dajkątne (*mier.*) *p. Dajkąt dwuwierciadłkowy.*
— wiszące (*mier.*), зеркало, Pendelspiegel 134
- Zwiał przewodu elektrycznego, проводъ проодниковъ, Durchhang 891
- Zwolnienie ruchu (*mech.*), замѣденіе, Verzögerung 143
- Zwora (ściąg), стяжка, Spannstange . . . 924
- Zwójka (*el.*), шпуля, Spule S41, 845 i in.
— odstajna (*el.*), übergreifende Spule 846
— przyleżna (*el.*), короткая шпуля, kurze Spule 845
- Zwojnica (*el.*), катушка, Solenoid des Magnetes 901
- Zwornik (sklepienia, łuku) (*bud.*), ключъ, Schlussstein . . . . . 167, 713, 733 i n.
- Zwrot łoka, мертвая точка, Todlage, Todpunkt 794, 795, 884
- Zwrotnica (*kol.*), стрѣлка, Weiche 303, 308
- Zwrotnik (*kol.*), рычагъ на стрѣлкѣ, Weichenlenker, Weichenbock 302, 308
- Zwrotny punkt (*mat.*), точка перегиба, Wendepunkt 99
- Zwrotówka (*kol.*), рельсъ стрѣлки, Weichenschiene . . . . . 302 i in.
- Zwyzka przyburcza (*okr.*), Sprung des Schiffes 460
- Ż.
- Żagiel, парусъ, Segel 498, 502
- Żaglak (*okr.*), Segelbaum . . . . . 498 i n.
- Żaglowiec (*okr.*), парусное судно, Segelschiff 457, 461
- Żaromierz *p. Pyrometr.*
- Żarowisko (*kuźn.*), площадь пола, камора, Herd(fläche) . . . . . 554, 556 i in.
- Żarówka (*ośw.*), казильная лампа, лампа накаливанія, Glühlampe . . . . . 895 i n.
— bezpróżniowa, offene Glühlampe 895, 897
- Żarzywo, Glühstoff 895
- Żeberko (odnoga poczekalna) (*kol.*) . . . 345
- Żebnik (*agr.*), ребристый элементъ, Rippenelement 592
[natomiast: żebówka = Rippenrohr].
- Żelazlak brunatny, бурый желѣзнякъ, Brauneisenstein 536
— czerwony, красный желѣзнякъ, Rot-eisenerz 536, 538
— ilasty, глинистый желѣзнякъ, Thoneisenstein 537
— łukowy, болотная руда, Rasoneisenstein 921
— magnetyczny, магнитная руда, Magnet-eisenerz 536, 538
— węglowy, блоксандъ, Kohleneisenstein, Blackband 537
- Żelazo, желѣзо, Eisen 17, 533 i n., 3 i n., 482, 627, 314 i n., 331 i n., 620, 789
— a i stali dostawy przepis, техническія условія на поставку..., Lieferungsbedingungen für Eisen und Stahl
prz. ministerjalno rosyjskie 57 i n., normy wyburbskie 63 i n.
— ochrona od rdzy, предохраненіе желѣза отъ ржавленія, Rostschutz des Eisens 66
— i stali skala twardości, шкала твердости желѣза и стали, Härtescala des Stahl und Eisens 69
— zanieczyszczenia, примѣсъ жогѣза, Beimischungen des Eisens 19
- Żelazo handlowe, желѣзо сортовоо, Handels-eisen . . . . . *p. n.* 55
— galvanizowane, гальванизованное желѣзо, galvanisirtes Eisen 67
— kowalne, ковкое желѣзо, Schmiedeeisen 18, 10, 620, 555
— lane *p. Żelico.*

- Żelazo mostowe, żelazo dla mostowych**
 сооружений, Bauwerkisen 761, p. n. 51,
 p. r. 60
- zlewne, lepiej: zlewo, литое жельзо.
 Flusseisen 18, 558 i n., 10, 627, 314
 i n., 331 i n., 620, p. n. 52, 601; p. r. 60;
 normy wyrzburgskie 64
- sprawalne (skowalne), lepiej: zlipno,
 сварочное жельзо, Schweisseisen 17,
 558 i n., 10, 627, 314 i n., 331 i n.,
 620, p. n. 51, 601; p. r. 61; нор-
 му wyrzburgskie 63
- — drobnoziarniste, мелкозернистое
 св. жел., Feinkornisen 17
- a zlipnego nawęglanie (nastalanie),
 закалывание, цементирование жельза.
 Verstählen (Cementieren) des
 Schweisseisens 18, 560
- Żelaznobetonowe ustroje, жельзно-бетон-**
 ния сооружения, Eisenbeton 98, 755
- Żeliwiak, вагранка, Kuppelofen 554 i n.,**
 562, 787, 800
- Żeliwnia, чугунолитейня, Eisengies-**
 serei . . . . . 554 i n., 723
- Żeliwnia, чугунолитейня, Eisengieshalle**
 43
- Żeliwnictwo, чугунолитейное дѣло, Gies-**
 sereiwesen . . . . . 550 do 557
- Żelwo, литейный чугуль, Gusseisen 17,**
 551 i n., 10, 482, 627, 314 i n., 331 i n.,
 620, p. n. 57, 600; p. r. 60
- odwęglone (kowalne), ковкий чугуль,
 schmiedbarer Guss 567
- utwardzone, твердый чугуль, Hart-
 guss 1037, 899
- Żerdziny, штанга, Gestänge 776**
- Żłobownik spłaszczony, жельзо Зоре,**
 Belag-Eisen (Zores-Eisen) . . . . . Т. 30
- Żóга w bramiasły, порталный кранъ.**
 Portalkran 712
- hydrauliczny, гидравлический кранъ,
 Druckwasserkran 723
- kolejowy, жельзнодорожный кранъ,
 Eisenbahnkran 687, 337
- lejnicowy p. Żóгaw rozlewnicyzcy.
 — mostowy p. Szynica dźwigarkowa.
 — nadbrzeżny, набережный кранъ, Ufer-
 kran 681, 685
- obrotny na wózku, передвижной по-
 воротный кранъ, fahrbarer Drehkran
 686 do 691
- — z łożyskiem podziemnem, кранъ
 нъ шахтъ (снст. Ферберна), Fahr-
 bairnkran, Schachtkran 679
- Żóгaw obrotny parowy przesuwny, паро-**
 вой передвижной кранъ, fahrbarer
 Dampfdréhkran 688
- — ręczny, ручной поворотный кранъ,
 Handdréhkran 680
- stały, неподвижной поворотный
 кранъ, feststehender Drehkran 679 do
 684
- — na wózku jednotokowym z pro-
 wadnicą górna, велосипедный кранъ,
 Velocipedkran 687
- odlewniczy, чугунолитейный кранъ,
 Gieslereikran . . . . . 723 i n.
- Żóгaw-parowóz, докомобильный жельзно-**
 дорожный кранъ, Lokomotiv-Kran 689
- pływający, плавающий кранъ, Schwimm-
 kran 685
- z półbramiem, полуортальный кранъ,
 Winkelportalkran 712
- przymasztowy (okr.), Ladebaum 502
- przyścienny, стѣпной кранъ, Wand-
 kran 725
- Żóгaw-rozkraka, Scherenkran 685**
- rozlewniczy, ковшевой кранъ, Gies-
 skran 561, 725
- samostój, одиночный кранъ, freisteh-
 ender Kran 725
- szkocki (z wysięgnikiem chylnym),
 кранъ Деррикъ, Derrickkran 684
- do towarowni, магазинный кранъ,
 Magazin kran . . . . . 880 rys. № 520
- wodny, гидравлический кранъ, Was-
 serkran . . . . . 343, p. kol. r. 211
- Żóгawia wysięgnica, поперечина крана,**
 Ausleger des Drehkranes . . . . . 679 i n.
- wysięgnik, укосина крана, Strebe des
 Kranes . . . . . 680 i n.
- Żóгawik obrotny (okr.), Boot-Davit 486**
- Żóгawniczy, манипулятор при кранъ,**
 Kranführer 691, 713
- Żużel pieców pudlingarskich, шлаки пу-**
 длингныхъ печей, Puddelschlacke
 537, 540
- tomasowniany, Tomasschlacke 563
- wielkopieczowy, шлаки домепной пе-
 чи, Hochofenschlacke 550, 10, 334, 91,
 94, 299
- Żużlowiec, известково-шлаковый камель,**
 Kalk-Schlackenstein 84
- Żwir, гравій, Kies 257, 758, 730, 150, 299**
- Żywica, Harz 10, 103, 119**

Wykonano w drukarni Rubieszewskiego i Wrotnowskiego w Warszawie.

Składał zecer J. Radke.

Papier z fabryki „Jeziorna“.

Rysunki wykonane w zakładach Towarzystwa Wydawniczo-Artystycznego,
oraz B. Wierzbicki i S-ka w Warszawie.